

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 15 mei 2025

Notulen van de raadsvergadering van 15 mei 2025 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 6

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 45 leden, namelijk de mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer E.P.J. Verweij, de heer A.R. Oostdijk, de heer J.M.D. de Waard, de heer G.F.E. Koster, de heer M. Verhoef, de heer M.R. van Campenhout, de heer S.J.C. Becker, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer D.J. van Dommelen, de heer J. Vicario, heer T.S.J. Coşkun, mevrouw S. van de Peppel, mevrouw V.A. Bruin, de heer B. van Schaik, de heer T.J. Vonk, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer N. Akhatab, de heer R.N. Dahoe, de heer S. Soytekin, de heer T. Roskam, de heer S. Ceulemans, de heer R.T.J. van der Velden, de heer S.M. Bonte, de heer T. Kind, , mevrouw I. van Wifferen, de heer D.P.A. Tak, mevrouw S. Reitema, mevrouw J.M. Nunnely, de heer T. de Haan, de heer F. Elbay, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer G.J. Engberts, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw J. Bokhove, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer M.H. Biljoen, mevrouw D. Yildirim, de heer L.P.A. Dekkers, mevrouw D.A. van Groningen, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer M. Crielaard en mevrouw M.S.S. de Jong

Afwezig zijn: -

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer B.J. van Rij, mevrouw C.M. Zeegers en de heer R. Buijt

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 11.42 uur tot 11.46 uur is waargenomen door de heer V.A.M. Lorijn

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER**: Ik ga de vergadering openen. Ik open deze raadsvergadering. En ik heet u allen ook hartelijk welkom. En een bijzonder welkom, ik kan haar nog niet zien, of even kijken hoor, aan mevrouw Yildirim, die ook na een periode van afwezigheid weer aanwezig is. Fijn dat u er bent. En ook welkom aan degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. We hebben een aantal berichten van verhindering. Let u even goed op. Ikzelf ben afwezig vanaf 15.15 uur. En dat komt, omdat ik verplichtingen heb met het Koninklijk Huis, de opening van de Fenix. Wethouder Kasmi is tussen 15.30 uur en 17.00 uur afwezig, ook met het Koninklijk Huis. En wethouder Zeegers is tussen 10.30 uur en 11.30 uur afwezig, vanwege de VNG. Dat hij kan wat consequenties hebben voor de agenda, maar dat ga ik u zo eventjes vragen. Mevrouw Nunnely heeft aangegeven een initiatiefnotitie te willen indienen. En mevrouw Nunnely krijgt meteen het woord. U heeft maximaal 5 minuten om het initiatief toe te lichten. Het onderwerp 'Samen opleven Rotterdam'. Is goed. Dan geef ik u alvast het woord.

Mevrouw **NUNNELY** (d66): Voorzitter, dit initiatiefvoorstel dien ik samen in met mijn collega Fatih Elbay. En dit initiatiefvoorstel is ook mede ontstaan door Jip Beljon. Jip zit daar, achter in de zaal. In de cultuur waar ik vandaan kom, hebben we altijd 3 generaties op het erf gehad. Helaas is dat hedendaags niet meer zo. En ik hoor u denken, dat hebben wij hier niet. Maar ik

wil jullie er allemaal aan herinneren dat we daar wel vandaan komen. De boerderij van vroeger kent ook deze 3 generaties op het erf. Een oud-bestuurder waar ik mee in de commissie van de macrodoelmatigheid van het mbo heb gezeten, vertelde mij altijd over zijn erf, hier vlakbij in Rotterdam, waar hij met zijn kinderen, kleinkinderen op het erf woont. Brengt mij bij onze stad, Rotterdam, waar we veel te maken hebben met jonge Rotterdammers die de stad niet kunnen of willen verlaten. Jonge Rotterdammers die starten met het gezinsleven. Jonge Rotterdammers die fulltime willen deelnemen aan het arbeidsproces. En we weten en kennen het. Wachtlijsten op de voorschoolse educatie, torenhoge kosten voor de plaatsing op het kinderdagverblijf. Nogmaals, fijn dat we dit systeem hebben. Maar zo sprak ik ook met Jip Beljon, die daar achter zit. We weten allemaal dat Rotterdam een stad is die groeit, verandert en waarin verschillende generaties naast elkaar leven. Wat als we die generaties niet alleen naast elkaar laten leven, maar ook met elkaar. Wat als we in plaats van scheiding tussen jong en oud juist ontmoeting en samenwerking centraal stellen? Na ons gesprek zei ik, Jip zet jouw behoefte en idee op papier. En zo gezegd, en zo heeft ze dat ook gedaan. En vandaag presenteren wij 'Samen opleven Rotterdam'. Een initiatiefnotitie die kinderen en ouderen op een dagelijkse vanzelfsprekende manier met elkaar in contact brengt. Niet als een project voor erbij, maar als een nieuwe manier van denken over zorg en opvoeding. Het idee is eenvoudig, maar krachtig. We combineren kinderactiviteiten, zoals opvang voor onderwijs met dagbesteding voor ouderen op 1 plek. Dat kan een school zijn, een buurthuis of een zorginstelling. De locatie is flexibel. De essentie is dat we generaties bij elkaar brengen en dat generaties elkaar ook ontmoeten, samenwerken en van elkaar leren. En waarom kan dit ook niet in een foyer van een theater? Jullie kennen mij. In deze tijd is creatief en out of the box denken nodig. Kinderen krijgen hierdoor iets wat geen lesboek kan bieden, contact met oudere Rotterdammers met levenservaring, ouderen die verhalen vertellen, een spelletje meespelen, helpen met knutselen of gewoon een luisterend oor bieden. Dat bevordert de taalontwikkeling, het zelfvertrouwen en het sociaal emotioneel bewustzijn van kinderen. En het draagt bij aan meer wederzijds respect en begrip tussen generaties. Voor ouderen betekent dit veel meer dan een leuke activiteit. Het geeft structuur, sociale verbondenheid en misschien wel het allerbelangrijkste, een gevoel van betekenis bij jonge Rotterdammers. Ze zijn nodig. Ze doen ertoe. Dat is van grote waarde voor hun mentale gezondheid en welzijn. En ook als stad hebben we hier iets aan. Door voorzieningen te combineren, kunnen we maatschappelijk vastgoed efficiënter gebruiken. In een stad waar ruimte schaars is, is dat geen detail, maar een groot voordeel. Bovendien kan dit initiatief de druk op personeel in de zorg en kinderopvang helpen verlichten. Laten we vooral domeinoverstijgend kijken, handelen en zien wat het ons oplevert, in plaats van wat het ons kost. Ouderen kunnen bijvoorbeeld lichte taken uitvoeren, zoals voorlezen of spelbegeleiding, wat professionals ruimte geeft voor hun kerntaken. Laten we van Rotterdam een stad maken waarin generaties niet alleen samenkomen, maar ook samenleven. Een stad waarin kinderen opgroeien met ouderen als voorbeeld, ouderen actief deel blijven uitmaken van hun buurt en gemeenschap. 'Samen opleven Rotterdam' is geen luxe, maar een logische, menselijke en toekomstgerichte stap. Tot slot, dank Jip, dank je Beljon voor het idee en het meedenken met onze stad. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank voor de initiatiefnotitie 'Samen opleven Rotterdam'. En deze zullen wij doorgeleiden naar de commissie ZWCS. Mevrouw Verkoelen heeft ook aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. En ook zij krijgt het woord. En zij krijgt 5 minuten om het voorstel 'Als de bom valt' toe te lichten.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Daar gaat hij. Voorzitter, de ouderen onder ons herinneren het zich nog vast wel, dat vergeelde kartonnetje. Kent u dat nog? In de meterkast, als de bom valt ramen dicht, radio op 675 kilohertz, emmertje water klaarzetten. Het was een soort huishoudevangelie, afkomstig uit de brochure '1961, denken voor de bescherming van uw gezin en uzelf'. Van de Bescherming Bevolking de BB, opgericht in 1952, om burgers in

oorlogstijd te beschermen. Mijn moeder overigens, Partij voor de Dieren, hing er een pen aan met een draadje, zodat er meteen ook afgevlakt kon worden of de kat veilig binnen was. Als kind dacht ik vooral aan de kat, maar als volwassene zie ik nu hoe eenvoudig en tegelijk alert dit kaartje was. Voorzitter, we leefden toen in constante dreiging voor dat grote rode gevaar Rusland. De Koude Oorlog was niet zomaar een abstract begrip, maar het was iets wat we dagelijks voelden. Iedereen wist precies wat er van hem verwacht werd als de sirene loeide. Mijn vader sprong bijvoorbeeld meteen in zijn donkerblauwe overall, met zo'n plastic helmpje op en een pieper aan zijn ring, die vaker afging dan onze deurbel. Dienstplicht, noodwachtplicht of vrijwilliger, iedereen stond klaar met een brandspuit, een brancard of een handjevol EHBO-pleisters. Gelijke behandeling of genderneutraal denken bestond nog helemaal niet, maar paraat stonden we wel allemaal. In 1956, hoort u het even, telde de BB meer dan 160.000 vrijwilligers. Voorzitter, vandaag anno 2025 bestaan die structuren in rituelen allang niet meer. Schuilkelders zijn muziekstudio's geworden. En wie heeft er nu nog een transistorradio thuis liggen? Niemand. Maar voorzitter, juist nu blijkt hoe kwetsbaar we zijn. U bent allen vooruitgelopen op dat verhaal. Dat klopt. U heeft hem aangeschaft. Die kwetsbaarheid blijkt dat zonder die simpele voorbereiding een flinke cyberaanval of stroomstoring, kijk maar naar de recente gebeurtenissen in Spanje en Portugal, en we hebben geen internet, geen app, zelfs geen stroom. Dan staren we in het donker naar onze dode smartphones, terwijl we geen idee hebben wat er gebeurt of wat we moeten doen. Voorzitter, mijn fractie wil daar verandering in brengen. Moet ik hem even omslaan, want ik ken sommige mensen die dat uit hun hoofd kennen, maar daar ben ik nog niet van. Sinds de herfst 2024 werken we actief aan 'Rotterdam in nood, radio actief!' We hebben Rotterdammers geïnterviewd op straat met de simpele vraag, weet u wat u moet doen bij een ramp? Samen met de burgemeester hebben we oude schuilkelders uit de jaren 60 bezocht. We hebben bewustwordingsacties gehouden, zoals het uitdelen van transistorradiootje via voedselpakketten. Gesprekken gevoerd met veiligheidsexperts. We hebben RTV Rijnmond geïnterviewd en hun rol als rampenzender 93.4 FM benadrukt. Opinions geschreven en promotievideo's gemaakt. Voorzitter, als ouderenpartij zeggen we zeker niet, vroeger was alles beter, maar als het gaat om bewustwording rond rampen was het vroeger wel veel duidelijker. Daarom pleiten we, met een knipoog naar vroeger, voor een nieuwe Rotterdamse burgerbescherming. Geen stoffige ambtenarij uit de jaren 50, maar een moderne versie en een BB 2.0, waar iedereen aan mee kan doen. Want eerlijk gezegd, voorzitter, vertrouwen wij als fractie in ieder geval niet op de instructies van een verre Haagse bunker of een koningshuis dat ons land meteen verlaat, zodra het spannend wordt. Voorzitter, de Rotterdammer wil een duidelijke en nuchtere communicatie. Gaat de sirene, zet Radio Rijnmond aan op 93.4 FM. Zo simpel kan het zijn. Met ouderwetse analoge radio die altijd werkt, ook als het wifi-sigitaal het begeeft. We moeten weer leren om voor elkaar te zorgen, zoals vroeger. Met buurtgenoten die elkaar helpen. Met vrijwilligers die klaarstaan. En met scholen die kinderen spelenderwijs voorbereiden. Voorzitter, misschien klinkt het ouderwets, maar het voelt vertrouwd en krachtig. Eén stad, 1 frequentie. Iedereen praat met die oude vertrouwde radio. En een verse checklist in de meterkast. En voorzitter, vergeet vooral niet die pen, voor die kat natuurlijk. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank, mevrouw Verkoelen. En het initiatiefvoorstel 'Rotterdam in nood, radio actief', dat is een andere term dan ik hier mijn blaadje staan 'Als de bom valt', dat is weer een andere, daar gaat het over, gaan we doorgeleiden naar de commissie BOFV. En ik kan bevestigen dat wij een heel leuk werkbezoek hadden inderdaad naar de bunkers, die wij nog hebben in deze stad. Als u nog wil weten waar die liggen, dan kunt u bij mevrouw Verkoelen terecht. Zij weet het precies. Dat is aan te raden. Dan is er ook nog mevrouw Maas, die heeft aangegeven een initiatiefvoorstel te kunnen indienen. Die is doorgeschoven. Heel goed. Dan gaan we daar de volgende keer kennis van nemen.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 15 mei 2025

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij wel aankomen bij de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering. Ook hier graag even goed opletten, want er zijn veel aanvragen binnengekomen. We proberen het allemaal goed te gaan plooien. We hebben een verzoek ontvangen tot het houden van een interpellatiedebat over 'Buitenslapers', van de heer Kind en anderen. Aangezien het een interpellatiedebat is, stel ik voor het debat dan voor de reguliere debatten te laten plaatsvinden. En ik kijk even rond of dat iedereen het daarmee eens is? Dat is zo. Dan aldus besloten. Dan zijn er vanuit de raad 4 verzoeken ontvangen voor een regulier debat. 'Erbarmelijke omstandigheden MS Silja' van de PvdA en anderen. 'Herhaalde blokkades havenspoorlijn door activisten', van VVD en Leefbaar. 'Onrust en agressie strand Nesselande' Leefbaar en VVD. En 'Van kans naar chaos: Rotterdam Zuid afgesloten van deelfietsen', GroenLinks en anderen. Het zijn best wel wat onderwerpen die erbij zijn gekomen. Ik zou even rond willen kijken of dat u hier al deze punten ook nu wil agenderen? Dat kan uiteraard. U kunt ook bekijken of dat nog op een ander moment, bijvoorbeeld bij een actua kan. Nogmaals, het is echt voor uw eigen afweging. En anders stel ik voor deze te agenderen als de agendapunten 6.4 tot en met 6.7. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken)*. Dan zie ik dat al deze onderwerpen geagendeerd gaan worden. Aldus besloten. Dan is er vanuit de raad ook een verzoek ontvangen voor een tweeminutendebat. Dat is de 'Ontwikkelingen in Palestina', van de SP en anderen. En dan is het voorstel om deze te agenderen als agendapunt 7.8. Aldus besloten. Ik heb vernomen dat agendapunt 7.4, het voorstel tot vaststelling van de grondexploitatie 'Schoterboshof' omgezet kan worden naar een hamerstuk. Is dat ook uw beeld? Ik zie allemaal knikkende gezichten. Dan is dat hierbij besloten, dat 7.4 een hamerstuk is. Agendapunt 9. Er is vanuit de raad een verzoek ontvangen voor een motie vreemd aan de orde van de dag. 'Eerbetoon aan Leo Beenhakker, een jongen van Zuid', van mevrouw Verkoelen en anderen. En ik stel voor dit te behandelen als agendapunt 9.1. Aldus besloten. Zijn er nog andere leden die iets willen opmerken met betrekking tot de agenda? Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **V Lieger** (gl): Voorzitter, ik zou graag agendapunt 6.1, het debat over het toeslagenschandaal op dit moment van de agenda willen afhalen. Dat hebben we ook afgestemd in de commissieapp.

De **VOORZITTER**: Dan gaat agendapunt 6.1 van de agenda af. Mevrouw. Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): En agendapunt 6.2, lerarenkort, is nu een regulier debat. Dat willen wij graag naar een tweeminutendebat omzetten. En dat hebben we ook afgestemd in de app.

De **VOORZITTER**: Dat is het tweeminutendebat van vandaag inderdaad ook?

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Ja, onderwijs, 6.2.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dan zal 6.2 na 7.8 op de agenda komen. Hij blijft dan 6.2 heten. Dat is ook altijd een beetje het ingewikkelde hieraan. Maar weet u daar even van bewust. Anderen nog hierbij? Dan heb ik zelf een verzoek even, ik heb het net al aangegeven, ik moet om 15.15 uur weg, en er zijn nu 2 debatten voor mij erbij gekomen. Mijn verzoek zou zijn het agendapunt, even zien, welke hebben we dan, eerst de 'Herhaalde blokkades havenspoorlijn' en daarna 'Onrust en agressie strand Nesselande', of die direct na het interpellatiedebat zouden mogen, omdat ik anders mogelijk in tijdnood ga komen. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Dat vind ik op zich prima. Is het goed? Ik vind op zich ook prima. Alleen Nesselande ben ik nog wel met het een en ander aan afstemming bezig. Als dat na de lunchpauze is, dan is het geen probleem. Als het voor de lunchpauze wordt voorzien, dan wordt dat heel krap.

De **VOORZITTER**: Mijn inschatting is dat het na de lunchpauze is. Ik denk dat dat wel gaat lukken. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, geen enkel bezwaar dit zo te doen. Nog wel even een vraag. Ik neem aan dat u later weer terug bent, omdat wij ook nog vuurwerk bijvoorbeeld hebben. En de vraag is dan of we niet alles wat uw portefeuille betreft moeten clusteren?

De **VOORZITTER**: Kijk, het lastige is even dat ik niet exact weet hoe laat ik terug ben. Dat zal denk ik, even is mijn inschatting, niet voor de dinerpauze zijn. Dan is de vraag even of dat alle onderwerpen die aan mijn agenda zitten of dat ik die allemaal moet doen, of een aantal onderwerpen, ik noem bijvoorbeeld, er zijn een paar tweeminutendebatten bijvoorbeeld rondom Feijenoord. Daar heb ik natuurlijk in het debat zelf ook al op een motie gereageerd. Daar is ook een collega-wethouder nog bij aanwezig. Die kan dat nog een keer herhalen. Dat kan ik op die manier oplossen. Bij het vuurwerk, ik weet niet of er nog heel veel vragen komen aan het adres van het college, maar er is ook een wethouder Kasmi, die bijvoorbeeld bij de initiatiefnotitie is betrokken. Het is ook dat ik probeer gewoon even met de collega's dat af te stemmen. Maar deze 2 onderwerpen zijn wel daadwerkelijk echt aan mij gelinkt, gewoon omdat het veiligheid betreft. Dat is hoe we proberen het op te lossen. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Dank u wel, voorzitter. U verwachtte dat het onderwerp Nesselande na de pauze zou zijn. Tenminste, wil het ook zo plannen op het moment dat dat nodig is. Maar verwacht u dat het debat over de demonstratie bij het havenspoor ook na de ... Want daar verwachten we ook mogelijk mensen die daar graag kennis van willen nemen. En anders zou het ook erg vroeg zijn.

De **VOORZITTER**: Maar ik kan niet alles gaan doorschuiven, zeg ik even eerlijk. Mijn voorstel zou zijn het interpellatiedebat eerst. Dan de havenspoorlijn. Ik denk dat het afhankelijk is van hoe laat de lunchpauze is, dat het voor de lunchpauze is. En dan Nesselande na de lunchpauze. Anders kom ik echt in tijdproblemen. Daar zit mijn zoektocht eventjes, op dit moment. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Waarom doen we niet alles van u na de pauze vanavond? Dan bent u zeker gegarandeerd de rest van de avond aanwezig. Dan hoeven we nou niet ook druk te zetten op allerlei zaken van mensen die nog moties, contacten aan het leggen zijn. 18.00 uur vanavond gaan we met dinerpauze. U bent weer terug na de dinerpauze. Dan hebben we nog zeker een 2 uur om met u al uw agendapunten te doen.

De **VOORZITTER**: Dan gaat de agenda echt wel heel erg om. Ik zou ook echt wel willen proberen om even hier praktisch ... Nogmaals, ik probeer echt altijd in deze raad aanwezig te zijn. Dit is een Koninklijk Huis activiteit. Ik geloof niet dat daar zo heel veel controverse over bestaat dat ik daar moet zijn. Ik probeer hem echt te plooiën. En de vraag is even of dat we daar met elkaar voor 15.15 uur uit kunnen komen. Het lijkt mij doable, zeg ik even eerlijk. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Nesselande staat voor het Havenspoorpad.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, we moeten gewoon uw voorstel volgen. Ik bedoel, u heeft verplichtingen waar u niet onderuit kunt. In ieder geval vanuit onze fractie gewoon steun dat zo te doen. Hebben we eerst na het interpellatiedebat het havendebat, en daarna het debat over Nesselande. Wat ons betreft prima.

De **VOORZITTER**: Dan besluiten we aldus. Dan kom ik bij de spreektijd. En er was oorspronkelijk om 2,5 uur spreektijd gevraagd. Er zijn behoorlijk wat agendapunten bijgekomen. En mijn voorstel zou zijn om het nu ook naar 3,5 uur te zetten. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, u gelooft het niet, maar misschien moeten we gewoon overwegen om toch 4 uur op de agenda te zetten. Er zijn zoveel debatten. En het is natuurlijk de laatste raad van de heer Co Engberts. Weet u, we moeten er gewoon een beetje een show van maken. En ik ben niet per se altijd voor die spreektijd opplussen, want nu denkt mevrouw Verkoelen dat ik dat elke keer ga doen. Maar dan zou ik 4 uur willen voorstellen. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De **VOORZITTER**: Ik denk dat mevrouw Verkoelen nu echt gaat zeggen, geweldig, het komt goed.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Ik ga zeggen, geweldig. Ik ga er niet overheen. Maar ik heb een beroep gemist. Ik had onderwijzeres moeten worden. U heeft het allemaal geleerd.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even rond. En volgens mij had ik non-verbaal al wel gezien, de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, los van de spreektijd, want daar ben ik het volledig mee eens, maar op de laatste agenda staat op punt 11, het afscheid van de heer Engberts. En ik vroeg me af op welk moment we dat dan doen?

De **VOORZITTER**: Daar kom ik zo op. Maar fijn. Eerst even de spreektijd, we gaan het één voor één doen, 4 uur? Aldus besloten. Dan kom ik inderdaad nog bij het afscheid van onze gewaardeerde collega. Dat afscheid, zou mijn voorstel zijn, dat heb ik net even met hem besproken ook, omdat we even niet weten wanneer het einde is, hoe laat, et cetera, dat ik na de lunchpauze wat afscheidswoorden aan de heer Engberts wijd. Dat betekent wel dat hij vandaag gewoon nog heel de dag aanwezig mag blijven, mee je mag stemmen, et cetera. Dat daar wel duidelijkheid over is, dat hij na mijn speech niet geacht wordt weg te zijn, want dan hebben we wel een probleem. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda): Het is nog veel erger. Ik ben tot en met woensdag gewoon dan raadslid. Ik ben ook gewoon in de commissie. Maar fijn om het zo te doen. En ik zal ook wel wat zeggen, maar ik ga ook nog wel een olopje een keer organiseren met een borrel en zo. Dat hoeven we ook niet vandaag te doen.

De **VOORZITTER**: Zorg dat u hier bent, direct na de lunchpauze, want dan gaan wij ook afscheid nemen, laten we zeggen informeel, formeel van de heer Engberts. Helder. De lunch is rond 12.45 uur op De Omloop. En diner is voorzien rond 18.30 uur, zoals gebruikelijk.

3. *Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 10 april 2025*

De **VOORZITTER**: De vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 10 april 2025. Zijn er nog mensen die daar opmerkingen over willen maken? Dat is niet het geval. Dan stel ik hierbij deze notulen vast.

4. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissie, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 15 tot en met 19*

De **VOORZITTER**: Dan de mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025, week 15 tot en met 19.

Wenst iemand hierover het woord? En dan ook het verzoek om het BB-nummer te noemen. Ik kijk gelijk naar de heer Biljoen altijd. Dan constateer ik dat dat niet het geval is. En dan is hiermee de lijst van ingekomen stukken vastgesteld.

5. HAMERSTUKKEN

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de hamerstukken.

5.1 *Het voorstel tot wijziging van de Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2025*

De **VOORZITTER**: Agendapunt 5.1, voorstel tot wijziging van de Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2025. Akkoord.

5.2 *Het voorstel tot het afwijzen van het verzoek tot opheffing van de geheimhouding na herbeoordeling van stukken betreffende het MIRT-project 'Stadsbrug, NOV en station Stadionpark'*

De **VOORZITTER**: 5.2, het voorstel tot het afwijzen van het verzoek tot opheffing van de geheimhouding naar herbeoordeling van stukken betreffende het MIRT-project 'Stadsbrug, HOV en station Stadionpark. Niemand? Aldus besloten.

5.3 *Het voorstel met betrekking tot een bezwaarschrift inzake de Wet open overheid*

De **VOORZITTER**: 5.3, het voorstel met betrekking tot een bezwaarschrift inzake de Wet open overheid. Niemand? Aldus besloten.

5.4 *Het voorstel tot wijziging van de Commissieverordening 2025*

De **VOORZITTER**: Het voorstel tot wijziging van de Commissieverordening 2025. Iemand? Aldus besloten.

7.4 *Het voorstel tot vaststelling van de grondexploitatie 'Schoterboshof'*

De **VOORZITTER**: En dan komt 7.4, het punt dat net omgezet is naar een hamerstuk, de grondexploitatie 'Schoterboshof'. Dat was akkoord.

6.0 *Het voorstel tot interpellatie over 'Buitenslapers', aangevraagd door het lid Kind e.a.*

De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij het interpellatiedebat gekomen. Er is een verzoek binnengekomen tot interpellatie over de 'Buitenslapers'. Dat is aangevraagd door de heer Kind en anderen. De wethouder is aanwezig. Ik zou willen vragen of dat de heer Kind het woord wil nemen.

De heer **KIND** (volt): Dank u wel, voorzitter. Het beboeten van buitenslapers voor alleen het buiten slapen is een onderwerp wat ons nauw aan het hart gaat. We zien een ongelooflijk grote stijging in deze collegeperiode ten aanzien van de vorige met 1.000 procent, van ongeveer 70 in 2018 tot 750 in 2024. En met alle uitspraken die de wethouder heeft gedaan, in de media onder andere, maakten we ons wat zorgen. Het ging er vaak over, ik wil die boetes zien binnen 2 weken, we gaan repressiever handhaven, we gaan ervoor zorgen dat we desnoods registraties krijgen om mensen het land uit te kunnen zetten. Daar ging het over. Tegelijkertijd hebben we veel gesprekken gevoerd in de stad, ook met buitenslapers zelf, onder andere ook vertegenwoordigers. Het is ook landelijk opgepakt. Waarin de staatssecretaris zegt, dit heeft gewoon geen zin. We zien dat boetes oplopen, soms tot duizenden euro's. Het kwijtschelden van die boetes kost ook nog eens ongelooflijk veel geld

voor de overheid, en uiteindelijk de belastingbetaler. Laten we hier gewoon een keertje mee stoppen. Het was ook niet voor niets dat we vorig jaar hadden gevraagd aan de wethouder om dat artikel uit die APV 2.23A, buiten slapen, om daar voorzichtig mee om te gaan. Niet alleen als iemand gewoon op een bankje slaapt om daar een boete voor te geven. Moeten we niet willen en leidt alleen maar tot negatieve gevolgen. Toen heeft de wethouder gezegd, dat gaan we doen. We gaan daar voorzichtig mee om en we gaan daarmee stoppen. Toen hebben we de evaluatie gekregen, dit jaar, voor het meireces. En we schrokken daar enorm van, want waar we een daling hadden verwacht, zagen we dat het gestegen was zelfs met 200 boetes voor buiten slapen. En dan ga je je afvragen, hoe zit dit dan? We hebben aan de ene kant alle repressieve uitspraken. We hebben de evaluatie, waarin heel veel inzet op zorg staat, maar ook heel veel inzet op handhaving staat. Waar ook daadwerkelijk wordt gezegd, we hebben hotspotrondes, we hebben wekrondes met boa's, waar wij intensief op inzetten, door wethouder Buijt. Dit leidt tot extra boetes. Enorm veel vragen voor ons. We hebben toen gevraagd om een beantwoording. We hebben zelfs de raadsvergadering even laten schorsen. We hebben gevraagd om opheldering. Komt u met een brief waarin wordt uitgelegd hoe dit zit. Die brief hebben we gekregen. En daar zijn we eigenlijk wel van geschrokken, op 2 punten. Aan de ene kant waren de cijfers weer niet op orde. We zien ook continu dat we met de wethouder in gesprek zijn van, u zegt dat u heel repressief bent. Dan zegt de wethouder, dat valt wel mee. Dan zijn de cijfers weer niet goed. Dan moeten we het toch anders zien. En zo hobbel je eigenlijk zo'n hele raadsperiode maar gewoon door, met repressief beleid wat je eigenlijk ziet dat dat een beetje met de mantel der liefde wordt bedekt, maar ook wordt omhuld door allerlei vage beleidstaal en uitstelbrieven. En wat ons met name zorgen baarde hier, was dat de wethouder zei, in de tweede helft van 2024 zien we geen daling, een klein beetje, maar dat kunnen we verklaren doordat we eigenlijk die boetes geven als er niet daadwerkelijk sprake is van buiten slapen, maar als er een verdenking is van andere vormen van overlast. En dan moeten we denken aan wildplassen of alcoholgebruik. Dat we dan op basis van die verdenking die boete geven. Ik wil daar graag een opheldering over van de wethouder. En dan wel specifiek. Want de wethouder heeft gezegd dat de werkinstructies van de boa's zijn aangepast. En ik zou graag willen weten, is dit waar? Kun je op basis van een verdenking op bijvoorbeeld wildplassen een boete schrijven voor buiten slapen? Zo staat het in ieder geval in de brief. En dan zou ik graag willen weten of er over dit aspect ook iets in de werkinstructie is opgenomen, en hoe dat er dan vervolgens uit ziet. Ten tweede wil ik aan de wethouder vragen of wij kunnen verwachten dat er daadwerkelijk een daling wordt ingezet rondom die boetes voor buiten slapen, en hoe dat dan verklaard kan worden? Want wat de wethouder zelf zegt, is dat het klaarblijkelijk normaal is dat in de tweede helft van 2024 er geen daling was opgetreden. Dus kunnen we nu in de toekomst ook verwachten dat we geen daling zullen zien, en alsnog uiteindelijk topscorer van Nederland zullen blijven op het gebied van boetes van buiten slapen. Hierbij wil ik het vooralsnog even laten, voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, we staan hier voor een interpellatiedebat over het beboeten van dakloze mensen. En voorzitter, zo'n aanvraag heeft gewicht en dienen we dan ook niet zomaar in. Een stad kenmerkt zich door de omgang met haar kwetsbare inwoners en de bescherming die we ook hen die geen dak boven hun hoofd hebben in Rotterdam weten te bieden. En daarover hebben we als raad duidelijke afspraken gemaakt met deze wethouder, die hij ook heeft bekrachtigd in zijn brief op 25 april 2024, een jaar geleden. De kern van de wijziging is dat wanneer een buitenslaper wordt aangetroffen, dat er altijd wordt geregistreerd, maar in principe niet wordt beboet voor enkel en alleen buiten slapen. Dat was de letterlijke afspraak. En het was ook een wijziging ten opzichte van het staande beleid. En wij zien debat na debat, en ook na een extra brief voor het meireces, waarvoor dank, waarin de wethouder nogmaals heeft proberen toe te lichten hoe zijn handelswijze tot stand is gekomen, dat nog steeds volstrekt onvoldoende deze afspraak wordt nagekomen. En wij kunnen dat om 3 redenen niet anders dan constateren. En deze redenen wil ik graag aan u

uiteenzetten. Allereerst, uit de brief die de wethouder ons stuurde voor het meireces, naar aanleiding van ons vorige debat, bleek dat ook in de tweede helft van 2024, nadat de nieuwe werkinstructie aan de boa's in de zomer was gegeven, nog steeds 360 boetes voor buiten slapen zijn uitgeschreven. Bovendien kunnen we ons niet aan de indruk onttrekken dat er wordt gemarchandeerd met cijfers. Eerst waren er cijfers van HAS, dan waren er cijfers van de BRS, dan zijn er cijfers, ik weet niet waar die vandaan komen eigenlijk, maar dat zijn allemaal andere cijfers. Dat maakt het voor mij als raadslid onmogelijk om deze wethouder te controleren op de afspraak die wij met hem hebben gemaakt. Ten tweede zegt de wethouder bovendien dat er totaal niet gestuurd is op deze afspraak. Dat zei hij in het debat wat we hier voorafgaand aan voerden. En dat blijkt ook weer uit de manier waarop die cijfers dan met ons gedeeld worden. Totaal niet gestuurd op een afspraak die een zwaar gewicht had in deze raad, want die kwam tot stand na ettelijke debatten. Ten derde blijkt uit de brief van de wethouder dat er toch wordt beboet op buiten slapen, op basis van quote, "Meervoudige overlast". Op basis van verdenking zijn we doorgeslagen. En voorzitter, dit druist volledig in tegen de afspraak die we hebben gemaakt. En bovendien komt het op mij over alsof ik uit het raam kijk. Ik zie zo'n knalwagen langs scheuren, waar de glazen uit de sponningen trillen. En dan zie ik het nummerbord, en denk ik, dat is ontzettend veel overlast. Kan niet anders dan dat hij te hard gereden heeft. Geef ik een boete voor.

De **VOORZITTER**: De heer Ceulemans.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Dat is niet hoe we in deze stad kunnen werken.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, ik heb wel een vraag aan mevrouw Kockelkoren, want ze doet nogal een bewering. Ze begint met zeggen, de wethouder komt gemaakte afspraken niet na. Dat is nogal een aantijging aan het adres van een wethouder. En u zegt, daar heb ik 3 redenen voor. En vervolgens komt u met 3 argumenten die helemaal niet bewijzen de stelling die u aandraagt. U zegt dat deze wethouder, ondanks dat hij gezegd heeft dat het beboeten voor alleen het simpele feit van buiten slapen niet meer zou gebeuren, dat dat alsnog gebeurt. Dat hij gewoon een hele heldere afspraak niet nakomt. En vervolgens zegt u, ik vind die cijfers lastig en het aantal boetes is niet heel erg gedaald en ik heb de cijfers ook niet gevraagd, heb niet gekregen. Maar hoe kunt u op basis daarvan zeggen dat de wethouder zijn afspraak niet nagekomen is? Dat is toch een conclusie die u niet kunt trekken uit de argumenten die u aandraagt?

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Kijk, voorzitter, wij vragen een interpellatiedebat aan, omdat al deze feiten, die uit de beantwoording van de wethouder en uit zijn brief blijken, ik gewoon onvoldoende kan controleren wat hij de afgelopen tijd heeft gedaan. En wij maken een afspraak met hen. En mijn taak als raad is om vervolgens te controleren of die nagekomen wordt. En het belang van het nakomen van deze afspraak, is omdat het hier gaat om kwetsbare mensen, die geen dak boven hun hoofd hebben en noodgedwongen op straat slapen. Dat is ook van gewicht. En daarom geef ik deze 3 redenen waarom ik vind dat dat onvoldoende is gebeurd.

De **VOORZITTER**: De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, mevrouw Kockelkoren begint al een beetje terug te krabbelen. Eerst zegt ze, de wethouder komt zijn afspraken niet na. Nu zegt ze, ik kan onvoldoende controleren of de wethouder zijn afspraken wel of niet nakomt. Met ten tweede ben ik het niet eens. Ik vind de brief ontzettend helder, ik vind de cijfers helder en de argumentatie die wordt aangedragen en de redenen voor het aantal boetes vind ik ook helder. Daar kunnen wij van mening over verschillen. Maar ik constateer wel dat u eerst zei, hij komt zijn afspraken niet na en dat u dat nu al gedownplayed heeft naar, ik kan het onvoldoende nagaan. Dat is wel even iets anders, lijkt me.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Allereerst, wij verschillen hier natuurlijk ten zeerste over van mening. Dat is 1. En ten tweede, ik vind het laatste feit dat er wordt beboet op het soort van vermoeden, verdenking van overlast, puur en alleen omdat je buiten slaapt, volstrekt niet in lijn met de afspraak die wij hebben gemaakt. En daar vraag ik nu ook tekst en uitleg over van de wethouder. Ik vind dat zwaarwegend genoeg om een interpellatiedebat aan te vragen. En dat is waarom ik deze 3 redenen ook uiteenzette. Want ik vind dat een zwaar middel. En ik vind dat deze redenen op dit moment voor mij leiden tot een gele kaart voor deze wethouder, want ik heb onvoldoende in handen om te zorgen dat kwetsbare Rotterdammers in onze stad worden bejegend, conform de afspraken die wij als raad met deze wethouder hebben gemaakt.

De **VOORZITTER**: De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Tot slot dan, zijn we het toch nog ergens over eens, ik vind het interpellatiedebat ook een vrij zwaar middel om wat verduidelijkende vragen over een brief te stellen. Volgens mij zijn daar ook andere routes voor mogelijk. En voor wat u zegt, maar dit is ook tegen de afspraken in dat er voorbijgaande overlast bij buiten slapen beboet wordt, dat gaat tegen geen enkele afspraak in. Wat er gezegd is, het simpele feit dat iemand buiten slaapt, is geen directe aanleiding meer om een boete uit te schrijven. Maar iemand die buiten slaapt, kan allerlei vormen van overlast veroorzaken. De heer Kind gaf de voorbeelden zelf al van wildplassen tot openbare dronkenschap, noem maar op. Volgens mij is dat ontzettend logisch. En dat druist op geen enkele manier in tegen welke afspraak dan ook die hier gemaakt is.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, zeker wel. Want als je de afspraak maakt, er kan wel beboet worden op strafbare feiten, zoals wildplassen, vernieling, dan geef je daar een boete voor. En niet op de verdenking, er slaapt iemand buiten, er is wellicht ook eens in dit portiek geplast, er is een ondernemer of een bewoner die er last van heeft, en dan schrijf ik een boete op buiten slapen. Dat druist regelrecht in tegen de afspraak die we hebben gemaakt. En bovendien, het punt wat ik hiervoor maakte, dat je niet beboet op een hardrijdende auto, waar door geluidsoverlast, de trilling je uit je woning wordt getrild, zo kun je niet beboeten. Je beboet voor een strafbaar feit. Wij hebben afgesproken dat buiten slapen geen strafbaar feit is. Dat daar niet op beboet wordt. Als daar vervolgens op beboet wordt, dan druist dat zeker wel in tegen de afspraken die we hebben gemaakt. En dan kan ik daar een wethouder met enige stevigheid op aanspreken. En dat is wat ik hier doe.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Kijk, wat er nu gebeurt, is dat die afspraak die gemaakt is en waar ik ook waarde aan hecht, dat het college inderdaad haar afspraken nakomt, die wordt verdraaid. Want wat nu gepresenteerd wordt, is de afspraak, er wordt geen bekeuring meer gegeven op grond van buiten slapen. Daar zouden we geen bekeuring meer voor uitschrijven. Maar dat is niet wat er gebeurd is. De toezegging die de wethouder heeft gedaan, is de volgende. De wethouder zegt toe, mensen die puur en alleen buiten slapen, wat impliceert dat ze geen overlast veroorzaken, dat ze geen hinder veroorzaken, dat ze niet op andere manieren mensen tot last zijn, zullen niet meer beboet worden. En het college zal ... presenteren. Maar dat is niet wat er gebeurt. Wekelijks krijg ik mailtjes, belletjes, telefoontjes van mensen die hun kind moeten optillen of niet durven buiten lopen, die hun hondje niet kunnen uitlaten met de glasscherven die op straat liggen, die stront rondom hun fiets moeten wegkapen, die braaksel in hun portiek vinden. En de stelling dat er

geen verband is tussen mensen die buiten slapen en geen dak boven hoofd hebben en die kwetsbaar zijn, en die overlast die er wel degelijk is, en dat je niet mag optreden tegen mensen die buiten slapen, dat is een hele rare stelling. U geeft aan, die vergelijking met te hard rijden en herrie maken. Ik denk dat er een heel duidelijk causaal verband bestaat tussen mensen die buiten slapen en geen dak boven hoofd hebben, boa's die er regelmatig in de buurt rondlopen, boa's die je ook zien en horen van die mensen dezelfde verhalen die ik ook in mijn mailbox krijg, dat daar verschrikkelijk veel overlast wordt veroorzaakt door die dakloze mensen. Het idee dat de afspraak geschonden wordt, geen sprake van. De wethouder en de boa's op straat treden op, omdat ze zien dat er in wijken veel overlast is, veroorzaakt door die mensen die buiten slapen. In hun gereedschapset hebben zij een middel, ik kan een bekeuring uitgeven voor buiten slapen. Als ze dan iemand op heterdaad betrappen, schrijven ze daar een bekeuring voor. Dat is niet in strijd met de afspraken. Dat is een hele waardevolle manier om die overlast tegen te gaan. En nog belangrijker in dat interpellatiedebat, in die aanvraag staat, de wethouder neemt zijn verantwoordelijkheid niet in het dossier. De wethouder zou zijn verantwoordelijkheid niet pakken.

De **VOORZITTER**: Misschien kunt u een punt maken van de vraag. De heer Verweij mag zijn punt inleiden, maar de vraag is nu wel om tot een punt te komen.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Mijn punt is het volgende. In de aanvraag staat nog dat de wethouder zijn verantwoordelijkheid niet zou nemen in dit dossier.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, toch een correctie, want dit wordt een volgend punt. Ik zou dan eerst op het eerste punt willen reageren, eerlijk gezegd.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ben ik eigenlijk wel benieuwd naar. Dat is goed. De kern van mijn betoog ga ik bewaren voor later, als u mij dat toestaat, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Zeker. Maar goed, elke keer gaan we zo allemaal hele lange debatten, via een debat ... U mag uw punt inleiden. Dan een vraag stellen. Als u nog een vraag heeft, kunt u die daarna doen. De eerste vraag is nu gesteld. Daar krijgt u hopelijk nu een antwoord op van mevrouw Kockelkoren. Als u daarna nog een vraag heeft, pak hem dan. Maar laten we ook niet een heel debat in een inleiding stoppen. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, ik heb eerlijk gezegd een beetje met stijgende verbazing naar mijn collega zitten luisteren. Ik weet dat de collega jurist is. Maar er wordt hier gesproken over, als er een verdenking is dat iemand buiten slaapt en er wordt ook in het portiek geplast of er gebeuren ook andere dingen, dat je dan zou mogen beboeten op buiten slapen. Dat is toch tegen elke afspraak die wij als overheid met onze burgers maken? En dat is nou precies het punt.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Kijk, voorzitter, in een ideale, maar niet-bestaande wereld, waarin mensen keurig netjes tussen 10 en 18 een tukje doen op een bankje en weer weggaan en dan geen overlast veroorzaken, in die ideale niet-bestaande wereld zou er inderdaad geen enkele boete worden uitgeschreven. Blijkt ook uit die brief. Ik schrijf geen boetes uit op grond van dat enige feit. De toelichting is, in bepaalde wijken is het zo dat die mensen die buiten slapen ook andere vormen van overlast veroorzaken. Bierblikjes, glasscherven, uitwerpselen, agressief gedrag, noem het allemaal op. Omdat er sprake is van overlast, die niet bestaat uit buiten slapen, maar die bestaat uit andere vormen van overlast, is het zo dat die boete voor buiten slapen een middel kan zijn om daartegen in verzet te gaan. En omdat er andere vormen van overlast zijn dan alleen buiten slapen, wordt er niet gehandeld in strijd met die

afspraken en komt de wethouder wel zijn verplichting na om dat tegen te gaan. Dat is mijn punt.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, het gaat hierom, als je op andere vormen van overlast wil beboeten, moet je iemand op heterdaad betrappen. Dat is hoe wij afspraken met elkaar maken. Over het buiten slapen hebben we de afspraak gemaakt, daar wordt niet op beboet.

De **VOORZITTER**: Afrondend, de heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, als mevrouw Kockelkoren zou willen dat er nooit meer een bekeuring wordt uitgeschreven voor buiten slapen, dat kan. Dan moet ze die toezegging lospeuteren van de wethouder. De wethouder heeft een andere toezegging gedaan. De wethouder heeft toegezegd, ik ga niet puur en alleen voor buiten slapen een boete uitschrijven. Wat betekent, ik doe dat alleen als er bijkomende omstandigheden zijn. Ik denk dat niemand zal betwisten dat die bijkomende omstandigheden er zijn, namelijk toenemende en ingrijpende overlast van dakloze mensen. En handelt de wethouder keurig in lijn met de afspraak die hij gemaakt heeft. En moeten we hier niet in een debat de indruk wekken dat hij de afspraak niet nakomt.

De **VOORZITTER**: De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Wat hier heel lastig is in deze discussie, is dat er voor alcoholgebruik, wildplassen, bijvoorbeeld, zijn artikelen voor in de APV. Er is zelfs voor algehele overlast een artikel, de APV. Die APV is helemaal uitgedijd, die is helemaal uit de hand gelopen de afgelopen jaren. Maar er zijn nog delen waar je daadwerkelijk voor beboet kan worden. Maar wat nu in de toezegging staat, hier in de afdoening, daar staat, dat is af en toe wel ongelooflijk lastig te beboeten, want je hebt een heterdaadje nodig. En dat is dan af en toe lastig. Wat wij doen, weet je, dan doen we niet dat heterdaadje, want dat is lastig, daar moeten we bij zijn. Maar wat we wel doen, dan denken we, we hebben altijd dat buiten slapen nog. Dan geven we een boete op buiten slapen, om te coveren dat je geen heterdaadje hebt. Dat is volgens mij zeer problematisch. Zo gaan we volgens mij in een rechtstaat niet met elkaar om. Wethouder Buijt is voetbalscheidsrechter. Het is ook niet zo dat je als spits naar de scheidsrechter toeloopt en zegt, ik heb net een schop gehad in de 16, ik zou maar even een pingeltje geven. Zo ga je niet met elkaar om. En zo zou de wethouder er ook niet mee omgaan. Die VAR hebben we niet. Dan heeft het ook geen zin om die boete te geven.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, ik hoor het maar aan en ik schrik echt van de heer Verweij. Echt serieus. Ik vind het te pijnlijk voor woorden. Dakloosheid betekent toch niet alleen buiten slapen? Dat geeft toch inderdaad overlast? Wat doet u in uw huis? We hebben niet allemaal een huis hier om er alleen maar te slapen. We eten er, we gaan er naar het toilet, we gaan er douchen, we doen er alles. Uiteraard geeft dat overlast. En wat de heer Verweij nu doet voorkomen, is bijna, maar om te vergelijken, ik geef een vergunning voor een restaurant om mensen er te laten eten, maar ik geef geen vergunning om een keuken te bouwen. Beste restauranthouder, dat zoekt u maar uit hoe u dat doet. Echt, ik begrijp het bijna niet wat u zegt. U degradeert een groep mensen, daklozen dat ze gewoon in 1 keer helemaal niks anders meer hebben als alleen maar te mogen slapen. En al het andere nemen we ze kwalijk. Ze hebben niet voor niks geen dak boven hun hoofd. Ze hebben geen toilet. Ze hebben geen keuken. Ze hebben geen douche. Natuurlijk veroorzaken ze overlast. Daar gaat het over. Als je iets doet, pak je het hele pakket. Het is een packagedeal, als je over

dakloosheid praat. En ga alsjeblieft dat nu uit elkaar trekken van, alleen het slapen gaan we beboeten. Of alleen dat staan we dan wel toe, want dat is vervelend. En alle andere overlast, die hoort bij een huis en bij een leven, gaan we wel beboeten. Ik vind het echt onbegrijpelijk. Als we zo mensen gaan degraderen tot dit soort figuren, sorry, mijnheer Verweij, maar dan begrijp ik echt niet meer waar we hier mee bezig zijn.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij mag hierop reageren.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, mevrouw Verkoelen zou een punt hebben als het enige wat de wethouder zou doen, is om een groep boa's met knuppels en fluitjes de straat op te sturen, op zoek te gaan naar dakloze mensen om ze een bekeuring te geven. Maar dat is niet wat er gebeurt. Dit college zet hartstikke veel tijd in effectieve aanpak van niet alleen mensen die van buiten de EU of niet rechthebbend zijn, om die opvang te bieden. We steken als stad überhaupt veel geld in de opvang van daklozen, in de begeleiding daarvan. We geven ze urgentie op een sociale huurwoning, als het even kan. We helpen ze aan een doorstroomlocatie. En het feit dat u zegt, we zijn alleen maar boetes aan het uitdelen, maar we moeten er verder niet echt optreden, flauwekul. De gemeente zet hartstikke veel geld en tijd en middelen in de hulp bij dakloosheid. Steekt inderdaad ook tijd en aandacht en middelen in de aanpak van mensen die buiten slapen, als ze dan ook overlast veroorzaken daar in de buurt. Dat is een goede zaak, maar er is geen sprake van dat we alleen maar aan het handhaven zijn en voor de rest die mensen niet een helpende hand uitsteken. Flauwekul.

De **VOORZITTER**: De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, ik constateer dat het is niet de wethouder die afspraken verdraait, het zijn mevrouw Kockelkoren de heer Kind die een afspraak verdraaien. Zij willen deze afspraak nu zo doen voorkomen alsof afgesproken is dat als iemand op straat slaapt, die per definitie nooit ergens een boete voor kan krijgen. Dat is hoe u het nu hier de arena in fiets. En dat is nooit de afspraak geweest. En het is geen beleid om mensen te beboeten op basis van het feit dat ze op straat slapen. Het is beleid om mensen te beboeten op basis van bijkomende overlast, die erbij komt kijken. Dat is niet alleen iets wat wel kan. Dat is hartstikke goed dat dat gebeurt. Want u heeft compleet geen oog voor de ellende waar heel veel mensen in deze stad in zitten, omdat er in hun portiek daklozen liggen die daar drugs gebruiken, die laveloos zijn van de drank, die daar de boel onder zeiken. Dat is gewoon wat er gebeurt. Die foto's krijg ik letterlijk elke dag geappt. En als u zegt, daar mag je ook niet op handhaven, want dat is nou eenmaal iemand die op straat slaapt, dan wens ik u heel veel succes met het uit te leggen bij heel veel Rotterdammers die daar dagelijks onder gebukt gaan.

De **VOORZITTER**: Mag ik eerst het woord geven aan de heer Kind, en dan aan mevrouw Kockelkoren? Want u werd allebei aangesproken. Ik wil de heer Kind, en dan kunt u gelijk door met uw betoog daarna.

De heer **KIND** (volt): Toch een reactie op de heer Verweij. Ik citeer de Volkskrant, november 2023. "We willen de grootste overlastgevers desnoods in 2 weken tijd 6 boetes geven. We zitten ze op de nek. De stadsmarinier bevestigt, ik zeg tegen boa's, ik wil die registraties hebben." Hier nog een citaat, interview met de NAS. "Sommige delicten moeten gewoon bestraft worden, of iemand die boete nu wel of niet kan betalen." Dat staat nog in de evaluatie zelf. Daar staat, "We hebben een speciaal team van dedicated boa's. Die gaan wekrondes doen, 3 keer per week, met zijn tweeën, om extra boetes te registreren." En er wordt gewoon toegegeven. Er is daadwerkelijk wel een hardere aanpak. En daar moeten we oog voor hebben. Want we kunnen nu inderdaad oog hebben voor overlast. Ik denk dat we dat met zijn allen hebben. We hebben alleen een andere oplossing. We willen onderdak voor de buitenslapers. We willen zorgtrajecten, preventie. En we willen ervoor zorgen dat ze niet nog

veel verder in de problemen komen, door tienduizenden euro's boetes die ze never nooit kunnen betalen. En daar gaat het over.

De **VOORZITTER**: Eén keer, want dan wil ik echt naar mevrouw Kockelkoren, want die heeft een aantal vragen gekregen ook. De laatste keer, maar dan ga ik door.

De heer **CEULEMANS** (lr): De laatste keer richting de heer Kind dan. Hij begint nu weg te zakken in het moeras van zijn eigen redenering. Hij begint nu citaten op te lezen. Het eerste citaat dat hij voorleest, is dat de wethouder zegt, de grootste overlastgevers, die wil ik in hun nek gaan zitten. Die wil ik zo snel mogelijk 6 boetes of registraties wat dan ook geven. Dat zijn niet zielige mensen die niemand lastigvallen en buiten slapen. Dat zijn mensen die zich enorm agressief gedragen. Die de hele dag door dronken zijn. Die ondernemers terroriseren. Die voorbijgangers terroriseren. Die het maakt dat mensen willen verhuizen uit deze stad, omdat hun appartementencomplex erdoor onleefbaar wordt. Over die groep gaat het. U zegt zelf, overlastgevers. U heeft het volkomen bij het rechte eind. Die groep zitten we in de nek. Dat is volkomen terecht en conform alle afspraken.

De **VOORZITTER**: Ik ga nu echt naar mevrouw Kockelkoren, mijnheer Kind. Ik heb het aangekondigd. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, ik wil reageren op de aantijgingen van de heer Ceulemans, om 2 redenen. Ik heb letterlijk de kern van de wijziging, die wij hebben afgesproken, voorgelezen. Ik probeer helemaal nergens mee te marchanderen. Ik wil de wethouder gewoon controleren op de afspraken die wij met hem hebben gemaakt. Daarom sta ik hier. En ten tweede, we hebben uit de brief begrepen, eerder al, dat er ook wordt beboet op buiten plassen, op vernieling, op strafbare feiten. En dat snap ik, want het is niet zo dat wij wegstaren van dakloze mensen die overlast geven. En het is niet zo dat wij niet ook naast bewoners staan die die overlast ervaren, want dat zie ik heel goed. Alleen wat ik wel vind, is dat wij ook oog moeten hebben voor dakloze mensen en dat wij dat oog hebben neergelegd hier met elkaar door af te spreken, voor buiten slapen alleen registreren wij en geven wij geen boetes. En dan is het beboeten voor buiten slapen, in een soort van verzamelidee van, hier is overlast, tegen de afspraak die we hebben gemaakt. En dat is waarom ik hier sta. En dat blijf ik overeind houden als een huis. Want ik kan gewoon niet anders dan dit constateren uit alle stukken die ik heb gekregen, uit alle debatten die we hebben gevoerd. En ik ben heel benieuwd naar de reactie van de wethouder daarop.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank, mevrouw Kockelkoren. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): Voorzitter, we zijn het eens met alle zorgen, verbazing en over het gegoochel met de cijfers en andere kritische noten die geuit zijn in de vorige bijdrages richting het boetebeleid. Want laat ik duidelijk zijn, het is schandalig dat er boetes worden gegeven aan buitenslapers. Profiteren van de kwetsbaarste mensen. Het is je als gemeente bewegen onder de morele ondergrens als je allerlei geitenpaadjes gaat zoeken om toch te kunnen beboeten, tegen de wens van de raad in. Want wat ons betreft zouden die rollen omgedraaid moeten zijn. De gemeente zou voor iedere buitenslaper een boete moeten krijgen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. We hebben het hier over mensen die slapen op straat, en niet omdat ze ervoor kiezen, maar omdat het systeem ze geen andere optie biedt. En in plaats van bescherming krijgen ze boetes. De wethouder heeft eerder toezeggingen gedaan geen boetes, menselijkheid eerst. Maar wat we nu zien, is het

tegenovergestelde. Geen sturing, geen verantwoordelijkheid, maar wel repressie. Het gaat niet om een beleidsfout, maar een gevolg van keuzes die mensen criminaliseren in plaats van helpen. En voor BIJ1 Rotterdam is dit onacceptabel. En vinden wij dat daarom de wethouder rekenschap mag afleggen. Daarom hebben we ook een paar vragen. Want kunt u aangeven op welk moment u heeft besloten om niet actief te sturen op de uitvoering van uw eigen toezegging, en waarom u dat besluit niet heeft gedeeld met de raad? En hoe verhoudt het beboeten van mensen zonder onderdak zich tot het recht op menselijke waardigheid, zoals vastgelegd zowel in nationale als in internationale verdragen? En wat gaat u doen om per direct te zorgen dat deze repressieve aanpak stopt? En wanneer gaat u de getroffen mensen actief benaderen voor hulp? Tot zover.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan is nu het woord aan mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Dank, voorzitter. Namens mijn fractie vinden wij een interpellatiedebat als zodanig natuurlijk ook een zwaar instrument. Een aantal terechte vragen gehoord. Daar sluit ik me bij aan. Wat ik in algemene zin kan zeggen, moeten we heel eerlijk zijn, ik bedoel, de cijfers zijn wel rommelig. En het is wel zo dat op het moment dat je beleid inzet, dan verwacht je ook dat dat beleid effecten heeft. En als dat niet zo is, dan is dat een indicatie dat er wellicht iets niet goed gaat. En daarom zijn we hier vandaag. De combinatie van rommelige cijfers en beleid dat wordt ingezet, wat niet tot effecten leidt. De combinatie daarvan maakt het voor mij dat we wel degelijk een terechte aanvraag hebben liggen. Wat ik kan zeggen, is dat we echt ook namens mijn fractie het hier hebben over een ongelooflijk kwetsbare groep, mensen die alles kwijt zijn en buiten slapen. Ik vind ook wel dat we als overheid hand in eigen boezem mogen steken, want we hebben te maken met een gigantisch woningtekort, wat de overheid, die daartoe gemachtigd is, maar niet kan oplossen. Ook een beetje hand in eigen boezem. Ik heb ook moeite met mijn controlerende taak. En daarom sta ik hier ook vandaag, nogmaals. Hoe komt het, ondanks die afspraak die hier met de raad is gemaakt, dat die cijfers niet dalen? En daar wil ik in dit debat gewoon uitleg over. En volgens mij is dat volstrekt normaal dat je dat kan doen. En daarom zijn we hier vandaag natuurlijk. Ook ik weet een beetje wat van het recht. Ik ben natuurlijk ook heel erg benieuwd, want zoals ik het begrijp is het zo dat inderdaad alleen voor het buiten slapen wordt er niet beboet, maar dan moet er ook sprake zijn van een andere overtreding. Ik ben wel heel erg benieuwd of de wethouder dat juridisch ook heeft laten toetsen. Want dan ben ik heel erg benieuwd welke overtreding je beboet? Dan is dat het buiten slapen, neem ik aan. Maar goed, dat is dan niet hetgeen waar je iemand op heterdaad op betrapt, zoals het net werd gezegd. Ik ben ook wel heel erg benieuwd of dat juridisch houdbaar is. Ik kan talloze voorbeelden geven, maar laat ik dat nu niet doen. Maar is daar ook juridisch advies op ingewonnen, wil ik zeggen? Wij zijn gewoon heel erg benieuwd naar de uitleg van de wethouder. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik ben zo vaak blij met deze wethouder. En waarom? Hij is altijd zeer betrokken en bevlogen in zijn reacties. Ik moet dat echt zeggen. En ook in zijn brief vorig jaar, nu al ongeveer een jaar geleden, ik lees het even voor. "Inmiddels is de nieuwe handelswijze in de briefings opgenomen. En ik verwacht dan ook op korte termijn effect." Terughoudender omgaan met boetes, maar wel blijven registreren, past binnen de aanpak om enerzijds Rotterdammers een passend antwoord te bieden op ervaren en soms hardnekkige overlast. Dat ontken ik ook niet dat dat er is overigens, mijnheer Verweij. En anderzijds het bouwen aan perspectief voor deze doelgroep. Geweldig verhaal. En wat is het dan een tegenvaller om vervolgens te moeten constateren dat er onvoldoende op ingezet wordt. Het lijkt wel of we een wethouder hebben met 2 gezichten. Eentje richting de raad, waar de wethouder ons paait en lijmt. En aan de andere kant eentje richting de samenleving, die keihard daklozen aanpakt om te beboeten. Onacceptabel. En de spanning, stress die dit geeft bij mensen die dakloos zijn en waar wij als

overheid in deze woningnood ook helemaal niets aan te bieden hebben, want daar gaat het mij uiteindelijk om, we hebben ze helemaal niets te bieden, dat kan niet en moet echt stoppen. Dat is serieus iets waar we wat aan moeten doen. En na 3 jaar, want dat ben ik zeker met mevrouw Kockelkoren eens, de heer Kind noemde het zojuist ook nog een keer, is het echt tijd dat we actie ondernemen. En misschien, en daar gaat het vandaag over, moeten we deze wethouder ook maar eens een keer beboeten. Dat is de reden. En dat is zeer terecht. En ik vind het vervelend als de rest dat niet vindt. Kunt u voorstellen hoe vervelend die daklozen die boetes ook vinden, die ze elke dag krijgen. Het is heel lullig voor de wethouder, maar doe er wat aan.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even rond of er nog anderen zijn die het woord wensen. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter. Het standpunt over het beboeten van buitenslapers is denk ik heel helder verwoord. Het standpunt van het college over het beboeten van buitenslapers is heel helder verwoord door de voormalige burgemeester van Rotterdam. Het is zinloos. Sterker nog, het drijft mensen verder van de samenleving af. En het maakt het ook moeilijker om mensen uiteindelijk in zorg te krijgen. Een heel helder uitgangspunt. Het is ook niet voor niks dat zorgorganisaties en hulpverleners de noodklok hebben geluid over de kwalijke gevolgen van het beboeten van buiten slapen. En ik moet zeggen, wij waren tevreden met de reactie van de wethouder, toen dit aan de orde kwam, dat hij zei, wij zullen ervoor zorgen dat het buiten slapen an sich alleen niet de reden zal zijn voor beboeten. Maar ik snap de verbazing en ook wel de verontwaardiging die de partijen dan hebben die dit nauwlettend volgen, want het is politiek een zeer gevoelig thema. Als dat dan niet blijkt uit de cijfers en de wethouder ook een soort van nonchalance aan de dag legt als hij zegt, ik heb wel die toezegging gedaan, maar eerlijk gezegd, ik heb er ook niet op gemonitord nadien. Op zo'n politiek dossier is dat toch een hele kwalijke zaak. En ik hoop dat de uitkomst van dit debat ook zal zijn dat we helderheid krijgen, want dat is denk ik waar iedereen nu naar op zoek is. Want u heeft wel enigszins de schijn tegen dat u aan de ene kant, en mevrouw Verkoelen zei dat ook, rechts wil bedienen met stevige taal en links wil zoethouden met wat afleidingsmanoeuvres, zo lijkt het. En ik hoop dat u klip-en-klaar uitleg kan geven, dat we dat in ieder geval uit de wereld kunnen helpen. Dat is wat mij betreft de inzet van het debat. Als buiten slapen alleen niet de reden kan zijn voor beboeten, dan kan het ook niet zo zijn dat op die titel er zoveel boetes worden uitgedeeld. Legt u het alstublieft goed uit. Als er andere redenen zijn om te beboeten, dan moet dat ook de titel zijn die wij terug willen zien in de cijfers. Ik hoop dat u die duidelijkheid kan geven. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, dank. Een groot deel van de dingen is al gezegd in interrupties. Maar veel argumenten die ik vandaag aan de linkerkant gehoord heb, komen neer op, het is niet goed en het is slecht om mensen te beboeten, omdat ze buiten slapen. Dakloosheid, kwetsbaar, noem het allemaal maar op. Als deze kant van de raad daadwerkelijk vindt dat je onder geen enkele omstandigheid iemand ooit nog een boete mag geven voor buiten slapen, dan moeten we artikel 23A van de APV eruit halen. Anders zou het krankzinnig zijn om dat erin te laten. Nu is de afspraak, we gaan niet alleen vanwege buiten slapen een boete geven. We doen dat alleen als er bijkomende omstandigheden zijn.

De **VOORZITTER**: Heeft de heer Van Campenhout al een vraag? Dan geef ik hem toch even het woord.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Maar dat is toch een vorm van creatief boekhouden, als we dronkenschap beboeten in combinatie met buiten slapen? Dat is toch een vorm van creatief boekhouden? Hoe kijkt u daarnaar?

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, dat een hele pragmatische behandeling en inzet van de bevoegdheden die een boa heeft. Als zo iemand op straat rondloopt en ook vaak wordt aangeklampt door bezorgde bewoners van, ik woon hier best fijn, maar glasscherven, bierblikken, crackpijpen, noem het allemaal maar op, doe alsjeblieft iets. En de boa zegt vervolgens, ingewikkeld, ik ga mijn best daarvoor doen, ik zal niet mensen alleen omdat ze buiten slapen een bekeuring geven, want dat staat zo in ... van het college. Maar als er overlast is, dan heb ik dit middel in mijn gereedschapskistje en ga ik hem inzetten. En ik vind dat een hele goede zaak ... Aan die kwetsbare Rotterdammers die niet zelf de orde mogen handhaven, maar daarvoor afhankelijk zijn van boa's.

De **VOORZITTER**: De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dat is wederom een vorm van creatief boekhouden. Je bent buiten, dus doe ik ook nog maar eens een keer buiten slapen erbij, omdat alleen beboeten voor buiten slapen niet mag, maar in combinatie mag het wel. Doe ik gelijk maar 2 mutaties maken op zo'n persoon, die dat toch niet gaat kunnen betalen. Wat is de bijdrage überhaupt als we iemand gaan beboeten die niet kan betalen, die geen woon- en verblijfplaats heeft? Er worden blijkbaar ook boetes gemaakt op vermoeden van buitenslapers. Hoe gaan deze mensen überhaupt bezwaar kunnen maken tegen die boete, als ze geen woon- en verblijfplaats hebben, waar dat naartoe gestuurd gaat worden? Ik ben heel benieuwd naar uw reactie hierop.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, dat staat in de brief. CJIB stuurt pas een bekeuring toe als er überhaupt een adres bekend is. Tot die tijd krijg je überhaupt die bekeuring niet thuisgestuurd, want je hebt geen thuis. Zo simpel is het ook. Creatief boekhouden, geen is sprake van. We hebben in onze APV staan dat er een verbod is. We passen dat alleen toe als er bijkomende omstandigheden zijn. Die bijkomende omstandigheden zijn er, want talloze Rotterdammers, die nogmaals niet zelf de orde kunnen handhaven, maar die echt afhankelijk zijn van boa's om te zorgen voor een leefbare omgeving en leefbare buitenruimte, vragen ons om op te treden. Die vragen de gemeente om daar wat tegen te doen. De beste manier om dat te doen, is om alleen dit middel in te zetten als er sprake is van die extra overlast. Die extra overlast is er. En moeten die boa's wel, om al die andere Rotterdammers te beschermen, dit middel inzetten. Ik denk dat de wethouder op die manier uitvoering geeft aan de afspraak, en ook recht doet aan de belangen van al die Rotterdammers die echt afhankelijk zijn van een gemeente om dit te handhaven.

De **VOORZITTER**: Afrondend, de heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Voorzitter, hoe we het ook wenden of keren, het blijft een vorm van creatief boekhouden als we maar dat buiten slapen gebruiken om iets aanvullends te kunnen beboeten wat geconstateerd is buiten het buiten slapen. Ik vind het creatief boekhouden. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Yildirim stond iets eerder. Die ga ik het woord geven.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, ik denk wel dat het handig is om even weer terug te gaan naar waarom we hier vandaag staan. In eerste instantie is het een interpellatiedebat, dus we interpelleren, ik weet niet of dat een werkwoord is, de wethouder. En ik heb het idee dat we dan nu een beetje teruggaan over wat we allemaal wel of niet vinden van het beboeten. Maar laat ik daar wel over zeggen dat we natuurlijk heel vaak in de krant kunnen lezen, en u gaat er heel snel overheen, dan is het zo op het moment dat je een huisadres hebt, dat je die 14 boetes op je huisadres krijgt. Maar dan schiet je als overheid toch ook in je eigen voet? Dan ben je bezig om mensen onderdak te geven. En het eerste waar ze mee starten, is dat er 14 boetes, dat is weleens voorgekomen, heeft in de krant gestaan, hebben we hier ook

besproken, dat je dan 14 boetes op je deurmat krijgt. Dan maak je weer een slechte start. Dat zou je toch ook niet moeten willen?

De **VOORZITTER**: De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, ik hoef geen eigen termijn overigens hoor. Volgens mij heb ik in het interruptiedebat ook wel duidelijk gemaakt hoe ik erin sta. Sorry? Graag. Ik zie de burgemeester tevreden knikken. Ik heb wel een interruptie. Misschien dat ik weer een veenbrand ga veroorzaken hier. Maar wat nu de heer Van Campenhout en mevrouw Yildirim zeggen, dat is eigenlijk een beetje exemplarisch voor dit debat. Er is gewoon besloten, ongeacht wat er in de brief van 25 april had gestaan voor het reces, wij willen gewoon doen alsof deze wethouder de afspraak niet nakomt en heel kil buitenslapers aan het beboeten is. En ook als uit de brief en de toelichting blijkt dat dat niet het geval is, gaan we gewoon doen alsof het toch het geval is. Ongeacht wat er in de brief had gestaan, dit interpellatiedebat was er sowieso gekomen. En eigenlijk exemplarisch qua de inhoud is dat de heer Van Campenhout nu weer allemaal dingen door elkaar haalt. Hij zegt nu, er wordt ook beboet op het vermoeden van buiten slapen. Daar is helemaal geen sprake van. Er wordt geconstateerd dat iemand buiten slaapt. Daar krijgt hij geen boete voor. En als hij daarbij overlast veroorzaakt, dan kan daar een boete voor worden uitgeschreven. Hoe u dat verwringt naar, zelfs voor het vermoeden van buiten slapen worden boetes uitgedeeld, ik weet niet hoe u daarbij komt. En het is een beetje exemplarisch voor de manier waarop dit debat gevoerd wordt.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Campenhout wordt aangesproken, maar mevrouw Yildirim gaat reageren. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, daarom staan we niet hier vandaag. Ik bedoel, lokaal kan het, lokaal kan je allemaal cijfers communiceren en kan het allemaal rommelig zijn. Dat is niet de reden waarom we hier staan. Wat u net vertelt, we staan hier vandaag, omdat we verkeerde cijfers hebben gekregen, daarop een correctie heeft plaatsgevonden, omdat we zien dat er beleid is uitgerold dat niet de effecten heeft die het zou moeten hebben. Er is een hele goede aanleiding om vandaag hier te staan. En dit is een interpellatiedebat. Ik ben heel erg benieuwd naar de antwoorden van de wethouder. Maar we staan hier met terechte zorgen, en dat adresseren wij vandaag hier.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, misschien nog een korte reactie op het bezwaar van de heer Ceulemans, want dat werp ik absoluut verre van mij. In de brief staat letterlijk dat het optreden tegen feiten waar bewoners en ondernemers herhaaldelijk melding over maken, is echter moeilijk. Zonder heterdaadsituatie is het in veel gevallen niet mogelijk om specifiek tegen deze overtredingen op te treden. En dus geven we gewoon een verzamelboete op buiten slapen. En dat is precies het punt. We hebben de wethouder gewoon de kans gegeven om netjes toe te lichten hoe we aan dat grote aantal boetes kwamen. Dan krijg ik deze brief. En dan zak bij mij mijn broek ervan af. Dan denk ik, dat is niet de afspraak die we hebben gemaakt. Ik kan niet anders dan dat constateren.

De **VOORZITTER**: De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Tot slot dan. De afspraak die gemaakt is, is dat het geen beleid meer is om het simpele feit dat iemand op straat slaapt te beboeten. En u probeert dat nu te verdraaien, alsof dat er een valse agenda achter zit van, de wethouder heeft beloofd dat er niet meer beboet gaat worden op het simpele feit van buiten slapen. Dan gaan we doen alsof een buitenslapers ook andere overlast veroorzaakt, zodat we hem lekker alsnog kunnen

beboeten op buiten slapen. Dat is ook een motie van wantrouwen van u aan het adres van de politie op straat. U doet net alsof die achterlijk zijn. Die kunnen ongelooflijk goed constateren, als daar iemand ligt, dat daar bijkomende overlast bij is. En het gaat er u kennelijk heel erg om hoe dat geregistreerd wordt. Er is niks afgesproken over registreren. Er is afgesproken over het simpele feit dat iemand op straat slaapt dat die geen boete meer krijgt, maar bijkomende overlast wel. Het gaat hoe dit in de praktijk wordt uitgevoerd. En u probeert er allemaal zaken bij te halen. U probeert het te verdraaien, om het in uw straatje te laten passen.

De **VOORZITTER**: Hier moet mevrouw Kockelkoren zich wel op kunnen verdedigen.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, ik vind dit volstrekt ongepast, hoe dit mij in de schoenen wordt geschoven. Ik citeer letterlijk uit een brief van de wethouder. Het gaat er mij niet over het ontkennen van die overlast. Het gaat mij erom dat in onze rechtsstaat je niet iemand kan beboeten op het simpele feit dat je overlast ervaart. Als ik overlast ervaar van iemand die hard rijdt, dan moet ik op heterdaad betrappen om daarop te kunnen beboeten. En dat is niet wat er nu gebeurt. En daar ben ik boos over.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even rond of er nog anderen zijn die het woord willen. De heer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66): Dank u wel, voorzitter. Er is heel wat vandaag geroepen en bijgedragen, zowel door links als rechts. Laten we even een ding duidelijk maken, voorzitter, de zorgen die er zijn over het bekeuren van daklozen, dat snappen wij als D66. De zorgen die er zijn over het beboeten van mensen, na een toezegging van de wethouder, dat snappen wij ook. We verwachten ook vandaag dat de wethouder met een wat duidelijkere vertaling van zijn brief naar voren komt. Want je merkt dat iedereen weer anders interpreteert wat er in zo'n brief staat. Wij vernemen graag van de wethouder hoe het kan zijn dat er na zijn toezegging vooralsnog mensen worden beboet, in ieder geval op het buiten slapen, en dat daar geen verandering in is. We zien geen cijfers van 2025 daarin voorkomen. Zou de wethouder ook de situatie van dit jaar met de raad kunnen delen? Want ik snap wel, na zo'n toezegging, dat er toch wel wat ruimte en tijd nodig is om het beleid weer vorm te geven. Wellicht dat de situatie dit jaar is veranderd. Zou de wethouder daar een terugkoppeling op willen geven. Er is al meermaals vandaag daarover wat gezegd, voorzitter. Beboeten op het verdenken van een strafbaar feit, onder een kapstokartikel buiten slapen, dat kan natuurlijk niet. Dat accepteren wij niet. Zou de wethouder ook daar wat meer over kunnen vertellen? Want het is natuurlijk te gek voor woorden dat je iemand beboet op een verdenking. Dat kan niet, dat mag niet en volgens mij is dat ook onrechtmatig. Laten we vooral dit debat gebruiken als een toelichting over de gang van zaken anno nu. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen heeft hier een vraag over?

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Ik heb een reactie hierop. En dat is ook naar anderen. Ik hoor de hele tijd links en rechts zeggen. Ik wil toch echt duidelijk even voorkomen dat we zo gaan lopen praten. Ik voel me met mijn fractie niet links en ik voel me niet rechts. En ik had heel duidelijk de opmerking, eentje richting de raad. Een brief door de wethouder gestuurd naar de raad, is niet voor links of voor rechts, is van de raad. Ik wil dat toch wel even kwijt. Want we zitten weer erg in die koers, en daar hou ik niet van. Ik sta niet voor niks in het midden. Ik voel me in het midden.

De **VOORZITTER**: Dank voor deze verheldering. Anderen nog? De heer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk): Dank u wel, voorzitter. En laat ik maar ook gelijk helder zijn. Want wat mijn fractie betreft kan het niet zo zijn dat we mensen gaan beboeten, omdat ze

simpelweg buiten slapen. De meeste mensen kiezen er niet zelf voor om daar te liggen. Voorzitter, het is belangrijk dat er gekeken wordt naar wat de oorzaak is en wat we als gemeente kunnen en moeten doen om deze mensen weer perspectief te bieden. Daar valt, wat mij betreft, niet het structureel beboeten van daklozen bij. We moeten een gemeente zijn waarin we ons richten op perspectief en ondersteuning voor deze mensen. Vandaar ook mijn eerste vraag gelijk aan de wethouder. In hoeverre wordt er hulp aangeboden en om wat voor hulp gaat dit dan precies? Graag reactie vanuit de wethouder. Voorzitter, verder zie ik in de aanvraag van dit debat dat er wordt verwezen naar recente cijfers, die aangeven dat er niet minder, maar juist meer wordt beboet als het gaat om buiten slapen. Verder in diezelfde brief staat dat, en ik citeer, voorzitter, "Buiten slapen vaak gepaard gaat met andere vormen van overlast. U kunt daarbij denken aan vervuiling, vernieling en het doen van natuurlijke behoeften op niet daarvoor bestemde plekken." Einde citaat. Dit zou betekenen dat deze mensen niet enkel en alleen worden beboet voor het buiten slapen, maar juist vanwege de meervoudige overlast die ze veroorzaken, ondanks de gesprekken die er worden gevoerd. Wellicht dat de wethouder hier een toelichting op kan geven. Dat het voor iedereen meer duidelijk wordt wat hier precies mee wordt bedoeld. Dan tot slot nog even, voorzitter, wil ik nogmaals benoemd hebben dat het beboeten van mensen alleen vanwege het buiten slapen echt niet kan. Maar als men echt de wet overtreedt met andere vormen van overlast, snappen wij dat de handhavers deze mensen daarvoor een boete geven. We vinden wel dat het uitgangspunt bij deze doelgroep altijd moet zijn om ze perspectief te bieden, en hier ook naar te handelen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Anderen nog? De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, er zijn al veel wijze woorden gesproken over dat je buitenslapers niet moet beboeten. Dat hebben we eigenlijk ook op 10 april gedaan, staat in de notulen die we vandaag hebben vastgesteld. Toen heb ik ook gezegd, buitenslapers moet je niet beboeten. Ik sluit me daarbij aan. En mensen met sociaal psychische problemen moet je op een andere manier benaderen. Het is volstrekt zinloos om mensen te beboeten. En ik hoop dat de wethouder dat zo in zijn eerste termijn gaat ook erkennen.

De **VOORZITTER**: Dan vraag ik de wethouder of hij al kan antwoorden? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Heef hij het woord.

De heer **BUIJT** (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dank u wel aan de raad voor de vele vragen. En laat ik beginnen met in ieder geval, wat ik ook al bij het vorige debat, begin april, heb gezegd, ik snap de verbazing die er in eerste instantie heerste over het aantal boetes wat na de toezegging van vorig jaar over '24 niet was afgenomen. Dat snapte ik. Voor het meireces wilde u daar graag een reactie van mij op hebben, een uitleg, een toelichting op geven. En ik heb toen al gezegd, ik ben bezig met een nadere analyse. En die analyse was bij mijn brief van '25 nog niet voltooid. Maar ik had ook de belofte gedaan om u voor het meireces, in ieder geval van de informatie die ik op dat moment had, te voorzien. Daarom is die brief aan u gegaan. Ik sta volledig achter die brief, want ik heb hem voor een groot deel zelf echt geschreven en ik heb hem ook zelf bestempeld. Maar ik constateer wel dat er in elk geval op het punt over het beboeten heterdaad onduidelijkheid over is. En hoe je dat dan wendt of keert, ik ga daar hopelijk aan u een hele duidelijke uitleg op geven. Als daar zoveel vragen over zijn, heb je dat gewoon niet goed genoeg opgeschreven. En daar ben ik zelf verantwoordelijk voor, omdat ik ook zelf, misschien weet u dat, maar ik zit heel erg strak op de brieven die uit mijn naam eruit gaan. Dat is ook volledig aan mijzelf toe te wijten. Dat is, vind ik, een belangrijk punt die ik als rode draad in deze discussie hoor. En daar wil ik graag iets meer over zeggen. Het andere punt is de verbazing bij u dat het aantal boetes in zijn totaliteit niet is afgenomen. We hebben dat veel meer nu geanalyseerd. Ook tot en met 1 mei 2025. En ik kan daar wel het een en ander over zeggen. Ik vind het jammer dat ik dit niet eerder aan u heb kunnen melden, want een trend die is ingezet al medio eind vorig jaar heeft

zich versterkt. Maar het had wel handig geweest als ik dat eerder aan u had kunnen melden. Wat u zag, was in de brief van 25 april ziet u dat de cijfers voor '23 en '24 ongeveer gelijk zijn gebleven. Over het hele jaar had je een toename van 20 boetes. En in het tweede deel van '24 zag je wel een lichte afname. Die 2 punten vind ik echt de rode draad in deze discussie. Die wil ik echt heel erg goed aan u uitleggen. En dan kunt u daar natuurlijk van vinden wat u wil. Maar dat is wel denk ik waar u recht op heeft. Ik wil wel ook eerlijk zeggen, en dat is ook de toezegging, zoals ik hem gedaan heb op 9 juli, die is wel zoals ik hem gedaan heb. En sommige mensen zeggen alleen deel 1 van de toezegging, misschien anderen focussen meer op deel 2, maar het is wel een totale toezegging geweest. Alleen het buiten slapen an sich mag echt geen reden meer zijn voor beboeten, 100 procent. En daar sta ik ook nog steeds voor. Maar B, als het gepaard gaat met andere vormen van overlast, herhaaldelijk, et cetera, dan blijft het wel een belangrijk middel. Waar komen we vandaan? Want mijnheer Kind is altijd heel erg goed met percentages. Ik heb weleens gedacht, mijn dochter scoorde een 2 voor natuurkunde bij haar eerste schoolexamen, omdat ze het echt bewust had laten lopen, want ze had heel veel andere dingen te doen. Daarna ging ze hem herkansen, had ze een 10. En ze had een score van 500 procent beter. Dat had ze. En ik heb soms ook een beetje het idee van, zoveel duizend procent, nogmaals, het is echt toegenomen, maar het is niet helemaal ... Waar ik mij even nu op focus is, 2022 waren er 228 boetes. Het eerste jaar dat ik in ieder geval deels verantwoordelijk was, 2023, meer dan 2,5 keer zoveel naar 700. En vorig jaar rond hetzelfde. Dat is een forse toename. Maar waar komen we vandaan? Ik wil heel graag even, voorzitter, daar de ruimte voor nemen om dat wel neer te zetten. Rotterdam is echt de laatste 30 jaar, de jaren 90 hebben we nog allemaal vers in ons geheugen, wat er destijds, nu met Rotterdam waar we nu staan, dat is echt imponerend, indrukwekkend. Daar zijn we trots op. En er kwamen steeds meer geluiden vanaf de zomer '22, versterkt in '23, overlast op straat. We zagen steeds weer mensen die op straat getrapt werden door werkgevers, woning wat eraan gekoppeld was, mensen die naar deze stad kwamen. En er kwamen verhalen over de Binnenweg, vergelijkingen over heroïnegebruik. Er werd in de media echt een beeld geschetst, Rotterdam gaat terug, stevent af op een terugkeer naar de jaren 90. We hebben toen gezegd, ook samen met de toenmalige burgemeester Aboutaleb, dat laten wij niet gebeuren. Er is toen een stuurgroep opgericht, met een hele brede bezetting van zorg en veilig. Mijn collega-wethouder zeiden, Ronald, kom met een plan. En ik heb toen de kerst van '23 benut om dat idee over die Volkelstraat goed uit te werken, bij u voor te stellen. En dat is echt een indrukwekkende breuk geweest met ons toenmalige beleid. Vervolgens zag ik ook die stijging van die boetes. En ik had daar ook een slecht gevoel bij. Ik heb geprobeerd als wethouder op 2 punten een stap naar voren te zetten. Over het bezwaar van opvang voor mensen die eigenlijk niet rechthebbend zijn, ter wille van de Rotterdammers die overlast ervaren en ter wille van mensen die op een schofterige wijze door onze werkgevers op straat geschopt worden. Dat vond ik 1. En 2, ik had een slecht gevoel bij mensen zomaar beboeten. En ik zag daar die toename in. En we hebben met elkaar een ontzettend mooi compromis gesloten, vond ik. Een evenwicht tussen repressie en zorg. En dat was die packagedeal waar we 2 maanden geleden met u, waar u commissiebreed superblij over was van, ook heel duidelijk resultaten, et cetera. Daar komen we vandaan. Nu hebben we deze stappen gezet. En ik snap, nogmaals, die verbazing bij u als een wethouder zegt, vanaf juli '24 gaan we echt dat niet meer doen op die manier, en vervolgens zie je nog dat die boetes hetzelfde blijven. Daar wil ik eventjes nadrukkelijk op inzoomen. Hoe zit het met dat verhaal over dat op heterdaad? Laat helder zijn dat iemand alleen maar een boete kan krijgen als hij op heterdaad betrapt wordt met meermaals buiten slapen. Onze intentie is, we stappen op mensen af en dan is het eerste hulp bieden. Bent u bekend bij hulpverleners? Kunnen we u op weg helpen naar hulp? Dat is altijd stap 1. Als iemand meerdere keren wordt aangetroffen, dan gaat er op een gegeven moment komen, u moet nu weg. Maar we hebben ook in het plan aanpak buitenslapers een aantal hotspots aangewezen met elkaar. We hebben gezegd, en dan hebben we het met name over rond de Binnenweg, rond andere hotspots, daar zijn we extra scherp, want daar loopt het de spuigaten uit. Daar is ook een toename van onze boa's en toezicht en handhaving van, hier zitten we er strakker bovenop. Een deel van de verklaring,

die ik ook in de brief gegeven heb, is als je in bepaalde hotspots scherper en vaker probeert aan te spreken, dan is het vanzelfsprekend dat dat misschien ook tot vaker boetes kan leiden. Wat niet zo kan zijn, is als we denken, er liggen daar een paar flessen op de grond, die mijnheer slaapt daar, het zal wel van hem afkomen. Dat is het inzicht van de boa. Wanneer is zo'n andere omstandigheid als uitwerpselen, alcohol ... Een boa is op een plek geweest, daar lag niks, daar ligt vervolgens iemand en die wordt daar gevraagd, ruim dit op, ga weg. Een stuk later liggen daar ineens allerlei flessen op de grond. De volgende dag zie je nog een keer. En dan op een gegeven moment heb je hem niet daadwerkelijk zien drinken. Want als dat de boete is, dan is het niet buiten slapen, maar is het gewoon alcohol waar een alcoholverbod is waar je niet meer alcohol op straat mag doen. Als een plek bezaaid ligt met flessen, maar je hebt iemand dat niet zien doen, je hebt zo iemand al een aantal keer de kans gegeven, ruim het op, ga weg, dan kan dat een extra bezwarende omstandigheid zijn, waardoor iemand besluit, nu is het genoeg, nu ga ik je een boete geven. Niet het feit op zich, er liggen daar flessen, het zal wel van hem zijn. Als het op heterdaad is, is dat ook de registratie. Maar is het heel aannemelijk en is iemand al een aantal keren gewaarschuwd, en hij gaat niet weg en er liggen ook flessen, dan kan dat een verzwarende omstandigheid zijn. Dat is, niet in alle gevallen, maar om een klein beetje duiding te geven. En ik heb dat ongelukkig opgeschreven, want de indruk is bij meerdere mensen gewekt dat het op een andere manier was van willekeur en et cetera.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, 2 dingen. U zegt meermaals buiten slapen. Betekent dat ook dat het team, dat de boa's alleen bekenden, die ze meermaals buiten zien slapen, boetes voorschrijven? En 2, om hem even wat scherper te krijgen, want het gaat er mij om, en zo doelde ik het ook, stel je voor dat je iemand in een park 's avonds of 's nachts een biertje ziet drinken waar het niet mag. En die ziet eruit als iemand die wellicht buiten zou kunnen slapen. Ik doelde eigenlijk op die situatie die over de tweede overtreding wel voldoende aannemelijk is, want iemand heeft gewoon een biertje in de hand. Maar is dat de situatie waarin ook dan wordt vermoed dat iemand buiten slaapt? En wordt dan in dat geval dan meteen ook overgegaan op, we gaan die boete voor het buiten slapen uitschrijven?

De **VOORZITTER**: Wethouder.

De heer **BUIJT** (wethouder): Dit voorbeeld is per definitie een voorbeeld dat iemand nooit voor buiten slapen beboet zou zijn. Je bent willekeurig in een park, je hebt daar alcohol, je wordt daarop aangesproken en er wordt gewoon gezegd, je mag hier geen alcohol drinken, wil je weggaan, dat mag niet. Dat kan nooit een reden zijn. Het voorbeeld wat u noemt is niet zo. Wat wel vaak zo is, en dat moeten we niet vergeten, hoe gedragen mensen zich? Gaan ze agressief worden? Luisteren ze niet? En op welke plek gebeurt het? Als je het in een portiek doet bij mensen die 's ochtends naar hun werk gaan, dan is het onacceptabel. Als je dan op dag 1 wordt gewaarschuwd, ga hier weg, en op dag 2 word je nog een keer gewaarschuwd, maar je gaat op dag 3 weer in die portiek liggen dat die Rotterdammer naar zijn werk gaat, dan is het gewoon boem, boete, kan niet. Het ligt aan de plek en het ligt ook aan hoe je je gedraagt. Je moet maar zo zien, als ik te hard rij en ik word door een agent aangehouden en hij zegt, mijnheer Buijt, u reed te hard, 70 kilometer. En ik zeg, inderdaad, is waar, gewoon. Misschien zegt hij wel of ik zeg als reden, ik was onderweg naar het ziekenhuis, want mijn mevrouw bevalt, dan zal zo'n man misschien zo doen. Als ik een grote tetter ga geven en hem helemaal verrot ga schelden, zegt hij, mijnheer, mag ik ook uw legitimatie zien? Heb je die ook niet bij je, krijg je 2 boetes. Natuurlijk, met deze mensen moet je soms ook anders omgaan. Maar het heeft ook te maken met, hoe verhoudt iemand zich tot de situatie? En nogmaals, 1 keer ergens slapen is nooit een reden, en daar sta ik voor en daar kom ik ook zo op, dat zullen we in de cijfers wel terugzien, dat dat een reden is voor de boete.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, een vraag. Want de afspraak was om dan te registreren. Waarom dan toch beboeten?

De heer **BUIJT** (wethouder): Daar kom ik nu op. Ik heb ook gevraagd, ik wil nu eens een analyse hebben van die boetes die in de tweede helft van het jaar zijn uitgeschreven, wat is daar de onderliggende gedachte? Wat is daar gebeurd? Wat is daar geregistreerd? En ik zie een hiaat in hoe wij dit registreren. Maar ik kan u zeggen, ik moet even op mijn papiertje kijken, want ik kan niet alles uit mijn hoofd, er zijn 360 boetes uitgedeeld in de tweede helft van '24. Daarvan heb ik gezegd, pak 90 willekeurige zaken en werk die voor me uit. In 75 procent van de gevallen gaat het om herhaaldelijk waarschuwen, aanspreken, agressie, overlast geven in portieken. Bij 25 procent is het zonder nadere context. Ik heb gezegd, dat kan niet meer. Dat moeten we echt beter registreren. Dat is wel een verbeterpunt in ons systeem. Ik heb die uitsplitsing laten maken. Wat ik wil zeggen aan u en ook naar mijnheer Kind, ik heb nu cijfers gekregen dat ik weliswaar over heel het tweede deel van '24 geen verlaging zie. Maar in de laatste 2 maanden zien we al dat het voor de helft is afgenomen ten opzichte van het jaar daarvoor. En in '25, kan ik u zeggen, dat het aantal boetes de eerste 4 maanden al gehalveerd is ten opzichte van het jaar daarvoor. Ik vind het ontzettend jammer dat ik dat niet in de brief heb kunnen melden, want dat had in ieder geval een hoop meer duidelijkheid geschept. Ik ben eigenlijk erg blij met de uitkomsten. Aan de ene kant blijven we handhaven en repressie uitoefenen op mensen die echt niet willen luisteren. Want laten we wel zijn mensen, tegenwoordig in deze stad krijgt iedereen de kans om naar de opvang in de Volkelstraat te gaan. Als je nu nog op straat bent, dan kies je daar ... Want mevrouw Verkoelen zei, we bieden die mensen niks. We bieden op dit moment iedereen die mogelijkheid. Als je nu nog er zelf voor kiest om buiten te slapen, en we weten, we hebben ook een hardnekkige groep Nederlanders die krijgen we niet van straat af, dat is ook zo, maar het is nu op dit moment in overgrote mate wel je eigen keuze. Ik ben er echt blij om dat we die repressie nog steeds hebben, en dat kunt u niet weten, ik neem het u niet kwalijk, ik gooi hem nu niet in uw gezicht, maar het is wel een feit dat in 2025 de eerste 4 maanden en in november in december van het laatste jaar de boetes sterk afgenomen zijn. En op dit moment zelfs gehalveerd zijn. En dat vind ik op zich ook wel logisch, ik heb u op 9 juni de brief met de toezegging gestuurd, de boa's gaan nu geïnstrueerd worden, dat het dan ook enige tijd nodig heeft gehad om daar enige werkwijze op aan te passen.

De **VOORZITTER**: De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Dat is inderdaad de vraag. Want u heeft eerder voor het meireces aangegeven, ik heb niet echt gestuurd, we hebben die werkinstructies aangepast. Dat is trouwens ook een van de vragen. Ik wil eigenlijk gewoon inzichtelijk krijgen, hoe is die werkinstructie aangepast en wat staat daar nu precies over, hoe een opsporingsambtenaar met dit soort situaties moet omgaan? Dat zou ik graag willen inzien. En ten tweede de vraag, hoe verklaart u het inderdaad, dat blijkaar door niet te sturen het nu ineens toch gedaald is?

De **VOORZITTER**: Wethouder.

De heer **BUIJT** (wethouder): Het is niet zozeer door niet te sturen. We hebben natuurlijk gewoon die nieuwe instructies meegegeven aan de boa's. En ik doe natuurlijk meerdere toezeggingen per jaar. En ik vind het zeker belangrijk om dat heel nauw te volgen en heel erg op de hoogte te blijven. Maar op een gegeven moment ga je er ook vanuit, je doet een toezegging en dat heeft zijn beloop. En dan krijgen we daarna natuurlijk de rapportages. En dan zien we weer hoeveel boetes er per jaar zijn. Op een gegeven moment wordt dan vanzelf duidelijk hoe of wat. Alleen omdat hier natuurlijk net die scheidslijn zat, en halverwege het jaar een implementatietijd, zie je nu eigenlijk pas later die daling, die het gevolg is van die

aangepaste werkwijze. Die is wel degelijk ook meegegeven. En u vroeg eigenlijk letterlijk, als er een verdenking is van anderen. Ik hoop dat ik dat heb aangegeven. Het is de discretionaire bevoegdheid van een boa om daar een inschatting van te maken. Dat is mogelijk, maar niet als je gewoon iemand op heterdaad betrapt op een ander, dan moet je hem daarvoor beboeten. Als je iemand meermalen hebt gewaarschuwd en er zijn andere omstandigheden, mogen die als verzwarende omstandigheid worden meegewogen door de boa. Maar dat is ook het vertrouwen wat we in onze mensen hebben. Voorzitter, dit was eventjes in grote lijnen mijn kopverhaal. En ik hoop dat ik daarmee ook veel vragen heb kunnen beantwoorden. Wellicht niet allemaal. Als ik nog heel even de vragen mag doornemen.

De **VOORZITTER**: Zeker. Als het voor u echt complete vragen zijn. En dan kunnen we zo kijken of dat alles beantwoord is.

De heer **BUIJT** (wethouder): Even kijken. Die 3 punten van mevrouw Kockelkoren heb ik gehad. Dat is al in een interruptiedebatje geweest. Mevrouw Verkoelen had het over mensen niets te bieden. Daar ben ik ook op ingegaan. Mijnheer Vonk had het over de schijn tegen. Voor de ene Bühne een verhaaltje voor rechts en de andere houdt u ons tevreden. Dat dus niet. Mijnheer Elbay heeft naar die cijfers gevraagd. Ook uitleg. Mijnheer Akhatab vroeg van hulp aangeboden. Dat doen we natuurlijk standaard sowieso. U zei juridische toets. In onze ogen is deze werkwijze gewoon legitiem en volgend op bestaand beleid. Want we doen niet mensen beboeten, omdat we denken dat zij die flessen zo hebben neergelegd. Ik hoop dat ik dat voldoende heb uitgelegd. We moeten dat echt constateren. En anders kan het als een verzwarende omstandigheid worden meegewogen door de boa in functie.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, ik heb het niet over die tweede overtreding, want die komt dan vast te staan. Want je ziet iemand inderdaad een tweede overtreding doen. Maar het probleem bestaat dan inderdaad dat die eerste overtreding, namelijk dat buiten slapen, waar de gemeente moeite mee heeft, laat ik het zo zeggen, dat die dan beboet wordt op een bepaald vermoeden. Zo zijn we het debat ingegaan. Ik hoor de wethouder zeggen, meermaals. Bij mij is nu de indruk ontstaan dat mensen die eenmaal gezien worden niet beboet worden. Dat is ook voor mij even een novum in het debat dat u zegt, we doen alleen mensen die we echt goed kennen en die we op de hotspots zien. Dat is voor mij nieuw. Maar echt nogmaals, in onze ogen is het legitiem, zegt u. Maar is het juridisch ook houdbaar, op het moment dat je die eerste overtreding niet constateert, dat je dan zegt, ik zie wel die tweede overtreding. Ik vermoed dat dat eerste ook wel in orde is, gezien hoe iemand eruitziet, et cetera. Dat dat getoetst is.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **BUIJT** (wethouder): Het is de werkwijze. De hotspots is gewoon dat we daar een verstevigde inzet hebben, omdat in die gebieden de overlast groter is. En waar het vroeger mogelijk kon zijn dat louter als je werd aangetroffen, u slaapt daar buiten en u krijgt hiervoor een boete. Dat was toen een mogelijkheid. Dat hebben we nu niet meer. En dan kan iemand die al meerdere malen is gezien, die bij herhaling is weggestuurd, dan maken we gewoon gebruik van het APV-artikel wat daarvoor staat. En dan geef je iemand een boete. En dat hoeft je dan niet juridisch te toetsen. Ik denk dat dat op zich verder goed is afgedekt. Voorzitter, ik wilde het hier even bij laten. Ben ik echt cruciale vragen vergeten, dan hoor ik dat heel graag.

De **VOORZITTER**: Dan doen we dat gelijk in het veeggrondje hier. Dit is nog een interruptie van de heer Vonk? Dat mag. Een verduidelijkende vraag mag.

De heer **VONK** (cu): Toch even een verduidelijkende vraag over dat herhaald constateren van buiten slapen. Moet ik het zo begrijpen, als iemand buiten slaapt op een bepaalde locatie wordt aangesproken, wordt later daar weer geconstateerd dat hij buiten slaapt. Maar alleen dat geconstateerd, is dat een reden voor een boete? Het is herhaaldelijk namelijk constateren dat iemand buiten slaapt. Of is dat niet een reden voor een boete, als dat alleen buiten slaap betreft?

De **VOORZITTER**: De heer wethouder.

De heer **BUIJT** (wethouder): Dat kan op sommige plekken een reden zijn voor een boete. En dan heb ik het met name over als er echt aantoonbaar voor ondernemers of Rotterdammers heel veel overlast is. Dat willen we ook voorkomen. Dat is ook onderdeel van het verhaal. Bij de Binnenweg heb je allemaal die trapoplooppjes. Dat is ontzettend vervelend, want daar sliepen mensen regelmatig. Stap je 's ochtends uit, ligt daar iemand. Kan echt niet. Dan worden wij daarop geattendeerd. De stadsmarinier gaat dan tegen de mensen zeggen, jongens, let op, dat willen we niet. Als je dan weer wordt aangetroffen, word je nog een keer weggestuurd. Maar als je dan weer er bent, dan krijg je een boete. Zo is het ook. En dat zal natuurlijk op plekken waar je anderen minder tot last bent, als jij in het park bent, veel minder snel tot dat soort boetes leiden. Het is ook een beetje de discretionaire bevoegdheid van zo'n boa van, die mijnheer heb ik nu 2 keer gezien. Nou ben ik er klaar mee. Dat is ook een beetje wat we aan het veld moeten overlaten. Maar je moet altijd een waarschuwing geven, tenzij er natuurlijk excessen gebeuren op dat moment dat je de eerste keer ... Maar dat even daargelaten. Als mensen bij herhaling op plekken, die als zeer overlastgevend worden ervaren, dan krijg je daar wel een boete voor.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Dat komt mij toch iets anders weer voor. Want als de boa constateert, dit is de tweede of de derde keer dat ik jou hier zie, het is alleen buiten slapen, geef ik jou een boete. Volgens mij was dat niet de afspraak. Het is alleen buiten slapen. Dat is niet de afspraak om dan een boete te geven.

De heer **BUIJT** (wethouder): Het is alleen buiten slapen. En als daar verder geen overlast mee gepaard gaat, dan is bij herhaling wegsturen mogelijk. Maar als het voorbeeld wat ik net noem, het moet wel een keer klaar zijn. We zijn er ook voor de Rotterdammers en de ondernemers die overlast ervaren. Dat is wel een verschil van interpretatie. Ik vind het niet terecht dat je iemand zonder waarschuwing een boete kan geven. Als het goed is, gebeurt dat ook niet meer. Ik vind dat op een plek waar je nauwelijks overlast veroorzaakt voor omliggenden, dat er best wel meerdere waarschuwingen moeten volgen, maar op een gegeven moment is het ook wel zo dat het klaar is. Dat is in ieder geval wel, zoals ik de afspraak zie.

De **VOORZITTER**: De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Mijn vraag inderdaad ging ook over die heterdaadaanpak, dat je dan toch op buiten slapen schrijft. Eerlijk gezegd wil ik gewoon de werkinstructies zien. Met welke werkinstructies worden boa's nu op dit moment de straat opgestuurd? Want dit is allemaal heel erg vaag. Ik kan me ook voorstellen dat het heel vaag is voor boa's. Maar wat is precies die verandering in die werkinstructie, wat is er veranderd en waarmee worden boa's op pad gestuurd om hier te handhaven?

De **VOORZITTER**: Wethouder.

De heer **BUIJT** (wethouder): De verandering in de werkinstructie is dat mensen ...

De heer **KIND** (volt): Gewoon citaten letterlijk van, wat staat daar precies? Dat is volgens mij waar we naar op zoek zijn.

De heer **BUIJT** (wethouder): Ik ken niet alle werkinstructies. Als u daar behoefte aan heeft, wil ik die best gaan opvragen en u doen toekomen. Maar het gaat erom dat u vraagt aan mij, zijn er veranderingen in werkinstructies gekomen sinds het moment dat ik deze belofte heb gedaan? Ik heb u uitgelegd dat die in de zomer en na de zomer van '24 gemaakt zijn. Dat daar is aangegeven terughoudend om te gaan met het geven van boetes. Dat we in eerste instantie altijd mensen verwijzen naar hulpverlening. Dat bij herhaaldelijk negeren van waarschuwingen of andere vormen van overlast het nog steeds mogelijk is om boetes te geven. Maar de discretionaire bevoegdheid van een boa staat altijd ... En die mag daar dan op een gegeven moment zijn eigen afweging in maken. Dat zijn de werkinstructies. En we zijn terughoudender in het geven van een boete. Dat is de wijziging. En wat de exacte werkinstructie is, ik weet niet of dat niet heel erg ver gaat, maar ik wil best daar een poging voor doen om dat naar de raad toe te laten komen, als daar behoefte aan is, als u dat wil.

De **VOORZITTER**: De heer Kind.

De heer **BUIJT** (wethouder): Maar het verandert in ieder geval weinig aan de trend die ik u heb gegeven, dat we wel die trend naar beneden zien, dat we wel effect van het beleid zien. Dat effect krijg je niet als je de werkinstructies niet verandert. Als dat niet gedaan zou hebben, zou je dat ook niet zien. Maar als u de letterlijke tekst wil, dan wil ik daar best in een brief op terugkomen, voorzitter.

De **VOORZITTER**: De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Die had ik dan liever nu gezien. Ik wil graag een schorsing aanvragen, als het mag.

De **VOORZITTER**: Vijf minuutjes? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, want kijk, een schorsing na afloop van een eerste termijn bij een interpellatiedebat lijkt me niet meer dan logisch. Ik snap niet helemaal de verbazing daarbij.

De **VOORZITTER**: Ik was nog even bezig met een veegronde. We waren nog de vragen aan het doen. Ik wilde gewoon nog eventjes het netjes gaan afmaken in eerste termijn. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Daarom wil ik ook wel even helderheid hebben dat ik niet tegen een schorsing ben. Alleen ik probeer hier ook de orde van het debat nog een beetje te bewaken.

De heer **KIND** (volt): Oprechte excuses.

De **VOORZITTER**: Ik hoorde hier dat er een wens van 10 minuten is. We gaan even nog de veegronde doen, want dat was hetgeen waar ik nu nog mee bezig was. Tenminste, die poging deden we. De heer Vonk kreeg eerst nog een interruptie. En dan de heer Kind ook. Ik ga nu naar de veegronde toe. Nog mensen voor de veegronde? De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Op een gegeven moment had u aangegeven dat u niet actief had gestuurd naar aanleiding van uw toezegging. En zou u nog kunnen toelichten waarom dat niet met ons was gedeeld? Dat was mijn vraag die nog niet beantwoord was.

De **VOORZITTER**: Momentje. Misschien zijn er nog andere vragen. Anderen nog, onbeantwoorde vragen? Nee. Dan mag u toch het woord.

De heer **BUIJT** (wethouder): Mijnheer Van Campenhout, ik dacht dat ik er wel op ingegaan was, want ik zei, achteraf had ik die cijfers eerder willen hebben, maar ik doe meerdere toezeggingen. Ik ging er ook vanuit van, vanzelf komen dadelijk de cijfers en dan zien we hoe de toezegging heeft uitgewerkt. Ik heb best omvangrijke portefeuilles, met heel veel onderdelen. En soms moet je ook dingen zeggen van, dan is dit nu het nieuwe beleid. En dan zien we dadelijk weer op de geëigende momenten, zoals die dan laatst waren, dat ze terugkomen naar uw raad met de informatie.

De **VOORZITTER**: Dan zijn we nu aan het eind van de eerste termijn. Het verzoek is om 10 minuten te schorsen. Ik ga u om 11.56 uur hier weer terugverwachten. En ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**: Ik heb al wat speling gegeven, al best wel veel speling. En ik wil eigenlijk wel zo verdergaan. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Ik ga niet iedereen overal wegtrekken. Ik heb nu al 10 minuten extra gegeven. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De heer **KIND** (volt): Sorry, voorzitter, we hebben nog 10 minuutjes nodig.

De **VOORZITTER**: Ik kan er formeel geen nee tegen zeggen, maar we zijn nu al 20 minuten verder. Kwart over wil ik jullie hier zien. En we gaan niet meer herhalen, want kom dan echt even hiernaartoe.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**: En ik geef het woord aan de heer Kind, die om een schorsing vroeg. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): We hebben een gesprek gehad met elkaar, een groot deel van de van de oppositie. En om heel eerlijk te zijn, zijn we teleurgesteld over de hele gang van zaken rondom dit onderwerp. De wethouder heeft zijn verhaal gedaan. Maar wat bij ons blijft staan, is dat we in dit hele proces rondom die toezegging, rondom het stoppen met beboeten, we continu van vage berichtgeving, verkeerde cijfers, nog een keer schriftelijk terug moeten komen, gebrek aan een goede evaluatie, en dat we zo op deze manier van uitstel naar uitstel zijn gehobbeld. Op dit moment moeten we de wethouder geloven dat de cijfers zijn gedaald. Daar is ook een hele evaluatie voor gedaan. En 90 cases zijn onderzocht. Terwijl we tegelijkertijd de brief hebben gehad, onlangs, waarin daar ook niet over wordt gesproken. Er wordt geschreven over verdenkingen, op basis waarvan dan een boete wordt gegeven. Wordt ook weer niet goed uitgelegd. Moet de wethouder weer op terugkomen. Al met al is dit voor ons een zeer teleurstellende situatie, voor een onderwerp wat een heel groot deel van dit deel van de raad en vooral heel veel dakloze Rotterdammers enorm raakt. Dit staat echt voor ons symbool voor een repressieve koers van het college, waar we zeer teleurgesteld over zijn. En daarom dienen we, samen met GroenLinks, BIJ1, PvdA, ChristenUnie, SP en de leden Verkoelen en Van de Peppel een motie van treurnis in.

De **VOORZITTER**: De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Motie van Treurnis

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van het agendapunt 6.0 ‘Het verzoek tot interpellatie over ‘Buitenslapers’;

constaterende dat:

- de wethouder Zorg in 2023 een duidelijke toezegging [24bb002901] heeft gedaan dat dakloze personen niet meer beboet zouden worden voor 'enkel en alleen' het buiten slapen;
- uit recente cijfers blijkt [25bb002764] dat er sindsdien nog steeds op grote schaal boetes worden uitgedeeld aan mensen die noodgedwongen op straat slapen;

overwegende dat:

- het teleurstellend is wanneer een wethouder een expliciete toezegging doet aan de raad, daar in de praktijk onvoldoende sturing aan geeft en afspraken steeds oprekt;
- het gehele proces rondom de toezegging, evaluatie en cijfers rondom de bekeuringen voor buitenslapen wordt gekenmerkt door uitstel, fouten en vage berichtgeving;

spreekt uit:

- haar treurnis over het bestuurlijk handelen van het college inzake de toezegging om buitenslapers niet langer te beboeten voor 'enkel en alleen' buitenslapen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Kind, A. Kockelkoren, S. van de Peppel, M.R. van Campenhout, D. Yildirim, P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

DE **VOORZITTER**: De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, toch even een reactie, omdat het gewoon natuurlijk compleet lachwekkend is. Er is hier met heel veel bombarie een debat aangevraagd, er worden vragen gesteld, raadsleden raken verstrikt in hun eigen redeneringen, kennen de portefeuille niet waar ze over aan het spreken zijn. De wethouder heeft een heel helder verhaal. Hij wordt niet of nauwelijks geïnterrupteerd in zijn beantwoording. En vervolgens wordt het van tevoren bedachte toneelstukje alsnog opgevoerd. We gaan met zijn allen schorsen en we komen met een motie. Het had niets uitgemaakt wat hij had gezegd. U heeft het van tevoren bedacht. Ik vind het klein, ik vind het schlemielig en ik moet zeggen, ik had de heer Kind wat hoog zitten als een heel inhoudelijk raadslid, maar hij is ook iemand die zich gewoon schuldig maakt aan flauwe, doorzichtige politieke spelletjes.

De **VOORZITTER**: Laten we het op de inhoud houden en niet op de persoon. Anderen? Niet. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, we hebben het hier over het handelen van een wethouder van het afgelopen jaar. Dat de heer Ceulemans het niet eens is überhaupt met de aanvraag van dit debat, was van tevoren helder. Wij hebben het idee dat er continu sprake is van het oprekken van afspraken. Dat we keer op keer debatten moeten aanvragen, brieven moeten vragen met het vergrootglas er bovenop moeten zitten, om zeker te weten dat de wethouder handelt naar de afspraken. Dat hij bovendien een jaar lang ook niet heeft gemonitord op die afspraken. En al die feiten dragen bij tot een motie van treurnis. En dat wil

niet zeggen dat ik hoop en verwacht dat de wethouder in de toekomst op een goede manier hierin handelt. Maar op een gegeven moment moet je ook uitspreken waarom je vindt dat afgelopen jaar op dit onderwerp onvoldoende is gehandeld.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die in de tweede termijn het woord willen voeren? De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Voorzitter, nog gewoon even een vraag. Gewoon even over het volgende debat. Gewoon even een checkvraag. Had ik goed begrepen dat er een toezegging is gedaan om ook de werkinstructie van de boa's met ons te delen, middels een brief, of was dat nog een beetje boven de markt blijven hangen? Dat wilde ik even checken.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, er was een reactie op de heer Ceulemans, maar ik heb ook nog een vervolg. Ik heb namelijk nog een motie 'Fouten herstellen na onterechte beboeten van buitenslapers'. En dat gaat eigenlijk meer over hoe wij verwachten en willen samenwerken met de wethouder in de toekomst. Die vraagt om een aantal afspraken te maken, te stoppen met het beboeten van dakloze mensen, de afspraak te monitoren die we dan hebben gemaakt, en ook om boetes die onterecht zijn uitgegeven voor buiten slapen kwijt te schelden. De wethouder noemde net een percentage van 25 procent die hij ook niet kon verklaren. Het lijkt me ontzettend redelijk om die boetes kwijt te schelden.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Fouten herstellen na onterecht beboeten buitenslapers

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 6.0 interpellatiedebat over 'buitenslapers';

constaterende dat:

- de wethouder toegezegd heeft op 25 april 2024 dat handhaving Rotterdam geen boetes meer uitschrijft aan dakloze mensen, puur en alleen voor het slapen op straat [24bb002901];
- deze boetes afgelopen jaar toch 750 keer zijn uitgeschreven, en dit niet minder maar zelfs meer is dan in voorgaande jaren;

overwegende dat:

- het uitschrijven van meer boetes voor buiten slapen niet strookt met de afspraak die met de gemeenteraad van Rotterdam is gemaakt;
- een groot aantal dakloze personen hierdoor, wanneer ze eindelijk een woning hebben gevonden, geconfronteerd worden met oude boetes;
- boetes die op basis van een afspraak met de raad niet uitgeschreven hadden mogen worden;
- voormalig dakloze mensen die stappen zetten om weer mee te doen in de Rotterdamse samenleving hiermee direct met een boeteschuld worden geconfronteerd;
- de aanpak van dakloosheid gericht op hulp en het bieden van perspectief, in plaats van bestraffing veel effectiever is;

verzoekt het college:

- te stoppen met het beboeten van dakloze mensen voor buiten slapen, door een duidelijke werkinstructie te geven aan de Rotterdamse handhaving;
- deze afspraak te monitoren en de raad na drie maanden te informeren over de voortgang;

- de boetes die ná 25 april 2024 zijn gegeven voor buiten slapen, kwijt te schelden; en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren, T. Kind, D. Yildirim, P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk en M.R. van Campenhout, S. van de Peppel

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, vraag. Ik heb de tekst van die motie niet gezien. Ik hoorde het stoppen van beboeten van dakloze mensen. Betekent dat dan dat wij oproepen tot een soort van algemene immuniteit als je geen adres hebt? Of hoe werkt dat precies?

De **VOORZITTER**: Dat is een vraag denk ik aan de indiener van de motie. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, ik denk dat het antwoord op die vraag in het hele debat en alle debatten die we hiervoor hebben gevoerd wel duidelijk is.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik krijg geen tekst van de motie te zien. Ik krijg geen toelichting erop. Dan kan ik het er heel moeilijk over hebben.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Verweij, ik ga nu even ingrijpen, want het is echt wel gebruikelijk hier dat de motie wordt ingediend en dan zo snel mogelijk wordt rondgedeeld. U krijgt hem te zien. U heeft uw vraag kunnen stellen. U heeft een antwoord gehad. U mag nog een vraag stellen. Maar dat de motie nog niet is rondgedeeld, is toch vrij gebruikelijk. Dat geldt ook voor uw moties.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, ik stel vast, ik heb helemaal geen antwoord gehad.

De **VOORZITTER**: En mevrouw Kockelkoren gaat over haar eigen antwoord. Daar kan ik ook niet zoveel meer van maken. Anderen nog? Geen anderen voor de tweede termijn. Ik denk dat de laatste motie nu nog even gedupliceerd wordt en rondgedeeld. Maar misschien kan de wethouder al beginnen met de moties die zijn ingediend en de vragen die nog zijn gesteld.

De heer **BUIJT** (wethouder): Ik vind het ook ontzettend jammer dat ik u blijkbaar niet net in mijn uitleg voldoende heb kunnen overtuigen. Dat vind ik echt van mezelf betreuenswaardig. Ik heb mijn uiterste best gedaan om de 2 pijnpunten voor u helder neer te zetten. Ik ben daar heel open in geweest. Ik heb ook gezegd, blijkbaar heb ik iets onhandig opgeschreven en dat heel erg toegelicht. Dat krijg ik vervolgens toch voor mijn voeten geworpen. Ik vind het echt jammer. We kunnen van alles met elkaar van mening verschillen. Maar u heeft een wethouder die met het actieplan buiten slapen een enorme stap voorwaarts heeft gemaakt en met het kwijtschelden van de boetes een enorme stap voorwaarts heeft gemaakt. De wethouder heeft een jaar geleden die toezegging gedaan. In juli heeft hij hem bekrachtigd. In augustus zijn de werkinstructies verschaft. In november zien we bijna een start met een daling. Op dit moment is er meer dan een halvering van een daling. Alles dat samen vind ik het heel erg jammer dat ik niet voldoende vertrouwen bij u krijg dat ik degene ben die die toezegging notabene uit zichzelf gedaan heeft, daar de resultaten nu van pluk en me dan verweten wordt dat dingen niet handig zijn opgeschreven. Dat vind ik van mijn kant heel erg jammer, dat ik er niet voldoende in geslaagd ben om u daarvan te weerhouden. De tweede motie heb ik nog niet kunnen zien, maar ik heb uw toelichting gehoord. En het stoppen met beboeten, dat vind ik, dat staat echt haaks op het evenwicht juist wat we met elkaar hebben afgesproken,

terughoudend zijn in boetes. Daar zou ik zeggen, dat ontraad ik. Mijnheer Vonk had het nog over de werkinstructie. Ik ga niet de hele werkinstructie aan u verstrekken. Dat lijkt me niet wenselijk. Wel kan ik u de wijziging verstrekken naar aanleiding van de toezegging die ik gedaan heb. Wat is er aan de boa's gecommuniceerd? En ik doe dat, omdat ik juist hou van transparantie, juist u maximaal wil informeren. Ook hier zet ik een stap naar voren. Beste boa's, buitenslapers, toezegging wethouder, in het kader van het Actieplan Buitenslapers hebben we opdracht van wethouder Buijt gekregen om per 1 juli niet te bekeuren op feitcode 114B. Dat is de weg als slaappleats gebruiken. Verzoek is om buitenslapers in de basis te koppelen aan zorg, niet te bekeuren op het feit dat ze buiten slapen. Blijf vooral wakker maken, wegsturen en koppelen aan zorg. Bij structurele overlast en excessen kunnen jullie boa's gebruik blijven maken van de discretionaire bevoegdheid. Dat is even in het kort. Er komt nog iets over hoe ze moeten gaan registreren en dergelijke achteraan. Het was een hele duidelijke, heldere instructie, waar ik blij mee ben, waar ik achter sta en waar ik met trots constateer dat we enorme stappen het laatste jaar gezet hebben. Voorzitter, daar hou ik het bij.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Ik wil er even op wijzen dat er in de motie van treurnis in de aanhef staat, agendapunt 6.0, erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja. Dat weet ik niet. Maar ik wil alleen maar feitelijk constateren dat agendapunt 6.0 een interpellatiedebat is voor buitenslapers.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, dat scheelt straks wel een schorsing. Laten we het positief bekijken.

De **VOORZITTER**: Ik ga voor de rest niet op de inhoud in. Ik wilde alleen maar even laten weten dat het inhoudelijk niet strookt met het agendapunt dat we behandeld hebben. Of dat de indieners daar nog even naar kunnen kijken. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.0. En stemmingen zullen vanavond plaatsvinden tijdens het stemvenster. Motie van treurnis moet eerst. Dat is waar. U hebt gelijk. Dan gaan we nu gelijk stemmen over de motie van treurnis. Niet over de andere motie. Dat doen we echt in het stemvenster. Tegelijkertijd gaan we daarna meteen schorsen voor de lunchpauze. En die houden we op 3 kwartier, want we hebben een volle agenda. We proberen ook tijdens de lunch het een beetje efficiënt te houden. Dan gaan wij nu stemmen. Moeten wij de stembel nog even luiden, of is iedereen in huis die er moet zijn? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Zijn er nog mensen die gepaard moeten worden? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Doe maar even. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): De heer Crielaard is 's ochtends nu nog afwezig, maar mevrouw De Jong is ook afwezig. Die kunnen tegen elkaar weggestreept beschouwd worden.

De **VOORZITTER**: Dan zijn de heer Crielaard en mevrouw De Jong ...

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Voorzitter, dat zou ik niet doen. Ik snap dat het zo is in stemming, maar ga alsjeblieft niet iemand pairen die daar helemaal bij betrokken is geweest.

De **VOORZITTER**: Maar het is niet gevraagd. Die daar zelf niet bij betrokken is geweest. Snap ik.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Ik snap wat de heer Ceulemans zegt.

De **VOORZITTER**: Dan is even de conclusie dat er formeel niet gepaard is, maar dat we even zien hoe dat we ons bewust zijn van de verhoudingen. Dan gaan wij nu stemmen over de motie van treurnis. En het stemvenster is nu geopend.

Motie 1, 'Motie van Treurnis'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fractie van Volt, GroenLinks, PvdD, BIJ1, SP, PvdA, ChristenUnie en 50PLUS.

De **VOORZITTER**: Dan zijn we hiermee wel echt aan het einde gekomen van dit debat. Ik schors tot 13.15 uur. En echt graag meteen hier aanwezig. Tot zo meteen. Want we beginnen met de heer Engberts. Misschien is dat een grote trigger om te komen.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 15 mei 2025

Notulen van de raadsvergadering van 15 mei 2025 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 6

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 13.41 uur tot 15.00 uur is waargenomen door de heer G.J. Engberts en van 15.20 uur tot 18.52 uur door mevrouw A. Kockelkoren

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze raadsvergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: De heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer S. Kasmi, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer B.J. van Rij, de heer T.B. Versnel en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

11 Afscheid van Co Engberts als raadslid

De **VOORZITTER**: Aan de orde is nu, we willen het nog even uitstellen, maar het moment komt toch daar, het afscheid van de heer Engberts en ik ga hem eerst even toespreken. Hartelijk dank. Geachte leden van de raad, geachte aanwezigen, geachte heer Engberts, beste Co, na ruim 11 jaar als Rotterdams raadslid neemt u vandaag afscheid van ons, omdat u bent voorgedragen als wethouder voor de gemeente Den Haag. U gaat ons stadhuis verlaten voor dat Haagse stadhuis aan het Spui of zoals de Hagenezen het graag noemen, het IJspaleis. Op 27 maart 2014 wordt u hier voor het eerst geïnstalleerd als raadslid en niet wetende, denk ik, op dat moment dat u hier meer dan een decennium mocht spreken namens de PvdA, maar vooral namens de Rotterdammers. Niet gek voor iemand die, zoals u zelf zegt, totaal ongeschikt is voor de politiek. U begon uw eerste periode in de Rotterdamse politiek in een roerige tijd. Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 ging uw partij van 14 naar 8 zetels en was daarmee niet langer de gedeelde grootste partij van deze raad. De PvdA ging oppositie voeren tegen een coalitie met de kleinst mogelijke minderheid, 23 zetels, en door een overstap verdween deze meerderheid later en ontstond er een gedoogconstructie. Roerige en bijzondere tijden in Rotterdam en in de wereld. Het waren de jaren van de aanslagen op Charlie Hebdo, de opening van de Markthal, de MH17-ramp, het eerste landskampioenschap van Feyenoord in 18 jaar, de oorlog in Syrië, maar ook de fraude bij poppodium Waterfront. En te midden van al dit geweld en gedoe staat in 2014 een onervaren, ik heb wat foto's gezien, een iets minder grijze Co Engberts op de plek waar ik nu sta. Met dezelfde kenmerkende mimiek en fijne stem als wij van hem kennen staat rode Co voor zijn eerste wapenfeit in deze zaal, een motie om de dreigende sluiting van de Gouvernestraat te voorkomen. De motie wordt door de heer Engberts ingediend samen met mevrouw Bokhove. Misschien een voorziene blik voor nog meer samenwerking in de toekomst. Ik moet er wel bij vermelden dat de motie het niet heeft gehaald. Ondanks al uw harde werk voor de stad, kozen de Rotterdammers 4 jaar later anders dan u hoogstwaarschijnlijk had gehoopt. U werd wel herkozen, maar uw partij moest het doen met 5 zetels in deze raad. Desondanks nam de PvdA deel aan de zogenaamde regenboogcoalitie en ook dit waren weer roerige jaren, met de

uitbraak van de coronapandemie, de enquête Warmtebedrijf en de sloop van de Tweebosbuurt. U heeft veel onderwerpen de revue zien passeren in deze zaal, maar de sloop van de Tweebosbuurt is iets wat u gegrepen heeft, zo heb ik het begrepen ook. Dit was een politieke afweging vanuit uw partij, maar voor u voelde het anders. U had het gevoel dat u deze mensen in de steek liet. U verweet uzelf dat u niet genoeg voor deze mensen was opgekomen, want dat is voor u de reden om in de politiek te zitten. Zoals uw man u noemt, de diaken van de politiek, iemand die altijd bezig is om anderen te helpen en opkomt voor hen die niet goed meekomen in de wereld, want u herkent uzelf in deze mensen. In uw jeugd had u vaak het gevoel er niet helemaal bij te horen, anders te zijn dan anderen om u heen en niet helemaal mee te doen met de rest. Een fundamenteel gevoel van mag ik hier wel zijn? Hierbij komt ook nog het jonge overlijden van uw vader en de worsteling met uw geaardheid. Veel lasten om te dragen voor een jong iemand en het is daarom heel knap om te zien hoe u dit heeft omgezet naar uw kracht. De afgelopen jaren heeft u de mensen geholpen die het nodig hadden, de mensen in sociale huurwoningen, met een LHBTQIA+ achtergrond en dak- en thuislozen. Met uw eigen ervaring als kompas heeft u gezorgd dat anderen er wel bij konden horen. U ziet het als uw verantwoordelijkheid om niet te stoppen als dingen niet goed gaan en dat is een prachtige eigenschap. In uw leven wordt u ook gedragen door uw geloof en dit geloof speelt een onmisbare rol en komt terug in alles wat u doet, zo ook in de politiek die u bedrijft. Wij kennen u hier als iemand die de verbinding zoekt, oog houdt voor de ander en u probeert zich altijd te verplaatsen in een ander. Zelf twijfelt u of dit de beste debattechniek is, maar ik kan u verzekeren, dat is iets wat we toch wel gaan missen. U bent een bruggenbouwer en weet als geen ander mensen bij elkaar te brengen. Wederom, in een samenwerking met mevrouw Bokhove, nu als fractievoorzitters, stond u aan het roer van de fusie van uw partijen voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen. U zult vanaf een afstand mogen aanschouwen wat dit met zich mee zal gaan brengen. Dan zal die afstand niet heel groot zijn, want hoewel u in Den Haag geboren bent, bent u een echte Rotterdammer en u blijft hier ook nog even wonen. Deze stad zit in uw hart en heeft ook veel aan u te danken. De ervaringen die u hier heeft opgedaan komen vast en zeker van pas in Den Haag, want net als Rotterdam is het een stad met een roerige lokale politiek. Gelukkig bent u wel wat reuring inmiddels gewend en ik weet dan ook zeker dat u de mensen in het IJspaleis voor u kunt laten smelten. Beste Co, het gaat gek worden om een Rotterdamse raad te hebben zonder u. Bedankt voor de afgelopen 11 jaar aan onverminderde inzet voor Rotterdam. Bedankt namens de stad en namens deze raad. We gaan u missen. Veel succes in Den Haag. *(Applaus.) (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dan geef ik nu het woord aan de nestor van onze raad.

De heer **COŞKUN** (sp): Dank u wel, voorzitter. Kameraad Co, beste collega's, op maandag 28 april stonden we nog schouder aan schouder en legden we samen een krans bij het monument Vaart Vrij! van Ben Segers in het Katendrechtse Buizenpark in het kader van Workers' Memorial Day, de dag waarop ieder jaar, met name de havenwerkers, hun maten en collega's herdenken die het afgelopen jaar gestorven zijn bij een bedrijfsongeval. De lokale FNV zag ons graag gezamenlijk optrekken voor de Rotterdamse werkers in hun strijd voor een menswaardige behandeling en een bijpassende beloning in Rotterdam. We deden dat eerder voor de medewerkers van de Bijenkorf en op tal van andere plekken buiten deze raadzaal wanneer de Rotterdamse werkende klasse wel wat steun van de lokale politiek kan gebruiken. Zo heb ik je 3 jaar geleden ook leren kennen. Je had er toen, in 2022, al 8 jaar op zitten en zou nu bijna nestor zijn geworden. Maar helaas, je gaat ons nu na 11 jaar trouwe dienst verlaten. Toen Richard Moti 16 maanden geleden hier afscheid nam, zat iedereen ...wie hem zou mogen opvolgen als Richard de tweede, de vierde of welk getal dan ook, maar jij werd het natuurlijk. Co, beter bekend als zijn naam is klein, maar zijn daden zijn groot en zo is het. Je hebt overal verstand van, je maakt dat met veel woorden, met nog meer lichaamstaal hier in deze raadszaal duidelijk. Ik heb nog nooit een raadslid gezien dat op zo'n fysieke manier met veel gebaren en omkijken en steun en bevestiging zoekt en krijgt. Je staat bij

vriend en vijand bekend als een uitstekende en scherpe debater. Scherp in je analyses en bevestiging zoekend bij je natuurlijke bondgenoten, maar ook telkens proberend een brug te slaan bij hen die zich de coalitie noemen. Dat bruggen slaan is hier vaak gelukt, zeker op het terrein van kunst en cultuur, omdat je als een van de weinigen hier beseft dat daar de emotie van de Rotterdammers ligt. Vorig jaar dook er op het culturele domein opeens nog een Co Engberts op, maar dat bleek niet een tweelingbroer of een kloon van jou te zijn, maar gewoon een neefje die toevallig moet meehelpen de Rotterdamse culturele transitie in goede banen te leiden. Die Co Engberts blijft nog even, maar jij liet ons deze week weten te vertrekken. Co, je vliegt nu met de ooievaars mee naar Co, Co, Den Haag, die mooie stad achter de duinen. Dat jij juist ons toch met jullie gaat verruilen omdat ze daar zo prachtig kunnen huilen. Nou ja, we snappen hier wel dat ze jou daar hebben gevraagd. 070 is een stad waarvan de voetbalclub blijft hangen in de eerste divisie en dus vast en zeker niet zelf genoeg eigen politiek talent in huis heeft voor een wethouderschap en daarom dat dan bij de burens binnen de MRDH zoekt, bij Rotterdam dus, de stad waar binnenkort opnieuw maar liefst 3 teams in de eredivisie vertegenwoordigd zullen zijn. Kameraad Co, de lijst van al jouw daden is te lang om op te noemen. De burgemeester die jij hielp uitzoeken, stonden er al een aantal op, die was ze vergeten, staat ook aan de wieg van deze burgemeester. Ik zal het kort houden. Ik denk dat ik namens alle 43 andere raadsleden spreek als ik zeg dat we je zeker gaan missen, maar dat we jou ook alle succes toewensen in je nieuwe rol als wethouder van Den Haag. Bedankt. (*Applaus.*)

De **VOORZITTER**: Heel veel dank ook aan onze nestor en de felicitaties. Co mag zelf nog inderdaad. Ik stel voor dat we als we eventueel felicitaties, dat we dat straks eventjes doen. We gaan ook nog een informeel, formeel gezellig afscheid hebben waarschijnlijk, dus ik zou wel willen proberen om na de speech van Co zelf, waar we heel veel tijd gaan doen, dat we dan wel de inhoudelijke agenda gelijk oppakken. U heeft het woord.

De heer **ENGBERTS** (pvda): Ik ga het jullie ook niet aandoen om vanavond laten we morgen om 08.15 uur op het stadhuis in het ijspaleis zijn, dus om daar mezelf aan te doen om na deze lange vergadering nog te gaan borrelen, dat doen we gewoon een andere keer. Want ik vind het eigenlijk ook verschrikkelijk om dit te moeten doen, om te zeggen ik ga jullie zo ontzettend missen, de lieve en goede bodes, en betrokken bodes, de fractiemedewerkers, natuurlijk van de PvdA, maar eigenlijk van alle partijen, de griffie en het college eigenlijk ook, de media en deze prachtige, warme, mooie vergaderzaal, geen ijs, en natuurlijk jullie allemaal, mijn collega-raadsleden, wat ga ik jullie missen. Of we nou dagelijks contact hadden of zoals natuurlijk met mijn eigen fractieleden en met Astrid, maar ook iedereen, of we nou veel of weinig contact hadden, het was altijd fijn en vruchtbaar. Dan is natuurlijk waarom ga ik nou weg in plaats van nog een jaartje lekker hier te genieten van de laatste jaar, want ik heb tenslotte ook afgelopen dinsdag bij het persmoment in Den Haag gezegd dat dat werk hier, raadslid zijn, een volksvertegenwoordiger zijn in een stad, dat is het allermooiste wat ik ooit heb gedaan en dat meen ik vanuit de grond van mijn hart. Maar ja, om niet onnodig in de problemen te komen daar natuurlijk, heb ik daar iets wel bij gezegd. Dit is het mooiste wat ik ooit heb gedaan tot nu toe, want ik verwacht dat mijn taak in Den Haag op gelijke hoogte komt te staan. Maar zelfs als dat niet zo zou zijn, dan zou ik het nog doen, omdat ik altijd daar wil zijn waar ik het meest van betekenis kan zijn voor de samenleving en dat is nu voor mij in Den Haag. Je zit daar in de Rotterdamse raad veel te veel in je comfortzone, zo werd ik in alle vroegte op een donderdag niet zo lang geleden gebeld. Dan was mijn antwoord ja, dat klopt, maar wat is er mis mee, met je comfortzone? Ik vind het wel best hier. Het antwoord was omdat alles wat je daar hebt geleerd en met wie je bent je in Den Haag van meer betekenis kan zijn. Think about it en schrijf alsjeblieft een briefje. Dat ben ik gaan doen. Mensen, ik heb hier drie keer de eed mogen afleggen. Bewust de eed omdat dit een opdracht is die te groot is voor mij alleen, daar heb ik hulp en nodig. Maar wie alleen naar boven kijkt voor hulp is nooit compleet en vergeet dat je ook om je heen moet kijken. Het is verticaal en

horizontaal voor mij. Ik kan alleen functioneren als we met elkaar spreken, samenwerken en samen oneens zijn en elkaar altijd als mens blijven zien. Ardi, ik geloof dat, ik wil misschien wel zeggen dat, wij ideologisch het verst van elkaar afstaan in deze zaal, in deze raad. Maar plotseling tijdens de zoektocht naar nieuwe burgemeester kwamen wij naast elkaar te zitten in de bus voor een uur, ruim twee uur durende bustocht. Ik zeg niet waarheen. We hadden een heel goed gesprek met elkaar. We zijn ideologisch overigens geen meter opgeschoven, maar we zien elkaar wel als mens en dat betekent dat we elkaar heel laten als mens, hoe oneens we het ook zijn. Voor mij is dat een van de pijlers voor onze democratie en het vertrouwen dat bewoners in onze stad kunnen hebben in de politiek, elkaar heel laten. Deze waarde zit diep in deze raad. We laten elkaar heel, we spelen niet op de persoon en als het dan toch een keertje even bijna gebeurt, dan corrigeren we snel elkaar. Dat maakt dat dit voor mij mijn comfortzone is. Ik neem het mee op mijn volgende reis en ik vraag aan jullie om dat hier te koesteren. (*Applaus.*)

De **VOORZITTER**: Het voelt een beetje raar om niet te schorsen, maar tegelijkertijd, we gaan gewoon door met de inhoud tot de laatste minuut en dan gaan we iedereen de gelegenheid geven om Co te bedanken.

6.5 *Debat over 'Herhaalde blokkades havenspoorlijn door activisten', aangevraagd door de leden Abrahamse en Bonte*

De **VOORZITTER**: Dan is nu aan de orde het agendapunt 6.5, Debat over 'Herhaalde blokkades havenspoorlijn door activisten' en ik vraag om mijn plaatsvervangend voorzitter, van wie ik niet weet wie dat nu is. Co, nou oké. De heer Engberts neemt het voorzitterschap over.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Goed we gaan door met agendapunt 6.5, het Debat over de 'Herhaalde blokkades havenspoorlijn door activisten', is aangevraagd door mevrouw Abrahamse en de heer Bonte en het woord is om te beginnen aan mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Dank u wel, voorzitter. De afgelopen maand legde de actiegroep Geef Tegengas maar liefst 5 keer het treinverkeer in de Rotterdamse haven stil. Activisten creëerden hiermee gevaarlijke situaties en blokkeren het goederenvervoer van en naar de haven. Onacceptabel wat de VVD betreft. Demonstreren mag, maar niet overal en niet altijd. De economische schade was fors. Volgens ProRail kostte ieder uur stilstand zo'n 150.000 euro. Vijf acties van een paar uur leverde dus al snel een kostenpost van ruim 1 miljoen op voor bedrijven in de haven. Maandag gaf de Minister van Defensie tijdens het Deltalings diner ook aan dat dit spoor in de Rotterdamse haven ook een belangrijke vervoersroute is voor materieel van de NAVO. Een klein groepje demonstranten op het spoor zou dus voor onze soldaten aan het front, wanneer Rusland een NAVO-land zou binnenvallen, wat eigenlijk helemaal niet zo onwaarschijnlijk is in deze tijd, het verschil tussen leven en dood kunnen betekenen. Wat de VVD betreft is elk soort protest op dit soort vitale infrastructuur dan ook onacceptabel en het zou verboden moeten worden. Ik hoor graag van de burgemeester in hoeverre dit nu al zo is, ook omdat er natuurlijk al gevaarlijke stoffen op het spoor worden vervoerd.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Een interruptie van de heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, ik heb een vraag aan mijn collega van de VVD. Sorry, ik was nog een beetje onthutst. Meer dan de helft van de Duitsers vindt inmiddels dat zij niet meer

vrij zijn om hun mening te uiten, omdat in Duitsland bestaan best wel strenge wetten en regels om op te treden tegen demonstraties. U bent van een liberale partij, mevrouw Abrahamse, en ik ken u als een echte liberaal. Hoe rijmt u het verbieden van demonstraties met het liberalisme?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Als onze soldaten aan het front niet op tijd hun materieel krijgen omdat er hier demonstranten op het spoor staan, dan bent u straks niet meer vrij. Dan kunt u helemaal niks meer zeggen, want dan is Poetin aan de macht en dan mag je niet meer demonstreren.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, dat is geen antwoord op mijn vraag. The Economist schreef meer dan de helft van de Duitsers voelt zich niet meer vrij om zijn of haar mening te uiten. Daar bestaan inderdaad wetten en regels die veel verder gaan dan in Nederland. Dat lijkt me een zorgelijke ontwikkeling. Wij moeten staan voor die vrijheid van meningsuiting. Iedere keer dat u hier een debat aanvraagt in deze gemeenteraad, zet u die vrijheid van meningsuiting verder onder druk, mevrouw Abrahamse.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Volgens mij heb ik hier nog helemaal niets gezegd over dat iemand zijn of haar mening niet mag uiten. Ik heb alleen gezegd, ik wil niet dat er gedemonstreerd wordt op vitale infrastructuur. We hebben dus landelijk ook een voorstel ingediend om dit soort protesten op vitale infrastructuren te verbieden. Ik hoor ook graag van de burgemeester hoe zij dit voorstel ziet en of dit haar ook zou helpen om op te treden tegen blokkades op het spoor.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): U bent nog niet helemaal van mijnheer Tak af.

De heer **TAK** (pvda): Mijn laatste vraag aan mevrouw Abrahamse. Wilt u dat of je wel of niet mag demonstreren afhangt van de politieke wind die er waait?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Dit heeft heel weinig met politiek te maken, of je nou wel of niet op een vitale structuur, op een spoorlijn, mag demonstreren. Ten eerste, het is een gevaar voor je eigen leven, want er rijden gewoon treinen. Het is een gevaar voor de omgeving, want er rijden gevaarlijke stoffen. Als die ontspreken omdat jij daar ligt, of jij bent dood of de omgeving heeft het risico om dood te gaan. U kunt altijd demonstreren en dat kan ook sowieso altijd op het Malieveld, maar dat betekent niet dat je op ieder stukje spoor in Nederland zomaar jouw mening mag uiten door je vast te ketenen aan dat spoor.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, ik hoor mevrouw Abrahamse pleiten voor nieuwe wetten, regelgeving, die demonstraties kunnen verbieden. Daarmee kan ik niet anders dan concluderen dat u de vrijheid van meningsuiting verder wil inperken en dat het notabene de PvdA is, een sociaaldemocratische partij, die hier pal staat voor die vrijheid van

meningsuiting en dat het de liberalen zijn in deze gemeenteraad die dus verder willen inperken. Daar wil ik het graag bij laten, voorzitter.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Er zijn nu al gewoon regels omtrent demonstreren, waar dat wel en niet mag en in welk geval dat wel en niet mag. Veiligheid is al een van de redenen om het niet toe te staan, dus daarom allereerst mijn vraag aan de burgemeester is of het überhaupt al mag nu. En zo niet, als dit dus ook het gevaar van onze soldaten en andere NAVO-landen in gevaar kan brengen, dan vind ik dat ook een veiligheidsargument. Dus dan zijn we het helemaal niet verder aan het inperken, dan zijn we het alleen maar aan het verduidelijken.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): U heeft een interruptie van mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Dank u wel, voorzitter. Ik merk in het verhaal, in het betoog, van mevrouw Abrahamse dat het heel veel is als, als, als. Het zijn allemaal feitelijkheden die zich niet hebben voorgedaan. Er is geen trein ontspoord, de NAVO heeft op dat moment nog niet goederen vervoerd. Kunt u ook gewoon aangeven in de feitelijke situatie, vindt u dan dat demonstratie mag? Vindt u dan dat mensen hun recht mogen uitoefenen op een plaats binnen gehoor- en gezichtsafstand van het probleem dat zich voordoet, in dit geval klimaatverandering?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Je moet een wet niet baseren op één situatie, je moet het juist baseren op mogelijke scenario 's en wat wel en niet acceptabel is. Het is best wel een reëel scenario dat we dit spoor nodig hebben voor het vervoeren van materieel voor de NAVO. Dus ik wil daar mijn wet op baseren en niet op dit ene protest. Daarbij, je kunt op heel veel plekken nabij een bedrijf demonstreren, je hoeft je niet vast te ketenen aan het spoor. Ik ben verder volgens mij helder geweest. Ik heb nog volgende vragen. Want nu zijn er demonstranten die het treinverkeer stil willen leggen, dat is nog redelijk vredelievend geweest, maar wat als iemand het echt wil saboteren of ontwrichten, een spion bijvoorbeeld? We hebben van de MIVD een rapport gekregen dat er steeds meer statelijke actoren zijn die aan het inmengen zijn op onze vitale infrastructuur. Mijn vraag gaat over of wij niet het stuk spoor verder moeten beveiligen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Ik heb een punt van orde. Volgens mij zit ze zo buiten de orde van deze vergadering. Mijn tijd loopt terwijl het een ordepunt is. Mevrouw Abrahamse begint nu over aanslagen en als ik het debat lees gaat het over een blokkade door actievoerders. Daar hebben we het over, we hebben volgens mij nu niet over het algehele veiligheidsbeleid als er terreur en aanslagen zijn. Dus ik zou graag willen dat we ons wel bij het onderwerp houden.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Een duidelijke oproep. Ik vraag mevrouw Abrahamse om door te gaan.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Volgens mij is het heel logisch. Het feit dat we het hier in deze raadsvergadering behandelen en niet in een actualiteiten debat, is omdat dit een gevaar vormt. Ik vind het feit dat demonstranten hier zo makkelijk kunnen komen, toont aan hoe makkelijk wie dan ook op dit spoor kan komen. Ik vind dat ik dan een vraag mag stellen, waarom kan dit zo makkelijk? ProRail heeft ook in een reactie aangegeven op deze demonstraties dat ze het niet verder kunnen beveiligen. Mijn vraag aan de burgemeester is, is dat wel zo en moeten we juist niet dit soort stukken spoor nog verder beveiligen, net zoals bijvoorbeeld hogesnelheidslijnen in Frankrijk? Welke mogelijkheden ziet ook de burgemeester daarvoor? Dan nog iets over de inhoud van deze demonstraties. Wat mij betreft is het ook gewoon een onzinnige demonstratie, want volgens de actievoerders, inderdaad wat mevrouw Bokhove ook zei, is het protest bedoeld om te protesteren tegen de klimaatverandering, tegen wat ze daar eigenlijk meer aan zouden moeten doen, deze bedrijven, maar vervoer via het spoor is juist een van de meest duurzame manieren om producten te vervoeren. De afgelopen jaren is dit eigenlijk steeds onaantrekkelijker geworden, omdat het onbetrouwbaar is en het wordt steeds duurder. Door te gaan demonstreren op het spoor maak je het alleen maar onbetrouwbaarder en maak je het duurder. Dus wat ons betreft is het alleen maar ontzettend dom en zou je juist moeten toejuichen dat deze goederen op het spoor worden vervoerd. Daarbij, bedrijven in de haven willen wel verduurzamen, maar kunnen dat niet. Stikstofproblematiek blokkeert de investeringen, het elektriciteitsnet zit vol en er is een groot tekort aan technisch personeel. Wie echt iets wil betekenen voor het klimaat gaat dus niet op het spoor zitten, maar steekt de handen uit de mouwen. Alleen al bij de netbeheerders die het spoor moeten verzwaren zijn duizenden vacatures. Dus onze boodschap aan de demonstranten is daarom simpel, keten je niet vast aan de haven maar pak een sollicitatieformulier.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Er zijn drie mensen opgestaan. Ik heb niet goed gezien of mevrouw Van Wifferen of de heer Van Campenhout de eerste was. Mevrouw Van Wifferen, ... eerst, dus zij krijgt het woord.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, dit is echt zo ontzettend betuttelend naar demonstranten die gewoon hun demonstratierecht uitoefenen, maar daarnaast is het ook heel erg denigrerend. Je gaat er dus al van uit dat demonstranten geen baan hebben, niet al ergens in werken, niets bijdragen aan de samenleving en dan ga je ze op zo'n hooghartige manier een beetje van advies voorzien, dat ze een domme demonstratie hebben, dat ze beter een baan kunnen zoeken. Ik vind het echt alle perken te buiten gaan. Je moet ook soms een beetje denken in de scheiding der machten en dat je als raadslid ook demonstranten niet op zo'n manier de maat neemt.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Ik vind het altijd interessant dat iedereen maar aanneemt dat ik met deze uitspraak vind dat deze mensen werkloos zijn. Ik denk dat dat veel meer zegt over de personen die deze vraag stellen dan over mijn mening. Ik denk helemaal niet dat ze werkloos zijn, ik denk alleen dat zij nog niet in zo'n havenbedrijf aan de techniek van de verduurzaming van de haven werken, want dan zouden ze horen, van dat bedrijf en zien binnen dat bedrijf, dat ze wel willen, maar niet kunnen verduurzamen. Dan zouden ze helpen om dat voor elkaar te krijgen. Dus wat mij betreft, geef ze maar gelijk een sollicitatieformulier als ze daar bij het spoor staan, want dan zijn we gewoon sneller bezig met het verduurzamen van onze haven.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Bokhove wil daarop reageren.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Het punt is gemaakt, maar ik wil hier toch wat aanvullen. Er zijn actievoerders die werken in de haven, er zijn duurzame ondernemers die actievoeren. Deze actievoerders doen zelf persoonlijk ook nog eens alles wat in hun macht ligt om klimaatverandering tegen te gaan. Maar met uw stelling dat activisten beter kunnen gaan solliciteren, probeert u de aandacht af te leiden van waar het probleem werkelijk ligt en dat is zwalkend landelijk klimaatbeleid, ook hier trouwens, waar de VVD al jarenlang deel uitmaakt van coalities en niet doorpakt en ook nu weer niet, vervuilende industrie wordt gewoon nog steeds de hand boven het hoofd gehouden. Te laat klimaatproblemen erkennen, dat brengt ons in de problemen. U heeft zelf de trein gemist. Maar alstublieft, hou op met inderdaad dat denigrerende toontje naar de activisten.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Wij zijn een partij van handen uit de mouwen, een partij van doeners, dus dat raad ik dan ook demonstranten aan. Wij roepen niet wij nemen actie. Vervolgens het klimaatbeleid, er had allang een kerncentrale gestaan als de GroenLinks landelijk niet nog steeds tegen was geweest. Dus wij willen wel stappen nemen, maar die worden door andere partijen tegengehouden. Wij zijn nu ontzettend veel geld aan het investeren in het verzwaren van het net, alleen we hebben handjes nodig. Hetgeen wat we het meeste nodig hebben om dit allemaal voor elkaar te krijgen zijn handjes en dat is wat ik dus ook die activisten wil meegeven. Ga alsjeblieft ons helpen dat voor elkaar te krijgen. Hoe meer je de haven zwart maakt, hoe minder mensen gaan denken ik wil daaraan bijdragen, ik wil in die haven gaan werken, ik wil het verduurzamen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Als u al 20 jaar geleden de ogen open had gehad, dan hadden we überhaupt niet eens meer aan kernenergie hoeven te denken, want dan waren we al veel verder geweest met de duurzame energietransitie. Maar u bent zelf de partij die dat steeds blokkeert. Probeert u alstublieft niet, net zoals met het solliciteren, steeds dat vingertje naar een andere plek te wijzen. We hebben niet eens kernenergie nodig, we kunnen nu doorpakken. Die centrales van u zijn en dadelijk niet schoon en leveren ook belasting op de hele wereld, maar het gaat geen oplossing leveren en zeker niet op korte termijn. Dus we moeten nu doorpakken. Dus ik vind, dat wijzen van u, stop daarmee, steek uw kop niet in het zand.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Tak, aanvullend daarop.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, ik wil tegen mevrouw Abrahamse zeggen onze vrijheid van meningsuiting is kwetsbaar. U geeft net een aantal voorbeelden. Uw partij draagt bij aan het afbreken van die vrijheid van meningsuiting door demonstranten te bestraffen en door demonstranten op deze manier weg te zetten in deze gemeente raadszaal. Realiseert u zich dat? Ik hoop echt van ganser harte dat u afstand neemt, want u verloochent uw eigen ideologie.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Soytekin. Ik heb begrepen dat hij aanvullend hierop iets wil en dan krijgt mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Punt van orde, voorzitter, want dit zijn al 2 verschillende punten, wordt voor mij heel lastig om alles bij te houden.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Het is niet makkelijk daar te staan, dat geef ik meteen toe. Maar ik geef toch eerst de heer Soytekin het woord, dan gaat hij naar mevrouw Abrahamse.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Het is hetzelfde punt, voorzitter, inderdaad, betreft de opmerking over dat demonstranten maar een sollicitatieformulier aangereikt moeten krijgen. Wat mevrouw Abrahamse namelijk zegt is wij van de VVD zijn van de handen uit de mouwen. Daarmee zegt ze eigenlijk de mensen die demonstreren zijn dat niet, die zitten met hun handen in hun zakken en doen eigenlijk helemaal niets. Moet ik dan hieruit concluderen dat elke VVD'er die ooit mee gaat doen aan een demonstratie een sollicitatieformulier moet krijgen en dus eigenlijk niet hoort te demonstreren?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Wat ik daarmee probeer te zeggen is, als je ook iets kan doen om het probleem gewoon op te lossen, anders dan demonstreren, van mij mag iedereen demonstreren, ik kijk alleen naar wat is het meest effectieve. In dit geval zeg ik is het effectiever om dat net aan te gaan leggen dan daar op het Malieveld staan, maar dat is iedereen zijn eigen keuze. De heer Tak heeft het over vrijheid van meningsuiting, ik mag deze mening hier ook uiten, dat is onderdeel van het politieke debat, en ik heb niet gezegd dat ze vanwege deze mening niet mogen demonstreren. Ik heb alleen gezegd vanwege veiligheid dat ze daar niet mogen demonstreren. Dat is het enige wat ik zeg. In feite staat het al in de regelgeving, maar laten we vooral aanwijzen wat vitale infrastructuur zijn en dat verduidelijken in deze regelgeving. Mevrouw Bokhove, 20 jaar geleden heeft u tegen deze kerncentrales gestemd. We hadden nu geen debat gehad, we hadden nu kerncentrales gehad als u daar niet tegen had gestemd. Kerncentrales hadden ervoor gezorgd dat wij nu de nettarieven van Frankrijk hadden gehad, dat het bedrijfsleven niet hun geld kwijt was aan het energienet, maar dat ze konden investeren in de verduurzaming van de haven. Dat is waar we nu tegenaan lopen. Dat is het probleem. Dat heeft u tegengehouden.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Bokhove, we dwalen een beetje af voor mijn gevoel, maar ik geef u dan nog 1 korte vraag, 1 interruptie, en laten we dan teruggaan naar het onderwerp van het debat.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Twintig jaar geleden hebben we tegen gestemd omdat het ook niet nodig was en toen dacht Rutte dan nog dat de windmolens draaiden op subsidie. We weten inmiddels dat dat goedkopere en betere, schonere energie is. Dus in die zin hebben we u gelijk aan uw zijde of wij aan onze zijde en ik zou eigenlijk willen zeggen we gaan gewoon door met dit debat. Dan kom ik in mijn eigen bijdrage verder nog op terug.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse, kunt u uw betoog vervolgen?

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Ik was al aan het einde. Ik wil op dat laatste nog reageren. Wij zijn niet te beroerd om dan inderdaad nu gewoon wel windturbines uit te schrijven, maar ik hoop dat straks als we deze beslissing over de kerncentrale moeten maken, dat GroenLinks dan ook niet te beroerd is om voor te stemmen. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Bonte.

De heer **BONTE** (lr): Helemaal goed. Dank voorzitter. Het terrorisme moet stoppen. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam is het meer dan zat dat activisten met geweld de haven en de stad platleggen om hun zin te krijgen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Uw opening roept al 2 interrupties op. Eerst mijnheer Tak en dan mevrouw Van Wifferen.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, punt van orde. Voorzitter, wij hebben als gemeenteraad in Rotterdam ook een voorbeeldfunctie. Er zijn hier volgens mij geen aanwijzingen dat hier sprake is van terrorisme, tenzij dat dat ontbreekt in de raadsstukken. Dus ik zou de heer Bonte willen oproepen om mensen in onze stad niet zomaar uit te maken voor terroristen. U heeft een voorbeeldfunctie, realiseert u zich dat? De woorden die u hier gebruikt komen ook terecht bij de rest van de mensen in onze stad en u jaagt alleen maar de verdeeldheid verder aan op deze manier, maar ik zou u eigenlijk willen vragen uw woorden terug te nemen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Bonte.

De heer **BONTE** (lr): Dank. Nee, dat gaan we dus niet doen. De nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, de NCTV, die omschreef terrorisme als terrorisme is het uit ideologische motieven dreigen met voorbereiden of plegen van op mensen gericht ernstig geweld, dan wel daden gericht op het aanrichten van maatschappij ontwrichtende zaakschade, met als doel maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): U heeft nog 2 interrupties te gaan. Mevrouw Van Wifferen en dan mijnheer Van Campenhout.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, naast het een beetje irritante, betuttelende betoog, denigrerend van de VVD, gaat nou Leefbaar enorm in de overdrive door gewoon het tot zulke absurde proporties op te blazen. U kunt het er niet mee eens zijn, u kunt het gevaarlijk vinden, maar om mensen nou weg te zetten als terrorisme, daarmee jaagt u zo de polarisatie aan en zet u zo mensen tegen elkaar op. Ik vind het onverantwoordelijk gedrag en dat wil ik wel echt gezegd hebben.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Voorzitter, dank u. U gaat natuurlijk over uw eigen woorden, maar ik denk niet dat het nodig is om mensen die ergens op komen voor rechten, voor belangen, voor onze samenleving, om die te bestempelen als terrorisme, puur omdat ze iets doen wat blijkbaar u niet bevalt. Dus ik vind het totaal niet passend om een groep mensen, die zich ergens voor inzetten, het zijn de ... van de samenleving, om die gelijk af te stempelen als terroristen. Ik vind het niet passend. Tot zover.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Bonte.

De heer **BONTE** (lr): Dank voorzitter. Ja, ik ga inderdaad over mijn eigen woorden. Ik heb gezegd het terrorisme moet stoppen. We hebben te maken met acties, actievoerders, met een terroristisch oogmerk en ik wil daarop doorgaan als het nog niet duidelijk is.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, we willen eigenlijk even vragen om de vergadering te schorsen.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, punt van orde. Dit is gewoon de heer Tak is het niet eens met de inhoud van een betoog. Het raadslid gaat gewoon over zijn eigen woorden. Schorsen is voor als er een wanordelijkheid in de raadszaal is of als u wil overleggen, dat heeft hier geen enkele relatie mee.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, punt van orde. Ik stel vast dat hier onschuldige mensen in onze stad worden beschuldigd van terrorisme. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dit is geen mening. Ik zou graag hier gewoon willen schorsen, dat we hier gezamenlijk het met de voorzitter van deze vergadering over kunnen hebben.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): We schorsen voor enkele ogenblikken. Ik vraag de heer Tak, de heer Ceulemans, mevrouw Van Wifferen en de woordvoerders hierheen te komen.

(De vergadering is geschorst.)

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Ik open de vergadering en de heer Bonte is aan het woord.

De heer **BONTE** (lr): Dank voorzitter. Er is inmiddels sprake van een structureel veiligheidsprobleem en dit brengt schade aan bedrijven, aan onze internationale concurrentiepositie en toekomstig verdienvermogen. Dat is voor Leefbaar Rotterdam onacceptabel. Wij hebben die bedrijven keihard nodig voor onze welvaart en voor onze weerbaarheid. Voorzitter, terroristen van Tegengas blokkeren spoorlijnen en bezetten loskranen in de haven. Gisteren hebben ze nog de toegang tot het kantoor van Maersk geblokkeerd, dat is huisvredebreuk. Extinction Rebellion heeft autowegen en bruggen geblokkeerd, met alle veiligheidsrisico's en schadelijke gevolgen van dien. Recent zijn ook de bezoekers van een cruise congres aangevallen in het WTC in Rotterdam. Dat was een terreuractie van Extinction Rebellion gericht tegen personen. Dat is een zeer ernstige ontwikkeling, voorzitter, want eerder zijn bezoekers in een winkelcentrum door Extinction Rebellion aangevallen met boterzuur, waarna zij met ademhalingsproblemen moesten worden opgenomen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Bonte, u heeft een paar interrupties en dat heeft u zelf ook door. Lijkt me goed om even mevrouw Van Wifferen eerst, dan mevrouw Bokhove, dan de heer Van Camenhout aan het woord te laten.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Het begint bijna gewoon te worden dat voor alles terrorisme wordt gebruikt. Daarmee holt die natuurlijk ook het begrip uit. Bij andere mensen is terrorisme. Ik vind dat dat boterzuur komt misschien in de buurt, als je mensen moedwillig bezeerd, maar als je echt mensen terrorisme gaat noemen die bij een gebouw demonstreren, die een weg blokkeren en zo, wat is dan nog terrorisme? Bij de meeste mensen, zoals bij mij, zien we terrorisme, zien we vreselijke situaties van mensen die bommen leggen, mensen neermaaien met geweren, mensen met messen aanvallen en zo. Als u er nu voor kiest, en dat doet hij bewust, om voor veel minder erge dingen dit verschrikkelijke woord uit de kast te halen, dan, op een gegeven moment, hoort niemand u meer en dan vindt ook niemand het

meer erg. Want straks pakt iemand een zakje knikkers van iemand af en dan is het alweer een terrorist.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Ik sluit me hierbij aan en ik wil daaraan toevoegen GroenLinks distantieert zich volledig van de gebruikte woorden door de heer Bonte en door Leefbaar, ook omdat terrorisme is gewoon een criminele daad. Je beschuldigt hier mensen die zich hier niet kunnen verdedigen van crimineel gedrag, wat strafbaar zou moeten zijn. Dat werpen wij verre van ons. Demonstreren is een recht, demonstreren mag en dat is nooit, kan nooit in één adem worden genoemd met terrorisme, zeker niet in het geval van vreedzame en geweldloze demonstraties.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Voorzitter, een vraagje eigenlijk. Als partijen toestemming vragen om te demonstreren, denkt u dan dat de Nederlandse overheid of de Rotterdamse gemeente toestemming geeft aan terroristische partijen om terreur te plegen? Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Bonte.

De heer **BONTE** (lr): Dank voorzitter. We hebben het vandaag dus ook niet over demonstreren en al helemaal niet over het klimaat. We hebben te maken met acties met een terroristisch oogmerk en dat is nou het laatste wat ik hierover zeg. Je kunt de definitie nalezen en dan komt u tot dezelfde conclusie.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): U geeft geen antwoord op mijn vraag. Zou de gemeente Rotterdam een terroristische organisatie faciliteren in een protest?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Bonte.

De heer **BONTE** (lr): Natuurlijk moet je geen terroristische organisatie faciliteren, als dat uw vraag is.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u. Hoe kunt u dan deze partijen wel labelen als terrorist als ze dat niet zijn? Want als ze dat waren, zou gemeente Rotterdam dat niet faciliteren toch? Dus hoe komt u dan erbij om deze partijen terroristisch te noemen als ze dat niet zijn?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Bonte.

De heer **BONTE** (lr): Ik zeg dat zij acties ondernemen met een terroristisch oogmerk, namelijk het ondermijnen van de Nederlandse samenleving om hun gelijk te krijgen. Het heeft niets met demonstreren te maken. Dat is precies mijn punt.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Als het een terroristisch oogmerk zou hebben, dan zou Rotterdam het nooit toestaan om het toe te laten. Dus hoe komt u erbij?

De heer **BONTE** (lr): Dat lijkt me een redenering uit het oneindige. Dit is een cirkelredenering, daar ga ik niet in mee. Ik heb hierin mijn mening gegeven. Deze activisten, ik vervolg mijn betoog, die plegen stelselmatig strafbare feiten en ze komen overal mee weg, geen straffen, geen consequenties. Zo creëer je dus een monster en het gaat van kwaad tot erger. Gewone burgers zijn dit helemaal zat. Wij zitten hier in Rotterdam niet op te wachten. Door het blokkeren van wegen, van spoorlijnen kunnen levensbedreigende situaties ontstaan. Als de overheid weet of had moeten weten dat er sprake is van een reëel en onmiddellijk gevaar, dan moeten er afdoende maatregelen worden genomen. Op grond van artikel 2 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en van Fundamentele Vrijheden, EVRM, is de overheid verplicht om het recht op leven van ieder persoon op haar grondgebied te beschermen. Op basis van artikel 5 in de Wet openbare manifestaties kan de burgemeester ingrijpen als er risico's zijn voor de gezondheid, verkeersveiligheid en openbare orde. Daarom, voorzitter, de volgende vragen aan de burgemeester.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Voordat u die stelt heeft de heer Van Campenhout nog een interruptie.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter, en dank voor uw toelichting. Het is precies hoe u dat omschrijft. Als er gevaar is voor de leefomgeving, situaties waarbij mensenlevens in gevaar komen, dan kan de burgemeester ingrijpen. Dat gebeurt ook, dus u beschrijft perfect hoe het moet lopen. Dus ik snap niet dat als u zo prima kan beschrijven hoe moet lopen, dat u nog steeds mensen durft af te stempelen als terroristen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Bonte.

De heer **BONTE** (lr): Er wordt nauwelijks ingegrepen, activisten worden met fluwelen handschoenen bediend en er volgen geen consequenties en daar gaat het fout. Daarom de volgende vraag aan de burgemeester, heeft u deze acties verboden of beperkt? Zo ja, waar blijkt dat uit? Zo nee, waarom niet? Heeft u een onderzoek ingesteld naar de risico's voor mensenlevens en de risico's voor gezondheid, verkeersveiligheid en openbare orde? Zo ja, wat is de uitkomst van dat onderzoek en hoe heeft u dat onderzoek uitgevoerd? Zo nee, waarom niet? Welke maatregel heeft u genomen om de risico's voor mensenlevens, gezondheid, verkeersveiligheid en openbare orde, die doet deze acties ontstaan, te voorkomen of te beperken? Heeft u de voorwaarden opgelegd aan activisten, zoals minimale afstand tot gevaarlijke installaties, vrije doorgang voor hulpdiensten en verbod op blokkeren van cruciale routes? Zo ja, waar blijkt dat uit? Zo nee, waarom niet? Zijn de veelplegers in beeld? Kan de schade op hen worden verhaald? Voorzitter, het is ook meten met twee maten. Als een gewone Rotterdammer een verkeersovertreding maakt, moet hij gewoon de boete betalen. Bij de wetsovertredingen door activisten worden er nauwelijks of geen straffen uitgedeeld. Selectief handhaven leidt tot onderminning van de rechtsstaat. Erkent de burgemeester het gevoel van rechtsongelijkheid dat veel Rotterdammers hebben? En zo ja, wat doet de burgemeester om het rechtsgevoel dat is aangetast te herstellen? En zo nee, waarom niet? Tot slot, we hebben het vandaag niet over demonstreren en al helemaal niet

over het klimaat. Er moet worden opgetreden tegen de actievoerders en er moeten consequenties zijn voor wat zij doen. Er moet kortom worden gehandhaafd. Dank.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel, mijnheer Bonte. Mijnheer Van Campenhout staat nu op mijn lijstje. Ik kijk ook even rond wie de volgende spreker zou zijn.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Er wordt vaak gezegd dat demonstratierecht een goed recht is, maar als er een paar partijen zijn die er iedere keer wat van moeten vinden, dan begrijpen wij ons echt niet wanneer een vreedzame demonstratie nou echt vreedzaam genoeg is. Burgers maken gebruik van hun democratisch recht om te demonstreren, omdat zij zich terecht zorgen maken om hun leefomgeving. Het is dan ook niet meer dan terecht om te stellen dat de VVD en Leefbaar Rotterdam de zorgen van deze Rotterdammers dus niet serieus nemen. De demonstranten geven aan dat zij tijdens een vreedzame demonstratie geconfronteerd zijn met politiegeweld, iets wat volgens ons niet past bij een vreedzaam burgerprotest en het recht ondermijnt van een vreedzame demonstratie en dat baart ons grote zorgen. Daarom vragen we graag een reactie van de burgemeester. Zou u ons kunnen informeren wat de toedracht of aanleiding was om dit geweld toe te passen en zou u ons nader kunnen informeren waar de noodzaak lag om dat geweld toe te passen? Voorzitter, in de debataanvraag van de VVD staat dat er door deze actie treinen met gevaarlijke stoffen kwamen stil te liggen. Wij zijn ook benieuwd wat zit er in die treinen en wat voor stoffen rijden er dagelijks door onze stad?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mevrouw Abrahamse heeft daar een interruptie op of, denk ik, op een stukje eerder in het betoog.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Voorzitter, we hebben al een keer eerder dit debat gehad. Er wordt heel snel maar aangenomen dat er politiegeweld is toegepast en de vorige keer bleek dat ook niet te kloppen. In dit geval zou ik ook voordat we dit al aannemen, voordat we dit gecheckt hebben, niet al gelijk aannemen dat er geweld is toegepast. Mensen hebben zich vastgeketend aan het spoor. Dat je daar een schrammetje bij oploopt, dat lijkt me niet onwaarschijnlijk, maar ligt het aan de politie of aan het feit dat je je vastketent?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u voor deze vraag, want ik heb geleerd van de vorige keer en daarom is het nu ook een vraag en geen stelling. Dus daarom ben ik ook heel benieuwd naar de reactie van de burgemeester hierop. Ik vervolg. Voorzitter, BIJ1 staat wel pal achter de idealen die Geef Tegengas heeft, want zij vragen precies wat het college niet voldoende doet. Om buitensporig politiegeweld in de toekomst te voorkomen richting demonstranten en het vertrouwen tussen de demonstranten en de overheid te herstellen, is er een structurele evaluatie nodig van het demonstratiebeleid. Door deze ervaringen van alle betrokkenen te delen, inclusief demonstranten, politie en andere partijen, kunnen we ervoor zorgen dat deze demonstraties veiliger gaan gebeuren en dat het recht van demonstratie meer wordt gewaarborgd dan nu gebeurt volgens onze mening. Daarom hebben we een motie om een jaarlijkse evaluatie te doen om het demonstratierecht daadwerkelijk te beschermen en daarbij nodig te verbeteren.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Intussen heeft mevrouw Abrahamse daar ook nog een interruptie op.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Ja, ik heb wel een vraag aan de heer Van Campenhout, want hij maakt zich dan heel erg zorgen nu om de veiligheid van de demonstranten. Hoe veilig ben je op een spoor? Maar oké, dat is dan op een gegeven moment nog je eigen keuze, heb je eigen zeggenschap over. Maar al die omwonenden, zullen we dat dan ook meenemen wanneer we dit soort demonstraties gaan evalueren, hoe onveilig zij zijn als je dus gevaarlijke stoffen, het vervoer daarvan, gaat blokkeren?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Wederom ben ik blij met uw vraag, omdat net in mijn betoog gaf ik aan, in mijn bijdrage, dat we alle betrokkenen moeten betrekken om een zo goed en veilig mogelijk demonstratierecht te kunnen waarborgen. Dus, zoals gezegd, ja.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Jaarlijkse evaluatie demonstratierecht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.5 'Herhaalde blokkades havenspoorlijn door activisten',

constaterende dat:

- het demonstratierecht een fundamenteel mensenrecht is, vastgelegd in artikel 9 van de Grondwet en in de Wet openbare manifestaties (WOM);
- de gemeente de wettelijke verantwoordelijkheid draagt om dit recht actief te faciliteren en te beschermen, ongeacht het onderwerp of karakter van de demonstratie;
- ook niet-aangemelde demonstraties binnen de grenzen van de wet vallen en recht hebben op bescherming en een zorgvuldige omgang door de overheid.

overwegende dat:

- het betrekken van demonstranten bij de evaluatie van het beleid leidt tot een completer beeld van hoe demonstraties in de praktijk verlopen;
- incidenten zoals bij de Woonopstand in 2021 hebben aangetoond dat het ontbreken van dialoog met demonstranten kan leiden tot escalatie en afname van vertrouwen in het lokale bestuur;
- demonstreren een essentieel democratisch recht is, juist voor mensen die zich elders niet gehoord voelen.

verzoekt het college om:

- hoe het beschermen van het demonstratierecht lokaal wordt gewaarborgd jaarlijks te evalueren;
- daarbij op structurele wijze de ervaringen van demonstranten te betrekken bij deze evaluatie.

En gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, demonstratierecht, waar we het vandaag dus over hebben, vinden we een heel groot goed en het is ook heel belangrijk om te kunnen demonstreren, niet op een aangewezen plek, maar juist op de plek waar het zich afspeelt waar je voor of tegen wil demonstreren. Tegelijkertijd begrijpen wij ook wel dat er zorgen zijn als het gaat om gevaarlijke stoffen en ook maken wij ons best wel zorgen om de demonstranten zelf, die zich vastmaken aan het spoor. Mijn vragen zijn dan ook, zijn er gevaarlijke situaties ontstaan voor de omgeving of voor de demonstranten zelf? De politie heeft al een aantal demonstranten van het spoor verwijderd, neem ik aan. Daar maak ik uit op dat het niet mag wat ze doen, kan de burgemeester daarop op ingaan en hoe ziet de burgemeester deze demonstraties en acties? Zijn deze toegestaan? Wanneer vindt de burgemeester dat het te gevaarlijk wordt? Een laatste vraag van mij is, zijn er ook gesprekken met de demonstranten gaande om dit in goede banen te leiden?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Dank u wel, voorzitter. Als er partijen zijn hier in deze raad, VVD, Leefbaar, die last hebben van de blokkades en ze liever willen voorkomen, laat dan zien dat u de boodschap van klimaatactivisten serieus neemt en werk maakt van het tegengaan van klimaatverandering. Naast de aanvraag van dit debat, wat mijns inziens overbodig was, hebben wij ook een brief gekregen van de actievoerders. GroenLinks staat pal voor het demonstratierecht en vindt het belangrijk dat zowel de burgemeester als politie demonstraties faciliteren en demonstraties mogen, en moeten denk ik zelfs, binnen gehoor- en gezichtsafstand plaatsvinden. En ja, daardoor kan overlast plaatsvinden. GroenLinks vindt het belangrijk dat demonstraties vreedzaam en geweldloos zijn, voor zover wij weten was dat in dit geval ook het geval. Is de demonstratie, vraag ik aan de burgemeester, op 28 april door de burgemeester beëindigd of in opdracht van de burgemeester beëindigd? En zo ja, op welke gronden? Zijn er voorafgaand aan de blokkade ProRail of andere instanties geïnformeerd in verband met gevaarlijk transport? Welke instructies zijn aan de politie gegeven ten aanzien van het beëindigen van de blokkade en is daarbij geweld gebruikt? Was er na het verwijderen vluchtgevaar van de demonstranten of risico op geweld? Tot zover de vragen van GroenLinks in eerste termijn.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Soytekin staat nu op mijn lijstje. De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter. Ik zal het kort houden hoor. Laat ik in ieder geval beginnen met de toon van deze aanvraag. Daar is al het een en ander over gezegd, maar ik vind hem zeer suggestief, generaliserend en ook denigrerend richting de demonstranten. Ze worden namelijk weggezet alsof ze geen bijdrage leveren aan de maatschappij of niet werken en dat vind ik ongepast en niet de manier waarop je een groep wegzet waarmee je het niet eens bent. Het past ook niet bij de Rotterdamse VVD. Voorzitter, hoe vervelend ook voor sommige partijen, ook deze groep heeft het recht om te demonstreren. Het is eigenlijk vrij simpel, je moet je aan de regels houden, je moet je aan de wetten houden, dus niet vernielen, niet vechten of zorgen voor levensgevaarlijke situaties en wanneer dat wel gebeurt, dan wordt er ingegrepen. Dat zien we ook gebeuren bij het blokkeren van de spoorlijnen, daar is ook ingegrepen. De politie heeft dat gedaan en ik ga ervan uit dat dat is gedaan in overleg met de burgemeester, omdat er ook levensgevaarlijke

situaties waren. Ik ga er ook van uit dat er in aanloop naar deze demonstratie ook gesprekken plaatsvinden met de organisatie en dat er ook actief wordt gewezen op het feit dat die situaties voorkomen moeten worden. Ik ben dan wel benieuwd wat de reactie is van de organisatie, hoe ze daar mee omgaan op het moment dat hierop gewezen wordt. Ik hou het even hierbij, voorzitter. Dank.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Dan is het woord aan mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Dank u wel, voorzitter. Even een waarschuwing vooraf, het kan zijn dat er een paar punten voorbijkomen die al eerder de revue gepasseerd zijn, maar so be it. Voorzitter, Rotterdam is een havenstad, logistiek knooppunt van wereldformaat. Wij dragen bij aan energievoorziening, voedselketen en de economische welvaart van heel Nederland. Maar juist deze stad, motor van de Nederlandse economie, wordt momenteel gegijzeld door een radicale actiegroep, Geef Tegengas. Onder het mom van protest tegen klimaatverandering voeren zij keer op keer ontwrichtende gevaarlijke acties uit. Niet alleen zijn inmiddels vijf keer vitale spoorverbindingen geblokkeerd, verbindingen die cruciaal zijn voor het goederenvervoer in en uit de haven, maar afgelopen week vond er ook een blokkade plaats bij het kantoorgebouw van Maersk in het WTC-gebouw in hartje Rotterdam. Politie moest ingrijpen om actievoerders van de hoofdingang te verwijderen. Het gedogen van deze acties schept een precedent dat onaanvaardbaar is. Samenleving mag nooit worden overgeleverd aan de grillen van een groep activisten die recht en orde negeert en vitale infrastructuur doelbewust lamlegt. Wat doet de gemeente? Wij zien geen actie, geen harde veroordeling, geen zichtbare preventie. Dat is onbegrijpelijk. Daarom heeft FvD Rotterdam de volgende vragen aan de burgemeester. Hoe beoordeelt u deze toename van spoor- en gebouwblokkades door Geef Tegengas? Ziet u, net als wij, een gevaarlijke escalatie? Zijn er meldingen of klachten binnengekomen van ProRail, vervoerders of andere belanghebbenden en wat geven zij aan over de impact? Welke economische schade is al geleden als gevolg van deze blokkades? Hoeveel politiecapaciteit is ingezet bij deze incidenten? Hoeveel aanhoudingen zijn verricht en voor welke strafbare feiten heeft u daar zicht op? Wat doet de gemeente concreet om deze blokkades eerder te signaleren en snel te beëindigen? Welke instanties zijn hierbij betrokken? Als laatste, bent u bereid om samen met andere overheden te pleiten voor een stevig landelijk handhavingskader dat sabotage van vitale infrastructuur, zoals spoorlijnen en bedrijfsgebouwen, hard en eenduidig bestraft? Voorzitter, we rekenen op het college om de openbare orde, de veiligheid van werknemers en hulpdiensten en de economische stabiliteit van onze stad met daadkracht te beschermen. Tot zover. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Ik heb mijnheer Tak als laatste op mijn lijstje staan, dus kijk ik ondertussen ook even wie nog meer. Maar het woord is aan de heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Dank u wel, voorzitter. Er moet mij iets van het hart. Mijn hart huilt als ik kijk naar het debat wat zich hier plaatsvindt. Ik maak me in alle eerlijkheid best wel vaak zorgen over wat is de wereld waarin mijn dochters opgroeien over 20 jaar? Hebben zij dan nog net zoveel ruimte als ik heb gehad om mijn mening te uiten in deze zaal? Het is goed dat we met elkaar kunnen knetteren in deze zaal maar, met ieder debat en met iedere veroordeling van de demonstranten die demonstreren in onze stad zetten wij de vrijheid van meningsuiting steeds verder onder druk. Niet voor niets zien we dat inmiddels al de helft van de Duitsers zich in het nauw gedreven voelt om haar zijn of haar eigen mening te uiten. Ik ben

bang dat ook vele Rotterdammers, als zij vandaag het debat hebben gekeken, precies hetzelfde zullen denken.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Mijnheer Coşkun. Maar mijnheer Bonte heeft ook nog een interruptie op de heer Tak.

De heer **BONTE** (lr): Ik wil toch nog even reageren. Als ik het woord terrorisme gebruik, dan probeert u mij het woord te ontnemen. Dus u doet precies hetzelfde wat u anderen verwijt. Vrijheid van meningsuiting is een heel groot goed en daar moeten we zorgvuldig mee omgaan. Dat heb ik ook gedaan. Ik heb de definitie van terrorisme opgezocht. Hij is adequaat, hij is toepasbaar. Dan gaat u mij niet vertellen wat ik hier in deze raad als gekozen volksvertegenwoordiger wel of niet mag zeggen. Daar ga ik zelf over.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Laten we het wel via de voorzitter doen. Het woord is aan mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Als ik mag reageren, voorzitter, wij staan als gemeenteraad voor meer dan alleen de mensen hier in deze zaal. We hebben een voorbeeldfunctie naar de rest van de stad toe. Op het moment dat ik andere Rotterdammers wegzet voor terrorist, terwijl daar door de politie of door het OM helemaal geen aantijgingen over gemaakt zijn, dan betekent dat wat voor hoe mensen de vrijheid van meningsuiting in deze stad doorleven. U zou zich als geen ander moeten realiseren in deze wereld, waarin de vrijheid van meningsuiting zo groot onder druk staat, er worden conflicten bijgehaald in de rest van de wereld. Wij hebben een voorbeeldfunctie in deze raad, daar doe ik een beroep op. Ik heb bewust uw naam niet genoemd in mijn bijdrage zojuist. Ik hoop dat u zich realiseert om mensen weg te zetten als terroristen, dat mensen zich misschien wel niet meer uitspreken over de mening die ze eigenlijk hebben. Dat is het gevolg van grote woorden. U had ook andere woorden kunnen gebruiken om alsnog uw bijdrage te doen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Bonte, maar ook, meneer Tak, graag via de voorzitter. Ik wou u het woord geven, mijnheer Bonte.

De heer **BONTE** (lr): Dank. Het grote misverstand is er wordt geweld gebruikt, er wordt schade aangericht. Wat heeft dat met de vrijheid van meningsuiting te maken? Dit zijn activisten die zich bedienen van dingen buiten de wet. Het ondermijnt juist de vrijheid van meningsuiting, het ondermijnt juist het demonstratierecht.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel, mijnheer Bonte. Mijnheer Van Campenhout wil daar nog op reageren.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Voorzitter, dank u. Het gaat toch de betere kant op, activisten inderdaad, daar gaat het om. Het zijn geen terroristen. U gaat echt over uw eigen woorden, ik ook, de hele raad ook, maar ik vind wel dat in onze positie moeten we opletten hoe we mensen benoemen, hoe we groepen wegzetten met hun acties, of we het zelf niet mee eens zijn, ook als mensen, uw kiezers, voor iets kiezen waar ik het niet mee eens ben. Natuurlijk geeft het mij het recht om te vinden wat ik van ze vind, maar de vraag is, is het passend? Daar ben ik het niet mee eens als we dus mensen gaan benoemen om het feit voor iets waar we niet mee eens zijn, om ze dan weg te zetten als terroristen of andere groepen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel, mijnheer Van Campenhout. Ook richting mijnheer Van Campenhout, ik begrijp dat het mensen raakt, maar spreek alstublieft elkaar niet rechtstreeks, maar via de voorzitter. Dat gaat natuurlijk vanzelf, ik begrijp het. Mijnheer Bonte wil daarop reageren, maar mevrouw Abrahamse eerst, begrijp ik. Mevrouw Abrahamse en dan mijnheer Bonte.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Even een punt van orde, want we hebben hier net ook voor geschorst, we hebben dit besproken. De punten zijn duidelijk, maar laten we niet nu dat hele debat weer een keer overdoen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Een duidelijke oproep. Mijnheer Bonte, afrondend. De heer **BONTE** (lr): Afrondend, voorzitter, dank u wel. Ik ben het daarmee eens. Als laatste punt, als ik even mag, ik laat mij door niemand vertellen wat ik wel en niet mag zeggen.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dan gaan we naar mijnheer Coşkun, die al een tijdje staat te popelen om zijn bijdrage in de eerste termijn te doen.

De heer **COŞKUN** (sp): De laatste woorden van de heer Bonte kan ik wel onderschrijven, want ik laat dat ook niet toe. Maar voorzitter, ik ben expres hier gaan staan, want dan kan ik die lieve actievoerders ook in de ogen kijken, anders zitten ze een beetje naar mijn kruin te kijken. Voorzitter, ik zal het kort houden, want ik heb maar 12 minuten voor de 18 onderwerpen die we vandaag allemaal moeten bespreken. Voorzitter, 25 jaar geleden voerden we actie tegen chloortreinen en dat was ook niet niets. Het gevaar kwam niet van de actievoerders, maar van de chloortreinen zelf. Dat zit natuurlijk ook voor het gedoe daar in de haven. Het komt niet van de actievoerders, maar voor de activiteiten die in de haven plaatsvinden. Voorzitter, bij actievoeren hoort overlast, daar zijn heel veel wijze woorden over gezegd. Bij maatschappijveranderingen, dat zeg ik speciaal tegen mijnheer Bonte, gaan schurende acties aan vooraf. Leefbaar vindt blijkaar deze maatschappij oké en prima, ik voor mijn kleinzonen niet. SP vindt die meer en meer onleefbaar, zeg ik dan. We creëren door uw houding hier een onleefbare wereld en daar willen actievoerders wat aan doen en wij hier ook politiek. Dus ik ben blij en ik wil de actievoerders bedanken dat zij dit op de politieke agenda hebben gezet. Daar wou ik het bij laten, voorzitter.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): U moet nog even blijven staan, denk ik, want mijnheer Bonte wil daarop reageren. Dan krijgt u natuurlijk weer het woord.

De heer **BONTE** (lr): Dank, voorzitter. Dat kan ik toch niet laten passeren. Mijn werk in de raad. Ik heb dus ook het initiatief genomen voor een ronde tafel, met de industrie te gaan praten, om te gaan samenwerken. Maar je moet ook benoemen zoals het is en als er acties plaatsvinden die crimineel zijn, dan moet je dat benoemen, vind ik. Ik vind dat die acties contraproductief zijn. Het werkt heel veel weerstand op, het gaat niet helpen, het gaat niet werken. Wij moeten met elkaar hier in Rotterdam samenwerken met de bedrijven om die energietransitie door te maken. Daar zet ik op in.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Dank u wel voor de 30 seconden. Natuurlijk, we gaan die ronde tafel ook doen en mijn voorstel komt ook daar de vakbonden en de werknemers bij. We moeten het daarover hebben, netjes. Vorige keer had u het ook over terroristen, vroeg ik de definitie toen

had u het over marxisten, toevallig ben ik het en er zijn nog wat in de zaal. Dus uw definitie van terrorisme, als dat marxisten zijn kan ik daarmee leven. Maar voorzitter, we moeten het over de toekomst hebben en we moeten niet actievoerders zo wegzetten alsof ze de maatschappij ontwrichten. Ze zijn bezig met een maatschappelijke verandering die hoog noodzakelijk is. Dat was 25 jaar geleden zo, dus nu nog zo. Gelukkig zijn wij niet de enige die dat hier aan de orde zetten. Nogmaals, bedankt voor het op de agenda zetten van deze kwestie.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Mijnheer Bonte wil daar nog op reageren. Mijnheer Coşkun, u krijgt nog een interruptie.

De heer **BONTE** (lr): Bedrijven zijn al meer dan 10 jaar bezig, dank voorzitter, om die energietransitie in te zetten. Dat heeft tijd nodig en het is onverantwoord om geweld toe te passen om je standpunten willens en wetens nu hier af te dwingen. Samenwerken met bedrijven en de bedrijven kennen de urgentie en zijn al bezig.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Het blokkeren van transporten, of het nou olietransporten zijn of wat dan ook, is geen geweld. U heeft een hele andere definitie van geweld dan de normale mensen in de wereld.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde van de eerste termijn van de zijde van de raad en is het woord aan de burgemeester voor de beantwoording.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Voorzitter, even misschien een beetje off topic, maar eigenlijk vond ik het wel een mooi debat wat net plaatsvond. In alle felheid, maar dit is volgens mij precies wat altijd aan de ene kant de opdracht is voor ons allemaal, om op een goede manier een debat te voeren, op een goede manier je te uiten, maar tegelijkertijd wel de vrijheid hebben om je te uiten. Dat is precies ook waar het om gaat bij het demonstratierecht. Bij demonstratierecht, en dat is een groot goed zeg ik erbij, heeft iedere inwoner van dit land de mogelijkheid om te vertellen en te vinden wat die vindt, ook als dat kan schuren, ook als dat niet onze mening is. Maar tegelijkertijd hebben we daar wel een aantal spelregels bij afgesproken, binnen welke kaders dat moet plaatsvinden. Dat heet de Wet openbare manifestaties, de Wom. Maar laten we even met elkaar stilstaan bij het feit dat we in een land wonen dat we dat dus op deze manier kunnen doen met elkaar. Ook hier in deze zaal, hoe hard we elkaar aan het bestrijden zijn, dat moet ook. Dat moet hier plaatsvinden, hier moeten we die gesprekken voeren. Dat is democratie en ook daar hebben we spelregels, zeg ik allemaal even iedereen na, maar dat debat is altijd een zoektocht met elkaar, hoe we dat goed doen. Dan het onderwerp waar het over gaat, de demonstraties die plaatsvinden in het havengebied. In de afgelopen periode zijn er inderdaad een aantal achter elkaar geweest, een vijftal, waarbij er overigens ook nog een aantal op het grondgebied van Barendrecht hebben plaatsgevonden. Dus het is niet alleen maar op het Rotterdams grondgebied geweest, zeg ik maar even. Dat ligt zo dicht bij elkaar dan is het soms voor Barendrecht en soms is het bij ons aan de hand. Mevrouw Abrahamse heeft daar een aantal vragen over gesteld, met name over in hoeverre is het al verboden om dit te doen eigenlijk? Zo heb ik haar begrepen. Wat ik net zeg, we hebben de Wet openbare manifestaties en op basis van de Wom heb ik drie gronden om die demonstratie te beperken. Dat is de vrees voor de

verkeersveiligheid, de gezondheid en de vrees voor wanordelijkheden. Dat zijn natuurlijk best ruime begrippen, want dat moet je natuurlijk dan ook weer gaan invullen, duiden, et cetera. Daar is wel behoorlijk wat jurisprudentie ook op, wanneer je dat wel of niet kunt doen, maar dat blijft ook altijd nog een weging, zeg ik eerlijk gezegd, want ik merk het is echt niet altijd dat het helemaal zwart-wit is van wanneer is iets wel of niet zo. Het is wel zo dat rondom de veiligheid, dat is echt een vaststaande, ook de vrees voor wanordelijkheden. Dus op het moment dat er inderdaad bijvoorbeeld sprake is van gevaarlijke stoffen die ergens stil komen te staan doordat ze niet door kunnen, dan is dat een veiligheidsissue en dat is dan ook een grond om op dat moment ook die demonstratie te beëindigen. Het is niet zo dus dat op voorhand het al zo is dat op het moment dat op het spoor een demonstratie plaatsvindt, dat die daar, omdat die daar plaatsvindt, in zichzelf al verboden mag worden. Wij hebben op dit moment naar mijn weten geen plekken waar we op voorhand kunnen zeggen je mag hier niet demonstreren. Dat is niet op die manier vastgelegd. Ik hoor de oproep van mevrouw Abrahamse ook om te kijken naar kritische infrastructuur. Ik begrijp kennelijk dat er een initiatiefvoorstel of iets dergelijks ligt van de VVD. Dan ga ik ook bekijken hoe dat verder gaat lopen. Het is wel zo dat het kabinet natuurlijk ook heeft aangekondigd om met een WODC-onderzoek te komen naar het demonstratierecht. Dat wachten wij ook af, ik weet niet wat daaruit komt. Dus ik vind het ingewikkeld om daar al op te reageren, op iets wat ik nog niet ken. Maar tegelijkertijd, demonstratierecht in zichzelf is natuurlijk een grondrecht, dus het is niet zo dat we daar altijd zomaar allerlei zaken aan kunnen beperken. Maar nogmaals, een aantal inkaderingen hebben we al in de wet doen neerslaan op basis van de Wom. Dus ook hoe weeg ik dat voorstel van de VVD, om dat te verbieden? Ik ken het voorstel daarvoor niet goed genoeg, zeg ik in alle eerlijkheid, vind ik het wat speculatief om daar nu wat over te gaan roepen, maar ik wacht even af hoe dat daar loopt. Wat als het kabinet ook het spoor wil ontwrichten? Of het kabinet, sorry. Dat was even een slip of the tongue. Wat als iemand het spoor echt wil ontwrichten of saboteren? Even heel technisch, het spoor is eigendom van ProRail. Het is niet zo dat het spoor van ons is, dus zij gaan ook over de beveiligingsmaatregelen die zij zelf ook treffen om dat spoor veilig te houden. Ik ga daar hier ook niet een oordeel over geven, het is ook niet aan mij vind ik om een oordeel te geven over die beveiligingsmaatregelen die zij al dan niet hebben. Dus het ontwrichten of het saboteren, dat zijn natuurlijk altijd zaken die je eigenlijk op zijn eigen merites moet beoordelen. Het is heel ingewikkeld om van tevoren te zeggen dit is sabotage of dit is ontwrichten. Je kijkt eigenlijk wat wij noemen altijd het informatiebeeld, dus dit zijn over het algemeen allemaal onaangekondigde demonstraties, dus wij weten niet dat die acties van tevoren plaatsvinden. Het is ongeveer 40 kilometer spoor. Ik kan niet overal een politieagent langs het spoor zetten vooraf al, zeg ik ook tegen een aantal anderen die dat vroegen, ik geloof de heer Oostdijk vroeg dat ook van kan je dat van tevoren. Nee, dat is gewoon niet mogelijk om dat allemaal op die manier al vast te zetten. Dus je weet niet wanneer iemand komt, je weet niet waar die komt en ook op welke manier die dan zijn punt wil gaan maken. Als dat gebeurt, dan krijg ik meestal informatie vanuit de politie dat er een demonstratie plaatsvindt, waar die plaatsvindt en gaan wij ook kijken wat de situatie en omstandigheden zijn. Dat noemen wij het informatiebeeld en dan betrek je er bijvoorbeeld ook bij is er sprake van gevaarlijke stoffen? Staan er treinen stil in woonwijken, waardoor de veiligheid in het geding is? Kan het ook zijn dat er, bijvoorbeeld bij de bedrijven waar het naartoe moet, onveilige situaties ontstaan, omdat zij bepaalde goederen niet krijgen die zij nodig hebben voor een veilig productieproces? Dus dat probeer je allemaal zo snel mogelijk bij elkaar op te halen. Ook overleg met ProRail, want zij zijn de eigenaar, dus wij willen ook van hen de informatie hebben hoe zij dingen zien en weten, et cetera. Dat alles bij elkaar weeg je eigenlijk op dat moment, wat staat je dan te doen, ook als burgemeester? Dat betekent soms dat we

inderdaad mensen nog wel wat langer ook op het spoor laten zitten en soms betekent dat dat ze dan direct van het spoor afgehaald worden. Dat is echt op basis van het informatiebeeld. Er is een vraag, denk ik.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Sorry, ik was even een appje aan het beantwoorden, moet je natuurlijk helemaal niet doen terwijl hier zit. Mevrouw Abrahamse, excuus.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik heb daar nog wel een aanvullende vraag. Want gisteren was er ook een bijeenkomst met allemaal bedrijven uit de haven over weerbaarheid met de minister, wat kunnen jullie allemaal doen om dat te vergroten? Als je het dan even hebt over bijvoorbeeld de internet-infrastructuur, die gevoelig is voor aanvallen, dan zeggen we ook niet je hoeft geen firewall neer te zetten of wat bescherming te doen, want ze komen er misschien toch wel doorheen. Wat mij betreft die vitale fysieke infrastructuur, daar moeten we ook als stad naar kijken, omdat er al vaker wordt gezegd Rotterdam is extra kwetsbaar voor dit soort sabotage, andere aanvallen. Dus ik vind het idee van we kunnen niet overal een politieagent zetten, dat is juist het punt waarom je misschien andere maatregelen moet nemen en in gesprek zou kunnen gaan met ProRail van is het nu wel goed genoeg beveiligd en zijn er nog andere manieren waarop we dat kunnen verbeteren, zeker als dit inderdaad, zoals de minister aangaf, vitale infrastructuur voor ons is?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Even voor de goede orde, het is nu nog niet aangemerkt als vitale infrastructuur, dus dat is ook geen grond om dan iets daarop te doen voor ons, laat ik het zo zeggen. Even over de verantwoordelijkheidsverdeling, dat is net een mooie analogie eigenlijk voor een bedrijf. Wij zeggen tegen bedrijven wapen je tegen hackers bijvoorbeeld. Alleen wij gaan die software niet leveren, dat moeten die bedrijven echt wel zelf doen. Dat geldt hier natuurlijk ook. Wij kunnen best zeggen kijk goed naar de infrastructuur, hoe je die beveiligt, beschermt, et cetera, maar dan is het op dat moment echt aan ProRail. ProRail staat in een verantwoordelijkheidslijn ten opzichte van de minister van IenW. Dus dan vind ik het ook wel goed. ProRail stopt echt niet bij dat stukje Rotterdam, nogmaals, ik zei het net al, dat is ook al Barendrecht. Het gaat het hele land door. Dus dan vind ik dit ook wel echt een vraagstuk dat als dat al wordt gevonden, dat dat dan ook wel vanuit de Minister van IenW moet komen en niet dat wij als gemeente Rotterdam nu een bepaald stuk treinrails moeten gaan zitten beschermen, waar bij wijze van spreken het hek stopt bij Barendrecht omdat het daar dan weer niet geldt. Daar heb je ook niets aan. Dus dit geeft ook even aan als je dit al vindt, dan zul je dit denk ik ook wat breder moeten bekijken dan alleen het feit dat we hier in Rotterdam een stukje van het spoor hebben liggen waar inderdaad ook wel eens demonstranten op verschijnen. Dan kom ik bij de heer Bonte, die vraagt of ik acties beperkt heb. Ik heb in de haven bij diverse acties wat wij noemen dan een aanwijzing gegeven en dan gaat het over de demonstratie van 9 april, 24 april, 25 april en 29 april, dat was overigens locoburgemeester op dat moment. Wij geven dan een aanwijzing dat de demonstratie op een andere plek voortgezet kan worden en als demonstranten dat niet willen, om wat voor reden dan ook, dat dat dan een grond is om ze op enig moment ook weg te halen van de plek waar zij demonstreren en ze al dan niet naar de alternatieve locatie te laten gaan. Dat is dan ook aan de demonstranten zelf, of zij daarnaartoe gaan. Meestal willen ze dat niet en zetten we ze dan ergens neer en gaan ze weer verder. Niet met demonstreren, maar verder met niet meer demonstreren, laat ik het zo zeggen. De risico's, mensenlevens, openbare orde, of ik dat onderzocht heb. Wij kijken dus elke keer, wat ik net uitlegde, naar het informatiebeeld, dus

dat is elke keer, de informatie is bepalend, ook voor de weging die je maakt op dat moment of het veilig genoeg is of dat het andere zaken als wanordelijkheden of iets dergelijks in het geding brengt. Daar ga ik natuurlijk ook af op de adviezen die ik krijg van de veiligheidspartners, mensen die daar zicht op hebben en die daar ook zien wat er ook gaande is op dat moment. De standaardvragen zitten eigenlijk gewoon op verkeersveiligheid, veiligheid en de gezondheid, maar ook wanordelijkheden. Dat zijn echt wel de toetsingsgronden waar we dan goed naar kijken. Welke maatregelen heb genomen? Ik heb denk ik net uitgelegd welke maatregelen we dan hebben genomen. We geven een aanwijzing. Als dat niet wordt opgevolgd, worden demonstranten weggehaald, worden naar een plek gebracht waar ze hun leven voort kunnen zetten of hun gang weer kunnen gaan. Dat zijn de maatregelen die we dan nemen. Ook met de vraag van worden ze vervolgd, ik geloof dat de heer Oostdijk dat ook vroeg, dat is uiteindelijk aan het OM. Het is niet zo dat ik bepaal wie er wel of niet vervolgd gaan worden. Ik bepaal of dat een demonstratie een aanwijzing krijgt, in het ultimo geval beëindigd moet worden, maar dat zijn de bevoegdheden aan mijn kant. De bevoegdheid of dat iemand al dan niet wordt vervolgd, dat is echt aan het OM. Heb ik voorwaarden opgelegd aan activiteiten om bijvoorbeeld afstand te houden? Dit zijn geen aangekondigde demonstraties, dus ik kan dan ook niet van tevoren voorwaarden gaan opleggen. Sterker nog, het gebeurt er en dan is men er, dan is het niet zo dat wij dan nog het gesprek hebben over allerlei voorwaarden. Uiteindelijk is het dan men is er, kan men daar blijven zitten ja of nee? Wij hebben wel eens gekeken bijvoorbeeld van kun je als ze aan de ene kant van het spoor zitten, kan je dan bijvoorbeeld een hek neerzetten om te voorkomen dat ze aan de andere kant van het spoor komen, zodat het treinverkeer nog wel door kan gaan, maar de demonstratie ook? Dat soort dingen weeg je dan. Alleen op dat moment waren mensen ook alweer naar andere plekken op het spoor. Dus het is niet zo heel rechttoe-rechtaan dat je kan doen. Je moet steeds handelen naar de situatie waar je in zit.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Nog even wat de burgemeester net zei over het OM die daarvoor verantwoordelijk is. Dat is begrijpelijk, maar mijn vraag ging eigenlijk over is dat teruggekoppeld en is daar zicht op, wat het OM daarmee gedaan heeft?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Naar mijn weten is er niemand door het OM vervolgd hiervoor, maar dat is even de laatste informatie die ik heb. Zijn er veelplegers in beeld? Nogmaals, dat is ook aan het OM. Het is niet aan mij, ik ga niet beoordelen wie dat allemaal zijn en of men al meerdere delicten heeft gepleegd. Is dat dus ook iets wat ik daar het zicht op heb? Ik heb dat zicht niet. Dan het gevoel van rechtsongelijkheid die veel Rotterdammers voelen en dat is denk ik ook een beetje de vraag, dat de heer Bonte denkt er zijn ook mensen die zich daar ook door gedupeerd voelen. Soms is dat ook zo, dat kan ik ook niet ontkennen, dat mensen daar ook last van hebben dat die demonstraties plaatsvinden. Ik kan niet voor de demonstranten praten, maar ik vermoed zomaar dat dat ook een van de doelen is die zij ook wel hebben, dat mensen er overlast van ervaren wat zij aan het doen zijn. Dat is natuurlijk steeds de weging die je als burgemeester hebt te maken. Aan de ene kant het grondrecht van het demonstreren en op welke manier dat kan gaan gebeuren op basis van de Wom en aan de andere kant, dus wat kun je faciliteren, en aan de andere kant, wanneer komen de grenzen in zicht en zeg je daar ga je te ver, of dat kan niet meer of daar ga ik een aanwijzing voor geven? Er is gewoon geen blauwdruk voor. Dat zijn echt steeds wegingen die je op dat moment moet

maken op de informatie die je dan hebt, om juist die balans ook in die rechten te houden. Dat is denk ik ook de uitdaging waar wij gewoon in de praktijk voor staan. Dat het af en toe het gevoel kan geven bij mensen van waarom kan dit allemaal, dat zijn de wetten en regels die we met elkaar ook hebben afgesproken in dit land. Daar heb ik mij ook toe te verhouden als burgemeester. Nogmaals, daar zit een stuk weging in. Dat kan ik ook niet ontkennen. Dan de vraag van de heer Van Campenhout of er sprake is geweest van geweld. Er zijn op een aantal momenten door mij aanwijzingen gegeven dat mensen dus weg moesten daar. Op dat moment waren er ook demonstranten die daar ofwel geen gehoor aan gaven, ofwel zich hadden vastgemaakt aan het spoor, waardoor ze op dat moment ook niet weg konden, dus dat moest ook weggehaald worden door de politie. De politie kijkt zelf ook altijd hoe zijn dit soort zaken gelopen, dus men wil ook zelf altijd zien van is het goed gegaan, hebben we dit op een correcte manier gedaan? Dan kan het wel eens zijn dat er natuurlijk wat verschil ontstaat tussen het gevoel van demonstranten dat ze daar niet correct in zijn bejegend en dat de politie op zich wel gewoon de dingen heeft gedaan zoals ze die zouden moeten doen. Ik heb nu geen aanwijzingen dat de politie op een gewelddadige manier of te gewelddadig heeft gewerkt. Zij hebben dat gedaan om te zorgen dat mensen daar verwijderd zouden worden op die plek, maar altijd wel in het bewustzijn dat geweld daar niet de manier voor is. Welke stoffen worden er vervoerd? Dat zijn er verschillende. Ik heb nu niet een hele uitputtende lijst, maar het kenmerk van die stoffen is wel dat ze niet heel lang dan wel in een wagon, stilstaande trein kunnen blijven, dan wel dat je ze niet lang op één plek wil hebben staan, dus bijvoorbeeld rondom een woonwijk of dat soort plekken. Dus als je met die wagon aankomt, wil je dat zo snel mogelijk ook weer uit die wagon hebben. Dat gebeurt dan als ze aankomen in de haven en niet dat dat urenlang ergens stilstaan, et cetera. Dus als u een uitputtende lijst van stoffen wil hebben, moet ik even gaan graven. Maar ja, er zijn gevaarlijke stoffen die worden vervoerd. Dat is waar. Zijn er gevaarlijke situaties ontstaan, vraagt mevrouw Van Wifferen, voor de omgeving en of de demonstranten zelf? Niet dat ik nu weet, maar dat is wel steeds het doel natuurlijk, om dat te voorkomen ook. Dus juist om te zorgen dat met bijvoorbeeld die treinwagons niet in de wijken te laten staan met giftige stoffen et cetera en de gevaarlijke situatie voor de demonstranten op het moment dat zij op het spoor zitten. Dan leg ik niet, maar dan legt ProRail ook dat dat treinverkeer stil, omdat het dan natuurlijk wel gevaarlijk voor demonstranten kan worden. Maar nogmaals, dat is vaak ook wel het doel daarvan, dus ik denk juist dat men daar wel zo mee omgaat, dat men ook niet wil dat men demonstranten of iets dergelijks raakt op deze manier. Ze vraagt hoe zie ik deze acties, zijn ze gevaarlijk? Ik vind het moeilijk om dat dus in het algemeen te zeggen, dat is echt afhankelijk elke keer van de situatie. Dat is ook elke keer de weging die ik dus moet maken en dat is ook elke keer een weging dat ik de situatie op de eigen merites moet beoordelen. Dus om een algemeen oordeel te geven vind ik lastig, want het hangt er ook weer af op welk moment, op welke plek, wat is de situatie op het spoor op dat moment, wat is de situatie bij de bedrijven op dat moment. Het kan zijn dat het wel gevaarlijk wordt en dan grijp ik in. Ja, dat is waar. Zolang die ruimte er nog wel is, probeer ik ook te kijken van hoe kan ik het wel toestaan op een manier dat het verantwoord is? Dus nogmaals, dat is heel de tijd het dilemma. Lopen er gesprekken met demonstranten om zaken in goede banen te leiden? Het is niet zo dat wij dus van tevoren weten dat deze demonstraties er komen, dus we weten ook niet met wie we contact moeten hebben vooraf, want dat melden ze over het algemeen niet. Soms is het wel eens zo dat als demonstranten zich hebben gemeld of organisatoren van een demonstratie, voeren wij wel eens evaluatiegesprekken achteraf hoe dingen zijn gegaan, maar dat is meestal op een op een moment dat je ook echt gewoon een aanzegging hebt voor een demonstratie, dat je weet wie de organisator is, dat je weet wanneer dat plaatsvindt, hoe de demonstratie er ongeveer uit ziet. Dat is in deze zaak niet het geval. De demonstratie van

28 april, is die beëindigd in opdracht van de burgemeester? Op 28 april heeft er op ons grondgebied geen demonstratie plaatsgevonden, dat was Barendrecht. Ik kan niet in het hoofd kijken van de burgemeester van Barendrecht, die poging ga ik ook niet wagen. Op 29 april is die wel bij ons geweest en toen heeft de locoburgemeester ook een aanwijzing gegeven en die is gedaan ook op basis van het informatiebeeld op de verkeersveiligheid op dat moment op het spoor, omdat de rangeerterreinen op dat moment ook vol liepen en ook treinen in woonwijken stonden, waar dat ook aan het opstropen was, wat ook een risico met zich meebrengt. Zijn voorafgaand aan de blokkade ProRail of andere instanties geïnformeerd? Naar mijn weten is dat niet gebeurd. Bij ons is het in ieder geval niet bekend, laat ik het zo zeggen, maar ik geloof ook niet dat ProRail bekend was dat er een demonstratie zou gaan plaatsvinden. Dus bij ons is dan elke keer gewoon weer de verrassing dat dat zo gebeurt. Welke instructies zijn aan de politie gegeven voor het beëindigen van de demo? Dan geven wij een aanwijzing, of geef ik een aanwijzing, in dat geval, dus dan zeg ik u mag de demonstratie continueren, maar dan wel op een andere plek dan op dat punt. Dan is het ook aan degene zelf om te bepalen of dat ze daar naartoe willen of niet. Anders dan stopt in ieder geval op die plek de demonstratie. De heer Oostdijk zei hoe beoordeel ik de toename van de acties? Het is natuurlijk een discussie die ook landelijk speelt in het algemeen over hoe wij met het klimaat omgaan, maar ook dat je ziet dat er ook over het algemeen vaker wel gedemonstreerd wordt. Nogmaals, het is een grondrecht, het is een belangrijk recht ook dat we ons moeten kunnen uiten. Dat vind ik ook echt zo en tegelijkertijd hoop je ook dat dat gebeurt op een manier dat mensen ook wel aan de ene kant goed een punt kunnen maken, maar dat het ook zo is dat de polarisatie, laat ik het zo zeggen, alleen maar toeneemt daardoor. Want dat is uiteindelijk denk ik ook met elkaar, je zult wel een weg moeten vinden om verder te gaan met elkaar. Dan is demonstreren een belangrijk punt om iets echt te agenderen, op de agenda te zetten. Dat is in het verleden ook echt zo gebleken en tegelijkertijd moet je uiteindelijk ook weer tot oplossingen komen om verder te komen in dit land.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): De demonstraties staan wij ook achter, iedereen moet alles gewoon kunnen uiten in Nederland. 100 procent met de burgemeester eens. Alleen als je kijkt naar de wijze waarop, daar zie je steeds meer en andere acties plaatsvinden. Waar eerst inderdaad vreedzaam met parapluutjes op het Malieveld gedemonstreerd werd, daar vinden nu blokkades, economische schade, er worden mensen vastgeketend, het lijkt net alsof het een trapje verder gaat. Heeft u daar inderdaad ervaringen mee en ziet u, net als wij, dat dat steeds erger kan ik niet noemen, maar in ieder geval andere vormen gaat aannemen?

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Kwalificaties als erger, dat is ook weer een lastige natuurlijk. Ik ben niet van de jaren, maar ik heb ook echt wel gezien dat in de jaren '60, '70, volgens mij '80 ook nog wel eens wat flinke demonstraties waren, die ook niet altijd even vreedzaam waren. Ik zeg niet dat ik terug wil naar die tijd, laat me dat even helder zijn, maar altijd is er wel een momentum waarop mensen op een bepaalde manier hun punt willen maken. Ik zie wel dat we op sommige punten wat meer tegenover elkaar komen te staan. Aan de ene kant, met demonstreren is ook veel bereikt, ik denk dat we dat ook echt wel moeten zien, dat soms echt wel heilige huisjes omver zijn geduwd, waar achteraf iedereen zei wat goed dat het is gebeurd, de meeste mensen, en aan de andere kant wil je ook niet blijven

hangen in die tegenstellingen en is het uiteindelijk ook gewoon een vraag van hoe kunnen we politiek ook verder komen met elkaar, in de maatschappij verder komen met elkaar? Dus ik ga niet zeggen ik vind het erg of ik vind het niet erg. Ik hoop dat we gewoon met elkaar een manier hebben waarin we ons punt kunnen maken, dat we ook de discussie kunnen hebben met elkaar zoals we die hier hebben en tegelijkertijd dat we verder kunnen komen met elkaar. Dan nog een paar laatste, voorzitter, ik ben er bijna doorheen. De economische schade. Ik weet niet exact de economische schade. Ik heb wat bedragen zien rondgaan die van ProRail volgens mij waren, maar die heb ik niet kunnen verifiëren. Dus dat is wat ik ook gelezen heb, maar niet hoe ik het heb vastgesteld. De politie-inzet, ook weer afhankelijk van de demonstratie. Als we echt mensen van het spoor moeten weg gaan halen, dan moeten wij wat wij noemen kwaliteitsgroepen inzetten, dat zijn gespecialiseerde groepen die dat doen. Wat doet de gemeente om die acties actief inzichtelijker te krijgen en te beëindigen? Wij proberen altijd op de een of andere manier wel als we weten dat er een demonstratie komt toch contact te zoeken met iemand die dat organiseert. Dat is vaak best lastig om dat te achterhalen, maar wij doen daar vaak nog wel ons best voor. Maar nogmaals, dat is dan vooral als we weten dat het plaatsvindt en anders is dat toch ingewikkelder. Dan heb ik nog een motie volgens mij van BIJ1, vraagt het demonstratiebeleid voortaan jaarlijks te evalueren en daarbij op structurele wijze de ervaringen van demonstranten te betrekken bij deze evaluatie. Volgens mij heb ik net uitgelegd wat mijn kader is, dat is de Wom. Wij hebben geen specifiek gemeentelijk beleid hierop. Dit is echt landelijk beleid, dus dan is het ook wel gek dat wij dan moeten gaan evalueren, want dat zou dan juist iets zijn denk ik dat je gaat kijken of de wetgeving op landelijk niveau nog correct, of passend of wat dan ook is. Volgens mij gebeurt dat op dit moment, ook naar aanleiding van het WODC-onderzoek dat gaande is. Dus deze vind ik eigenlijk echt niet op ons terrein vallen en daarom zou ik hem ook willen ontraden.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Ik denk dat het juist wel een goed idee is om het volgende. Wij krijgen natuurlijk van onze demonstranten door wat er gebeurd is vanuit hun kant van het verhaal, u krijgt die natuurlijk vanuit politie van uw kant van het verhaal. We zouden deze partijen goed kunnen samenbrengen door eens een keer samen een evaluatie te doen en ook misschien, op verzoek van mevrouw Abrahamse, wat het doet misschien met omwoners, om in ieder geval met elkaar om tot een betere vorm van demonstratie te komen. Dat vooral de demonstraties nog aangemeld worden, om in ieder geval ook misschien het geweld proportioneel, disproportioneel ook af te stemmen daarop.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Nogmaals, even ook weer de woorden van geweld of geen geweld, de meeste demonstraties die worden aangekondigd, dat zijn gewoon vreedzame demonstraties, waar wij ontzettend aan het faciliteren zijn, waar de politie netjes naast loopt, waar echt niet zo wat gebeurt. Met die organisatoren hebben wij ook veel contact, want die melden aan, wij kijken met elkaar wat is de situatie? Soms vragen wij ook heb je een eigen ordedienst die je kunt inzetten, et cetera. Dat gaat echt goed, dat wil ik ook wel even benadrukken. Hier gaat het over situaties waar demonstranten zich niet aanmelden, wij dus ook niet weten van tevoren waar men verschijnt. Dat wil men denk ik ook niet, schat ik zo in. Daarna is het ook niet zo dat zij zich gelijk bij ons melden van hier zijn wij, wij willen nu graag onze actie gaan evalueren. Het veronderstelt iets ideaaltypisch wat er niet in de praktijk helemaal is, laat ik het zo zeggen. Ik wil ook benadrukken, wij hebben geen eigen beleid. Wij hebben gewoon echt een inschatting op dat moment van de informatie die we hebben, die ik vervolgens weeg, in medeoverleg met mijn veiligheidsdiensten, omdat die het

beste beeld hebben op dat moment, en dat is dan de situatie. Als er klachten zijn door demonstranten over het gedrag van de politie of wat dan ook, dan zijn daar gewoon de geëigende wegen voor waarin zij dat kunnen melden. Maar om dat nou te gaan evalueren vind ik echt wel intensief en ook niet heel realistisch als ik zie op basis van de contacten die wij dan wel of niet hebben met de demonstranten.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Mijnheer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): De laatste opmerking dan. Kijk, in steden zoals Utrecht hebben ze ook een soortgelijk model, waar ze dus ook evalueren met politie en demonstranten, om gewoon tot een betere cohesie te komen dan wat af en toe nu het geval is. Bijvoorbeeld de demonstranten ervaren het geweld zo, politie zegt wij doen het gewoon binnen de kaders en om dat naar elkaar toe te brengen denken wij dat het een goed model zou zijn om die dynamiek tussen elkaar te verbeteren.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Dan blijven we toch van mening verschillen met elkaar. Dus ik blijf hem ontraden.

De **VOORZITTER** (De heer Engberts): Dank u wel. Dat was de eerste termijn. Ik kijk naar de klok en ik weet dat de burgemeester eigenlijk best wel snel weg moet in verband met een plicht in het koninklijk huis. Ik kijk even of er behoefte is aan een korte tweede termijn of dat we kunnen gaan schorsen voor de theepauze. Volgens mij kunnen we schorsen voor de theepauze, doen we dat. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Het volgende debat gaat gewoon door, wordt gedaan door de wethouder Lansink-Bastemeijer en 15.15 uur starten we dan weer.

6.6 *Debat over 'Onrust en agressie strand Nesselande', aangevraagd door de leden Ceulemans en Van Groningen.*

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dames en heren, we gaan beginnen. We zijn bij agendapunt 6.6, debat over 'Onrust en agressie strand Nesselande', aangevraagd door de leden Ceulemans en Van Groningen. Dan geef ik als eerste het woord aan de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, dank u wel en fijn dat ik zo'n groot publiek heb voor mijn betoog. Maar goed, ik ga maar. Je kunt er de klok op gelijkzetten en het was inderdaad helaas weer raak. Op de warme donderdag van 1 mei was Nesselande opnieuw het toneel van extreme overlast en agressie. Op en rond het strand, de boulevard en het Maltraplein onttaardde opstootjes in grote vechtpartijen. De politie had urenlang werk aan het uit elkaar halen van vechtende groepen en het handhaven van de openbare orde en veiligheid. Getuigen melden ons dat mensen de supermarkten niet uit durfden uit angst voor wat hen buiten te wachten stond. Later ontstond, in de metro terug uit Nesselande, een massale vechtpartij bij Nieuw Verlaat, waarbij ook berichten over een vuurwapen de ronde deden en de politie de hele boel moest uitkammen. Ja, we staan er alweer, zoals we hier in de warme maanden ieder jaar opnieuw een paar keer staan over Nesselande. Maar wie dat hier in de raad al vermoeiend vindt, die moet dus denken aan de inwoners en de ondernemers in Nesselande, die er helemaal moedeloos van worden. Daarom blijven wij dit onderwerp net zolang agenderen tot Nesselande op mooie dagen het domein van goedwillende Rotterdamse jongeren, gezinnen, wijkbewoners en ondernemers is en dus niet van het gespuis, zoals een Albert Heijn medewerker terecht zei in het AD, dat overal uit de stad

vandaan komt om zomerse dagen te verzieken in deze mooie wijk. Ik heb een aantal vragen aan de burgemeester, in dit geval de wethouder, over 1 mei. Kan hij een lezing geven van de gebeurtenissen op 1 mei? Hoe is de dag precies verlopen? Hoe is er op deze dag voorbereid? Hoe en in welke mate waren politie en handhaving aanwezig? Wat heeft zich allemaal voorgedaan en hoe is hier uiteindelijk tegen opgetreden? Klopt het dat, zoals we in het AD konden lezen, er geen aanhoudingen zijn verricht en wat is daar de reden van? Duidt het op inzet op de-escalatie in plaats van op handhaven, beboeten en het bellen van ouders voor raddraaiers? Maar nog belangrijker dan terugblikken, voorzitter, is voorkomen dat deze ellende zich blijft voordoen en daarvoor zijn stevige stappen nodig. Het strand, de boulevard, het metrostation en de omgeving moeten zo onaantrekkelijk mogelijk worden voor groepen die daar een klerezooi van willen maken. Ten eerste, u verwachtte misschien al, preventief fouilleren.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): U heeft een interruptie van mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Ik hoor het eerste voorstel wat u doet, de omgeving, eigenlijk alle publieke ruimtes, zo onaantrekkelijk mogelijk maken en dan zegt u er wel bij voor grote groepen. Ik vind dat erg vervelend als wij publieke ruimte onaantrekkelijk moeten maken, maar daar heeft toch iedereen last van? Hoe ziet u dat voor zich, kunt u dat concreter maken?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Dat is een perfect bruggetje. Daarmee doel ik dus bijvoorbeeld niet op fysieke ingrepen in de buitenruimte om het onaantrekkelijk te maken, ik doel op handhaving, met als doel om de groepen, waarvan ik zei dat die daar een klerezooi van maken, om die in de nek te gaan zitten. Voor die groepen moet het onaantrekkelijk worden, zodat het strand, de boulevard en de hele wijk voor de goedwillende strandbezoekers, inwoners en ondernemers juist veel aantrekkelijker wordt. Daar heb ik een aantal maatregelen voor en die zal ik dan nu eventjes gaan toelichten. De eerste plaats, preventief fouilleren. Ik weet het, Nesselande is geen veiligheidsrisicogebied, maar op warme dagen verplaatsen zich echter massaal groepen jongeren uit wijken die dat wel zijn naar Nesselande. In de praktijk verplaatst het veiligheidsrisicogebied zich hiermee. Deelt de burgemeester, of in dit geval, sorry, de wethouder, deze analyse en is hij bereid om te bekijken of het op grond daarvan op tijdelijke basis, in de praktijk dus op drukke, warme dagen, preventief fouilleren mogelijk gemaakt kan worden in Nesselande?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Volgens mij geeft u zelf antwoord. Er is geen veiligheidsrisicogebied. Dat is op feitelijke gronden gebaseerd, waarom je zo'n beslissing zou nemen. Dan is het gewoon inderdaad puur, wat u zegt, pesten van grote groepen jonge mensen die ook daar voor vertier naartoe gaan. Je gaat toch niet mensen preventief fouilleren of een instrument inzetten waar het middel erger is dan de kwaal? Ik vind dit werkelijk weer, nou ja, het is Leefbaar.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Nee, ik wil preventief fouilleren inzetten om te voorkomen dat groepen daar de best kunnen gaan uithangen en dat die dat daar kunnen gaan verzieken voor iedereen die daar een mooie dag op het strand wil hebben, dat die het gaan verzieken voor iedereen die daar een supermarkt heeft of die een horecagelegenheid heeft en die ziet

dat de boel wordt afgebroken, dat er plunderingen plaatsvinden. Voor dat wil ik voorkomen en als daar preventief fouilleren bij kan helpen, dan vind ik dat een heel erg proportioneel middel, waar iemand die niets te verbergen heeft ook niets van te vrezen heeft. Ik vond het een creatief idee van mezelf. Ik weet het, u zei het zelf ook, ik zei het al zelf ook als disclaimer, Nesselande is geen veiligheidsrisicogebied, maar er zijn wijken in de stad waar bovengemiddeld veel jongeren vanuit naar Nesselande reizen. Dat zijn wel veiligheidsrisicogebieden en die wijken zijn daar niet aangewezen als veiligheidsrisicogebied vanwege de stoeptegels en een lantaarnpaal, maar vanwege de mensen die daar wonen. Op het moment dat die mensen zich massaal verplaatsen naar Nesselande, dan verplaatst het probleem, dan verplaatst het risico zich daarmee en ik vind het dus gerechtvaardigd om te kijken of op grond daarvan preventief fouilleren tijdelijk ingevoerd kan worden in Nesselande in de zomermaanden op drukke dagen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, ik wilde alleen maar een geintje maken. Ik kan me nog een ander debat voorstellen. Ik heb een heel goede oplossing, draaiorgels. Waarom zullen we dat niet gaan doen? Maar dat was een geintje, voorzitter. Dat was bij een eerder debat waar we het ooit hadden. Draaiorgels, al die jongeren zijn weg, al die ouderen komen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Als er draaiorgels staan, dan is de heer Ceulemans in ieder geval ook iemand die nooit meer in Nesselande gaat komen, kan ik u vertellen. Mevrouw Bokhove is voor zie ik. Daarnaast kennen we het samenscholingsverbod. Hier kan ook in Nesselande gewoon op gehandhaafd worden indien er dreiging uitgaat van groepen of wanneer ze aanleiding geven tot wanordelijkheden. In de praktijk lijkt dit echter niet of nauwelijks te gebeuren. Klopt dit? Waarom gebeurt dat niet en is de wethouder bereid om hier alsnog op in te gaan zetten? Daarnaast is het belangrijk om te voorkomen dat fout volk überhaupt naar Nesselande komt. In ons actieplan ov-veiligheid hebben we daarom voorgesteld om ook ov verboden op te leggen aan mensen die het ov aantoonbaar gebruiken om elders ellende te kunnen veroorzaken. Denk aan iemand die de metro vanaf Zuid naar Nesselande neemt om daar te gaan vechten of te plunderen. Kan de wethouder hier vast al vooruitlopen, vooruitblikkend op de behandeling van het actieplan, dat binnenkort nog in de commissie gaat komen? Daarnaast preventief fouilleren in het ov. Het wapengeweld dat we het afgelopen jaar in het ov hebben gezien rechtvaardigt het aanwijzen van het ov als veiligheidsrisicogebied. Hiermee kunnen we aan de voorkant personen die met verkeerde intenties naar Nesselande afrijden al gepakt worden. Als ze dan toch op Nesselande aankomen, voorzitter, dan moet er zeer stevige inzet van politie en RIT handhaving op het metrostation aanwezig zijn, om zodoende meteen zwartrijders en poortjestrappers in de kraag te kunnen grijpen, maar ook om een agressieve groep, die onderweg is, te trakteren op een welkomstcomité in de vorm van een flink bataljon agenten. Ik heb daartoe een motie die ik zo meteen zal indienen. Ik dien ze allemaal dadelijk tegelijkertijd in, dus wacht nog maar eventjes. Tot slot, het Warm weer protocol, in het verleden een goede stap geweest om sneller en effectiever te kunnen optreden. Vanuit de wijkraad ontvangen we echter signalen dat de coördinatie daarvan moeizaam verloopt. Kan de wethouder inzicht geven hoe die coördinatie er concreet uitziet? Het zou bijvoorbeeld effectiever kunnen zijn om niet zozeer alleen te handelen op basis van temperatuur, maar ook op basis van sfeer in de wijk. De sfeer in de wijk, of die wel of niet broeierig wordt, en of er wel of geen ongeregelde heden in de lucht

hangen, dat is natuurlijk bij uitstek iets waar de wijkraad, als oren en ogen van de wijk, heel goed inzicht in heeft. De wijkraad ervaart het dan ook als een groot gemis om daar geen onderdeel van te zijn, van dat Warm weer protocol. Zij kennen hun wijk als beste, proeven de sfeer op straat en weten om welke plekken het gaat. Ik heb daarom ook een motie om de wijkraad Nesselande onderdeel van het Warm weer protocol te maken. Voorzitter, ik rond af, Leefbaar Rotterdam staat voor de inwoners en ondernemers van Nesselande, voor goedwillende Rotterdamse jongeren, gezinnen en ouderen die op een mooie namiddag van het mooie weer en het strand in deze mooie wijk willen genieten, zonder geteisterd te worden door agressie en intimidatie van gespuis dat daar niets te zoeken heeft. Zolang dat nog niet het geval is, staan we hier wat Leefbaar Rotterdam betreft nog 100 keer. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Heel goed. Dan gaan wij door naar de volgende spreker, mevrouw Van Groningen. Terwijl mevrouw Van Groningen naar het spreekgestoelte loopt, heb ik twee moties in ontvangst genomen.

De **VOORZITTER**: De heer Ceulemans heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Voorkomen is beter dan genezen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van het
agendapunt Onrust en agressie Strand Nesselande;

constaterende dat:

- er op en rond Strand Nesselande in de warme maanden ieder jaar opnieuw sprake is van grootschalige overlast, agressie en wantoestanden;
- veel overlastgevende groepen met de metro naar Nesselande komen en zich tijdens deze rit al misdragen;
- hierbij tevens sprake is van zwartreizen en het intrappen van poortjes of achter betalende passagiers aan glippen,

overwegende dat:

- het belangrijk is om zoveel mogelijk te voorkomen dat (potentiële) overlastgevers überhaupt het strand bereiken;
- handhaving en politie op metrostation Nesselande cruciaal is om overlastgevende groepen, zwartrijders en poortjestrappers in de kraag te grijpen;
- hiermee tevens wordt voorkomen dat zij zich op en rond het strand kunnen gaan misdragen;

verzoekt het college:

- met politie, RET en Stadsbeheer in overleg te gaan over de inzet op en rond metrostation Nesselande op drukke (warme) dagen teneinde deze te intensiveren;
- hierover aan de raad terug te koppelen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Ceulemans en D.A. van Groningen

Motie 2. Maak wijkraad volwaardig onderdeel van Warm Weerprotocol

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van het agendapunt Onrust en agressie Strand Nesselande;

constaterende dat:

- het op 1 mei opnieuw ernstig uit de hand is gelopen rond het strand van Nesselande en in de metro van en naar Nesselande;
- dit een jaarlijks terugkerend fenomeen is zodra het warmer weer wordt;
- er om die reden een Warm Weerprotocol in het leven is geroepen met maatregelen om overlast te voorkomen en te bestrijden;
- de wijkraad ondanks haar nadrukkelijke wens echter geen onderdeel uitmaakt van (de betrokken partijen binnen) dit Warm Weerprotocol;
- de eerdere toezegging om de wijkraad nadrukkelijker te betrekken bij dit protocol middels de mogelijkheid tot inspreken niet tot merkbare veranderingen heeft geleid;

overwegende dat:

- de wijkraad als geen ander op de hoogte is van de situatie in Nesselande, aanvoelt wanneer het mis dreigt te gaan en het beste zicht heeft op maatregelen die nodig zijn om de rust in de wijk te bewaren;
- het bij uitstek past binnen de rol van 'oren en ogen van de wijk' om de wijkraad onderdeel uit te maken van het Warm Weerprotocol;
- goedwillende Rotterdamse jongeren, ouderen, gezinnen, ondernemers en wijkbewoners zonder agressie en overlast van het mooie weer op Strand Nesselande moeten kunnen genieten;

verzoekt het college:

- de wijkraad Nesselande onderdeel te maken van het Warm Weerprotocol;
- de raad te informeren over de manier waarop dit wordt vormgegeven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Het woord is aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dank u wel. Zodra de zon zich laat zien trekken Rotterdammers massaal naar het strand en meestal is het op die zonnige dagen dan ook goed toeven. Toch gaat het elk jaar gepaard met overlast en opstootjes tussen jongeren van Hoek van Holland, Rijnhaven tot Nesselande. Bewoners in Nesselande geven dan ook aan zich op die dagen niet veilig te voelen en ook niet te kunnen genieten van hun eigen wijk. De Rotterdamse VVD vindt dat echt onacceptabel, want zon en strand zijn pas echt genieten als je wijk ook leefbaar en veilig blijft. Voorzitter, zoals gezegd, we spreken niet voor het eerst over overlast op het strand of bij het strand van Nesselande. In januari heeft het college op verzoek van de Rotterdamse VVD ook een aantal acties toegezegd. Laat ik ze even herhalen. Allereerst het slimmer inzetten van onze handhavers in de avonduren, dan het uitvoeren van integrale handhavingsacties en tot slot zou er ook een actieplan komen voor Nesselande. De

Rotterdamse VVD is blij met die serieuze inzet van het college, want we moeten de signalen van bewoners en ook ondernemers serieus blijven nemen en daarnaast een norm stellen. Want bewoners willen geen beloftes, zij willen resultaat en daarom willen we graag vandaag van het college weten allereerst of de handhavers inmiddels al slimmer worden ingezet in de avonduren. Staan de integrale handhavingsacties op de planning voor de komende zomermaanden? Hoe staat het met het actieplan Nesselande? Daar zijn we reuze benieuwd naar. Natuurlijk willen we ook weten of we deze maatregelen uiteindelijk gaan evolueren naar de zomer. De motie van Leefbaar Rotterdam en van ons, die net is ingediend, vraagt dus ook de RIT bij die handhaving te betrekken. Onze vraag is dan, heeft u vervolgens voldoende opties in handen om de overlast rondom het strand aan te pakken? Tot slot benoemde ik al dat de overlast breder is en ook in Hoek van Holland en in het Rijnhaven gebied plaatsvindt. Bent u van plan dezelfde soort maatregelen te treffen? Met andere woorden, bent u het met de Rotterdamse VVD eens dat dit een bredere aanpak zou moeten zijn voor alle badplaatsen in Rotterdam? Dank u wel.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, als we het hebben over Nesselande, dan heb ik ook wat rondgebeld en dan zie ik een wat wisselend beeld, bewoners die zeggen het is eigenlijk op de meeste dagen wel prima en niet zoveel aan de hand dit jaar, maar ook wel zorgen vooral over wat er in de metro is gebeurd, die vechtpartijen daar en ook mensen willen daar natuurlijk zelf met de metro gaan en dat baart ze toch echt heel veel zorgen. Als ik kijk naar wat Leefbaar Rotterdam allemaal voorstelt, dan denk ik het is toch een beetje een afweging van wat voor maatregelen tref je om mensen die kwaad in de zin hebben te treffen en hoeveel raak je dan ook de rest. Wat dat betreft zit ik wat meer op de lijn van GroenLinks, dat het ook voor de rest gezellig moet blijven, maar ik wil wel graag zeggen dat ik ook me aansluit bij de vragen van Leefbaar als het gaat over de veiligheid in het openbaar vervoer, want dat gaat dus zeker niet altijd goed, en ook over de betrokkenheid van de wijkraad. Dat vinden wij ook heel belangrijk. Tot zover.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Nog andere sprekers op dit onderwerp? De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Voorzitter, dank. Jaarlijks gaan de warme, zonnige dagen op het strand van Nesselande gepaard met opstootjes, veroorzaakt door een kleine groep, die het voor de rest van de strandgangers eigenlijk verpest. Sneu en triest uiteraard, maar, voorzitter, naar aanleiding van een incident van vorig jaar, heeft, als ik me goed kan herinneren, locoburgemeester een aantal toezeggingen gedaan met betrekking tot meer handhaving, particuliere beveiliging en als mogelijk ook plein stewards, om die in te zetten. Ik ben eigenlijk ook wel benieuwd of er al iets gezegd kan worden over de werking van deze maatregelen of heeft het eigenlijk gewoon tijd nodig totdat deze maatregelen zichtbaar effect gaan hebben? Of is het college van mening dat er nog aanvullende maatregelen nodig zijn? Graag een reactie op dat punt. Deze aanvraag dateert inmiddels al van een week of twee geleden. In de tussentijd hebben we een hele warme, heerlijke meivakantie achter de rug, heb ik als het goed is geen signaal ontvangen van grootse incidenten of opstootjes. Misschien te vroeg hoor, maar is daar een conclusie op basis daarvan te trekken of is dat inderdaad veel te vroeg? Tot slot nog even over de laatste motie van Leefbaar Rotterdam met betrekking tot het betrekken van de wijkraden in Warm weer protocollen. Op zich voel ik daar wel wat voor,

aan de andere kant denk ik ook het zijn natuurlijk geen rechters, of handhavers of makers van de wet. Dus in hoeverre valt daar dan een goede modus in te vinden? Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Een kleine aanvulling op mevrouw Van Wifferen en mijnheer Soytekin. Ik spreek zeer regelmatig mensen uit Nesselande, die dan niet zozeer te maken krijgen met strafbare feiten, maar wel zich geïntimideerd voelen door grote groepen, die zich daar ophouden, en eigenlijk niet meer over hun eigen boulevard durven lopen. Dus als je formele cijfers moet gaan bekijken, dan komt dat waarschijnlijk anders uit dan wanneer je vooral de jongeren en de ouderen, dus eigenlijk onder een bepaalde leeftijd en boven een bepaalde leeftijd, die er dus niet meer komen en niet meer willen komen en een straatje gewoon omlopen. Dat zou wel heel erg zonde zijn, want ik kan me ook best voorstellen dat de winkeliers daar niet blij mee zijn. Eerder sluiten, winkeldiefstallen, et cetera, noem maar op, een aantal zaken die niet erg bijdragen aan de populariteit die het ooit had. Dus dat even als kleine aanvulling. Dank u.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan kijk ik nog één keer rond of er nog andere sprekers zijn. Dat is niet het geval, dan ga ik naar de wethouder voor de beantwoording. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter, en zoals al gemeld zullen een aantal van mijn antwoorden ook namens de burgemeester zijn. Ik ga het verschil niet helemaal duiden. Mocht er een toezegging of iets dergelijks uit voortvloeien, doen we achteraf even kijken of het een wethouderstaak of een burgemeesterstaak is met uw welnemen, maar ik proberen natuurlijk gewoon de beantwoording zo zorgvuldig te doen dat ik geen enkele toezegging hoeft te doen naar uw raad. Dank u wel. Ten eerste mogen we alsjeblieft ook blij zijn met het feit dat we Nesselande strand, ons Hoek van Holland strand en ons Rijnhaven strand hebben en dat het ook zoveel mensen aantrekt. Dat zou ik toch van tevoren willen zeggen. We moeten er ook weer niet een hele negatieve sfeer over bouwen. Op het strand is er niet altijd gezeik en gelazer, maar er komen momenten voor dat er inderdaad problemen zijn. Daar zetten we ook op in en daar kom ik in de beantwoording ook op terug, maar in de basis moeten we ook blij zijn dat we het hebben en dat iedereen daar in onze stad ook gebruik van kan maken. Kan de wethouder een lezing geven van de gebeurtenissen op 1 mei? In de middag, in de late middag, die dag heeft de politie meldingen gekregen van opstootjes en heeft daar ook op geacteerd in die zin, is ook ter plaatse gegaan, maar op het moment dat de politie daar ter plaatse is gekomen, zijn die mensen niet meer aangetroffen. Dat heb je. Dus soms zijn opstootjes kortstondig en voordat handhavers, die overigens niet zozeer een betrokkenheid hebben bij opstootjes, of politie aanwezig is, kunnen die mensen ook alweer elders hun, laat ik zeggen, vertier tussen aanhalingstekens gevonden hebben. Dat was hier ook het geval. Er is later ook nog een melding van een vuurwapen of een wapen geweest, was overigens niet in dit gebied, was iets verderop, maar ook daarop is geacteerd. Ook daar zijn nog wel veel groepen, grote groepen, jongeren gevonden, was overigens ook op Nesselande strand het geval, maar niet die groepen die betrokken waren bij de opstootjes waarop de politie naar het gebied is gekomen. Ook daar is uiteindelijk niets gevonden, is ook het wapen niet gevonden. Hoe is er op deze dag voorbereid? Het was al een dag in een serie van warme dagen, dus feitelijk hadden we de dagen daarvoor ook al rekening gehouden met extra inzet van handhavers, jongerenwerk, beveiliging en politie. Dus dat liep eigenlijk al. Dus op die manier is het eigenlijk gewoon meegegaan in de standaardaanpak zoals we die hebben bij warme dagen. Wat heeft zich er voorgedaan heb ik u al aangegeven. Zijn er geen

aanhoudingen verricht? Dat kunt u dan ook weer deduceren. Omdat de politie toen op locatie kwam niemand aantrof, kunnen ze ook niemand aanhouden en er zijn bij ons ook geen aangiftes binnengekomen, bij de politie. Daarom is er op dit moment niemand aangehouden. Er is, zoals ik al in eerdere beantwoording aangaf, wel geacteerd door de politie. Dus de politie is er wel ter plekke geweest, maar heeft vervolgens niemand aangetroffen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): U heeft een interruptie van de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, dank je. Een verhelderende vraag eigenlijk, want dat er op een gegeven moment geen aanhoudingen zijn verricht, in die metro was er dan het signaal van een vuurwapen. Daar is op een gegeven moment de boel uitgekamd en dat is niet aangetroffen, maar de getuigen zeggen dat ook en ook in de media is het terug te lezen dat op het strand en in de omgeving dat de politie urenlang bezig is geweest om opstootjes uit elkaar te halen, om vechtende groepen uit elkaar te halen. Die zijn dus urenlang daar wel getuige geweest van allemaal strafbare feiten. Daar vinden allemaal gevechten plaats, daar vindt intimidatie plaats. Wat is dan de reden dat er op zo'n moment, ondanks de massaliteit, geen sprake is van een aanhouding?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Voor zover ik in de voorbereiding dus zie is toen de politie daar ter plekke kwam, waren de mensen die de opstootjes er veroorzaakte niet meer aanwezig of konden ze die in ieder geval niet meer identificeren, laat ik het dan zo zeggen. Zo staat het in de voorbereiding zoals ik die heb gekregen. Het was natuurlijk daar niet gelijk helemaal stil. U moet zich voorstellen, er werden natuurlijk nog wel heel veel mensen aangetroffen, maar die bleken eigenlijk met de reden waarom de politie daarnaartoe moest komen, daar had het geen verband mee.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Dank. Mag ik het dan zo vertalen dat het in ieder geval niet het gevolg is van het feit dat er bijvoorbeeld niet op lik op stuk zou worden ingezet? Natuurlijk heeft politie op dat moment altijd ook de eigen bevoegdheden en inzicht om wel of niet iemand aan te houden. Dat begrijp ik, dat respecteer ik ook, maar het zou een verkeerde zet zijn wat ons betreft als er actief op de-escalatie wordt ingezet en actief wordt ingezet op alleen maar aanspreken in plaats van op handhaven en beboeten. Maar daar is dus geen sprake van, als ik de wethouder goed begrijp.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Zoals de informatie bij mij is geland, zijn de mensen niet aangetroffen die betrokken waren bij opstootjes en derhalve was er geen aanleiding om iemand aan te houden of mee te nemen. Deelt de wethouder de analyse of het veiligheidsrisicogebied ook in deze landen kan worden ingesteld? U gaf daar aan eigenlijk omdat de mensen die in een veiligheidsrisicogebied wonen eventjes het overlast veroorzaken naar Nesselande verplaatsen en dat er daarmee daar een veiligheidsrisicogebied is. Dat is eigenlijk niet voldoende om daarmee zo'n zware maatregel als een veiligheidsrisicogebied daar af te kondigen. Dan moeten we onszelf op allerlei data baseren en dan is dit eigenlijk gewoon te dun. Alleen de aanwezigheid van bepaalde mensen

is feitelijk te dun om dan een veiligheidsrisicogebied, je moet dan bijvoorbeeld ook denken dat er ook aanwezigheid van wapens bijvoorbeeld veelvuldig moet worden waargenomen en dat is in dit geval niet het geval. Samenscholingsverbod, klopt het dat daar niet of nauwelijks op wordt gehandhaafd? Laat ik eerst in oprechtheid zeggen, als het vanuit de discretionaire bevoegdheid van een politieagent noodzakelijk is om daarop te handhaven, wordt het gedaan. De vraag in Nesselande is wel of dat deze doelgroep zich het meest leent en daarmee het effectief is om dat samenscholingsverbod te handhaven. Dat heeft vooral te maken met het feit dat zo'n samenscholing op heterdaad moet worden vastgesteld en daarmee wijkt dat in andere gebieden, waar we misschien actiever handhaven op samenscholingsverbod, wel af. Dus het verhaal is positief, als het effectief kan worden ingezet, zal dat binnen de discretionaire bevoegdheid van de politie kunnen worden toegepast. De vraag is wel of dat in dit gebied de meest effectieve maatregel is. Actieplan ov. Als u het niet erg vindt, ook gezien de tijd, u bent al lang bezig, u heeft nog heel veel zaken, ik heb het initiatiefvoorstel en de collegereactie daarop dinsdag in het college liggen. Dan krijgt u ook uitgebreid antwoord op al uw vragen en ik zou dat gezien de tijd op die manier willen adresseren. Komt dus naar u toe deze week, volgende week zo'n beetje. Warm weer protocol coördinatie verloopt moeizaam volgens het gebied, kan de wethouder aangeven hoe dit verloopt? Het Warm weer protocol is natuurlijk niet iets wat we dit jaar hebben bedacht, dat doen we al heel lang. Dus die signalen, die ken ik niet. Sterker nog, we proberen elke keer, en dat heb ik ook de vorige keer dat het over Nesselande ging gezegd, elke keer leren we ook weer hoe we die inzet moeten verbeteren. Een van de voorbeelden ook, zeg ik richting mevrouw van Groningen, bijvoorbeeld voor de inzet van handhaving, we zagen eigenlijk dat de inzet in handhaving in de ochtend eigenlijk helemaal geen zin had, heeft gewoon geen toegevoegde waarde. Terwijl we zeiden als we nou om 15.00 uur beginnen en we gaan daar pas weg als de commandant op dat moment zegt, want dat is onder een commandostructuur, het warm weer protocol, u mag naar huis want het is veilig, dan gaan we eigenlijk pas naar huis. Dat hebben we bijvoorbeeld juist naar aanleiding van evaluaties en bijstelling doorgevoerd. Dus ik herken eigenlijk niet dat die coördinatie zo slecht verloopt.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Het voorbeeld wat u noemt, dat is ook het type voorbeelden dat mij bereikt, van dat er dan tot voor kort ook 's ochtends handhaving werd omdat het nou eenmaal een warme dag was, omdat het een dag was die binnen het Warm weer protocol valt, terwijl het op dat moment eigenlijk niet een effectieve inzet van middelen is. Het is goed dat daarvan wordt geleerd en dat dat dus nu anders gaat dan voorheen, maar mij bereiken nog steeds geluiden dat er wordt eigenlijk te veel blindgestaard op het feit dat het warm is, ook als in de wijk het erg rustig is, terwijl er ook eigenlijk meer op sfeer. Wat voor sfeer hangt er nou? Is het broeierig? Gaan er oproepen rond om naar Nesselande te komen onder bepaalde groepen jongeren? De geluiden die mij bereiken is dat daar nog onvoldoende flexibiliteit in is, waardoor er gewoon wordt gekeken naar temperatuur. Dat is in veel gevallen terecht, maar soms onnodig, terwijl we dan de boot missen op het moment dat er echt even extra inzet nodig is vanwege een broeierige sfeer. De wijkraad en de mensen in de wijkraad zijn natuurlijk bij uitstek personen die die sfeer herkennen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Groningen, aanvullend.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, ja, misschien ook even richting Leefbaar, omdat wij natuurlijk in januari uitgebreid dit debat ook hebben gevoerd en toen heeft de

wethouder aangegeven om in ieder geval te kijken naar die suggestie om ze slimmer en efficiënter in te zetten. Dus misschien is het ook goed om even te kijken wat dan het antwoord hier precies op is, want we hebben letterlijk gevraagd of dit nou gedaan wordt. Ik denk ook dat we met elkaar in ieder geval eerlijk moeten zijn dat het niet van de een op de andere dag meteen anders kan, maar wellicht moeten we daar even naar kijken.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Overigens, het is allang niet meer zo dat het alleen maar temperatuurschaaltje is. We proberen echt wel ook rekening te houden met het feit eigenlijk gaat het natuurlijk over drukte en dat die drukte wordt veroorzaakt door warmte. Maar warmte is wel een van de meest makkelijke indicatoren. Het is natuurlijk redelijk snel te voorspellen. We weten gewoon in Rotterdam, dat weten we allemaal, dat hoeft ik u ook niet uit te leggen, maar ik zeg het toch, de eerste warme dagen zijn het altijd pittige dagen in onze stad. Mensen hebben de hele dag thuisgezeten. Het is weer mooi weer, je kunt naar buiten, je kunt weer eens op een terrasje zitten, je neemt wat alcohol. Je bent het misschien ook weer een beetje verleerd hoe het in de buitenwereld gaat. Natuurlijk zetten we erop in en ik snap ook dat u dit debat vraagt, maar Benidorm aan de plas wordt het natuurlijk nooit. Dat willen we ook niet. We willen ook een beetje bruisende stad zijn. U begrijpt denk ik heel goed wat ik bedoel. Ik zal het niet moeilijker maken dan dat. De eerste dagen als het warm is en we mogen weer naar buiten, we zijn net van die jonge koeien, die zo springend door de wei gaan. Als we dat dan hebben gehad, dan staat iedereen een beetje rustig te grazen in 9 van de 10 keer. Dus het is iets genuanceerder dan alleen warm weer. Ik denk dat die naamgeving daar ook niet heel erg bij helpt. Worden handhavers inmiddels slimmer ingezet? Ja, dus later ook op de dag, zoals we dat met u ook al eerder hebben besproken. Overigens slimme inzet natuurlijk ook altijd gebaseerd op wat we met professionele rondes denken wat slim is. Slimmer is nog veel slimmer dan alleen maar wat later starten. Slimmer betekent ook we zijn er wanneer we nodig zijn. Of dat nou op tijd is of wanneer mensen naar hun werk gaan, bijvoorbeeld bij Rotterdam centraal station, we proberen steeds te zijn daar waar het nodig is en ons heen weer terug te trekken als we niet meer nodig zijn. Daar zal ik u ook uitgebreider in informeren bij de herprioriteringsagenda van de inzet van toezicht en handhaving. Staan de integrale handhavingsacties al op de planning voor de zomermaanden? Ja, de eerste actie is in samenwerking met de politie al gepland en meer zeg ik daar niet over. Hoe staat het met het actieplan? Ik wil daar even iets over zeggen. Mijn voorganger heeft dat actieplan beloofd. Dat actieplan, daar zijn we mee naar de wijkraad gegaan voor die winst vanuit de raad en de toezegging vanuit de wethouder en toen heeft de wijkraad gezegd we hebben eigenlijk behoefte aan iets anders, namelijk een meer brede langjarige visie op het gebied. Daar zijn wij in meegegaan. Dat heeft dus ook wat meer tijd gekost en nu is dat stuk eigenlijk klaar en van daaruit proberen we eigenlijk elementen voor dat actieplan daar uit te lichten. Daar zijn we nu druk mee bezig, moeten we natuurlijk ook weer een beetje toepen met de wijkraad. Maar we hebben dus eerst tijd besteed aan die meer langjarige visie op het gebied en we proberen daar nu de elementen uit te halen om nog meer te versterken in de inzet die nodig is in dat gebied. Heeft u voldoende opties om de overlast rondom het strand beet te pakken? Ja, dat wil niet zeggen dat er nooit wat plaats gaat vinden. Dat is natuurlijk wel wat ik u wil zeggen, maar in de basis hebben we voldoende middelen. Ik kan er ook niet veel meer op bijplussen. We doen daar al veel meer. U zegt we moeten eigenlijk een aanpak hebben voor de stranden. Ja, die hebben we, dat is een Warm weer protocol. Dat is wat we doen in die gebieden. Veel meer, dan betekent dat dat andere wijken daaronder gaan leiden, die ook bij mij aankloppen. Dat kent u van mij, dat verhaal.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, zeker en u heeft ook vaker aangegeven dat uw handhavers geen 1000 dingen doekje zijn en dat we ze ook niet overal maar uit een blik kunnen trekken. De reden dat ik dat natuurlijk wel vraag is omdat we gewoon zien dat die Warm weer protocollen heel waardevol zijn, maar soms net iets meer vragen, zoals bijvoorbeeld in Nesselande. Dus ik zou in ieder geval de oproep willen meegeven ben er scherp op. Als we wat meer nodig hebben in Rijnhaven of in Hoek van Holland, dat we dat ook kunnen doen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Kunt u even wachten tot ik u het woord geef? Want u pakt elke keer het woord, dat is niet helemaal hoe we het doen. Verder, wilt u iets beknopter zijn?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Oké. Wel veel vragen. Ik ben hier ook namens 2 personen, dus ik heb ook dure spreektijd.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dat is waar, dat geef ik u. Daar hebt u helemaal gelijk in, maar dat zou helpen voor de rest.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Ik ben er bijna hoor. Aan mevrouw Van Groningen, in feite doen we dat natuurlijk. Elke keer kijken we wat we beter kunnen doen in dat Warm weer protocol. Het is overigens niet dat je alleen maar, bijvoorbeeld op Hoek van Holland hebben we niet alleen maar een Warm weer protocol, maar je hebt ook een soort van Medium weer protocol. Dat is een beetje reguliere inzet plus. Zo proberen we natuurlijk heel gedifferentieerd de inzet op te bouwen, want je kunt niet overal met een soort van piekbelasting maar zijn, want dan trek je letterlijk de manschappen leeg om alleen maar aanwezig te zijn op het strand. Dan weet ik wel wat mensen met wat minder leuke ideeën voor onze stad doen, dan gaan ze naar een plek waar we al die mensen weg hebben gehaald. Zo werkt het ook, dus ik moet ook wel over de stad heen nog bezetting blijven houden. Maar dat snapt u. Is college van mening dat meer maatregelen nodig zijn of dat het voldoende is, heb ik eigenlijk al antwoord op gegeven, zeg ik tegen de heer Soytekin. Ik moet even zeggen, ik gaf u aan dat ik het college, het ov-verbod en uw initiatiefnota op 27 mei al had, maar 27 mei een technische sessie nog over als eerste en dan 3 juni komt het in het college, even ter verduidelijking. Excuus dat ik dat verkeerd heb gezegd. Dan twee moties, 'Voorkomen is beter dan genezen', motie 1 van Leefbaar Rotterdam. Die kan ik omarmen, maar dan gaat het wat mij betreft echt, en ook vanuit de burgemeester, om slimmere inzet dan die er al is. Dus niet nog meer mensen erbij, maar vooral slimmer kijken of de inzet, die je bijvoorbeeld op het strand dan doet, of je die ook mee kan koppelen bij de metro. Want nogmaals, alleen maar mensen bijplussen, dan trek ik letterlijk alle wijken leeg.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Nee, ik begrijp dat er niet à la minute 100 nieuwe mensen in dienst genomen kunnen worden voor Nesselande. Het gaat me er inderdaad over dat ik ook uit de wijk signalen krijg van er zijn op bepaalde dagen hele metro ladingen met potentiële overlastgevers of mensen die zich in de metro al misdragen op weg naar Nesselande. Dan moet er gewoon meer zichtbare handhaving op en rond het station zijn. Dus mijn doel met

deze motie is dat het op die plekken, dat daar zowel als het om RIT inzet als om politie inzet gaat, dat het daar intensiever is, om de eerste bulk ellende al te kunnen afvangen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): U voelt hem. Oké, hartstikke goed. Eerst even een interruptie van mevrouw Bokhove op de heer Ceulemans.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Aanvullend in de vraagstelling, we hebben met elkaar afgesproken als raad u zou met een voorstel komen hoe wij de inzet van boa's beter kunnen verdelen. Als we nu een voorschotje nemen om te zeggen ze gaan alvast naar Nesselande en dan, dan hebben we eigenlijk niet het open debat wat u eerder beloofd heeft. Dus in dat licht wil ik eigenlijk ook graag dat u die motie beoordeelt.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Daarom heb ik ook in de appreciatie aangegeven het wordt niet meer. Dat gebied van het Warm weer protocol ziet zich vooral op het strandboulevard en het strand. Mijn voorstel zou zijn om te kijken of de inzet die we daar hebben wat slimmer en effectiever, ook richting metro. Dus dat we het gebied ietsjes groter maken, dat is op loopafstand van elkaar, zodat we in ieder geval eens kunnen kijken of dat mogelijk is. Maar er wordt opgeroepen om te kijken wat de mogelijkheden zijn om dat te kunnen doen, in die zin wil ik het zeggen. Daarom ben ik terughoudend om te zeggen daar moeten meer mensen naartoe, daarom geef ik dat ook als appreciatie mee.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Als ik er 1 puntje nog over mag zeggen, RIT heeft handhavers in dienst en die zijn in de hele gemeente actief. Die zitten op metrolijn over de hele gemeente heen. Ik heb het niet over het aannemen van meer mensen, ik heb het er wel over dat op het moment dat het in Nesselande op een drukke warme dag broeit, dat daar metro's ladingen met mensen naar op weg zijn, dat het ook goed zou zijn als de RIT ook de inzet van de handhaving op die dagen dermate vormgeeft dat er ook meer zichtbare aanwezigheid op Nesselande metrostation is.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Maar dat gesprek moet ik met de RIT hebben en dat staat dus ook in uw motie. Ik heb me even gericht op waar ik over ga en daar heb ik u even de appreciatie op gegeven. Ik ga ook wel over de RIT hoor, maar de inzet van de boa's vind ik wel iets ver gaan van de RIT. 'Maak wijkraad volwaardig onderdeel van het Warm Weerprotocol', dat heeft de burgemeester ook al in een eerder verzoek tijdens de commissie aangegeven, dat gaat echt over operationele inzet, dat overleg waarnaar wordt verwezen. Daar ben ik geen voorstander van, want daar gaat de wijkraad niet heel veel bijbrengen. Maar dat de input van de wijkraad van belang is, dat ben ik wel met u eens, maar er zijn ook andere overleggen in de wijk die daar een bijdrage overleg, zoals het beheeroverleg, ik denk dat zij daar veel meer tot hun recht komen. Van dat beheer overleg komt het uiteindelijk in het overleg waar u in de motie over spreekt. Dus ik zou u vooral willen oproepen dat ik op die manier naar de motie kijk, hem in de huidige vorm wel ontraadt, maar u misschien zou kunnen toezeggen, als u dat zou willen zeggen, dat we dus meer kijken wat zou de rol kunnen zijn van de wijkraad in bijvoorbeeld zo iets als het beheeroverleg.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mijnheer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Waar ik bang voor ben, dit is al heel lang een langgekoesterde wens van de wijkraad. De wijkraad zegt ook wij zien hier voor onze ogen voltrekken dat het onrustig begint te worden, wij voelen aan op welke dagen dat gebeurt, we weten op welke plekken het de afgelopen dagen al onrustig geworden is. Ik denk gewoon wel dat het ontzettend veel meerwaarde heeft als zij dat gewoon niet in de vorm van inspreken in een andere bijeenkomst, maar dat zij dat gewoon ook als het gaat om het Warm weer protocol mee kunnen geven. Er zullen ongetwijfeld weer logistieke redenen zijn waarom dat dan misschien niet handig is of dat er bepaalde informatie gedeeld mag worden die dan de wijkraad niet mag weten. Ik kan dat niet inschatten, ik zit er niet bij. Ik denk alleen wel dat daar best een mouw aan te passen valt, dat we best naar een modus op zoek kunnen gaan dat als er echt iets vertrouwelijks is, wat gewoon echt niet buiten de politie bekend mag zijn, dat valt wel te regelen, denk ik. De wijkraad zit daar ook best redelijk in. Alleen ik ben wel bang dat we nu iets aan het optuigen zijn en ook in het verlengde van het debat dat we in januari hebben gehad over het alcoholverbod. Toen is toegezegd ze kunnen gaan inspreken. Ik voel gewoon, en daar spreek ik u niet persoonlijk op aan, dat als het om het Warm weer protocol gaat, dat er de hele tijd redenen bedacht worden om de wijkraad er niet bij te betrekken. Terwijl als je het van de andere kant bekijkt, de insteek is we betrekken de wijkraad mee en dan vind je vast wel een modus om te voorkomen dat ze informatie krijgen die ze niet kunnen hebben juridisch.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Nou, ben ik niet met u eens. Ik vind dit echt operationele inzet van al onze eenheden. Dat doen we nergens zo. Ik ga daar geen uitzondering voor maken voor Nesselande. Ik heb u aangegeven dat er andere overleggen zijn waar het veel meer op hun plek is dat zij daar een rol in krijgen. Maar in dit overleg vind ik dat echt niet goed. Daar ben ik ook principieel op tegen en dat is niet alleen maar mijn standpunt, kan ik u zeggen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, ik begrijp dan de wethouder niet helemaal, want ik bedoel Leefbaar Rotterdam vraagt toch niet geef ze invloed, geeft ze zeggenschap? Het enige wat ze zeggen is betrekken. Betrekken kan op allerlei manieren, dat wil niet zeggen dat je bij elk overleg hoeft aan te schuiven, dat hoeft niet te zeggen dat je in die operationele dingen mee moet. Dat kan ook niet, het zijn vaak mensen die gewoon overdag een baan hebben. Maar betrekken, dat betekent ook gewoon dat je ze informeert of raadpleegt voordat je zo'n protocol opstelt. Waarom is dat zelfs te veel gevraagd?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Geachte collega's, ik wil u ook nog ergens op wijzen, want de griffie is natuurlijk ook aan het meeluisteren en die geeft ons mee dat de burgemeester al een toezegging heeft gedaan met zorg dat de wijkraad in enige vorm inbreng krijgt in Warm weer protocol. Dus neem dat even mee in uw afweging. Dan is het woord aan de wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Daar verwees ik ook naar, dat we daar al eerder over hebben gehad. Dus een echte deelname, daar ging deze vraag over, en de afdoening van de motie ligt bij de burgemeester, dus ik vertaal wat zij mij heeft meegegeven, zoals het nu in het dictum staat, heb ik u aangegeven dat kan niet. Dat willen we niet, willen we principieel ook niet. Als wij de bijdrage van de wijkraad op een bepaalde manier in willen brengen, zijn er andere gremia voor waar dat veel gepaster is. Als dat richting het Warm weer protocol en de operationele ondersteuning is, dan zou je dat op een andere manier moeten doen dan deelnemer maken. Dat is wat ik daarover te zeggen heb.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans nog de laatste keer, want dan wil ik daarna ook door naar de afronding van de eerste termijn, want sommige dingen wordt u het misschien ook niet over eens. Maar de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Tot slot, in de motie staat niet deelnemer, ik heb gezegd onderdeel te maken van het Warm weer protocol en de raad te informeren over de manier waarop dat vormgegeven gaat worden. Daarmee laat ik ook ruimte en opening aan de wethouder of de burgemeester om dat in te vullen op de manier die dan gepast is. Het is geen stalinistische orde die ik uitdeelde. Ik kende de toezegging van de burgemeester, dat wordt op dit moment gewoon niet als voldoende ervaren. We kunnen wachten, we kunnen daar nog een jaar mee wachten, dan hebben volgend jaar ditzelfde debat. Dus ik heb hem zo voorgelegd van maak ze onderdeel van het Warm weer protocol en laat weten hoe dat ingekleed gaat worden. Dan zijn er best wel ruimtes om te kijken als iets echt niet kan, hoe dat dan eventueel anders geregeld kan worden.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Ik hou mij aan de toezegging zoals die door de burgemeester al eerder is gedaan en aan de woorden die ik zojuist heb aangegeven. Dus in de huidige vorm waardeer ik de motie als ontraden.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Oké. Dan zijn we volgens mij aan het einde gekomen van de eerste termijn. Zijn er nog vragen blijven liggen voor de veegronde? Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (d66): Voorzitter, dank. De wethouder is heel compleet geweest, op één dingetje na. Ik had namelijk ook gevraagd of we de maatregelen gaan evalueren. Ik weet dat het natuurlijk een beetje vroeg is, maar het is toch wel goed om dat te weten.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Andere zaken die zijn blijven liggen? Nee, dan het woord aan de wethouder voor deze openstaande vraag.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Ik had het eigenlijk al wel gegeven, dat doen we eigenlijk doorlopend en elk jaar leren we van de aanpak en proberen we die ook te verbeteren. Ik heb u al aangegeven, daar zijn ook dit jaar weer verbetervoorstellen uitgekomen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan kijk ik even rond of er nog behoefte is aan een tweede termijn op dit onderwerp. Dat is niet het geval. Dan zijn we aan

het einde gekomen van agendapunt 6.6 en dan dank ik jullie allen hartelijk die hier het woord op hebben gevoerd.

6.3 Vervoerplannen MRDH 2026

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dan gaan we door naar agendapunt 6.3. Dus dan vraag ik de woordvoerders bij agendapunt 6.3, 'Vervoerplannen MRDH 2026', om zich zo spoedig mogelijk in de raadzaal te melden, want ik wil echt het liefst gewoon zo snel mogelijk door kunnen. Dan misschien in algemene zin kunt u uw fractieleden dat ook laten weten, dat we proberen een beetje voortgang te maken. Dus tegen het einde van de eerste termijn van een debat dat mensen alvast boven plaatsnemen, zodat we ook spoedig van het ene agendapunt door kunnen met het andere agendapunt. Goed, dan gaan we verder dus met agendapunt 6.3, 'Vervoerplannen MRDH 2026'. Het woord is aan de heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, de MRDH-vervoerplannen voor 2026 liggen voor, plannen die raken aan de vraag wie komt waar en hoe? GroenLinks kijk daar met 3 brillen naar: toegankelijkheid, bereikbaarheid en duurzaamheid. Daar zie ik meerdere zorgen die ik graag met u deel. Het gaat ten eerste over Pernis, want daar wordt de bus keihard terug geschroefd. Zonder metro of tram is de bus daar de enige vorm van ov. Voor ouderen en mensen met een beperking is het alternatief een paar haltes fietsen naar het volgende dorp. Dat is geen optie. Voorzitter, Rotterdammers in Pernis moeten ook kunnen blijven rekenen op fatsoenlijk ov en daarom zullen wij zo meteen ook moties steunen die het college oproepen om hier werk van te maken. Dan, voorzitter, de Sluisjesdijk, die verliest de bus, nota bene terwijl daar nieuwe bedrijven neerstrijken. Juist op zo'n moment zou je de ov-bereikbaarheid moeten verbeteren en niet moeten afbouwen. Daarom dienen wij zo meteen een motie in. In Merwe-Vierhavens komen in 2027 de eerste woningen. In het bestemmingsplan staat daar keurig een busverbinding vanaf het Marconiplein, maar die is nergens terug te vinden in de vervoerplannen. Ik snap dat niet. Waarom bouwen we een nieuwe wijk zonder dat er vanaf dag één een ov-verbinding ligt? Ook daar dienen wij zo meteen een motie over in. Dan voorzitter, tijdens de werkzaamheden worden trams en bussen regelmatig omgeleid. Op zich logisch, maar wat niet logisch is, is dat die vervangende haltes geregeld onbereikbaar zijn voor mensen met een rollator, scootmobiel of een rolstoel. Wat GroenLinks betreft is dit onacceptabel. Iedereen moet mee kunnen, ook tijdens werkzaamheden. Daarom dienen wij zo meteen ook een motie in en al deze moties dienen wij in met de PvdA, VVD, DENK, SP, ChristenUnie, BIJ1, raadslid Verkoelen en raadslid Van der Velden. Ten slotte heb ik nog een aantal zorgen, en andere fracties delen dit ook, zoals het verdwijnen van tram 4 op de Nieuwe Binnenweg en de bereikbaarheid van onze begraafplaatsen. Andere fracties dienen straks moties in die wij daar ook bij ondersteunen en we hopen dat de meerderheid dit ook doet. Want uiteindelijk gaat het niet om politieke winst, maar om een stad waar je kunt vertrouwen op het openbaar vervoer, of je in Overschie woont, in de haven werkt of slecht ter been bent. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Coşkun. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Biljoen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Houd sluisjesdijkpier bereikbaar voor werknemers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.3 'Vervoerplannen MRDH 2026';

constaterende dat:

- in de MRDH-vervoerplannen voor 2026 de bus niet meer stopt op de kop van de Sluisjesdijkpier, ondanks de vestiging van nieuwe bedrijven in dat gebied;

overwegende dat:

- goede OV-bereikbaarheid van belang is voor werknemers en bezoekers;
- de exploitatie van openbaar vervoer in dit gebied op dit moment verlieslatend is;
- cofinanciering door publieke en private partijen een manier kan zijn om Omgevingsvisie bereikbaar te houden op plekken met (nog) beperkte reizigersaantallen;

verzoekt het college:

- in overleg te gaan MRDH, het Havenbedrijf, Den Hartog en andere gevestigde bedrijven op de Sluisjesdijkpier met als doel het herstel van de buslijnen 70/71/72;
- hierin te streven naar een samenwerking waarin ook de optie wordt verkend voor een gelijkwaardige cofinanciering;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen, D.P.A. Tak, S.J.C. Becker, E. Rehim Zadeh, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, M.R. van Campenhout, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden en I. van Wifferen

Motie 2. Merwe-Vierhavens vanaf dag een verbonden

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.3 'Vervoerplannen MRDH 2026';

constaterende dat:

- in het bestemmingsplan voor M4H een busverbinding is opgenomen vanaf het Marconiplein;
- de eerste woningen al in 2027 worden opgeleverd en er veel interesse is van bedrijven en onderwijsinstellingen in het gebied;

overwegende dat:

- in de vervoersplannen geen bus is ingetekend terwijl deze wel in het bestemmingsplan staat;
- goede bereikbaarheid essentieel is voor de ontwikkeling van M4H als woon- en werkgebied;

verzoekt het college:

- in overleg met de RET en MRDH te verkennen hoe en op welke termijn uitvoering kan worden gegeven aan de geplande busverbinding door M4H vanaf Marconiplein, conform het bestemmingsplan, om deze zoveel als mogelijk synchroon te laten lopen met de oplevering van de eerste woningen in 2027;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen, D.P.A. Tak, S.J.C. Becker, E. Rehim Zadeh, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, M.R. van Campenhout, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden, I. van Wifferen en L.P.A. Dekkers
Motie 3. Toegankelijk openbaar vervoer, ook bij omleidingen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.3 'Vervoerplannen MRDH 2026';

constaterende dat:

- niet alle tram- en bushaltes in Rotterdam goed toegankelijk zijn voor mensen met een beperking, zoals gebruikers van scootmobielen, rolstoelen of rollators;
- tijdens werkzaamheden - zoals nu rond het Hofplein - trams en bussen geregeld stoppen bij haltes die normaal weinig worden gebruikt en waarvan de toegankelijkheid vaak onder de maat is;
- dit in de praktijk betekent dat sommige reizigers niet kunnen uitstappen op de vervangende haltes;

overwegende dat:

- grote omleidingen van het openbaar vervoer ruim van tevoren worden gepland en de gemeente, RET plus MRDH daarmee ook ruim van tevoren kunnen voorzien waar ontoegankelijke situaties zullen ontstaan;
- iedereen recht heeft op toegankelijk openbaar vervoer, ook tijdens werkzaamheden;
- de overheid hierbij een duidelijke zorgplicht heeft om letterlijk en figuurlijk drempels weg te nemen;

verzoekt het college:

- in overleg met RET en MRDH bij geplande omleidingen tijdelijke voorzieningen te treffen bij vervangende haltes - zoals oprij platen of verhoogde noodperrons – zodat ook reizigers met een beperking gebruik kunnen blijven maken van het OV, mits dit binnen redelijke kosten haalbaar is;
- in kaart te brengen welke vervangende haltes in geplande omleidingsroutes niet voldoen aan de toegankelijkheidseisen, en hiervoor een plan van aanpak op te stellen met mogelijke verbetermaatregelen binnen redelijke kosten;
- de raad hierover uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen, D.P.A. Tak, S.J.C. Becker, E. Rehim Zadeh, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, M.R. van Campenhout, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden, I. van Wifferen en L.P.A. Dekkers

De moties zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is de heer Coşkun inmiddels paraat. Aan u het woord.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, dank u wel. De SP houdt normaal niet van veel moties. Dat doe ik niet, maar bij dit onderwerp, dat zoveel mensen raakt, heb ik toch vier moties. De ene, ik zal het kort houden, gaat over 'Tramlijn 4, houd hem hier'. Dat doe ik namens 9 partijen, grote steun ook van meer dan 100 ondernemers op de Nieuwe Binnenweg, tegen alle beloften van de heer Karremans, de voorganger van de heer Lansink-Bastemeijer, in over het behoud van het ov op de Nieuwe Binnenweg en pas verwijdering van de ... na de studie, zijn er nu toch plannen om daar dwars tegenin te gaan. Belofte maakt schuld, zeg ik tegen deze wethouder. Dat was een motie ook, die ene, in samenwerking met collega Rehim Zadeh van hier, in 2023 ingediend, omarmd door het college en de voltallige raad en daarna vastgelegd in dat voormalige PTT, door mij ook wel het posttraumatische tramnet genoemd, en in de MRDH ook vastgelegd, er moet openbaar vervoer zijn op de Nieuwe Binnenweg. Vandaag hebben we het over de gevolgen ervan in de vervoerplannen voor 2026. Er is ook, zeg ik tegen de wethouder, in een bestuursovereenkomst van oktober afgesproken om een analyse te maken van het behouden en buiten gebruik stellen van tram infrastructuur. Die analyse is er nog niet en ook niet gedeeld. Zolang die analyse niet klaar is, is het voorbarig om te stellen dat de rails al zullen verdwijnen. Dan hebben we een motie 'Geen bus meer missen in Carnisse', namens zeven partijen. De SP steunt volmondig de oproep van de ombudsman en wij hadden ook al gewaarschuwd voor deze ellende toen we dat PTT en de HOV-lijn 44 hier

bespraken. 'Waar een weg is, is een wil (voor de bus)' namens 5 partijen over de Zaagmolenstraat. De wijk stemt al in met het verdwijnen van de trein, die nu gelukkig daar weer rijdt voor de bewoners, maar straks rijdt er helemaal niets meer. Zij hadden een prachtig plan voor een bus, maar voelen zich niet gehoord en ook niet serieus genomen bij de huidige voorstellen. Dan tot slot 'De tram versterkt de waterbus' namens 8 partijen over het verdwijnen van de halte bij het Willemsplein van lijn 7. De motie spreekt voor zich, ook voor het toerisme en de waterbus zelf in een fijnmazig openbaar vervoernet is behoud van tram 7 op het Willemsplein gewenst, zo niet noodzakelijk. Voor de SP is er maar 1 ding, de afbraak van ons openbaar vervoer moet stoppen. We willen een fijnmazig, betaalbaar openbaar vervoernetwerk. Dat was nog lang niet volmaakt, maar nu gaan we stappen achteruit en dat kan niet de bedoeling zijn in een groeiende kosmopolitische stad als Rotterdam anno 2025.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Een interruptie van de heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd): Dank u wel, voorzitter. De heer Coşkun doet hier het beeld voorkomen alsof we hier in Rotterdam qua openbaar vervoer achteruitgaan, maar we gaan toch juist vooruit? Er is een Hoekse Lijn gekomen, er wordt flink geïnvesteerd, er komt straks een extra tramverbinding over de nieuwe stadsbrug, er komen twee nieuwe treinstations in Rotterdam, bepaalde lijnen worden juist geïntensiveerd daar waar de behoefte er is, bijvoorbeeld metrolijn E, er komen nieuwe verbindingen, bijvoorbeeld naar Nieuw Kralingen. Daar waar het nodig is juist komt extra ov, daar waar de tram of de bus leeg is, daar wordt gekeken kunnen we dat op een andere manier invullen, kunnen we dat op een goedkopere manier doen, zodat we juist veel en fijnmazig ov in ons de stad kunnen aanbieden. Dus het beeld wat de heer Coşkun schetst klopt niet.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, bedankt voor de 30 seconden. Ik snap dat de VVD de wolvenkleren van de autopartij wil verpakken in schaapskleren alsof ze net voor het openbaar vervoer opkomen. Die Hoek van Holland lijn, dat was een treinverbinding, heeft u nu een metroverbinding van gemaakt. Bravo, maar dat stopt nog op dezelfde halte als Maassluis, noem allemaal maar op. Dus daar is niets bijgekomen. Vervolgens is er wat ik heb opgenoemd, op de Binnenweg, je vervangt nu Oud Kralingen, haalt u de tram weg en zegt u straks in Nieuw Kralingen komt er misschien ooit ook nog eens een keer een tram. De verschraling heb ik opgenoemd van het Willemsplein, de bus in Carnisse, hoeveel verschralingen wilt u nog hebben? Ze zijn daar nu verpakt in 4 moties en een overgroot deel van de ondernemers die u zegt te steunen op de Binnenweg is het bijna voor 99,9 procent met ons eens en niet met de VVD, die zegt hun te vertegenwoordigen. Als u echt op zou komen voor de ondernemers van de Binnenweg, dan zou u onze motie 'Tramlijn 4, houd hem hier' steunen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd): Wij komen altijd op voor ondernemers, maar we komen ook op voor de verkeersveiligheid in Rotterdam en de Nieuwe Binnenweg is en was gewoon een hele onveilige situatie. Een tram op die plek is gewoon gevaarlijk. Er zijn ook veel ongelukken gebeurd en er zijn alternatieven. Er zijn een aantal metrohaltes, de metro loopt praktisch parallel aan de tram, zijn metrohaltes, er is ook een tramlijn die parallel rijdt naar het Heemraadsplein. Dus er zijn alternatieven. Die straat wordt veiliger, die straat wordt ook op die manier leefbaarder, dus we moeten wat dat betreft ook dat verhaal vertellen. Dat zijn niet altijd makkelijke keuzes, maar dat zijn wel de veilige keuzes die we voor onze stad moeten maken.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Dank u wel. Opnieuw voor 30 seconden. Die tramlijn, die rijdt er al ver van voor uw geboorte. Dat was nooit een probleem. De gevaren komen daar door dubbel parkerende auto's en deze wethouder vervoer zou zo sterk moeten zijn om die auto's aan te pakken die daar dubbel geparkeerd staan, waardoor sommige mensen in de tramrails komen. Maar in die tramrails kan je ook wel oplossen. Er zijn allerlei steden in Europa, onder andere Bazel, waarbij je kan voorkomen dat mensen met de fiets in de tramrails komen. Oplossingen zijn er zat, maar 1 oplossing moet zijn dat deze wethouder gaat handhaven. Niet alleen op de Binnenweg, maar ook op de Zwart Janstraat, maar ook op de Beijerlandse laan, op allerlei plekken, in de Kruiskade, waar onterecht dubbel geparkeerd wordt. Maar wat doet deze wethouder? Die pakt niet die autobestuurders aan, die zich zo asociaal gedragen, nee, hij pakt de mensen het openbaar vervoer af en dan zegt u wandel maar naar de metrohalte. Weet u hoe ver het is naar die metrohaltes? Zeker voor mensen die slecht ter been zijn die het openbaar vervoer nodig hebben? Je moet dan honderden meters extra lopen, zo niet een kilometer, om bij de metrohalte van u te komen. U pakt openbaar vervoer af, dat is wat ik signaleer, en u verdedigt dat en u verpakt dat alsof u opkomt voor het openbaar vervoer.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Dank u wel, voorzitter. De heer Coşkun en ik zijn het niet vaak met elkaar eens, zeker niet als het over ouderen gaat, maar in dit geval volle steun. De heer Becker heeft echt een compleet verkeerd beeld van wat fijnmazigheid betekent. Dat is niet van buiten naar binnen de stad met allerlei stations, naar Hoek van Holland en noem het maar op, we hebben het over fijnmazigheid in de stad. Mijn ouderen, die niet kunnen lopen, echt serieus, het is te gek voor woorden. Naar het Marconiplein kost dubbele tijd om dat vanuit het Nieuwe Westen te doen als vanuit Zuidplein. Welke idioterie hebben we hier nou jongens? Dat is toch te gek voor woorden? Met het openbaar vervoer in de stad kunnen we geen kant meer uit en van buiten naar binnen doen we alles. Dat is geen fijnmazigheid, mijnheer Becker, dat is gewoon heel serieus proberen deze stad niet autoluw te maken, maar vooral autovol. Nou ben ik daar niet op tegen, dat we er auto's inzetten, maar ik ben er zeer op tegen dat we het openbaar vervoer afbreken en dat is wat er gebeurt.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, dit frame hebben we natuurlijk al 100 keer gehad, maar we gaan de rituele dans maar weer een keertje meedoen. Want het punt is, en dat weten jullie heel goed, dat weten de partijen in deze raad heel goed, dat er niet bezuinigd is, er is een herschikking geweest. Er is veel meer vervoer, openbaar vervoer, ook veel hogere frequenties, bijgekomen op Zuid. Op Zuid, waar het ontzettend hard nodig was vanwege een enorme vervoersarmoede. Delfshaven, het gebied waar u het over heeft, dat heeft de hoogste openbaar vervoer dichtheid van heel Rotterdam. Natuurlijk blijft het dan ontzettend pijnlijk als daar iets verdwijnt. Mensen gaan echt niet zeggen mijn trammetje rijdt hier niet, maar gelukkig op Zuid is er meer openbaar vervoer. Dat zullen mensen niet zozeer zich dan beseffen als er gewoon een trammetje dan minder gaat rijden of niet meer gaat rijden in Delfshaven, maar het feit is wel dat het ook wel eens eerlijk is dat er op Zuid de boel wordt versneld, verhoogd. Dat dat dan een beetje ten koste gaan van West, soms moet dat even, want daar heb je de metro, de trams en de bussen. Ik woon er zelf met een uitstekend openbaar vervoer en ik wil dat toch wel even rechte trekken, want ik vind het een vals frame en soms begin ik het ook wel een beetje vervelend te vinden dat u dat maar blijft herhalen, want het is gewoon simpelweg niet waar.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, of mevrouw Van Wifferen heeft niet geluisterd. Natuurlijk is het leuk, een snelle bus naar Zuid, maar die mensen in Carnisse die hebben daar niks aan. Ik weet niet of de ombudsmanbrief heeft gelezen, die hebben daar helemaal niets aan dat ze heel snel van Noord naar Zuid kunnen, maar er komt geen bus meer bij hen voor de deur, die ze wel hadden. Dus dat u pakt dat af en voor wat betreft West, het is gewoon een verschraling van de dichtheid, van de fijnmazigheid. Natuurlijk kan je met snelle trams iets kunnen doen, maar daar hebben we ook, naast snelle hogesnelheidslijnen naar Parijs, stoptreinen nodig die in Sliedrecht en tussenliggende stations stoppen. U pakt gewoon haltes en daarmee de mogelijkheid tot vervoer van allerlei bewoners af. De SP is daar tegen. Maar goed, ik val in herhaling.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Wifferen en dan wil ik niet een herhaling.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Ik wil dit debat niet helemaal overdoen, maar ik weet niet of u het plan gelezen heeft, maar er gaan gewoon ook meer trams, meer bussen rijden op Zuid. Ik heb het niet alleen over de snelle bus 44, maar ook op het andere vervoer op Zuid, wat er gewoon meer bij komt. Dat kunt u wel ontkennen, maar het zou ook eerlijk zijn om dat gewoon een keertje toe te geven. Om toe te geven dat er ook verbeteringen zijn, bijvoorbeeld op Zuid.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Ik ga zelf op Zuid wonen, maar als je die mensen die daar gaan wonen, in De Kaai bij het Unilever terrein, gigantische vervoersarmoede.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen, aanvullend.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Ik vind het onvoorstelbaar wat D66 hier doet. Het gaat dus ten koste van een wijk om een andere wijk meer vervoer te geven. Voor een partij die zo graag de auto de stad uit wil hebben, vind ik dat echt onbegrijpelijk. Leg uw prioriteit anders en zorg dat u andere zaken niet doet, laat het Boijmans lopen en stop dat geld in openbaar vervoer. Ga nou toch alsjeblieft niet het openbaar vervoer in het Nieuwe Westen weghalen om in Zuid te gaan neerleggen. Wat een kul. Dan moet je gewoon zeggen er moet meer komen, simpelweg. Dat is ook het geval en het is tegen alle afspraken in, voorzitter, tegen alle afspraken in. Het zou niet zomaar gebeuren en het wordt keihard nu gedaan en dat is gewoon echt onvoorstelbaar voor al die mensen en vooral veel ouderen die nu gewoon geen fijnmazig openbaar vervoer meer in de stad hebben. Dat kun je hoog en laag springen, dat is niet framen, dat is de praktijk. Dat kan mevrouw Van Wifferen heel vervelend vinden, maar dat is gewoon een gegeven. 20 minuten naar het Marconiplein vanuit Zuidplein en je bent 40 minuten kwijt vanuit het Nieuwe Westen. Wat een idioterie, serieus idioot. Dat vind ik vervelend dat u dat framen noemt. U bent gewoon aan het afbreken.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Wifferen, afrondend.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): We breken niets af, er komt juist veel meer openbaar vervoer bij in Rotterdam en u weet het.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dan heb ik een viertal moties ontvangen van de SP en anderen. Motie 'Tramlijn 4, houd hem hier', de motie 'Geen bus meer missen in Carnisse', de motie 'Waar een weg is, is een wil (voor de bus)' en de motie 'De tram versterkt de waterbus' zijn allen voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging.

Motie 4. Tramlijn 4, houd hem hier

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 'Vervoerplannen MRDH 2026';

constaterende dat:

- de MRDH voornemens is de reeds ingekorte tramlijn 4 niet meer over het grootste deel van de Nieuwe Binnenweg te laten rijden;
- er dan geen openbaar vervoer is op de Nieuwe Binnenweg;
- bewoners en ondernemers is beloofd in het vastgestelde Plan Toekomstvast Tramnet dat er goed openbaar vervoer zou blijven rijden op de Nieuwe Binnenweg;
- de Nieuwe Binnenweg op dit moment niet onveilig is vanwege de tram, maar door slechte handhaving op asociaal verkeersgedrag;

overwegende dat:

- de ondernemers door het vertrek van de tramlijn nu al omzettingen zien van 15 tot 30 procent;
- wijkrazen willen dat tramlijn 4 weer doorrijdt naar Marconiplein;
- de tram hard nodig is voor het doen voor boodschappen, dokter- en familiebezoek, en voor de bereikbaarheid van de buurt in het algemeen;
- de historische trams van het Rotterdams Openbaar Vervoer Museum door de maatregel niet meer hun toeristische route kunnen rijden;
- de wethouder nog geen concrete plannen heeft voor herinrichting van de straat;
- bewoners en ondernemers mogen verwachten dat afspraken die zwart op wit staan ook worden uitgevoerd;

verzoekt het college:

- tramlijn 4 na de werkzaamheden aan het Heemraadsplein te behouden op de gehele Nieuwe Binnenweg en weer door te laten rijden naar Marconiplein;
- buurtbewoners, wijkrazen en ondernemers actief te betrekken bij verkeersmaatregelen en handhaving op de Nieuwe Binnenweg;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun, L.P.A. Dekkers, P.J.H.D. Verkoelen, D.P.A. Tak, M.H. Biljoen, T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden, M.R. van Campenhout en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 5. Geen bus meer missen in Carnisse

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op donderdag 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 'Vervoerplannen MRDH 2026';

constaterende dat:

- de buurtbus 567 géén volwaardig alternatief vormt voor de opgeheven buslijn 44;
- de ombudsman Rijnmond-Rotterdam heeft vastgesteld dat buurtbus 567 structureel tekort schiet in het voorzien van de OV-behoefte van bewoners in Carnisse;

overwegende dat:

- de klachten van de wijkraad, buurtbewoners en zorginstellingen rondom het schrappen van buslijn 44 al een jaar voortduren;
- de buurtbus maar een beperkt aantal uren rijdt en daarmee niet aansluit op de OV-behoefte van de wijk;

- deze afbraak van het openbaar vervoer leidt tot sociaal isolement, verminderde bereikbaarheid van voorzieningen, en een toename van autogebruik;

verzoekt het college om:

- in de Vervoersplannen 2026, naast de HOV-verbinding, een volwaardige 'stop'-buslijn op te starten die de oude route van buslijn 44 volgt;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, D.P.A. Tak, M.H. Biljoen, M.R. van Campenhout, R.T.J. van der Velden, en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 6. De tram versterkt de waterbus

”De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 'Vervoerplannen MRDH 2026';

constaterende dat:

- de waterbus op dit moment minder reizigers trekt dan voorheen en dit zorgt voor financiële uitdagingen bij de exploitant;
- begin dit jaar de directe tramhalte bij het Willemsplein, de opstaplocatie van de Waterbus, is opgeheven;

overwegende dat:

- in de recent door de Raad vastgestelde Wateratlas staat dat vervoer over water moet worden gestimuleerd en waar mogelijk moet worden gekoppeld met vervoer op land;
- de Waterbus een integraal onderdeel hoort te zijn van het openbaar vervoer-netwerk van Rotterdam;
- een goede en fijnmazige OV-verbinding naar de Waterbus de aantrekkelijkheid voor reizigers vergroot;
- terugkeer van de tram ook de bereikbaarheid vergroot voor Spido en de Franciscus polikliniek;

verzoekt het college om:

- in de vervoersplannen MRDH 2026 expliciet op te nemen dat de tramlijn richting het Willemsplein wordt hersteld, zodat er een koppeling ontstaat met de Waterbus;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun, L.P.A. Dekkers, P.J.H.D. Verkoelen, D.P.A. Tak, M.H. Biljoen, M.R. van Campenhout, R.T.J. van der Velden en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 7. Waar een weg is, is een wil (voor de bus)

”De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 'Vervoerplannen MRDH 2026';

constaterende dat:

- de Zaagmolenstraat op dit moment (weer tijdelijk) een tramlijn heeft en daarmee (slechts tijdelijk) weer goed bereikbaar is per openbaar vervoer;
- het college voornemens is hier een herinrichting uit te voeren;

- de wijkraad, ondernemers en bewoners tijdens een inspraaksessie en middels ingestuurde brieven hebben benadrukt een busverbinding over de Zaagmolenstraat te willen;

overwegende dat:

- de afbraak van het OV in het Oude Noorden een onnodige bezuiniging is, die de bereikbaarheid van de wijk fors verslechtert;
- ondernemers zich zorgen maken over de toegankelijkheid van hun ondernemingen;
- de wethouder aangeeft dat een reguliere bus en tram niet passen in het ontwerp van de heringerichte Zaagmolenstraat;

verzoekt het college:

- de herinrichting van de Zaagmolenstraat zodanig aan te passen dat er ruimte is voor een volwaardige busverbinding;
- in samenspraak met de wijkraad een nieuwe busverbinding op te zetten voor het Oude Noorden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, M.R. van Campenhout, R.T.J. van der Velden en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is de volgende op mijn lijstje de heer Tak, maar die zie ik niet in de zaal. Ik kijk even naar de fractie van de PvdA. Dan ga ik eventjes door met de heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het positief gaan houden. Het was gezellig net. In de commissie hebben we het hier eigenlijk al uitgebreid over gehad, over de vervoerplannen. Wensen van Rotterdammers en het autoluw maken van steeds meer wijken schuurt natuurlijk met de bereikbaarheid van deze zelfde wijken. We moeten meer gebruik gaan maken van het openbaar vervoer, maar er komt netto niet per se meer bij. Het is weliswaar wel zo dat er meer ov-kilometers bijkomen. Dat wel waar, dank u wel. Het openbaar vervoer wordt wel omgeleid, wat ertoe leidt dat mensen ergens anders moeten opstappen of juist langer of korter moeten lopen om ergens op te stappen. Dat zien we dus ook met buslijn 44. Ouderen in Carnisse balen dat de oude buslijn 44 is verdwenen en tegelijkertijd zijn er veel mensen, neem bijvoorbeeld studenten van de Hogeschool Rotterdam, die zijn enorm blij met deze busverbinding van en naar Centraal station of Zuidplein, dat mag natuurlijk ook gewoon even genoemd worden, of naar 's-Gravendijkwal. Maar goed, als je dan kijkt naar bus 567, het kleine busje als het ware, deze slaat nog niet echt per se aan en dit heb ik ook aangekaart in de commissie. Ik heb daar toen vragen over gesteld en ik heb de commissie even teruggekeken en ik heb er eigenlijk geen antwoord op gekregen. Het was een hele lange avond, dus bij deze nog wel even, deze vraag zou ik graag willen herhalen natuurlijk. Hoe kan het nou zo zijn dat deze buurtbus nog niet echt aanslaat en wat gaat de wethouder hieraan doen om dit te bewerkstelligen? Want ik heb artikelen gelezen en het blijkt dat in deze buurtbus per dag slechts 30 personen zitten. Dat is natuurlijk bizar weinig. Ik heb ook de andere signalen gehoord van dat komt omdat de buurtbus niet blijft wachten, dus niet op tijd rijdt of juist sneller doorrijdt. Herkent de wethouder dit signaal en hoe reflecteert die hierop? Wat gaan we hieraan doen? Hoe kunnen we deze buurtbus dus wel een succes maken? Want ik denk dat heel erg veel mensen hiermee wel geholpen gaan worden. Ook een vaak gehoord punt in de commissie was eigenlijk de situatie van bus 69 in Pernis. Mijn motie is net al in hoog sneltreinvaart aangekondigd door meneer Biljoen, dus dank u wel daarvoor. Deze heb ik hier klaarliggen. De gehele lus in Pernis wordt geschrapt en

hier heb ik dan de motie voor met de toepasselijke titel 'Bussie komt zo, ook in Pernis'. Met onze inzet om de wens van de gemeenteraad aan de MRDH toe te brengen om buslijn 69 zo veel mogelijk te behouden en hierbij natuurlijk ook de wijkraad te betrekken. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter. Met veel plezier denken wij terug aan de overweldigende steun voor onze motie 'Team tram' een tijdje geleden en ook gezien het resultaat natuurlijk dat er daar uiteindelijk een tram over de brug zal gaan en niet een bus. Dat geeft ons ook hoop voor de motie die ik zo dadelijk ga indienen, namelijk 'Team historische tram'. Wij willen graag namelijk dat historisch Delfshaven ook bereikbaar blijft voor de tram, de historische tram, van stichting RoMeO. Dat is belangrijk voor de toeristen, maar ook zeker belangrijk voor deze stichting, die steeds meer wordt uitgedaagd om zijn eigen broek op te houden en dan dus ook deze route hard nodig heeft. Deze historische tram, die verdient ook onze grandioze steun en wij hopen dus ook op een ongelooflijke omarming. De tweede motie die ik in wil dienen, voorzitter, gaat over iets anders, dat is de bereikbaarheid van de begraafplaats Crooswijk, een begraafplaats waarvan ook belangrijk is dat mensen in het weekend deze begraafplaats kunnen bezoeken om ook hun overleden dierbaren te kunnen bezoeken. Door het feit dat de bus 38, als ik het even goed zeg uit mijn hoofd, niet door kan rijden op zondag, is dat dan niet mogelijk. Als ChristenUnie pleiten wij niet zo heel vaak voor meer werk op zondag, maar we maken hierbij een uitzondering. Daarom willen we pleiten voor het bereikbaar houden van deze begraafplaats door deze buslijn 38. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Cokun en de heer Vonk hebben de volgende moties ingediend.

Motie 8. Bussie komt zo, ook in Pernis

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2015 ter bespreking van de Vervoersplannen MRDH 2026;

constaterende dat:

- de MRDH naar het vervoersplan 2026 van plan is de route van buslijn 69 door Pernis te verleggen, waardoor de lus door Pernis dorp komt te vervallen;
- de wethouder mobiliteit heeft aangegeven voornemens te zijn in gesprek te treden met de MRDH en tot een oplossing te komen die ook de bereikbaarheid van Pernis dorp dient;

overwegende dat:

- de wijkraad Pernis niet te spreken is over dit voornemen en van de argumentatie van de MRDH omtrent deze niets begrijpt;
- buslijn 69 een laagdrempelige vervoersoptie voor inwoners van Pernis biedt;
- de bereikbaarheid van Pernis per openbaar vervoer onder druk komt te staan wanneer de lus door Pernis dorp zou komen te vervallen;

verzoekt het college:

- met klem bij de MRDH aan te dringen op het zoveel mogelijk behouden van buslijn 69;
- de wijkraad te betrekken in de te voeren gesprekken om te komen tot een verbinding die Pernis dorp naar behoren bedient;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, M.R. van Campenhout, R.T.J. van der Velden en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 9. Algemene begraafplaats Crooswijk beter bereikbaar

“De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van Vervoerplannen MRDH 2026;

constaterende dat:

- de Algemene Begraafplaats Crooswijk in het weekend niet bereikbaar was met OV omdat Buslijn 38 op zaterdag en zondag niet richting Crooswijk reed;
- sinds 6 mei 2025 Buslijn 38 op zaterdag wel weer richting Crooswijk rijdt;

overwegende dat:

- veel mensen juist in het weekend een bezoek willen brengen aan het graf van hun dierbare(n);
- niet alleen de afstand tot aan de begraafplaats relevant is, vaak moeten bezoekers ter plaatse ook nog de nodige afstand afleggen om het graf van hun dierbare te kunnen bereiken;

verzoekt het college:

- in de zienswijze aan de MRDH in reactie op de Vervoerplannen 2026 te bepleiten dat Buslijn 38 de hele week (inclusief het weekend) richting Crooswijk rijdt;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, J.M.D. de Waard en M.H. Biljoen

Motie 10. Team historische tram

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van Vervoerplannen MRDH 2026;

constaterende dat:

- het College en RIT voornemens zijn om de traminfrastructuur van de Nieuwe Binnenweg en Lage Erfbrug te verwijderen;
- zonder deze infrastructuur de omleidingsroute voor tram 8 verdwijnt en Historisch Delfshaven onbereikbaar wordt voor de historische trams van Stichting RoMeO;

overwegende dat:

- het hebben van een omleidingsroute bij calamiteiten op of aan de Mathenesserbrug niet alleen wenselijk maar ook noodzakelijk is;
- de historische trams minder aantrekkelijk worden als Historisch Delfshaven niet kan worden aangedaan en dit het inkomstenmodel van Stichting RoMeO onder druk zet;

verzoekt het college:

- te zorgen dat Historisch Delfshaven ook in de toekomst per tram bereikt kan worden en dat een omleidingsroute over de Lage Erfbrug intact blijft;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk, M.H. Biljoen, P.J.H.D. Verkoelen en D.P.A. Tak

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan heb ik de heer Vonk gehad. Dan ga ik naar de heer Segers-Hoogendoorn en daarna de heer Tak.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Dank u wel, voorzitter. Als CDA kijken wij op twee manieren eigenlijk naar ov in onze gemeente en de eerste manier van kijken, dat gaat over binnenstedelijke ov. Daar moet ruimte voor zijn en als er geen ruimte voldoende voor is, dan moet er ruimte voor gemaakt worden. Dat betekent dus dat wij, als je bijvoorbeeld kijkt naar de Nieuwe Binnenweg of de Zaagmolenkade, eerder inderdaad kijken, wat dat betreft ben ik het volstrekt eens met de heer Coşkun. De onveilige situatie op de Nieuwe Binnenweg komt door drukte en voornamelijk door dubbel parkeren van auto's, die aan weerszijden kunnen parkeren. Dus dat is in principe het probleem en niet dat je dan zegt hier is te weinig ruimte, dit dus onveilig, we halen de ov-verbinding weg. Dat is dus de verkeerde keuze. Hetzelfde geldt voor de Zaagmolenkade. Iedereen kent die straat, superdruk, daar is niet genoeg ruimte voor al die modaliteiten. Dan moet je dus eerst kijken binnenstedelijk naar de auto verminderen en niet eerst naar het ov. Dus u zult onze naam vinden op alle moties die gaan over dit soort plekken in de stad, want binnenstedelijk moet er gewoon ruimte gemaakt worden voor ov en het kan nooit uiteindelijk zijn dat je de auto beschermt en het ov weghaalt. De tweede manier waarop wij naar ov in de gemeente kijken, voorzitter, en dat heb ik eerder gezegd en dat is nog een veel fundamenteeler punt eigenlijk, ik heb de vorige wethouder ook op een gegeven moment gezegd in het vorige debat daarover, je moet niet met een rekenmachine naar ov kijken, want ov is namelijk bedoeld juist om mensen aan het einde van die lijnen, dat er bijna niemand meer in zit. Want het gaat namelijk over het verbinden van onbereikbaar gebied. Dat is het idee van ov. Dus als je met een rekenmachine naar ov kijkt, en VVD'ers doen dat helaas, dan is het inderdaad niet exploitabel. Als je daar dan vervolgens conclusies aan verbindt en zegt aan het einde van die buslijn, daar zit bijna niemand meer in, dan gaan we die buslijn inkorten, dan maak je de verkeerde keuze. Sterker nog, voorzitter, dan snap je niet wat openbaar vervoer betekent.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Kijk, bijna al het ov is verliesgevend. Het vergt enorme investeringen, de infrastructuur is duur, het materiaal is duur, trams, bussen zijn duur en we houden ook bewust het bereikbaar en betaalbaar voor reizigers. Aantal reizigers is afgelopen jaren gedaald, dus de inkomsten zijn gedaald. Wat we nou juist doen is kijken hoe kunnen we nou met schaarse middelen ervoor zorgen dat we zoveel mogelijk ov in deze stad hebben met hetzelfde geld. Dat is wat hier gedaan wordt. Er wordt gedaan alsof er een soort van bezuinigd wordt, alsof er een soort van kil gekeken wordt naar ov, maar er wordt juist gekeken, en dat is best wel een puzzel en dat vind ik juist knap gedaan, hoe kunnen we nou zo veel mogelijk ov in de stad hebben, de juiste intensiteit op de juiste plek en de stad zo bereikbaar mogelijk houden, ook op nieuwe plekken? Want er wordt net een beetje badinerend gedaan over de Hoekse Lijn, maar het is fantastisch dat je binnen het metronetwerk gewoon met de metro naar het strand kan. Dat doet heel veel voor de bereikbaarheid van Hoek van Holland. Dus mijn vraag aan de heer Segers-Hoogendoorn is dan ook, u beseft zich toch wel dat ov altijd verliesgevend is? Want u doet nu net alsof er keihard bezuinigd wordt en dat is niet zo.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, de heer Becker bevestigt mijn punt. Dat is precies wat ik zeg. Ik zeg ov is juist bedoeld om onbereikbare gebieden te verbinden. Dat betekent per definitie dat aan het einde van ov-lijnen weinig mensen er gebruik van maken. Dat is precies het idee en daarom is het per definitie inderdaad, dat is dan een VVD term toch maar even, verlieslatend. Ik zou zeggen, het is een publieke voorziening en daar moet je dus publieke middelen aan besteden. Als je daar dus naar gaat kijken, nogmaals, met een rekenmachine, dan zou daaruit kunnen komen hier maken we verlies op. Nee, dit is een publieke voorziening en dat is precies wat ik bedoel. Je moet hier met een andere bril naar kijken, want als je niet oppast, zorgt het ervoor dat je lijnen aan het einde allemaal gaat schrappen en dan heb je daar zogenaamd het sluitende argument voor dat er bijna niemand meer in zit. Voorzitter, dat was dus mijn tweede punt en dus zult u ook onze naam op alle moties zien die gaan over die onbereikbare gebieden en het verschraken van het ov daar. Dat gaat dus onder andere inderdaad over Pernis, waar sowieso een tamelijk ridicule situatie is ontstaan. Die ring, die is nou juist in de fundering verzwaaard en verbeterd voor ov en daar zou dan nu het ov geschrapt worden of in ieder geval verminderd worden. Dat kan absoluut niet waar zijn. De Pernissers hebben zich daar ook natuurlijk over laten horen en terecht. Voorzitter, ik ben blij dat ook de heer De Waard van Leefbaar Rotterdam daar aandacht voor heeft gevraagd. Hij heeft daar ook al een motie over ingediend. Wij staan daar niet op en waarom? Omdat ik vind dat de motie te slap is. De heer De Waard weet dat ook, dat ik dat vind, en daarom heb ik een betere motie. Ik weet heus wel hoe de MRDH werkt en dat is medebewind enzovoorts, maar hier in deze zaal moeten wij gewoon onverkort en zonder reserves precies zeggen waar Rotterdam voor staat. Daarom vind ik dat die motie dus niet al meteen in het dictum iets moet hebben van de wens van Rotterdam overbrengen. Nee, we zijn het er gewoon niet mee eens. We zijn niet akkoord als raad met het verschraken van die lijn in Pernis. Daarom, voorzitter, heb ik mijns inziens een betere motie dan die van de heer De Waard en dat is de motie 'Behoud de buslijn Pernis' en die is in het dictum kraakhelder. Dus dat ga ik niet oplezen, dat is zonde van de tijd. Die dien ik in samen met GroenLinks.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Ik gaf u even de ruimte, maar de heer De Waard wilde denk ik over de laatste motie iets vertellen.

De heer **DE WAARD** (lr): Ja ook, maar ik heb eigenlijk een dubbele interruptie, dus ik neem gewoon even lekker meer tijd. Ik heb toch nog tijd zat wat dat betreft. Ik heb mijnheer Segers-Hoogendoorn net gehoord over het meten aan het einde van de lijn, of die dan leeg is. Dat lijkt me ook de bedoeling aan het eind van de lijn, dat dan iets leeg is zeg maar. Hoe reflecteert mijnheer Segers-Hoogendoorn dan als er een meting is tijdens de hele lijn, van bijvoorbeeld een buslijn, dat die gewoon hartstikke niet goed benut is? Dus dat er gewoon geen gebruik van wordt gemaakt. Dan is het toch eigenlijk hartstikke logisch dat daarin wordt gesneden? Ten tweede, hartstikke fijn dat mijnheer Segers-Hoogendoorn mijn motie heeft gelezen. Zijn oordeel is inderdaad dat die te slap is. Ik word eigenlijk ook gewoon een heel klein beetje moe van zijn motie, want het is wederom een onderzoeksmotie. We moeten weer wat dingen gaan onderzoeken. Mijn motie heeft gewoon daadwerkelijk daadkracht en gaat evenwel op de MRDH af. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, even op dat laatste, dan heeft de heer De Waard het eerste dictum niet gelezen, want daarin staat gewoon dat wij het niet eens zijn met die verschraking. Ik denk het eerste punt wat de heer De Waard maakt, ik denk dat hij dan refereert aan onder andere die belbus, waar u het zelf ook over had, die dus slecht gebruikt wordt, met die 35 mensen. Dat is precies omdat het eigenlijk geen ov is. Althans, het is een busje wat je moet bellen en dat zegt de heer De Waard zelf ook, zo werkt het niet. Je moet in principe natuurlijk een vaste halte hebben met een timetable wanneer er een bus langskomt.

Omdat hij gebeld en op afspraak is, daarom werkt dat dan niet. Dus dat ligt aan het soort ov wat het is, als dat tenminste de vraag was die hij stelde, want ik denk dat het daarover ging. Voorzitter, dan nog even de waterbus. Daar had ik een motie voor, maar de motie van de SP is prima, maar ik wil daar wel dus inderdaad nog wat over zeggen. Dus daar zijn wij op gaan staan, dus dan hoeft ik die van mij niet in te dienen. Sorry daarvoor. Ik dacht dat ik hem ging indienen, maar toen bedacht ik me weer dat ik hem niet ging indienen. Het is heel terecht, want in de wateratlas hebben we nou juist opgeschreven dat we vervoer over water, juist vanwege het ruimtegebrek en het vele water wat wij in onze stad hebben, is dat een enorme kans en dan is het natuurlijk heel raar dat je nou juist ov weghaalt bij zo'n opstapplaats van de waterbus in plaats van dat dichterbij elkaar brengt en daarom is dat een hele mooie motie van de SP, die wij mede indienen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is de motie 'Behoud buslijn Pernis' voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging.

Motie 6.3 M11. Behoud buslijn Pernis

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.3: "Vervoersplannen MRDH 2026";

constaterende dat:

- buslijn 69 mogelijk wordt ingekort omdat de RET vindt dat de huidige route niet meer voldoet aan de richtlijnen voor busverkeer;
- volgens de RET auto's steeds breder worden en foutparkeren vaker voorkomt, wat de situatie lastiger maakt;
- de wijkraad van Pernis aangeeft dat dit beeld niet klopt en stelt dat bussen elkaar prima kunnen passeren;
- de gemeente bovendien recent geld heeft geïnvesteerd om de Ring geschikt te maken voor busverkeer, inclusief een stevige fundering;
- bewoners van Pernis afhankelijk zijn van goed openbaar vervoer in het dorp;

overwegende dat:

- het vreemd is dat een weg wordt aangepast voor bussen, maar dat de bus er vervolgens niet meer zou kunnen rijden;
- het belangrijk is om het openbaar vervoer in Pernis zoveel mogelijk in stand te houden;
- de wethouder heeft aangegeven hierover in gesprek te willen blijven;

verzoekt het college:

- met klem bij de MRDH en RET aan te dringen op behoud van buslijn 69 in de huidige vorm, of in elk geval op uitstel van het besluit over dit specifieke punt totdat zorgvuldig onderzoek heeft plaatsgevonden;
- per direct te onderzoeken welke (lichte) aanpassingen aan de infrastructuur of handhaving noodzakelijk zijn om de busroute in Pernis te behouden;
- de uitkomsten van dit onderzoek op de kortst mogelijke termijn te delen met de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan geef ik het woord aan de heer Tak voor zijn bijdrage.

De heer **TAK** (pvda): Dank, voorzitter, en excuus voor de vertraagde aanwezigheid. De heer Becker bevestigt mijn angst, versobering voor het openbaar vervoer loert. Ik heb een VVD'er nog nooit een rekensom horen maken over wat de aanleg van een extra parkeerplek in een wijk eigenlijk kost en hoe rendabel die is. Ik kan u zeggen, die is niet heel rendabel. Daartegenover hoor ik de VVD en het kabinet maar al te vaak over bezuinigingen op het ov. De korting op de brede doeluitkering, noem ik maar even, het wegvallen van de bijdrage op de ov-jaarkaart voor onze ov-bedrijven. Nu begrijp ik heel goed dat de wethouder zegt dat hij daar geen voorschot op wil nemen, begrijp me niet verkeerd, maar ik wil wel hier vandaag mijn zorgen markeren over het ov in onze stad. Want met deze bezuinigingen, die boven de markt hangen en die dit kabinet, waar de VVD gewoon onderdeel van is, voornemens is door te voeren, zijn er mogelijk grote gevolgen voor het Rotterdamse ov als er niet ergens anders geld vandaan gaat komen. Nu ken ik deze wethouder en weet ik dat hij met gezwinde spoed naar Den Haag gaat om dat extra geld te regelen, maar laten we niet vergeten, dit is een potentieel groot probleem voor de bereikbaarheid van de meest kwetsbare gebieden in onze stad. Mijn fractie zal vandaag daarom ook alle moties steunen die die bereikbaarheid van onze stad zo goed als mogelijk overeind houden, die de trams zo goed als mogelijk overeind houden en die de waterbus ook overeind houden. Maar ik zou graag van de wethouder even willen horen hoeveel vertrouwen hij erin heeft om in ieder geval die ov-bezuinigingen van tafel te krijgen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk): Voorzitter, de heer Tak hield net een mooi betoog erover, maar dat is ook inderdaad waar ik het vandaag nog even over wil hebben, de BDU-bezuinigingen die boven ons hoofd hangen en de vraag die blijft, wat gaat het betekenen voor de Rotterdammer als die wel wordt doorgezet? Een verhoging van de prijskaartjes is daarvan ook niet uitgesloten. Nogmaals, willen we ook de wethouder meegeven, zet die stevige lobby die u voert door en blijf anticiperen op mogelijke oplossingen die we voorhanden hebben als het dan toch zover komt. Er is veel besproken in de commissie, voorzitter, maar ik wil toch nog even wat kwijt wat betreft tramlijn 4. Tijdens de besprekingen van het PTT hebben we uitvoerig, en dan wel echt uitvoerig, met elkaar besproken wat de overwegingen zijn geweest. DENK is daarna ook duidelijk geweest, de Nieuwe Binnenweg moet bereikbaar blijven, maar tegelijkertijd willen we ook een veilige Nieuwe Binnenweg. Dan is de keuze gemaakt om tramlijn 4 in te korten en samen met de SP hebben we toen tramlijn 8 gered en daar is DENK heel blij mee. Maar nu de herinrichting in zicht is, zeggen we nu vaarwel tegen deze tram. We begrijpen goed dat het een onpopulaire keuze is, waarvan DENK ook begrijpt dat de impact bij bewoners ontzettend groot is, en we vertrouwen erop dat, middels de route van tramlijn 8 over het Heemraadsplein via Mathenesserlaan, de Nieuwe Binnenweg bereikbaar blijft. We blijven ook aandringen bij de wethouder om bewoners en ondernemers goed mee te nemen in dit proces. Samen met Leefbaar Rotterdam hebben we volgens mij twee weken geleden ook nog aanvullende schriftelijke vragen gesteld om dit proces zo goed mogelijk in beeld te krijgen en nauw te volgen. In de commissie hebben we ook onze zorgen geuit over de Sluisjesdijkpier. GroenLinks heeft een hartstikke mooie motie en daar staan wij ook op. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Zijn er nog andere sprekers op dit punt? De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Ik dacht, ik ga een keer tegenover mevrouw Verkoelen staan. We zitten elke keer zo naast elkaar, maar ik dacht kan ik u toespreken. Zonder gekheid, als Volt zien we openbaar vervoer als een essentiële publieke voorziening die bijdraagt aan een duurzame mobiliteitstransitie. In een stad waar we ook elk jaar met duizenden inwoners

groeien en we ook als stad verder verdichten is het extra belangrijk dat we hierin ook investeren. We zien in Rotterdam ook echt een aantal positieve bewegingen. We hoorden net hogere frequenties op Zuid, we hebben ook het nieuws gehoord over de mogelijke terugkeer van de van de BOB-bus, hopelijk nog dit jaar, dus we zien echt wel een aantal goede zaken. Echter hebben we wel grote zorgen en dat zijn vooral ook wel zorgen in de toekomst. We zien dat de bezuinigingen van het Rijk van 110 miljoen boven ons hoofd hangen voor de MRDH en de VRA en dat gaat impact hebben. De RIT zegt dat zal betekenen dat kaartjes van de metro, bus en tram duurder zullen worden, het zal ervoor zorgen dat bussen minder zullen rijden en de bereikbaarheid van de regio zelfs onder druk komt te staan. Dat zijn best zware woorden. Kortom, ik denk dat we daar gezamenlijk een zorg hebben als we kijken naar de toekomst. Ik heb daarom twee vragen voor de wethouder. Mijn eerste vraag is, kunt u toezeggen dat inzet op hogere frequenties in het ene gebied niet kunnen leiden tot het schrappen van lijnen in een ander gebied? Tweede vraag die ik heb is, kunt u, wanneer we kijken naar die 110 miljoen bezuinigingen die ons boven het hoofd hangen, ook mee vooruitkijken? Dus is het al mogelijk om eigenlijk scenario's uit te werken als we minder geld hebben, wat is dan de impact, zodat we daar tijdig ook over in gesprek kunnen gaan en kunnen kijken of we die impact kunnen minimaliseren? Daarnaast wil ik nog mijn dank uitspreken aan veel partijen die moties hebben ingediend. De tramlijn 4 van de SP, ook de tramlijn richting het Willemsplein, om die te herstellen. Volgens mij enorm goede initiatieven die we vanuit onze partij ook zullen ondersteunen. Dank jullie wel.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, ik zal het kort houden, want het eerste deel van de tekst van Volt, dat leek bijna wel gekopieerd. Geen beschuldigingen. Maar ook wij zijn blij met de frequentieverhoging van veel openbaar vervoer op Zuid. Dat was nodig. We zijn blij dat de BOB-bus terugkomt, we zijn blij dat de metro vaker gaat rijden. Veel van de punten die wij in de commissie hadden, die gingen eigenlijk over maatwerk vervoer. Dus dat is geen advies naar de MRDH, want die gaat daar niet over, daar gaan we zelf over, zoals bijvoorbeeld de bus in Carnisse. Daar willen wij het nog wel over hebben. Op welke termijn gaan we dat ook doen en krijgen we daar plannen voor te zien is daarom ook mijn vraag. Voor de rest wil ik ook nog even zeggen dat D66 maakt zich ook heel erg zorgen over de 50 miljoen aan bezuinigingen die op ons af dreigen te komen. Dus ook wij willen dat daarop geanticipeerd gaat worden, want het moet niet op een gegeven moment gewoon op ons dak vallen. Tot zover.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Zijn er nog andere sprekers op dit punt? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Jazeker. Dank u wel, voorzitter. Ook ik zal het verder kort houden, want veel is al gezegd, vooral door de heer Biljoen, duidelijk verhaal. De heer Coşkun, duidelijk verhaal, en met dank aan vooral ook Leefbaar, die het echt heeft over meer kilometers maar niet fijnmaziger. Ik wil één punt aanhalen wat de rest nog niet genoemd heeft. Het is overduidelijk hoe mijn fractie staat in de MRDH en het is ook overduidelijk dat de verschraling, door de heer Segers-Hoogendoorn ook aangehaald, heel duidelijk hierbij ingezet is door de MRDH. Het is onacceptabel dat wij als stad wel meer kilometers krijgen buiten ons om, maar in onze stad van alles moeten inleveren. Dat is precies zoals de heer Becker het wel wil doen voorkomen. De MRDH haalt alle lucht uit Rotterdam en legt al die lucht bij de anderen neer. Het is de reden waarom wij liever van de MRDH afgaan als dat we nog samen blijven werken, omdat het onze stad geen goed doet dat het openbaar vervoer zo verschaald wordt. De rest is door alle anderen gezegd. Het is een afbraak, we gaan erop achteruit en het is geen fijnmazig openbaar vervoer.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Reactie van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, er is geen afspraak. We gaan erop vooruit en de MRDH heeft er mede voor gezorgd dat wij treinstations erbij krijgen, dat wij een brug krijgen, dat wij een tram erop krijgen. Om dat allemaal maar af te doen dat we daar last van hebben en daar uit moeten, dat vind ik zeer onprettig gedrag richting onze vrienden van de MRDH.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Dertig seconden. Precies mijn punt, allemaal regionale zaken. Hartstikke tevreden mee, maar als dat ten koste gaat van de fijnmazigheid in onze eigen stad, dan zijn we toch verkeerd bezig. Daar zit de kern voor mijn opmerking. Het gaat erom dat de MRDH over de rug van onze tramlijn 4, de lijn 44, al die regionale zaken, zoals die brug, zoals de Hoek van Holland, ik vind het allemaal prachtig, maar daar gaan wij dus voor betalen. Geen zin in, mevrouw van Wifferen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, tramlijn 2, tramlijn 23, tramlijn 25 op Zuid gaan juist veel vaker rijden. Dat is ook fijnmazigheid en daar gaan wij helemaal niet voor betalen, want de MRDH die wordt betaald uit de brede doeluitkering en het maatwerk vervoer, dat doen wij zelf.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Ik wil het hier eigenlijk bij laten, want dit is al een paar uitgewisseld.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Vindt u? Ik heb 30 seconden.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen, 30 seconden en dan echt afrondend, dames en heren, dan kan ik namelijk naar de wethouder.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Ik mag verder. Ik dacht al, 30 seconden heb ik hierop. Dit is de kern van de zaak, mevrouw Van Wifferen. Daar gaat het bij de MRDH steeds over elke keer weer opnieuw. Die brede doeluitkeringen heeft de MRDH omdat we een grote stad als Rotterdam daarin meedoen. Dat is gewoon heel de kern van de zaak. Ze mogen van mij alles doen, maar ze mogen niet bezuinigen in mijn stad. Dat is de kern van de zaak. We gaan erop achteruit in de fijnmazigheid, we krijgen meer op Zuid, maar minder op andere delen, dus netto verliezen we erop. Dat is de kern en dat accepteren wij niet. Dat is toch waarom we zeggen weg ermee, niet doen. Wethouder, grijp in en ga zeggen dat we het niet doen. Hou de fijnmazigheid en doe het zoals de heer Segers Hoogendoorn zegt, pak al die auto's aan die verkeerd staan. De heer Coşkun ook, pak al die auto's aan, maar blijf van onze tramlijn af.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Oké. Hebben we daarmee alle sprekers voor de eerste termijn gehad. De heer Biljoen, nog een nabrander.

De heer **BILJOEN** (gl): Ja, voorzitter, toch nog een heel klein punt. Ik wil die discussie niet weer opnieuw openen, maar ik hoorde toch de tram over de Binnenweg en ik wil toch graag nog één ding met jullie delen. In 1881 reed op de Binnenweg de stoomtram, in 1903 kregen we de paardentram en in 1935 kregen we de normale tram. Dus er is altijd een tram geweest op de Nieuwe Binnenweg, dus het is een gemis als die zo meteen weggaat.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. En dan gaan we daarmee naar de beantwoording door de wethouder, de heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Voorzitter, ik zal maar niet PTT en andere discussies, gezien de tijd, opnieuw herhalen, hoezeer mijn handen natuurlijk ook jeuken. Maar dat moet ik u toch meegeven, veel van de discussie die we vandaag onderling hebben gevoerd vooral grijpen natuurlijk terug op gedane zaken. Gedane zaken, omdat ze al besloten zijn in het PTT en die in de bestuursovereenkomst ook netjes verwerkt zijn. Als u het mij toestaat, ga ik, net als in de commissie, daar niet al te veel op in en ga ik vooral de zaken die echt op het vervoersplan van toepassing zijn wat nader duiden. Voorzitter, ov kent een aantal elementen. Het is een collectiviteit, komt daar altijd bij mij op voor, het is een openbare vervoersvoorziening voor velen, en solidariteit. Dat betekent, want dan zeg ik daar een derde ..., het is geen oneindige bron van geld. Dus binnen een hoeveelheid geld moet ik kijken dat ik zoveel mogelijk mensen kan laten genieten van het openbaar vervoer. Veel van de keuzes die we hebben gemaakt is geen verschraving, maar, zoals mevrouw Van Wifferen terecht zegt, herverkaveling van ons aanbod, zodat vervoersrijke gebieden er iets op achteruit gaan en dus ook te horen zijn, want daar wordt iets afgenomen. Maar de mensen die iets krijgen, en dan wijs ik vooral naar de mensen op Zuid, die staan hier niet in volle zalen mij te bejubelen als wethouder, en ook mijn voorganger niet, maar het heeft wel een solidariteitsvraagstuk in zich. Gunt u een ander ook wat openbaar vervoer?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Ja, dat doen wij en dan is mijn vraag aan de wethouder, want als hij zegt zoveel mogelijk mensen binnen die pot geld, dan is het niet verwonderlijk denk ik dat ik opsta. Want mijn punt nou juist fundamenteel, met name over die buitengebieden, is dat daar minder mensen gebruik van maken, want daar wonen minder mensen en dat zijn onbereikbare gebieden. Hoe weegt u dat dan in die hele pot met geld en dan zoveel mogelijk mensen? Want dan krijg je toch uiteindelijk de rekensom dat waar het druk is het ov rijdt en daar waar het niet druk is niet.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Het is natuurlijk niet alleen maar zaaltjes vullen, het heeft ook natuurlijk te maken met bereikbaarheid. Juist ook op Zuid was er heel weinig ov in vergelijking met de Noordoever. Ik had het ook zo kunnen laten en dan waren die buitengebieden, want Zuid was feitelijk, als je kijkt naar het ov-netwerk, een buitengebied, zo weinig was daar. Dat moet je, ook gezien de groei in die stad al daar, wel mee laten groeien.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Dan ten slotte, dat kan ik allemaal volgen. Dat is in principe nog allemaal binnen het stedelijke gebied, waarbij dan Zuid inderdaad vervoersarmoede kent. Dat ben ik helemaal met u eens. Maar wij hebben ook in onze gemeente te maken met die verder weg gelegen gebieden, wat we zo de kleine kernen noemen. Hoe wordt dat dan in het geheel meegewogen? Hoe weegt u dan die ov-verbindingen daar?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dan pak ik toch ook even mijn reactie richting mevrouw Verkoelen, die wat korzelig, mag ik dat zeggen, over de MRDH praat en zegt van eigen buslijnen eerst. Juist die regiogemeenten bedienen ook heel vaak de buitengebieden, met buslijnen bijvoorbeeld, en juist die samenwerking met de regio zorgt dat die agglomeratiekracht van Rotterdam enorm wordt verstevigd en versterkt. Want waar

denkt u waar wij ons personeel vandaan halen of de jongens en meiden die bij ons in de horeca werken? Het zijn niet allemaal Rotterdammers, komen gewoon uit de regio en die komen gewoon met het openbaar vervoer hiernaartoe, die we samen met de MRDH regionaal organiseren. Dus weet wat u weghaalt als u zegt hou het allemaal maar in Rotterdam en haal het maar bij de regio weg, want dat is dan wel het gevolg. Juist die regionale verbindingen zijn bijzonder efficiënt en effectief voor de buitengebieden.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Segers-Hoogendoorn, afrondend.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Met permissie, voorzitter, maar dat is in feite geen antwoord op mijn vraag. Vandaar dat ik toch nog een keer opsta, want dat is natuurlijk eigenlijk niet waar ik het over heb, tenzij u nu specifiek kunt zijn over welke regionale verbindingen dan onze kleine kernen bedienen, waar nu verschraling plaatsvindt, dus bijvoorbeeld Pernis. Want daar gaat het mij in dit geval over en dat is de kwestie die ik aanhaal. Hoe weegt u die ov-fijnmazigheid van kleine kernen ten opzichte van die gebieden waar vervoersarmoede is binnenstedelijk?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Vervoersarmoede zou je nergens moeten hebben, maar we weten ook dat je altijd een andere frequentie van rijden zal hebben in die gebieden waar natuurlijk minder mensen wonen. Overigens, er zit geen licht tussen u en mij dat de bus in Pernis gewoon moet rijden. Dat ziet u feitelijk ook in de zienswijze van het college. Wij doen er alles aan en ik ben ook in die zin heel blij met de motie vanuit Leefbaar, die precies op de manier zoals we altijd met de MRDH werken, precies aangeven hoe we het willen hebben. De zienswijze, daar kunt u van vinden wat u wil. Ik hoor de raad zeggen zet die zienswijze wat scherper neer met betrekking tot Pernis. Overigens, wat in uw motie staat, doe dat samen met de wijkraad en in overleg met de RIT, dat doen we nu al. We zijn echt letterlijk met elkaar aan het kijken wat is er nou voor nodig om die bus gewoon weer door Pernis te laten leiden. Maar dat we vanuit uw raad een motie krijgen om dat nog wat extra te ondersteunen richting de MRDH, zo werkt het ook, want ik ben het met u eens. U moet uzelf uitspreken over hoe u het wenst.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Wat ik de wethouder wil vragen, want ik sloeg even aan op die vervoersarmoede. Blij dat u hetzelfde vindt als wij, dan zou ik toch graag van u het verhaal van mevrouw Van Wifferen, die in mijn ogen gaten met gaten aan het vullen is of water naar de zee dragen, in Zuid moet er meer, want daar hebben we vervoersarmoede, waar ik het mee eens ben, daar moet je iets aan doen. Dat halen we weg bij het Nieuwe Westen en daar creëren we vervoersarmoede. Hoe gaan we daar dan mee om in die gedachte?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dat is nou precies wat we niet doen. Want in gebieden waar we het weg hebben gehaald is er al een hele hoge ov-intensiteit. Dat is nou precies hoe we het willen. Daar waar het overvloedig is neem je dat weg en als je daaraan bent gewend geraakt, dan snap ik dat daar heel veel verdriet is. Daar ga ik me ook niet voor wegkijken. Dan snap ik dat mensen dat bijzonder vervelend vinden, maar in gebieden waar die vervoersarmoede groot is, heb ik wat te verliezen. Dat zeg ik u ook, uiteindelijk, als u zegt houdt alles maar en plus het vervolgens op, die miljoenen heb ik niet. Ik heb die miljoenen niet, even los van het feit, dat bent u ook allemaal vergeten, het gaat niet bijzonder goed met de RIT. U weet misschien nog dat we 35 miljoen euro extra hebben geïnvesteerd vanuit

Rotterdam om uiteindelijk ook de RIT erbovenop te houden. Dus wat u meer wil doen zonder dat u ergens anders iets weghaalt, zorgt er wel voor dat u ergens ook extra geld moet vinden. Het rijdt niet gratis, het wordt niet verdiend met de lucht.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Maar dat is wat de heer Segers nu, die staat daar, precies zegt. Het is dus precies voor u, het is dus een soort marktwerking. Het moet uit en als het niet uitkomt, dan zegt u dan gaan we dus aan het schuiven met het geld. Dat is dus een heel ander principe. Dat is precies de kern die wij ook zeggen, openbaar vervoer kost geld. Het is niet anders. Dat is ook de reden waarom je in een grote stad daar meer voor moet doen. Daar hebben we die BDU-gelden, daar hebben we al dat gedachtegoed van het Rijk ook voor. Het is een publieke taak. Heel vervelend, het kost geld. Het gaat nooit uitkomen, wethouder. Dus dan blijven we schuiven met alle lijnen en halen we de lijn 4, 100 jaar oud, eruit, omdat dat dan beter uitkomt. Ik vind dat ongelooflijk. Dat snap ik werkelijk niet.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Laten we het beestje bij de naam noemen, voorzitter. De wethouder zegt er is minder geld. Waarom is er minder geld? Het begon met corona. Ik weet het nog goed, ik was woordvoerder mobiliteit. U krijgt een bezuiniging voor de kiezen, midden in corona. Tien procent efficiëntieslag, zo begon het, korting op de BDU-gelden. Ik herhaal het maar. De VVD zit in het kabinet. We hebben het hier in grote woorden over openbaar vervoer en bereikbaarheid van deze stad. In Den Haag moet het geregeld worden. Ik ben het met u eens. Openbaar vervoer kost geld, maar het is een investering die zich op de lange termijn terugverdient.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Beste raad, ik heb de laatste tijd veel in het nieuws gestaan over mijn visie over bereikbaarheid van onze stad, mobiliteit en ov. U heeft daar geen licht tussen gezien tussen u en mij. Ik heb daar aangegeven dat ik het kruideniersmentaliteit vind van de rijksoverheid, dat zij ons korten. Mind you, als we nu kijken naar, doorkijken, de Voorjaarsnota, is alleen die BDU-korting nog niet wat we op ons af gaan krijgen potentieel. Het is kruideniersmentaliteit. Als ik kijk naar de verstedelijkingsopgaven die wij hier in onze stad hebben, dan staat met die korting ook de verstedelijkingsopgave. Duizenden woningen staan op de tocht, want ik kan niet met al die woningen ook maar auto's erbij blijven gaan, want ik kan niet meer auto's afhandelen in onze stad. Ik ben al blij als ik het op het huidige niveau aankan. Zoals we dat nu ook zien, dat het totale autogebruik blijft zoals het is en we hopen natuurlijk ook ietsjes gaat afnemen, met goed ov. Maar daar heb ik wel geld vandaan te halen. De MRDH heeft 600 miljoen euro op jaarbasis. U kunt wel zeggen tegen mij plust u het maar lekker bij, dat is 600 miljoen euro uit mijn begroting. 600 miljoen. Ik kan die 100 miljoen ook elk jaar naar ov geven, maar dan gaan andere dingen wel stoppen. Daarom hebben we ons verenigd in dat MRDH, om veel geld uit de rijksoverheid te krijgen. Als die rijksoverheid de kraan dichtdraait, dan voelen we dat. Maar denkt u dat ik op mijn kamer sta te juichen dat de BDU-korting eraan komt? Nee, want dat heeft ongelooflijk kolossale gevolgen voor onze stad. Het heeft kolossale gevolgen voor onze regio, het heeft kolossale gevolgen voor onze verstedelijking, het heeft kolossale gevolgen voor onze economische positie in het land. Dus als u mij vraagt, bent u er blij mee? Nee, natuurlijk ben ik er niet blij mee, maar ik heb daar wel mee te dealen. Dat betekent dat ik het met de zak geld moet doen die ik heb en dat doe ik, moge dat duidelijk zijn. Overigens, ik heb u veel horen praten over het BDU en ik heb uw zorgen ook met de MRDH gedeeld en dat u graag eens wil worden bijgepraat, zo heb ik dat maar eens geduid, over wat zijn onze stappen geweest die

we hebben gedaan, waarom willen we nu nog niet met u over scenario's spreken, et cetera. De MRDH heeft daar gehoor aan gegeven en die gaat een tafelsessie of een technische sessie, we moeten nog even naar de vorm kijken, maar daar wordt u allemaal voor uitgenodigd, om daar, ook door de MRDH, want zij zijn voor ons in de lead in de lobby, dat doen ze ook uitstekend, eens bijgepraat te worden. Wat is er nou gebeurd? Wat zijn de vervolgstappen? Hoe gaat dat richting Voorjaarsnota, Prinsjesdag, et cetera? Ik zie de heer Dekkers ook al instemmend knikken dat daar behoefte aan is. Dat wordt georganiseerd, dus weet dat u daar binnenkort een uitnodiging voor krijgt. Ik ga eerst even de beperkte hoeveelheid vragen, dan ga ik snel naar de moties, want ik denk dat we nu de toch weer een beetje de PTT-discussie opnieuw hebben gedaan, maar ik heb ook het gevoel dat we wat dichter bij elkaar zijn gekomen, dat u nu weet wat het dilemma van deze bestuurder is. Hoe kan het dat de buurtbus in Carnisse niet echt aanslaat? Overigens, richting de heer Segers-Hoogendoorn, dat is geen belbus, dat is gewoon een lijndienst. Het was wel eens een keer een belbus, maar dat is niet meer. Wij hebben gewoon een lijndienst die halteert en waar mensen in kunnen stappen. Dat is ov-maatwerk, dus valt eigenlijk buiten de vervoerplannen. Dat was ook mijn antwoord in de commissie. Het is maatwerk vervoer, dat wordt nog geëvalueerd, deze lijn wordt geëvalueerd en dat doen we ook samen met de wijkraad om te kijken hoe we het kunnen optimaliseren. Overigens is de buurtbus knetter succesvol, zegt u, maar ik hoor uit Carnisse andere verhalen. Dat klopt, in Carnisse niet, in de rest van de buurt waar hij rijdt wel. Dat komt omdat Carnisse eigenlijk heel veel alternatieven heeft, plus 200 reizigers afgelopen maanden. Die bus voorziet dus niet echt in een behoefte, dus we kijken naar aanleiding van de evaluatie hoe die wel in een behoefte zou kunnen voorzien. Dan heb ik toch antwoord op u gegeven, wat eigenlijk niet de orde van deze vergadering is. Hoeveel vertrouwen heeft u? Mag ik dat scharen onder dat bijpraatsessietje, richting de heer Tak, met de MRDH? Dan is er daar voldoende ruimte om uw zorgen ook met ons te delen. Wat gaat het betekenen als er korting komt op BDU? Doe dat ook daar, maar niet hier in openbaarheid, zou ik zeggen. Kan de wethouder toezeggen dat de inzet op hoge frequentie niet kan leiden tot minder ov? Daar heb ik u net ook over gezegd, dat kan niet. Als ik een beperkt budget heb en ik moet ergens in frequentie omhooggaan dan moet ik het toch ergens vandaan halen, want ik heb het geld niet tot aan Groningen hier op de bank staan. Is de wethouder bereid scenario's uit te werken? Vooral even met de MRDH over de status quo waar we in zitten, et cetera. Maatwerk ov, op welke termijn hebben we de kans daarover? Een deel van het maatwerk ov heb ik u al een antwoord gegeven, op 4 februari heb ik u namelijk een brief gestuurd over buslijn 567. Het gebruik van andere ov-maatwerk, dan denk je voorbeeld aan Noordereiland en Kralingse Veer, wordt periodiek gemonitord en over buslijn 567 ga ik dus nog in overleg, ook met de wijkraad, om dat verder te optimaliseren. Als u mij toestaat, voorzitter, ga ik dan nu in een rap tempo de moties appreciëren, want de politieke discussie is nu wel geweest, denk ik. 'Houd Sluisjesdijkpier bereikbaar voor werknemers'. Overigens, wederom complimenten aan de heer Biljoen, hoe hij altijd meedenkt en altijd even bij mij langsloopt om te kijken hoe we er met de moties uit kunnen komen. Dat werkt bijzonder prettig. Die kan ik in de huidige vorm, zeg ik dan altijd, omarmen. 'Merwe-Vierhavens vanaf dag een verbonden', ook die kan ik in de huidige vorm omarmen. Ik ben bijzonder gul, maar komt ook omdat mijnheer Biljoen gewoon heel goed zijn werk doet. 'Toegankelijk openbaar vervoer, ook bij omleidingen', ook die kan ik in de huidige vorm omarmen. SP ben ik dan, 'Tramlijn 4, houd hem hier'. Het mag duidelijk zijn dat ik die voor de, denk ik, vierde keer ga ontraden. Is een besluit in de PTT, heeft te maken met onder meer veiligheid op de Nieuwe Binnenweg, het inrichten van eenrichtingsverkeer op de Nieuwe Binnenweg en het aanpakken van een blackspot verkeersveiligheid. Dat gaat niet met een tram erdoorheen, dat wist u, dat weet u. Dit is geen verrassing, we overvallen helemaal niemand, is in de PTT al besloten en is niet in lijn met het beleid wat ik met u heb afgestemd. 'Geen bus meer missen in Carnisse', daar heb ik ook al het nodige over gezegd. De buurtbus slaat eigenlijk wel aan, behalve in Carnisse. We gaan nog met de wijkraad op basis van een evaluatie kijken hoe we het beter kunnen doen. In de huidige vorm ontraad ik deze motie. U maakt in 'De tram versterkt de waterbus' in de titel van de motie een verbinding

tussen het verdwijnen van de tram en een slechte exploitatie van de waterbus. Dat klopt niet. De waterbus had al een erbarmelijke exploitatie voordat de tram daar wegging. Dus daar zit geen relatie in. Het ov-gebied aldaar wordt goed ontsloten, er is een tram op het vasteland, metro binnen handbereik. Ik ontraad deze motie in de huidige vorm. 'Waar een weg is, is een wil (voor de bus)', ik lees hem goed voor, motie 7, ook van SP, vraagt mij om de Zaagmolenstraat zo aan te pakken dat er toch een busverbinding op is. Ik ben dinsdag op mijn verjaardag bij de Oude Noorden weer eens op bezoek geweest als wijkwethouder. Ik heb aan hen ook daar uitgelegd. Dit ontraad ik op gronden die ik al eerder met u heb gedeeld. De ov-dichtheid in dit gebied is bijzonder groot, ook op basis van COW-normering is dat gewoon conform normering en ontraad ik de motie. 'Bussie komt zo, ook in Pernis' heb ik al aangegeven, die kan ik omarmen. 'De algemene begraafplaats Crooswijk beter bereikbaar', motie 9 van de ChristenUnie, ik ben er bijna, kunnen we opnemen in de zienswijze. In die zin kan ik hem omarmen. 'Team historische tram', die voelt u al aankomen. Het plan is de tramlijn, de tramrails, eruit te halen, eenrichtingsverkeer aan te leggen en de blackspot aan te pakken Aelbrechtsskade, Rochussenstraat. Dat is geen combinatie met een doorgetrokken tramlijn waar ook nog tramverkeer overheen gaat, is al besloten binnen PTT en ontraad ik.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Kleine toelichtende vraag, want u zegt het is besloten dat die tramrails eruit gaan. Ik had begrepen dat er nog een onderzoek loopt om te kijken of en hoe. Kunt u dat nog misschien even toelichten?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Er is een analyse, het is goed dat u dat zegt, dat ben ik vergeten in de aanloop naar de afdoening van moties, het klopt dat er een analyse gaat in wat er technisch noodzakelijk is om uiteindelijk de tramrails weg te halen. Dat die weggaat, dat is zo, maar we moeten nog wel kijken naar de technische wijze waarop we dat moeten doen. Motie 'Behoud buslijn Pernis', daar heb ik al aan gezegd dank voor deze motie, maar een groot deel van de motie doen we eigenlijk al en is een overlap met motie die Leefbaar heeft ingediend. In die vorm ontraad ik hem.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Ik heb toch nog een tussenvoorstel, want ik zei al wel, en u zei dat zelf ook in uw termijn, u moet zich als raad inderdaad onomwonden uitspreken. Hoe u vervolgens met de exacte bewoording van zo'n motie omgaat, dat is uw bestuurlijke verantwoordelijkheid. Wat nou als we het dictum van de motie van Leefbaar en het eerste deel van ons dictum aan elkaar koppelen? Dan kunt u gewoon twee moties in principe omarmen, maar dan maken we er één van.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): U kent mij als een principieel man, dat wat ik al doe ontraad ik. Het eerste deel gaat over die samenwerking wijkraad en RIT en dat doen we al.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Nee, dat is niet waar. Het eerste deel van mijn eerste dictum is steviger dan dat van de motie van Leefbaar. Helemaal in het kader van spreek je nou gewoon onomwonden uit als raad, is mijn tussenvoorstel dus als we nou gewoon dat dictum wat steviger maken, dan wordt het van twee moties een motie. Ik verwijs in het dictum helemaal niet naar de samenspraak met de wijkraad.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Zoals het verwoord staat in de motie van Leefbaar, dat heeft mijn voorkeur en daar zou ik het ook gezien de tijd bij willen laten.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Oké. Ik ga dan nu even door naar of er nog veegvragen zijn blijven liggen. Kan dat ook in de tweede termijn? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Laatste opmerking, voorzitter. Kijk, ik vind het ook een beetje flauw van de wethouder. Wij doen hier als raad uitspraak en ik doe volgens mij een heel schappelijk voorstel, namelijk dat we van twee moties één motie maken met dat eerste deel van het dictum, wat wat steviger is. Daar mag de wethouder vanuit zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid mee doen wat hij wil en is volgens mij helemaal geen inbreuk erop, dus ik doe gewoon een schappelijk voorstel volgens mij. Dan vind ik het een beetje flauw om te zeggen de verwoording van Leefbaar en verder niets gezien de tijd.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Oké, dat is een helder statement. Zijn er nog vragen blijven liggen in de eerste termijn? Dat is niet het geval, dan kijk ik even rond of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Dat is ook niet het geval. Dan stel ik voor dat, op dat punt van de heer Segers-Hoogendoorn, dat Leefbaar en CDA even samen kijken of daar nog iets in samengevoegd kan worden of daar overeenstemming over te bereiken is. Uiteindelijk wordt er gewoon over gestemd aan het eind van deze vergadering en dat is hoe we in deze raadzaal met elkaar moeten werken. Dan zijn we aan het einde gekomen van agendapunt 6.3, Vervoerplannen MRDH.

6.4 Debat over 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja', aangevraagd door het lid Yildirim e.a.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dan gaan we door naar agendapunt 6.4, Debat over 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja', aangevraagd door het lid Yildirim en anderen. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Sorry voorzitter, ik heb daar een ordepunt over. De oppositie heeft vanochtend met inmiddels een beetje een gênante blunder aangetoond dat er al een motie klaarligt op dit punt tegen de wethouder. Dus ik heb oprecht een vraag, heeft het zin dat wij dit debat voeren überhaupt?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Punt van orde, dat is niet het geval.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): Voorzitter, volgens mij is er gewoon een typefout gemaakt door die fractie. Er is hier niets afgestemd. Er wordt nu een heel theaterstuk van gemaakt, maar dit is gewoon niet waar.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Ik denk dat u daarmee uw antwoord heeft. De heer Ceulemans, afrondend.

De heer **CEULEMANS** (lr): Om het heel mild uit te drukken, u heeft de schijn behoorlijk tegen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dan kunnen we nu daadwerkelijk beginnen met het debat over de Silja en dan geef ik als eerste het woord aan mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, laat ik met de deur in huis vallen. Wij vinden het schandalig dat er nog steeds 2000 statushouders zitten op een overvolle MS Silja, dat bedoeld was als tijdelijke noodopvang. De brandbrief van de artsen op de boot, maar ook de werkgroep Kind in azc, schreeuwen om een acuut ingrijpen. Er wordt in de brandbrief gesproken van ernstige en ongezonde leefomstandigheden die het psychische welzijn van mensen op de boot en de ontwikkeling van kinderen op de boot aantasten. De wethoudersbrief van 13 mei jongstleden heeft onze zorgen niet weggenomen. Zoals inmiddels u allen bekend, wilde ik met mijn fractie op 8 mei jongstleden op uitnodiging van de artsen van GZA een werkbezoek plegen op de MS Silja om met eigen ogen de leefomstandigheden te zien en met de artsen en andere medewerkers te spreken. Dit werkbezoek is, en ik citeer wat mij is medegedeeld, "door de gemeente gecancelld". De afspraak is niet doorgegaan. Tot op heden heeft niemand mij gebeld om tekst en uitleg te geven, want hoe kan het zijn dat ik als volksvertegenwoordiger belemmerd wordt om mijn controlerende taak uit te voeren? Hoe kan het zijn dat iemand voor mij gaat bepalen wie ik wel of niet spreek en welke organisatie ik in de stad wel of niet mag bezoeken? Dit zijn bemoeienissen van het niveau van vul het zelf maar in. Ik vraag daarom aan deze wethouder via de voorzitter op de man af, wethouder, heeft u achter mijn rug om gebeld of heeft u iemand laten bellen om dit werkbezoek te laten cancelen?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): U heeft een interruptie van de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter. Mevrouw Yildirim geeft aan dat ze iemand citeert, ik was even benieuwd wie ze nou precies citeert.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, dat is degene met wie ik een afspraak had, namelijk de artsen op de boot. Die hebben mij verteld, en laat ik het dan ook direct mededelen, dat de gemeente de afspraak heeft gecancelld.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): U mag doorgaan.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, ik sta blijvend in contact met artsen op de Silja, die ik blijvend spreek, vanochtend nog. Die kijken ook mee. Duidelijk is dat de grootschalige opvang vanuit het welzijn van de mensen die worden opgevangen niet wordt geadviseerd door artsen. U moet zich voorstellen, en ik citeer wederom, "hoofdpijn, buikpijn, bedplassen, angstklachten, nachtmerries, niet willen eten", een greep uit het dagelijkse medisch spreekuur op de boot. Een buitenspeeltuin of een aanpassing aan het eten gaat niet het intrinsieke welzijn van de mensen op de boot en de gezonde ontwikkeling van deze kinderen niet verbeteren. Kortom, het gaat dus om een sluimerende, voor velen onzichtbare, schade waar eigenlijk over wordt gesproken. Het gaat om het totaalplaatje. Collega's, ik doe een beroep op u allen om een einde te maken aan deze grootschalige noodopvang. Op dit moment leven er 400 kinderen op de boot, maar deze zouden hier idealiter niet moeten zitten. In plaats van dat deze wethouder deze signalen erkent, heeft de wethouder het in eerst instantie over een fantastische oplossing en zet de signalen van de artsen weg als krachttermen. Plaatsvervangende schaamte had ik toen ik de actualiteitsvergadering van voor het reces terugkeek. Pas later spreekt de wethouder in de wethoudersbrief over de niet ideale situatie. Nergens in deze vergadering en in de brieven van de actua hoor ik iets over het sluiten van de MS Silja per begin 2026 of de wens om de opvang af te schalen. Dus laten we even heel precies zijn. Dus vraag aan de wethouder is, ten eerste, inhoudelijk, herkent de

wethouder dat de grootschalige opvang ernstige fysieke en mentale gezondheidsrisico's voor de statushouders op de boot oplevert? Twee, wat wil de wethouder nou nou eigenlijk met de MS Silja? Kan de wethouder bevestigen dat het contract niet wordt verlengd? Laten we daar ook gewoon eerlijk over zijn en laten we daar gewoon duidelijkheid vandaag over krijgen. Wordt het huurcontract van de MS Silja per begin 2026 niet verlengd? Volgens mij ziet dat er zo uit en volgens mij moet je dan nu bestuurlijk gezien plannen maken om te bewerkstelligen hoe dan nu verder. Waar worden die mensen dan gehuisvest? Ik vraag het college wederom om scenario's voor kleinschalige opvang te ontwikkelen en deze ons uiterlijk in kwartaal drie van 2025 voor te leggen. Hiertoe dien ik ook een motie in, die wordt ondersteund door GroenLinks, SP, BIJ1, Volt en de ChristenUnie, en wij als fractie ondersteunen alle moties die de strekking van mijn betoog ondersteunen en ik vraag u allen om dat ook te doen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Is dat een interruptie nog van de heer Soytekin? Gaat uw gang.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank voorzitter, dank ook voor de bijdrage van mevrouw Yildirim. Ik was wel even benieuwd, want we hebben inderdaad die interne memo van de artsen gelezen. Daartegenover staat ook de brief vanuit GZA, wat tegenstrijdig is, vind ik, aan hetgeen wat in de interne memo staat. Hoe reflecteert mevrouw Yildirim daarop?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, zou mijn collega die vraag kunnen verhelderen? Want welke innerlijke tegenstrijdigheid heeft mijn collega het over?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Als je de brief goed leest van GZA, dan zeggen zij ze hebben het eigenlijk overdreven om een signaal af te geven, zo heb ik hem geïnterpreteerd. Er is geen sprake van grootschalige besmettingen, zoals in die interne memo's te lezen waren. Er is 1 geval van mogelijk kindermisbruik, wat al bekend was. Al die signalen, die worden vind ik nogal ontkracht door GZA. Dus ik was even benieuwd hoe u daarnaar keek.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Die artsen, die hebben dus een brandbrief geschreven en het kan best zo zijn dat er verschil van mening is en dat is ook zo tussen directie van een organisatie en de uitvoerders. In dit geval is dat ook zo. Ik kan u ook vertellen dat zij in eerste instantie ook heel erg balen van de actua, waarin eigenlijk, en u noemt het weer kindermisbruik, dat eruit wordt gepikt, dat u zegt er zijn maatregelen genomen om die hygiëne tegen te gaan, enzovoorts. Waar zij heel erg van balen is dat wij in onze debatten, en dat doet de wethouder ook in de duidingsbrief, eigenlijk dingen eruit halen en op die manier zeggen er is toch eigenlijk niks aan de hand, want er is toch een tegenstrijdigheid tussen wat de artsen op de boot vertellen en de directie van de organisatie, dus waar hebben we het over. Wat ik u wel kan vertellen is dat ik echt op dagelijkse basis in contact sta met die artsen en wat zij zeggen is dat er continu door de COA, door de directie eigenlijk hun signalen steeds worden gedownplayed.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, nou moet het helemaal niet wat fraaier worden. Nu is het ineens de schuld van de raad dat het in de actua over die voorbeelden is gegaan, terwijl dat komt op basis van een krantenartikel in het NRC, op basis van een gelekte brandbrief van

de GZA-organisatie. Dus het is die organisatie zelf die die dingen in een intern stuk heeft gezet. Die brief is, ik zal niet suggereren wie het gedaan heeft en met welke motieven, maar die is toevallig dan bij het NRC beland. Vervolgens schrijft het NRC een stuk, precies in lijn met wat het GZA graag uitdraagt, namelijk dat het daar 1 grote hel en verdoemenis is, met allemaal hele ernstige voorbeelden. Als er vervolgens wordt doorgevraagd blijft er niks van overeind en zeggen artsen ik heb het eigenlijk ook een beetje gezegd om het wat aan te dikken en ik wilde ook een signaal afgeven en blijft er helemaal niets van overeind.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, dat is niet zo. U zegt er blijft niets van overheid. Ik heb het over artsen die eigenlijk met mij op dagelijkse basis vertellen wat er aan de hand is. Wat zij zeggen, de signalen die wij geven, die worden continu door de COA, door de gemeente gedownplayed. Dit zijn ook zorgprofessionals, artsen die eigenlijk volkomen belangeloos voor zitten optreden en eigenlijk op dagelijkse basis al 2 jaar op die boot zitten en in hun spreekuur van alles en nog wat meemaken. Het grote plaatje is dat de leefomstandigheden er zodanig aan toe zijn dat de ontwikkeling van kinderen eigenlijk gewoon geschaad wordt. Ze zien eigenlijk op dagelijkse basis dat er geen gezonde ontwikkeling is van kinderen. Zij zien eigenlijk uitgeputte ouders die niet meer in staat zijn om hun kinderen te begeleiden, zij zien bij volwassenen buitengewoon gedrag ontstaan. In brede zin hebben zij aan de bel willen trekken en ik vind echt oprecht jammer dat de signalen van deze beroepsgroep, artsen, die volkomen belangeloos zijn in deze casus, eigenlijk continu worden gedownplayed. Ik denk waar we het over zouden moeten hebben is, kunnen we eigenlijk die dingen doen die gewoon het probleem hier oplossen, namelijk het volgen van een medisch advies dat zegt op het moment dat je mensen die volkomen getraumatiseerd zijn in deze omvang opvangt, dan is het medisch advies heel erg duidelijk. Dat is niet gezond en bevordert gewoon niet het welzijn van mensen en by the way ook niet vervolgens het opnemen van deze mensen in de Nederlandse samenleving.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger, aanvullend. Zij stond al een hele tijd.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): Voorzitter, het was eigenlijk naar aanleiding van de heer Soytekin, maar ook de heer Ceulemans, zij stellen dat de tweede brief een contradictie is op de eerste brief, dat het allemaal veel groter is gemaakt dan dat het was. Hoe ik de tweede brief las is dat zij zeggen wij constateren dat er dingen gebeuren op deze boot die kunnen leiden tot en dat is wat een signaal afgeven is. Zij zeggen wij zijn hier en wij zien dat het hier niet goed gaat en dat het tijd is om in te grijpen omdat het anders verder kan oplopen, dat er ergere dingen kunnen gebeuren. Volgens mij is dat juist heel goed, dat je op tijd in kan grijpen, dat je preventief dingen kan doen. Bent u het daar dan niet mee eens?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Dit hele circus is gestart door een enorm ronkend stuk in NRC Handelsblad op basis van een intern stuk van GZA, waarin dus zaken als geweld, aanranding, kindermisbruik, radicalisering, dat heeft nu het beeld van die Silja bepaald. Dat is heel kwalijk. Mevrouw Yildirim heeft het over downplayen, als er momenteel iets gedownplayed wordt, dan is het GZA, dat haar aanvankelijke uitlating aan het downplayen is, omdat GZA nu zegt we hebben dat toen wel gezegd, maar dat was ook meer om een signaal af te geven, ik wil daar eigenlijk ook niet echt veel meer op ingaan wat ik toen gezegd heb en ik hou er nu bij dat het niet ideaal voor kinderen is. Dat kunnen ze vinden, maar dat is iets totaal anders dan waarmee ze aanvankelijk aan de bel getrokken hebben. Met hele grote woorden over strafbare feiten suggereren dat deze wethouder dat allemaal maar op zijn beloop laat. Als je

doorvraagt blijft er niets van overeind. Dus als er iemand iets aan het downplayen is, dan is het GZA dat haar eigen uitslating aan het downplayen is.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger een reactie en dan ga ik daarna ook even naar de heer Becker en mevrouw Maassen.

Mevrouw **VIEGER** (gl): Ja kort, want tegelijkertijd worden nu ook weer dingen overdreven die echt niet zo zijn gezegd, aanrandingen en dingen over dat kindermisbruik. Ze zijn altijd heel nauw met hun woorden omgegaan, er stond mogelijk een kans tot. Ze hebben best wel juist de termen, denk ik, netjes neergezet om er geen groot verhaal van te maken, maar ze geven aan wij zien kansen tot, mogelijkheden tot, en daar is juist volgens mij voor ons de taak om te zorgen dat dat niet gebeurt. Als het gaat over radicalisatie, mensen die zich onveilig voelen, volgens mij is het logisch dat wij die signalen moeten krijgen en daarop moeten reageren. Want er is gezegd is dat vrouwen zich onveilig voelden en er is ook een voorbeeld gegeven, ze wisselen elkaar af omdat ze niet durven te slapen daar. Dat is volgens mij een heel duidelijk voorbeeld waar we wat mee moeten, maar dat vindt u volgens mij niet.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Ik wilde eigenlijk eerst even naar de heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd): We moeten wel enige nuance hier bewaken. GZA-huisartsen zijn enorm betrokken bij de mensen op de boot, maar we zien ook dat in de wethoudersbrief, maar ook is gisteren tijdens een werkbezoek ter plaatse, dat COA aangeeft dat die signalen ook serieus zijn genomen. Bijvoorbeeld kinderen gingen niet naar school, vervoer naar school is nu geregeld, er zijn plekken op scholen geregeld, er zijn extra speelplekken buiten geregeld voor die kinderen. Dus die kwetsbare groep kinderen, daar wordt echt zeer nauwlettend naar gekeken. Er is ook aangegeven dat een populatie van 2.000 mensen, er gebeuren altijd dingen, net zoals in het dorp of in de wijk dingen gebeuren, en dat dit niet uitzonderlijk meer is dan andere opvanglocaties. Laten we er wel even een beetje genuanceerd naar kijken. Maar wat mij het meeste is bijgebleven is dat het is een opvanglocatie niet alleen voor Rotterdamse statushouders die aan Rotterdam zijn gekoppeld, dat zijn ongeveer 650 van de 2.000, maar fijn als de wethouder daar straks even op ingaat, de rest is allemaal van regiogemeenten. Die 650 die gekoppeld zijn aan Rotterdam, die krijgen, zoals ik begrepen heb, relatief snel een plek in Rotterdam, dus binnen een halfjaar, 5 tot 6 maanden. De mensen die gekoppeld zijn aan regiogemeenten, daar duurt dat veel langer. Dan is natuurlijk is die tijdelijkheid veel minder en dan zit je op een gegeven moment echt wel lang op zo'n boot. Dus ik wil de wethouder ook vragen, zijn die gesprekken er met de regiogemeenten om hun ook te vragen maak plek voor die de mensen die we nu opvangen op een boot? Het is een tijdelijke voorziening, het is goed dat we het op die manier doen. Het ontlast de woningmarkt, maar uiteindelijk is het wel de bedoeling dat mensen daar niet eindeloos zitten.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dit roept een reactie op van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Dit is wel eventjes het omdraaien van hoe het allemaal begonnen is. Dit is begonnen omdat de coalitie met een probleem zit van een getal wat genoemd is in een coalitieakkoord, terwijl er een Spreidingswet kwam die van ons vroeg om veel meer asielzoekers op te vangen. Daar is ook opvang voor bedoeld, niet huisvesting. Daarop heeft deze coalitie bedacht, we leggen een boot neer en we bieden gemeenten in de regio aan om daar statushouders, want iedereen heeft het moeilijk op de woningmarkt, tijdelijk te huisvesten. Dan hebben ze even lucht. Nu draait de heer Becker dat om van daar zitten mensen heel lang op, want regiogemeenten doen hun werk niet. Het zou u wel sieren om even terug te gaan naar waarom u dit ooit bedacht heeft en dat was hierom en niet omdat

regiogemeenten hun werk niet zouden doen. Nee, u wilde ze juist helpen omdat u uw eigen problemen had met uw coalitieakkoord. Dat was de reden.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd): De asielketen zit vast. We hebben gewoon te weinig plek in Nederland om dat op een goede manier vorm te geven. Dit is nou een manier om, we hebben het er hier vaker over gehad over, asielzoekerscentra die vol zitten, dit is een manier om statushouders die gekoppeld zijn aan deze regio hiernaartoe te halen, te beginnen met integratie en werk, zodat mensen, de plek waar ze gaan wonen, daar al kunnen integreren. Daar ligt een rol voor Rotterdam als stad, maar ook voor regiogemeenten, om uiteindelijk daar een plek voor te vinden, niet te zorgen dat dit eindeloos duurt. Dat is dan ook de vraag aan de wethouder, of die gesprekken er zijn met de regio.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda): Ik constateer wel dat de heer Becker niet reageert op wat ik zeg, want het zijn twee verschillende manieren. Het ene is namelijk asielzoekers Spreidingswet opvang, het andere zijn statushouders gekoppeld aan een gemeente, huisvesting. U heeft ervoor gekozen om in feite de Spreidingswet niet uit te voeren, want u heeft problemen met uw coalitieakkoord, waar dat getal van 500 in staat, en u heeft een boot neergelegd en de helpende hand zogenaamd bereikt aan regiogemeenten van hier kunt u een paar maanden uw statushouders op huisvesten, dan heeft u even lucht. Dus daar wil ik graag dat u op reageert, want u gaat nu wijzen met de vinger naar die regiogemeenten, terwijl dat het heel anders begonnen was.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd): Dat zeg ik. Ik vind dit een hele goede oplossing. Het is niet een ideale oplossing, maar dit is wel een manier om de woningmarkt te ontzien, om opvang te realiseren binnen die asielketen, want een groot gedeelte van asielzoekers wordt uiteindelijk statushouder, en om mensen die uiteindelijk toch aan Rotterdam gekocht koppelt worden al eerder hiernaartoe te halen en om ook daarmee de integratie te bevorderen. Dus wij vinden het nog steeds goede oplossing. Er zijn problemen die terecht worden aangegeven. Er zijn al oplossingen voor zaken wat betreft naar school gaan en zo, maar wij volgen het wel zeer kritisch. Gisteren tijdens het werkbezoek werd ook door het COA aangegeven dat er voor veel dingen oplossingen zijn of dat het toch wat genuanceerder ligt. Dus we moeten ook wel hier de nuance in bewaken.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Voorzitter, ik hoorde zojuist mevrouw Yildirim zeggen, er wordt niet geluisterd naar de artsen van de NZa en dat vond ik een heel belangrijk punt om gisteren ook nog eens een keer expliciet uit te vragen aan die artsen. Wordt er nou niet geluisterd? Dat is precies wat zij niet zeiden. Ze zeiden er is heel goed contact, er is goed contact met het COA en er is goed contact met Stichting Mano en ieder vanuit zijn eigen rol doet wat hij kan en er is goed contact onderling. Zij hebben een intern memo gestuurd die is uitgelekt, en daar hebben wij een actua over aangevraagd, wat ik nog steeds heel erg terecht vind en waar u overigens ook op hebt meegetekend, dus dat er niet naar de artsen wordt geluisterd, dat is echt gewoon niet waar. Dat is ook niet wat de artsen gisteren aan ons hebben verteld.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, ik denk dat je ook een beetje moet kijken hoe zo'n situatie dan eruitziet. Dan heb je een COA en de artsen die in dienst zijn van een organisatie op de boot en artsen die normaal gesproken dat niet doen, die trekken aan de bel en vervolgens zit de COA erbij. Het zijn allemaal collega's van elkaar en die proberen dat op die boot te regelen. Dus eigenlijk al heel erg knap dat artsen aan de bel trekken, komt nauwelijks voor dat dat zo op die manier gebeurt. De terugkoppeling die ik vanochtend heb gekregen is dat het beeld is ontstaan dat COA eigenlijk de zaken mooier heeft doen lijken dan het is. Dus de signalen vanuit de artsen, die aan de bel blijven trekken, is dat het allemaal gedownplayed wordt. Maar goed, de vraag die ik zou willen stellen, jongens, zijn wij beter in staat om een taxatie te maken van hoe het met die mensen eraan toe gaat dan de artsen die die mensen dagelijks op hun spreekuur zien? Ik vind dat echt een hele vreemde gang van zaken, dat wij als raadsleden de medische adviezen van personeel, van medisch personeel, die op die boot ziet en al twee jaar met die mensen werken, dat we die adviezen eigenlijk in twijfel trekken, want dan zijn we echt heel erg ver van huis.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Ik zie 3 mensen staan en ik constateer ook dat iedereen eigenlijk denk ik zo'n beetje zijn eigen bijdrage in interrupties doet en dat er nog een hele lijst is met mensen die een bijdrage willen leveren. Het is natuurlijk aan u. Dus als u zegt ik wil hier nu op reageren, dan moet ik even kijken wie als eerste stond. Maar anders, probeer ook een beetje interrupties wat beknopter en meer als een interruptie te houden en niet een halve monoloog daarin te gooien. Ik geloof dat de heer Soytekin vindt dat hij als eerste stond, dus dan geef ik aan hem het woord.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter. Mevrouw Yildirim geeft aan dat het COA het een en ander downplayt. Ik heb geen brief van COA gezien, ik zie een brief van GZA zelf, die daar veel genuanceerdere uitspraken over doet dan wat er heeft gestaan in de interne memo, waarin termen stonden als kindermisbruik is nog maar het topje van de ijsberg. Dan schep je natuurlijk wel een bepaald beeld van wat er allemaal zich afspeelt op de boot. Als je dan de brief van GZA zelf leest, GZA, artsen, dan blijkt dat dus heel anders te zijn. Dus ik zit ook even na te denken van waarom geeft mevrouw Yildirim aan dat COA dit downplayt, terwijl ik denk GZA komt eigenlijk een beetje terug op de eigen interne memo.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, ik vind het wel jammer dat ik moet gaan vertellen hoe het werkt in het maatschappelijk verkeer. In de praktijk is het zo dat medewerkers van een organisatie aan de bel kunnen trekken en dat de directie niet per se alle signalen vanuit medewerkers, de uitvoerders van het werk op dagelijkse basis, niet kan herkennen. Dus daar kan wel degelijk een verschil van interpretatie bestaan, tussen de directie van een organisatie en de uitvoerders. Vraag het maar aan een gemiddelde docent op een basisschool in Rotterdam.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Maar wie is er dan volgens u aan het downplayen? Want nu is het kennelijk de directie van GZA die signalen van de artsen van GZA aan het downplayen is. Daarvoor was het COA aan het downplayen, toen was het de wethouder die aan het downplayen is. Dus u vindt dat er van alles wordt gedownplayed, maar het enige herleidbare downplayen is de directie van GZA, die dus kennelijk zegt die brandbrief, die activistische brandbrief intern, die onderschrijven wij niet.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Yildirim, afrondend en daarna ga ik eventjes verder met de lijst.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, dat staat er niet. Nogmaals, de mensen die aan de bel hebben getrokken zijn de artsen die de spreekuren draaien en op dagelijkse basis al twee jaar met mensen eigenlijk spreken. Zij zijn de uitvoerders, zij zien de signalen, zij maken zich zorgen over de sluipende schade die ontstaat aan het welzijn van kinderen, maar ook volwassenen op die boot. Dat de gemeente downplayt is wat mij betreft volstrekt helder, want buiten mijn rug om is mijn werkbezoek gecancelld, zonder mij ook maar even op te bellen en iets uit te leggen. Dat de COA er baat bij heeft om alles af te dekken, van jongens, het gaat wel goed, is bijzonder aannemelijk. Dus laten we niet doen alsof we het allemaal niet begrijpen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dit roept toch weer een reactie van de heer Soytekin op.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Ik wil hier dan toch even een punt van maken. Mevrouw Yildirim die zegt steeds de gemeente heeft mijn werkbezoek geblokkeerd. Ik snap dat het best vervelend is als je iets probeert te regelen en je wilde daar naartoe en het wordt op een andere manier ingestoken. Tegelijkertijd wil ik er wel voor waken dat er nu wordt gedaan alsof er bewust een bezoek is geblokkeerd, terwijl het bezoek volgens mij in alle openheid gisteren heeft plaatsgevonden. Mevrouw Yildirim kon daar volgens mij niet aan deelnemen, dat kan, dat is ook heel vervelend. Ik hoop dat er binnenkort dan wel weer een bezoek georganiseerd wordt waar meerdere fracties zich bij kunnen aansluiten. Maar het lijkt me ook, zoals ook eigenlijk de wethouder heeft gereageerd, of de woordvoerders, het is ook niet fijn om daar elke week met een bepaalde fractie naartoe te gaan. Dat lijkt me ook totaal niet de ideale situatie.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, ik wil wel een punt van orde maken over dat hier mijn woorden gewoon worden verdraaid, want ik heb eigenlijk ook gewoon een paar keer uitgelegd dat dat gesprek buiten mij was, dat zijn de feiten van het geval. Ik heb tot op heden geen telefoontje gehad, van wie dan ook, om tekst en uitleg te geven over dat ik een organisatie in de stad niet mag bezoeken. Dus laten we wel even heel erg scherp op de feiten letten. Dat bezoek is buiten mijn rug om gecancelld, ik ben niet opgebeld. Dus als dat geen bewuste actie is, dan weet ik het ook niet.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Als mevrouw Yildirim niet is gebeld en totaal geen idee had van het cancelen van een werkbezoek, dan had ze gewoon moeten gaan.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Er is hier wat onrust over of dit een punt van orde was. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dames en heren, het was een punt van orde. Ik ben het wel met u eens dat in een punt van orde niet andere fracties moeten worden aangesproken, maar het ging om een feitelijke zaak, een feitelijke constatering, en die was al eerder gemaakt en die wordt in twijfel getrokken. Dat wordt ingewikkeld.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Yildirim heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6.4 M1. Scenario's voor opvang vanaf 2026

"De Gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van 'Debat over 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja', aangevraagd door het lid Yildirim e.a.';

constaterende dat:

- het contract van de Silja op 1 februari 2026 afloopt;
- de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) februari jl. heeft gepleit voor een stabiel opvanglandschap en voldoende woonruimte voor alle (aandacht)groepen;

overwegende dat:

- betrokken maatschappelijke organisaties aandringen op kleinschalige opvang op vaste locaties in de wijk;
- toegang tot voorzieningen en activiteiten in de wijk bijdraagt aan participatie en inburgering in onze stad;
- (rivier)cruiseschepen niet over faciliteiten beschikken die duurzame en menswaardige opvang of huisvesting mogelijk maken;
- de maatschappelijke kosten van tijdelijke opvangplekken hoger zijn dan die van kleinschalige, opvang op vaste locaties;

verzoekt het college:

- scenario's te ontwikkelen voor voldoende en kleinschalige opvang van het huisvesten van statushouders per 1 februari 2026;
- de Raad hierover uiterlijk in het derde kwartaal van 2025 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D. Yildirim, L.S. Vlieger, T.S.J. Coskun, M.R. van Campenhout, S. van de Peppel, P.J.H.D. Verkoelen, T. Kind, T.J. Vonk en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik door naar de volgende spreker en dat is mevrouw Vlieger.

Mevrouw **V Lieger** (gl): Voorzitter, GroenLinks trekt al jaren aan de bel over de zorgwekkende leefomstandigheden van mensen op opvangschepen, want het is ontzettend logisch dat een opvangschip niet bedoeld is voor de lange termijn. Een schip is geen woning en dat hebben we altijd gezegd. Kleine punten, zoals de kwaliteit van voedsel, problemen met het COA over meldingen, meldtijden, en over leefgeld, zijn al jaren geleden aan ons gedaan vanuit andere cruiseschepen en nu zien we het weer, maar nu is het niveau nog hoger getild. De huidige situatie sterkt ons in het pleidooi om signalen serieus te nemen, want we blijven geschokt. Dit kan niet. We zijn dan ook wel wat teleurgesteld dat de wethouder nog geen plan heeft over hoe hij dat gaat aanpakken. Het moet integraal opgepakt worden, dus niet, zoals bij de actua werd gezegd, alle organisaties los van elkaar die wat moeten verbeteren. Het is een snelkookpan van problemen. Dat is nou eenmaal zo als je 2000 mensen, die getraumatiseerd zijn, op een boot zet bij elkaar, op kleine ruimtes, zonder genoeg faciliteiten. Dat moeten we serieus nemen. Onze oproep aan de wethouder is dan ook heel simpel, werk aan afschaling, zorg dat je de zaken, zoals voedselkwaliteit en onveiligheid, in ieder geval direct aanpakt. Want we kunnen niet meer op onze handen zitten en daarom heb ik 2 moties. Motie 1 roept op om per direct geen kinderen en jonge vrouwen meer te plaatsen op de Silja tot er aantoonbare verbeteringen zijn en daarnaast de huidige doelgroep zo snel mogelijk op een alternatieve locatie te plaatsen. Motie 2 roept op per 1 februari 2026 te stoppen met het inzetten van de Silja opvanglocatie en binnen 2 maanden de huidige omstandigheden te verbeteren, zodat, tot die einddatum, de mensen humaan kunnen leven. Tot slot wil ik ook graag even stilstaan bij de situatie van de weigering van het werkbezoek. Ik hoop dat de wethouder daar straks wat meer duiding aan kan geven, want dit kan natuurlijk niet. Raadsleden moeten gewoon ergens langs kunnen gaan om zich voor te bereiden op een debat en dat hoeft niet georganiseerd met iedereen, dat moet gewoon ook kleinschaliger

kunnen. We zouden dan ook erg graag als fractie schriftelijk van de wethouder willen weten hoe hij heeft bedacht dat dit niet zou kunnen of hoe de gemeente heeft bedacht dat dit niet zou kunnen. Waar is die bevoegdheid vandaan gekomen om die beslissing te maken? Tot zover.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Becker heeft een interruptie.

De heer **BECKER** (vvd): Waarom schriftelijk? De wethouder kan toch dat toelichten hier? U vraagt of de wethouder kan toelichten, waarom moet dat schriftelijk?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): Wij vinden het fijn als het schriftelijk is. Punt.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd): Het kost de wethouder misschien een minuut om het nu te beantwoorden, op het moment dat het schriftelijk gaat, dan kost dat allemaal ambtelijke capaciteit, kost waarschijnlijk een paar duizend euro aan belastinggeld. Als het hier beantwoord wordt, dan heeft u toch meteen antwoord?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): We zullen zien of het nu beantwoord wordt, ten eerste.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Geen kinderen en jonge vrouwen meer op de Silja

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 6.4 Debat over 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja';

constaterende dat:

- het COA en de gemeente een brandbrief hebben ontvangen over de omstandigheden aan boord van doorstroomlocatie de Silja;
- artsen van Gezondheidszorg Asielzoekers in de brandbrief stellen dat de situatie op de Silja uitermate zorgwekkend is en bewoners blootstelt aan ongezonde en onveilige situaties;

overwegende dat:

- (jonge) vrouwen en kinderen in de meest kwetsbare positie zitten om op een manier slachtoffer te worden van deze ongezonde en onveilige situaties;
- de Silja als doorstroomlocatie ongeschikt is voor de opvang van mensen bij de huidige bezettingsgraad en opvangduur;
- niets erop wijst dat de situatie van statushouders aan boord van de Silja op korte termijn kan of zal verbeteren;

verzoekt het college:

- per direct geen kinderen en alleenstaande jonge vrouwen meer te plaatsen op de Silja totdat de situatie aantoonbaar verbeterd is;

- in samenspraak met betrokken regiogemeenten te zorgen dat de huidige groep kinderen en alleenstaande jonge vrouwen met prioriteit worden verplaatst naar een alternatieve opvanglocatie of permanente woning;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, T.S.J. Coşkun en D. Yildirim

Motie 3. Einde aan de opvang in de Silja

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 6.4 Debat over 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja'.

constaterende dat:

- verschillende media meermaals hebben gerapporteerd over de erbarmelijke leefomstandigheden op doorstroomlocatie de Silja;
- de afspraken met het Rijk en het COA rondom de doorstroomlocatie de Silja lopen tot 31 januari 2026;

Overwegende dat:

- artsen van Gezondheidszorg Asielzoekers in een brandbrief aan COA en de gemeente Rotterdam spreken over een snelkookpan van geweld, bedreiging en mogelijk misbruik;
- de opstapelende signalen over ongezonde, onveilige signalen aan boord van de Silja voldoende aanleiding bieden om te concluderen dat de locatie niet geschikt is voor de opvang van statushouders;
- de opvangplekken op de Silja voor het overgrote deel de Rotterdamse inspanningen in het kader van de Spreidingswet vertegenwoordigen;
- de gemeente moet voorkomen dat, door gebrek aan alternatieven, in 2026 een gedwongen verlenging van de opvang op de Silja noodzakelijk is om aan de opvangverplichting te blijven voldoen;
- de gemeente dus grote inspanningen zou moeten leveren om toe te werken naar het sluiten van de Silja als doorstroomlocatie;
- statushouders simpelweg een betere start in Rotterdam verdienen dan dit;

verzoekt het college:

- per 1 februari 2026 geen gebruik meer te maken van de Silja als opvanglocatie voor asielzoekers om statushouders;
- binnen twee maanden te zorgen dat de leefomstandigheden voor mensen aan boord van de Silja aantoonbaar te verbeteren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, T.S.J. Coşkun, M.R. van Campenhout en D. Yildirim

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik naar de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, wij steunen van harte het pleidooi wat GroenLinks zonet gedaan heeft. Het is leuk dat er op het laatste moment nog een bezoekje georganiseerd was vanuit de kant van de wethouder, maar er waren allerlei andere verplichtingen die mensen

ook hadden. We zijn zelf al op de Silja geweest. We spreken heel veel mensen die met het Silja te maken hebben, zowel hulpverleners als anderen, vaak buiten de boot, want dan kunnen ze ons ook heel veel vertellen. Sommige jonge vrouwen zitten er al 13 maanden, te gek voor woorden dat ze daar alleen moeten zitten. Dus we steunen van harte het pleidooi wat collega Vlieger net gehouden heeft. Die boot moet daar weg, die was er ook niet voor bedoeld. Die moet naar de schroothoop en die mensen moeten gewoon fatsoenlijk worden opgevangen. Statushouders hebben een huis nodig, die moeten ook een huis krijgen, daar moeten ook de randgemeentes gewoon voor zorgen. In een asielzoekerscentrum, moeten kleinschalig binnen de stad, op een stuk of 5 plekken, 5 keer 400 worden opgevangen, maar dat pleidooi houden we ook al jaren.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): U heeft een interruptie van mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Voorzitter, begrijpt de heer Coşkun dat statushouders of asielzoekers op een andere locatie huisvesten niet betekent dat ze sneller uiteindelijk bij hun gemeente een huis krijgen?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Nee, dat klopt, omdat er heel veel ondeskundige, onkundige en wanhopige gemeentebesturen zijn die gewoon niet hun wettelijke plicht doen. Blijkbaar kunnen mensen geen huis voorzien. Hoe is dat mogelijk en laten we ze maanden, zelfs bijna 2 jaar, opgehokt, 2.000, in een scheepshut zonder daglicht, zonder eigen kookgelegenheid? Die mensen moeten allemaal eten eten wat je tussen Estland en Finland krijgt, want zo is die kok daar. Er is een litanie van klachten van mensen die op de Silja hebben moeten verblijven of er nog verblijven.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan heb ik de heer Deckers op mijn lijstje staan, maar die is op dit moment nog niet aanwezig, dus dan ga ik naar de heer Vonk. Of gaat de heer Kind waarnemen? De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Dank u wel, voorzitter, ook nog even een duit in het zakje in dit debat. Als we kijken naar de gezondheidszorg op de Silja, dan wordt er nu gesproken over de GZA, maar het toezichthoudende orgaan daar is uiteindelijk de IGJ, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Nergens in de brieven zie ik terug dat de inspectie daar een rol speelt. Nu kunnen de artsen, of in ieder geval de schrijvers van de brief, zelf een melding hebben gedaan bij de IGJ, maar ook de wethouder kan in gesprek gaan met de inspectie om te vragen om onafhankelijk toezicht in dit geval te starten. Eigenlijk is de vraag aan het college, we zien nu dat de GGD betrokken is, dan staan we deels zelf daar aan het roer, maar is de IGJ op de een of andere manier betrokken bij deze casus? En zo ja, hoe dan? En zo nee, waarom niet en zijn er plannen om dit wel op te gaan pakken?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Vonk en daarna de heer Van Campenhout.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter. Tweeduizend mensen opvangen op een schip, wij hebben altijd gezegd dat is geen goede maatregel. Mensen die opgevangen worden op een schip, die vallen tussen wal en schip uiteindelijk, zeker als het gaat om integratie in onze samenleving. Dit is geen binnenkomen. Wij waren dus ook niet zo heel erg verbaasd toen wij deze brandbrief lazen van het GZA, omdat de signalen die erin genoemd worden en de risico's die daarin benoemd worden eigenlijk heel erg logisch zijn. We weten ook uit de opvang, maatschappelijke opvang, in geen enkele gemeente in Nederland worden kwetsbare mensen met 2.000 bij elkaar opgevangen. Alle kwaliteitskaders die er zijn voor

maatschappelijke opvang, die gaan ook op rood als je die los zou laten op zoiets als de Silja. Dus niet verbaasd over de brandbrief. Ook in de brief overigens van de directie wordt nog steeds gesteld dat 400 kinderen te lang op een schip zitten, wat schadelijk is voor hun leven en voor hun toekomst. Dat hebben wij dan wel met zijn allen op ons geweten. Ik hoop ook dat dat zeg maar de drager is voor dit debat hier vandaag. We hebben een actua gehad en ook dank voor een aantal antwoorden die wij toen hebben gekregen. Ik vond ook terecht dat de wethouder zegt we moeten wel kijken wat de feiten zijn en niet dat we blijven hangen in mogelijk, in suggesties. Dat vind ik heel terecht. Een aantal feitelijke zaken zijn ook tot ons gekomen, dus ook daarvoor dank. Er zijn nog een aantal dingen die dan overblijven die ik graag nog ook zou willen weten, los nog even van de vragen die ook al eerder zijn gesteld. Het GZA noemt in zijn brief bijvoorbeeld ook het CJG als een instantie die een aantal van hun signalen zou herkennen. Mijn vraag is eigenlijk, heeft de gemeente ook die lijn uitgelopen, dus de lijn van het CJG en de signalen die zij dan volgens het GZA ook zouden herkennen? Dan wordt er in die brieven toch vaak gesproken over dat kinderen daar ook langer dan een jaar verblijven, terwijl ik had begrepen dat eigenlijk bij hoge uitzondering, alleen bij gezinshereniging, sommigen wat langer dan een half jaar verblijven. Dus even heel concreet mijn vraag. Als je kijkt naar de kinderen die dit jaar zijn opgevangen op de Silja, hoeveel kinderen zijn daar dan langer dan een halfjaar geweest en hoeveel kinderen zijn daar langer dan een jaar geweest? Zodat we dat even feitelijk weten. Dan nog een andere onduidelijkheid die een beetje blijft hangen is dat in de brief wordt gesproken, ook in de brief aan de Tweede Kamer, dat de Silja oorspronkelijk zou zijn bedoeld voor 1.000 mensen, er wordt gezegd later is opgesteld naar 2.000. Ik haal uit nieuwsberichten dat de oorspronkelijke voor 1.500 en dat het pas in 2024 naar 2.000. Dat blijft ook hangen. Wat zijn nou de feiten? Is nou inderdaad 1.000 ooit het oorspronkelijke getal geweest of komt dat echt via het GZA tot ons maar uit de lucht vallen? Als we dan kennelijk hebben opgeschaald naar 2.000, daar zijn wij over geïnformeerd, maar met terugwerkende kracht, denk ik wel, zijn instanties als het GZA toen wel ook betrokken bij zo'n besluit om op te schalen en zijn zij ook meegenomen in de risicoafweging die zo'n maatregel met zich meebrengt? Dan stelt u dat u eigenlijk liever wacht op een inspectie van de GGD, die als ik het goed begrepen heb twee keer per jaar plaatsvindt, dan dat u nu gaat acteren op de signalen die volgens deze brandbrief worden afgegeven. Dat bevreemdt me wel enigszins, want hoe taxeert u dan deze signalen? Vindt u die minder belangrijk dan een inspectie, met alle respect gesproken, die 2 keer per jaar even op bezoek komt om te kijken wat er aan de hand is? Ik ken ook dat soort inspecties op diverse locaties, daar mag je wel wat meer van relativeren dan de signalen die professionals afgeven, die iedere dag betrokken met deze mensen werken en precies weten wat daar op het schip aan de hand is. Dan een nog een verduidelijkende vraag. Als GZA aangeeft dat er risico's zijn op extremisme, stelt u vervolgens dat daar geen signalen van zijn. Hoe bent u dan tot die conclusie gekomen? Dus wie heeft u dan verteld en vastgesteld dat die signalen er niet zijn? Dat was mij niet helemaal duidelijk. Dan het laatste punt, ik denk inderdaad dat het GZA misschien wat, in hun interne memo, doorgeschooten is in het grootmaken van het probleem met goede bedoelingen, maar ze benoemen ook wel degelijk risico's. Als je een kwaliteitskader opstelt, dan doe je dat niet op basis van incidenten, maar je doet het op basis van risico's, de kans dat dingen zich gaan voordoen. Je gaat niet pas ingrijpen op het moment dat er een uitbraak is van een ziekte. Nee, als er aanwijsbare risico's zijn op uitbraak van ziektes, neem je al maatregelen. Is de wethouder dat met me eens? Dan trek ik de conclusie dan is dat moment nu. Dan moeten we nu die maatregelen inderdaad ook echt stevig gaan nemen, want laten we alstublieft niet pas maatregelen gaan nemen als er ziektes uitbreken, als kinderen aantoonbaar getraumatiseerd van het schip vandaan komen of er vrouwen worden verkracht. Laten we nu actie ondernemen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. De situatie op de Silja is niet alleen schokkend, maar ook systematisch. Tweeduizend mensen, 400 kinderen, waarvan sommigen bijna al 2 jaar op een schip, midden in onze stad, maar ver weg van onze zorg. Kinderen groeien op in krappe hokjes, zonder al te veel daglicht, zonder veiligheid en zonder al te veel speelruimte of rust. Vrouwen durven niet te slapen en het geweld lijkt te normaliseren. Er is angst, ziektes kunnen snel uitbreken of overgedragen worden, trauma en weinig perspectief. Artsen en bewoners slaan alarm en hulpverleners spreken zich uit, maar Rotterdam lijkt toe te kijken. Het gaat allang te ver, de Silja moet wat ons betreft gewoon dicht. Ze biedt niet voldoende hulp, maar ze is een georganiseerde ontmenselijking. Wij dienen daarom de motie in 'Breek met dehumaniserende opvang'. Wij eisen dat het college per direct stopt met het faciliteren van opvang die mensen wegstopt en isoleert ver van daglicht en menselijkheid. In plaats daarvan moet Rotterdam zich inzetten op kleinschalige, veilige opvang. De situatie bij de Silja is wat ons betreft ook bewust gecreëerd, want wat als tijdelijk werd verkocht, werd achteraf iets minder dan een keuze voor structurele uitsluiting en ontmenselijking. Onze vragen zijn dan vrij duidelijk. Wat wordt er vandaag de dag gedaan om vrouwen en kinderen op de Silja te beschermen? Hoe kan het college verantwoorden dat kinderen in Rotterdam opgroeien in een omgeving waar geweld, ziekte, angst de norm zijn maandenlang, soms zelfs jarenlang, zonder perspectief? Voorzitter, wat ons betreft kan dit niet zo langer. Met onze motie 'Menswaardige opvang begint bij het kind' roepen wij het college op om kinderrechten niet langer te negeren in beleid of in opvang van minderjarige vluchtelingen en asielzoekers. Bovendien horen kinderen en jongeren met een vluchtelingen achtergrond ook zelf betrokken te worden bij het beleid dat over hun leven gaat, niet achteraf, maar vanaf het begin. Voorzitter, elk kind dat vandaag nog moet slapen op een ijzeren boot in angst is een keihard politiek falen. Als we blijven zwijgen, zijn we geen bestuur, maar onderdeel van het probleem. Tot zover.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik kan het eigenlijk heel kort houden. De Silja is wat ons betreft de best mogelijke oplossing zolang de Spreidingswet en de verplichte taakstellingen nog van kracht zijn, de beste oplossing ook om de druk op de Rotterdamse woningmarkt te verlichten. Wij komen op voor de belangen van Rotterdamse woningzoekenden die al jarenlang op de wachtlijst staan. Het contrast met de PvdA, GroenLinks, die zich uitsluitend druk maakt om zo veel mogelijk woningen voor mensen van buiten, kan niet groter zijn. Voor de rest hebben we het al gezegd, de noodkreet van de GZA, de interne brandbrief, is sindsdien enorm genuanceerd. Het was een activistische brief waar eigenlijk niets van overblijft. De GGD heeft geconstateerd dat er geen sprake is van een verhoogd gezondheidsrisico en voor het overige is het zo dat als er mensen op die boot zijn die zich schuldig maken aan zaken als radicalisering, het lastigvallen van vrouwen, geweld, noem maar op, dan is de oplossing heel simpel, die mensen moeten van de boot af, wat ons betreft terug naar het land van herkomst en dat is niet de schuld van de boot.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): U heeft een interruptie van de heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Leefbaar Rotterdam heeft het over het terugtrekken van de Spreidingswet, terwijl dat juist een hele goede oplossing kan bieden voor rijkere gemeentes die juist niet hun verantwoordelijkheid nemen, waardoor alles juist op Rotterdam komt of de vier grote steden. Dus waarom bent u juist tegen de Spreidingswet, die Rotterdam juist zou kunnen helpen te ontlasten?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Nee, dit is juist een totale cirkelredenering. De Spreidingswet is een ondemocratisch gedrocht die ons wettelijk wil verplichten om asielzoekers op te vangen. Zonder de Spreidingswet bestaat er geen wettelijke verplichting voor gemeenten om asielzoekers op te vangen. Dus van tafel met die Spreidingswet, weg met de verplichting voor Rotterdam om asielzoekers op te vangen, zodat het wat ons betreft naar nul kan.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Maar voorzitter, bent u dan niet van mening dat andere gemeentes binnen Nederland ook hun verantwoordelijkheid mogen nemen, zoals Rotterdam dat doet?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Ik vind dat het aan iedere gemeente individueel, aan de inwoners van de gemeente en de gemeenteraad is om te besluiten of er wel of geen asielopvang is en daar is geen landelijke wettelijke verplichting voor nodig. Dat is ondemocratisch mengen in gemeentelijke besluitvorming.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Van Campenhout heeft de volgende moties ingediend. Dan heb ik nog twee moties van de fractie van BIJ1 ontvangen. De motie 'Breek met dehumaniserende opvang' en de motie 'Menswaardige opvang begint bij het kind' zijn beide voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging.

Motie 4. Breek met dehumaniserende opvang

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.4 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja';

constaterende dat:

- in Rotterdam worden duizenden mensen opgevangen op grootschalige, geïsoleerde locaties zoals de Silja Europa, waar onder andere kinderen en vrouwen maanden tot zelfs jarenlang verblijven in schokkende omstandigheden zonder daglicht, veiligheid of perspectief;
- hulpverleners, artsen en bewoners herhaaldelijk waarschuwen voor ernstige risico's op het gebied van gezondheid, trauma, geweld en sociale uitsluiting;
- onderzoek [1][2] en praktijk aantonen dat kleinschalige, wijkgerichte opvang leidt tot betere gezondheid, meer veiligheid en snellere integratie;

overwegende dat:

- de huidige opvang op de Silja Europa en soortgelijke vormen van grootschalige isolatie in strijd zijn met de fundamentele waarden van solidariteit, mensenrechten en menselijke waardigheid;
- vluchtelingen, met en zonder verblijfsstatus, recht hebben op een humane leefomgeving;
- Rotterdam als stad van rechtvaardigheid en inclusie haar verantwoordelijkheid moet nemen om dehumanisering actief tegen te gaan;

spreekt uit dat:

- het grootschalig huisvesten van vluchtelingen op schepen of andere locaties, ver weg van de samenleving een vorm van institutionele ontmenselijking is, die niet langer acceptabel is;

verzoekt het college om:

- te stoppen met het verlenen van medewerking aan nieuwe opvangvormen waarbij vluchtelingen langdurig in isolatie worden geplaatst, zoals op schepen, campussen of industrieterreinen;
- in te zetten op de ontwikkeling van kleinschalige, wijkgerichte opvanglocaties, in samenspraak met buurtorganisaties, maatschappelijke instellingen en bewoners, waarbij participatie en veiligheid centraal staan;
- de raad binnen 6 maanden te informeren over het plan van aanpak voor het afbouwen van grootschalige, geïsoleerde opvang in de gemeente;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.R. van Campenhout

[1]: UNHCR, 'Aanbevelingen voor de opvang asielzoekers en vluchtelingen 22-23'.

[2]: Movisie, 'Asiel en Integratie: wat werkt volgens de wetenschap in de praktijk?'

Motie 5. Menswaardige opvang begint bij het kind

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.4 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja';

constaterende dat:

- in opvanglocaties zoals de Silja Europa wel 400 kinderen verblijven, soms maandenlang, in omstandigheden zonder veiligheid, weinig tot geen ruimte om te spelen, leren of herstellen;
- hulpverleners, artsen en onderwijzers herhaaldelijk waarschuwen voor de schade die zulke omstandigheden aanrichten aan de fysieke, psychische en sociale ontwikkeling van kinderen;
- kinderrechten, vastgelegd in het VN-Kinderrechtenverdrag, ook op gemeentelijk niveau richtinggevend horen te zijn voor beleid dat kinderen raakt;

overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam mede verantwoordelijk is voor het waarborgen van het welzijn van alle kinderen binnen haar grenzen, ongeacht verblijfsstatus;
- de gemeente geen besluiten mag maken over de opvang en huisvesting van kinderen, zonder inzicht te hebben in de gevolgen voor hun veiligheid, ontwikkeling en welzijn;
- Structurele toetsing op kinderrechten helpt om menswaardige opvang te garanderen en schrijnende situaties te voorkomen;

verzoekt het college om:

- een beleidskader kinderrechten op te stellen dat specifiek van toepassing is op gemeentelijk beleid rondom de opvang en huisvesting van minderjarige vluchtelingen, asielzoekers en statushouders;
- bij (tijdelijke) opvanglocaties toekomstige opvang besluiten verplicht een Kinderrechten Effectrapportage (KER) te laten uitvoeren, waarin o.a. wordt getoetst op kindvriendelijkheid, privacy, veiligheid en ontwikkelingsmogelijkheden;
- kinderen en jongeren met een vluchtelingenachtergrond actief te betrekken bij de totstandkoming en evaluatie van dit beleid, bijvoorbeeld via jongerenpanels, scholen of maatschappelijke organisaties;
- de gemeenteraad uiterlijk binnen 6 maanden te informeren over de voortgang en implementatie van dit beleidskader;

en gaat over tot de orde van de dag.”

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Voorzitter, ik heb gisteren heel goed geluisterd naar de artsen van de GZA, zeg ik ook tegen mevrouw Yildirim, en daaruit kwam een hele duidelijke boodschap, dat is namelijk dat de situatie op de Silja voor kinderen niet goed genoeg is. Dat heeft ook verschillende oorzaken. Het gaat over de duur van de opvang, het gaat over de voorzieningen en het gaat over de aard van noodopvang. Over dat laatste zit volgens de artsen van de NZa ook het grootste knelpunt. Kinderen horen niet thuis op noodopvang en daarom kom ik ook tot de conclusie dat kinderen en vrouwen weren van onze noodopvang er niet toe leidt dat ze niet worden opgevangen in de noodopvang, want het COA heeft ook heel duidelijk aangegeven is het hier niet in Rotterdam, dan worden ze geplaatst op een andere noodopvang. Geen oplossing dus. De oplossing is wat ons betreft dan ook gelegen in het verbeteren van de situatie voor die kinderen, omdat, en zo heb ik ook begrepen, het weren van mannen op de boot ook geen oplossing is omdat zij ook niet het probleem zijn. Daarnaast heb ik ook begrepen dat Rotterdam tot op heden voldoet aan de belofte om mensen binnen zes maanden van de boot te huisvesten ergens in een woning in Rotterdam. Sneller dan dat vind ik eigenlijk ook niet per se een noodzaak. De problemen van de mensen die lang op die boot moeten verblijven is echt gelegen aan de randgemeentes voor wie wij de statushouders opvangen. Dus mijn eerste vraag is, aan de wethouder, bent u bereid om uw bestuurlijke doorzettingsmacht in te zetten om die gemeenten, die treuzelen om die statushouders een eigen plek te geven, aan te zwengelen om ervoor te zorgen dat die mensen wel snel van die boot af kunnen? Ik heb een motie samen met de Rotterdamse VVD en DENK om in ieder geval de omstandigheden voor kinderen op de Silja te verbeteren, zodat die kinderen, die op de Silja verblijven ook, de juiste voorzieningen hebben en waardoor we de spel, beweging en sociaal-emotionele ontwikkelbehoeften van die kinderen verbeteren.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Ook op de Silja moeten kinderen kind kunnen zijn

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.4: Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja;

constaterende dat:

- de leefomstandigheden voor kinderen op de MS Silja onvoldoende aansluiten bij de speelbehoeften van jonge kinderen en dit onwenselijk is;
- de huidige voorzieningen beperkt zijn, met name voor kinderen die behoefte hebben aan ruimte voor spel, beweging en sociaal-emotionele ontwikkeling;

overwegende dat:

- het COA verantwoordelijk is voor voorzieningen ten behoeve van het welzijn van kinderen, zoals speelvoorzieningen en recreatieve activiteiten;
- kinderen recht hebben op een veilige, stimulerende en kindvriendelijke leefomgeving;
- binnen- en buitenspeelplekken, evenals een divers aanbod aan voorzieningen zoals sport- en spelactiviteiten, creatieve hoeken en leerzame programma's bijdragen aan het welzijn en de ontwikkeling van kinderen;
- investeren in deze voorzieningen ook bijdraagt aan rust binnen de opvanglocatie en een menswaardige opvang;

verzoekt het college:

- in samenwerking met COA en andere relevante partijen te zorgen voor de realisatie van binnenspeelplaatsen op de Silja boot;
- te zorgen voor een divers aanbod aan kindvriendelijke voorzieningen die aansluiten bij verschillende leeftijden en interesses;
- de raad te informeren over de realisatie van deze voorzieningen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen, S.J.C. Becker en S. Soytekin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is de volgende op mijn lijstje en de laatste op mijn lijstje, dus als er nog andere sprekers zijn, meldt u dan graag nog, de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank u wel, voorzitter. Voor gezinnen met kinderen is Silja zeker niet ideaal, dat zullen we ook als eerste onderkennen. Maar niet ideaal betekent niet niet humaan en zeker dus als er kinderen zijn, want zo'n 400 kinderen moeten te lang op het schip verblijven. Ik kan me ook voorstellen dat het effect heeft op die kinderen, daarom zijn de zorgen van de artsen ook echt wel begrijpelijk. Daarentegen zien we ook dat Silja toch een schip is wat de asielketen, wat echt een enorm probleem is in Nederland, deels ook ontlast en waardoor we mensen ook opvang kunnen bieden. Als je kijkt naar dan de interne memo en vervolgens de reactie van GZA, dan moet er inderdaad intern wel de nodige gesprekken worden gevoerd, want we lezen dat GZA en COA betreuren dat er interne memo heeft geleid tot ongenueanceerde berichtgeving over de gezondheid en het welzijn van bewoners op de Silja en de inzet van de betrokken partijen. De vraag is dan, wat moet ik nou concluderen op basis van deze twee brieven? Moet ik dan concluderen dat deze interne memo behoorlijk overdreven is of is er een directie die totaal geen idee heeft wat er speelt? Want als ik kijk naar alle misstanden die genoemd werden in de memo, blijft daar na het lezen van de brief van GZA en het college weinig van over. De artsen hebben ervoor willen waarschuwen dat er met zoveel mensen op een schip een grotere kans bestaat dat er zich besmettelijke ziektes voordoen, maar de besmettingen zijn er dus niet, dat zegt de GGD, die hygiëne inspecties uitvoert. Daar blijkt ook uit dat er geen verhoogd gezondheidsrisico voor de bewoners is en dat er geen sprake is van besmettelijke tuberculose of mazelen. Nogmaals, ik ga het hiermee niet goed praten, want het is nogmaals niet de meest ideale situatie voor gezinnen met kinderen, maar het is ook niet zo dat er niets gebeurt en dat het alleen maar kommer en kwel is. Er zijn 24 uur per dag medewerkers van COA aanwezig of beveiligers aanwezig op het schip. Het vermoeden van kindermisbruik, dat was al bekend. Het is overigens mogelijk kindermisbruik. Er is medische zorg beschikbaar voor kinderen en kinderen krijgen ook zo snel mogelijk toegang tot onderwijs en er wordt dagbesteding georganiseerd, daar zal de motie van D66, die wij van harte steunen, ook hopelijk meer aan bijdragen. Dus er wordt ook echt wel wat gedaan om de leefsituatie van die mensen te verbeteren en dat is terecht. Voorzitter, dan nog even tot slot over het tot stand komen van het werkbezoek. Ik kan mij goed voorstellen dat je als raadslid goed je werk wil doen en zelf inderdaad wil gaan kijken, maar op de Silja wonen en werken ook mensen. Dus om iedere dag een andere fractie een rondleiding te laten geven, lijkt mij volstrekt onwenselijk. Daarom is het juist goed dat er een gezamenlijk bezoek wordt georganiseerd en niet dat elk raadslid op eigen houtje een kijkje gaat nemen op de Silja, want de Silja is geen attractiepark. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Dank u wel, voorzitter. Dat de situatie op de Silja erbarmelijk is mag ons allemaal niet verrassen en dat mag ook niet omdat het niet klopt. Wat daar gebeurt klopt niet en het klopt om meerdere redenen niet. Ik heb het ook al eerder gezegd. Het is namelijk opvang op een schip en opvang op een schip is crisishulpverlening. Dat is vergelijkbaar met opvang in sporthallen. Crisishulpverlening mag in principe niet langer dan een halfjaar. Dat is niet voor niets zo. Dan heb je nog een tussenvorm en dat is noodopvang. Dat is een stuk serieuzer. Daar kunnen mensen tot twee, drie jaar zitten, in redelijk goede omstandigheden, want dat is namelijk bijvoorbeeld de noodopvang in Lansingerland. Dat gaat over containerwoningen inclusief voorzieningen, inclusief buiten ruimte, inclusief ruimte voor mensen om daadwerkelijk langere tijd ergens te verblijven, een totaal andere situatie dan wat je dan ook probeert met personeel en alles op een boot. Dus dat de situatie daar erbarmelijk is, mag ons niet verbazen. Dat de conclusie dus ook moet zijn dat dit zo snel mogelijk moet stoppen, is ook de enige conclusie die je kunt trekken. Wat Rotterdam moet doen en wat dit college moet doen is gewoon de wet die geldt uitvoeren, dat is de Spreidingswet. Dat betekent dat een veelvoud van de mensen die Rotterdam nu opvangt op de Silja gewoon asielopvang zou moeten zijn in deze stad. Mijn appel aan het college en aan deze wethouder dus is, en ik hoop ook dat hij daarop reageert, zorg dat je de wet uitvoert. Ga zo snel mogelijk, je bent al veel te laat, werk maken van daadwerkelijke opvang voor langere tijd in deze stad. Dat is opvang voor asielzoekers en dat is niet een surrogaat huisvesting voor statushouders, want die mensen hebben gewoon een status en die komen gewoon op de reguliere woningmarkt. Dus dat is eigenlijk mijn appel, stop zo snel mogelijk met de Silja. Het is niet gek dat het daar helemaal misloopt. Wie ook wat probeert te downplayen, mensen horen daar niet zo lang te zitten. Maak werk van het uitvoeren van de wet en zorg voor reguliere en goede opvang.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Zijn daarmee alle sprekers in eerste termijn geweest? Mevrouw Van de Peppel nog.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): Voorzitter, ik heb dat debat eens beluisterd en er vallen mij wel wat schokkende dingen op eigenlijk. Het eerste is dat we de artsen die die brandbrief hebben gestuurd eigenlijk zouden moeten zien als klokkenluiders en hen dus ook ontzettend serieus moeten nemen. Maar wat er gebeurt is dat het van hogerhand bij hen van tafel gemoffeld wordt, bijna monddood gemaakt wordt. Nee, het is niet zo, foutje.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Ik laat u eerst uw zin afmaken, maar ik zag wel ook mevrouw Maassen staan om een interruptie te geven. U mag natuurlijk uw zin afmaken, maar als u nu toch gestopt bent, mevrouw Maassen, een interruptie.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Voorzitter, zegt mevrouw Van de Peppel nou dat de artsen van de GZA door de directie monddood zijn gemaakt?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): Ik zeg dat die artsen nog niet serieus genomen zijn als er niet een goed gesprek gevoerd is, ook niet met bijvoorbeeld ons. Als iemand een brief stuurt met aanwijzingen of in ieder geval een serieuze zorg, dan is het aan ons, volksvertegenwoordigers bijvoorbeeld, om daarmee te praten. Als blijkt dat bijvoorbeeld de organisatie die daarboven zit zegt dat is niet zo, het is minder erg dan we denken, dan jullie zeggen, dan is dat wel een heel duidelijk signaal waar we wat mee moeten, sowieso luisteren naar de zorg van die artsen. Wat er gebeurt is op het moment dat een volksvertegenwoordiger dat wil doen, dus iets wat misschien het bedrijf zelf niet helemaal oké gedaan heeft, maar een volksvertegenwoordiger zegt ik neem het wel serieus, want ik heb de wethouder ook niet gehoord dat hij deze artsen op gesprek heeft gevraagd, dan wordt

datzelfde raadslid eigenlijk ook weer bijna monddood gemaakt inderdaad, want ze mag niet komen, ze kan niet het gesprek aangaan en er wordt onder het tapijt gemoffeld wat er gebeurt. Want er zijn wel 52 kinderen die niet naar school kunnen. Het gaat niet alleen maar over tbc of al die andere virussen waar ze het over hadden wat de GGD monitort, het ging ook over mentale gezondheid, wat je niet kunt checken via de GGD. Er zijn signalen van deze artsen en linksom of rechtsom, als het klokkenluiders zijn, dan moeten we daar gewoon naar luisteren, serieus nemen en niet zeggen ik heb ze gisteren ook gesproken en dat was gearrangeerd. Dat was niet in een beslotenheid waarin zij openlijk hun zorg konden uiten. Ik vind dat zorgwekkend, dat wij hier als raad, als volksvertegenwoordigers, dat oké vinden.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Voorzitter, zegt mevrouw Van de Peppel nu dat de artsen die gisteren hebben gesproken niet helemaal eerlijk hebben kunnen zijn?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): A, weet ik dat niet, want ik heb die artsen niet apart kunnen spreken en B, is dat niet aan mij. Die artsen die u gisteren gesproken heeft, waren dat de artsen die die brandbrief hebben geschreven? Daar gaat het om. Dat waren dezelfde? Gek dat die dan in één keer heel andere signalen hebben.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Ik ben even benieuwd, want mevrouw Van de Peppel heeft dus aangegeven dat zij meent dat de artsen, die ik gisteren heb gesproken, blijkbaar niet helemaal in vrijheid hebben kunnen spreken en vervolgens zegt ze ik weet het eigenlijk niet. Waar baseert mevrouw Van de Peppel nou al haar beweringen op?

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): Nee, dan heeft u niet helemaal juist naar mij geluisterd. Ik heb gezegd dat we deze artsen op deze manier, zoals dit proces gegaan is, niet serieus hebben kunnen nemen en dat vind ik schokkend en dat vind ik schadelijk.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Kind, aanvullend.

De heer **KIND** (volt): Ik vind het een behoorlijk lelijk debat. Het gaat continu over een brandbrief downplayen, dan de directie, nee, de artsen hebben gelijk, nee, toch de directie, de brief van het college die ook nog extra verwarring zaait. Kijk, voor dit soort situaties hebben we in Nederland de inspectie en in de hele brief van het college zie ik nergens het woord inspectie. Ik zie de GGD, maar de GGD is geen inspectie, die houdt alleen zich bezig met de hygiëne en een aantal publieke gezondheidstaken op de MS Silja. Maar als we dit goed en gedegen willen aanpakken, dan gaan we even voorbij aan deze discussie en wat we dan vragen aan het college, doe een melding bij de inspectie en laat onafhankelijk onderzoek doen naar de situatie, zodat we echt daadwerkelijk een goed en gedegen onderbouwing hebben voor wat hier gebeurt en hoe het verbeterd kan worden.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Daarmee is het ook voldoende voor mevrouw Maassen. Volgens mij zijn dan alle sprekers die in de eerste termijn een bijdrage willen leveren aan de orde geweest. Ik begreep van de wethouder dat hij even 2 minuten wil schorsen voor een korte sanitaire stop en dan gaan we daarna verder met de beantwoording van de wethouder in de eerste termijn.

(De vergadering is geschorst.)

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Iedereen is weer aanwezig, dus dan gaan we verder met de beantwoording van de wethouder in de eerste termijn.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik begin even met de vraag die nog even boven de lucht hangt, waarbij ik geenszins het idee had om een werkbezoek van iemand te blokkeren, maar op donderdag kreeg ik te horen dat er weer een bezoek gepland stond vanuit een fractie uit de gemeenteraad op Silja. Ik wil u wel meegeven, ik heb echt wel signalen meegekregen van verschillende mensen die werken op Silja van dat doet echt wel iets met ons als er steeds partijen, niet zozeer politieke partijen, maar steeds bezoeken komen van verschillende groepen naar Silja. Toen heb ik gezegd, wat we kunnen doen, die behoefte is er vanuit de raad, laten we dan het opengooien voor iedereen. Dat was het idee, van als dat zo is, laten we dat organiseren. Ik begreep dat de wens was om dat voor de raad te doen, dus vrijdag is dat begonnen en ik vermoed zo dat de PvdA ook daar op vrijdag een bericht over heeft gehad. Als het niet zo is, dan is dat op zijn vroegst donderdag geweest. Toen heb ik in alle eerlijkheid contact gehad met de fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid, die appte mij daarover van we krijgen dit, maar volgens mij is dit niet helemaal hoe het zou moeten gaan. Daar heb ik telefonisch contact over opgenomen, daarover afgestemd, uitgelegd wat de intentie was, juist om het brede te organiseren en ook aangeboden niet alleen GZA, maar ik ben bereid om zelfs ook andere partijen uitnodigen, zodat je alles kunt vragen wat je wilt vragen. Volgens mij was dat oké. We hebben daarna, na dat telefoongesprek, ook nog eens even contact gehad over de media die daaromheen georganiseerd werd, enerzijds vanuit NPO en anderzijds bij mij op PowNed, waarvan ik heb gezegd, via mijn woordvoerder, PowNed ga ik niet te woord staan omdat ik vind dat ik eerst het debat met de raad daarover moet hebben. Toen hebben wij eigenlijk de lijn afgestemd van de lijn zal zijn duidelijk, we gaan een brede bijeenkomst organiseren en daarmee is het uit de wereld. Dus er zit absoluut niets kwaads achter van het blokkeren van een bezoek aan Silja, eerder vanuit het idee laten we het met elkaar goed organiseren, ook zoals vaker werkbezoeken worden georganiseerd via een commissie en ook vanuit de gedachte hoe zorg je ervoor dat dat zorgvuldig gebeurt, dat je wel gewoon iedereen kunt spreken die je wil spreken en met een bepaald respect van er wonen ook gewoon mensen en er werken ook gewoon mensen. Dus er zat nogmaals niets kwaads achter.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Punt, dank u wel, want u heeft een interruptie van mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, dat is dus na het annuleren van de afspraak, heeft u gebeld. Dat had vooraf gemoeten. Bent u dat met me eens?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Nogmaals, het gaat mij om die gedachte die ik erbij had en niet zozeer van het annuleren van een afspraak. Het was een voorstel vanuit mij, is het een idee om hem breder te trekken dan alleen voor 1 partij? Dat is als suggestie gedaan. Nogmaals, er zat niets kwaads achter. Als je mij vraagt was het handig geweest om u daarover van tevoren te bellen? Ja. Nogmaals, ik vind een zo'n debat over wanneer had je mij moeten bellen of niet, als ik nu had geweten dat dit zo pijn gedaan zou hebben, dan had ik natuurlijk van tevoren gebeld. Dat is het probleem voor mij niet. Weet dat we dat echt wel ook hebben gedaan nadat dat proces liep, want we vonden het wel belangrijk dat u erbij was, want ik weet dat er echt wel inzet is gepleegd. Voorzitter, dit werkt niet op deze manier.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Raadsleden mogen op zich met elkaar overleggen, maar liever niet in de zaal. Dus als u wil overleggen, achter in de zaal, maar gaat u vooral verder met uw beantwoording. Ik zie dat er inderdaad wat onrust is, dus ik vraag

inderdaad de raadsleden om ook eventjes met aandacht naar de beantwoording te luisteren. Het woord is aan de wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Voorzitter, nogmaals, als u excuses wilt horen, dan wil ik best mijn excuses aanbieden. Nogmaals, er zat geen kwaad in mijn opzet, dat wil ik ook even aangeven. Ik sta er echt wel om in het belang van die stad te opereren en het goed voor jullie te organiseren. Dus op het moment dat ik dat hoorde, wilde ik hem echt oprecht breder neerzetten, waarbij u ook de juiste informatie krijgt. Ik hoor dat er door 1 partij gesproken zou worden. Nogmaals, ik heb echt goed geschakeld, had ik het idee, met uw fractievoorzitter daar ook, ook ten aanzien rondom de media daarover. Daar hebben we gewoon goed op afgestemd. Daarna heb ik dat ambtelijk verder willen brengen en er is echt een aantal keer getracht u persoonlijk te bereiken via mijn politieke assistent. Daar is 0 reactie op geweest, zowel telefonisch niet als berichten die daarop zijn geweest. Vanuit het idee, we hebben er echt wel aan gedaan om zoveel mogelijk te betrekken, te benaderen en het goed te organiseren.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Ik zie dat mevrouw Yildirim een punt van orde wil maken.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Even punt van orde. Voorzitter, laten we wel even bij de feiten blijven, want de wethouder haalt nu de complete tijdlijn uit elkaar. Ik had een afspraak staan op 8 mei, donderdag. Woensdagavond wordt mij door de artsen gezegd de gemeente, ik weet niet wie dat is, de gemeente heeft het gesprek gecancelled, bezoek gaat niet door, je kunt niet langskomen. Wat gek, de gemeente heeft gecancelled. Hoe kan dat? Nadien is, begrijp ik inderdaad en dat is ook zo, contact met onze fractievoorzitter geweest en vier dagen later heb ik een gemist telefoontje van de PA.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank. De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Misschien ter verduidelijking, want ik weet niet wie u heeft gesproken en heeft gezegd de gemeente heeft gecancelled. Eigenlijk de juiste woorden die daarin gebruikt hadden moeten worden zijn de gemeente, of in dit geval heel specifiek de wethouder, doet een voorstel om dat breed te trekken en een nieuw voorstel te doen om het voor de raad te organiseren. Want het is niet gecancelled, het zou dan eventueel verplaatst worden om het breder te organiseren. Dat was misschien een betere communicatie geweest in deze context.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Een punt van orde van de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Ik heb ook een punt van orde. Ik vraag me af, gaat het om de mensen op de Silja of gaat het om mevrouw Yildirim in dit debat? Uw hele spreektijd gaat op aan uw eigen ongenoegens over wel of niet gebeld en dit dat. Volgens mij is dit nu klaar. Dit is helemaal uitgekristalliseerd. De wethouder heeft ook heel ruiterlijk toegegeven richting wat u wilde horen en het gaat maar door. U zegt ik ben niet gebeld en u heeft wel gemiste oproepen. Dus laten we hier nu mee stoppen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans, het begin van uw bijdrage was een punt van orde, het tweede deel van uw bijdrage was geen punt van orde. Dat was gewoon een debat bijdrage.

De heer **CEULEMANS** (lr): Het was ter illustratie van mijn ordepunt.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Daar wil ik echt uit blijven, want dan wordt dit een heel ingewikkeld debat. Dus een punt van orde is een punt van orde en daarna graag kan dat weer in een eigen bijdrage. Ik zie nu twee mensen staan die willen reageren. Mevrouw Van de Peppel was als eerste.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): Voorzitter, ik heb eigenlijk een verhelderende vraag aan de aan de wethouder over dit onderwerp, omdat is het nou zo dat een raadslid dan eerst aan een wethouder moet vragen of dat diegene met de ketenpartner mag praten of is het gewoon zo dat wij eigen afspraken maken en dat een wethouder daar helemaal niets mee te maken heeft? En op het moment dat we een commissie hebben en wij als commissie besluiten dat wij een werkbezoek gezamenlijk willen hebben, dat we dan aan u en uw team vragen of dat dat kan? Dus dat het in deze zeer ongepast was wat de werkwijze is geweest?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Met name dat laatste. Tegelijkertijd heb ik ook wel aangegeven met name op zo'n locatie, die echt wel onder een vergrootglas staat. We hebben ook natuurlijk zo'n artikel gehad, dat doet ook iets met die mensen op die boot. Dus op het moment dat u uw werk wil doen, dan wil ik daar maximaal in faciliteren, volgens mij heb ik dat ook echt geprobeerd in deze situatie, alleen aan de andere kant zie ik ook wat dat doet met die locatie, met die bewoners, met die mensen die daar wonen. Dat is de balans die ik daarin heb proberen te maken. Ik wil echt uit de wereld helpen dat ik ben voor gaan liggen, want anders had ik niet alles uit de kast gehaald om het alsnog voor de raad met allerlei opties met alle mensen beschikbaar stellen om u van maximale informatie te voorzien. Dus dat ben ik met u eens. Zeker, u moet uw werk onverlet kunnen doen als raadslid, met iedereen kunnen praten die u wilt, maar in deze dacht ik juist daar goed aan te doen om het op deze manier aan u voor te stellen, ook met het oog op de mensen die daar werken en wonen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): Voorzitter, maar de wethouder had dan toch gewoon de mogelijkheid om dit als voorstel te doen? Hij had dan toch niet het bezoek gelijk hoeven te cancelen? Hij had gewoon een voorstel kunnen doen, of u gaat zelfstandig, maar ik wil er ook een groter werkbezoek van maken. Waarom is dat niet gewoon voorgesteld?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Nogmaals, ik heb dus ook gezegd dat degene die mevrouw Yildirim heeft gebeld en dat zo heeft gecommuniceerd, dat waren niet mijn woorden. Mijn voorstel was doe het dan breder organiseren en met de juiste mensen, die alle informatie kunnen bieden. Voorzitter, ik kan op deze manier heel moeilijk mijn antwoord geven als ik buiten de microfoon om aangesproken worden. Dus het helpt mij als u als voorzitter daar even iets structuur in aanbrengt.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dat doe ik, maar u kunt ook gewoon wel een beetje doorpraten. Het gebeurt vaker dat er hier geroezemoes is, dat is aan beide zijden van de raad. Ik heb zojuist inderdaad gevraagd aan iedereen om ook met aandacht te luisteren naar de beantwoording van de wethouder, maar iets van geroezemoes is er gewoon nou eenmaal in de zaal. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Volgens mij was dat niet aan de hand. Ik geef mevrouw Maassen de ruimte om een punt van orde te maken.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Ik kan uit ervaring spreken dat het heel erg storend is als mensen buiten de microfoon om naar je roepen en volgens mij is dat wel wat er zojuist gebeurde. Dus als mensen een bijdrage willen leveren, dan zou ik willen voorstellen om in ieder geval in de microfoon te spreken, zodat wij allemaal kennis kunnen nemen van hetgeen er wordt gewisseld.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Uiteraard is dat zo en er moet niet buiten de microfoon geïntervenieerd worden richting een wethouder of richting een spreker. Dat is absoluut het geval, maar in mijn inschatting was dat nu niet aan de hand. Ik zal daar verder strenger op toezien, als dat uw oproep aan mij is. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Maar dan graag een ordepunt, want de wethouder was nu aan het vertellen waarom hij aan de arts had gevraagd om het bezoek breder te trekken en de vraag die mijn collega stelde was, waarom heeft u dat niet aan mevrouw Yildirim, de initiatiefnemer, gevraagd? Dus ik wees inderdaad van het is geen antwoord op de vraag en daar wil ik u even aan helpen herinneren. Het gaat over mevrouw Yildirim en in die zin ook in haar rol als raadslid met een controlerende functie en niet alleen als haar rol van mevrouw Yildirim.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Helder. Dit helpt inderdaad, als je het via de microfoon gebeurt, voorzitter. Laat ik dan vooropstellen, het is niet goed gegaan. Het is gewoon niet goed gegaan en daar wil ik dan mijn excuses voor aanbieden richting mevrouw Yildirim. Volgende keer moeten we dat inderdaad anders doen. Dat is dan denk ik de conclusie die ik bij deze maak. Nogmaals, er zat niets kwaads in. Ik wilde het echt wel aanbieden op een goede manier en dat ieder alles beschikbaar is, maar het is niet gelopen zoals iedereen had gewild. Dus excuses daarvoor.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): U heeft een interruptie van mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Ik ben wel benieuwd. De wethouder begon zijn verhaal dat hij dus signalen had gekregen van mensen die daar werken en dat dat eigenlijk zijn handelen in gang zetten. Dus ik ben wel heel benieuwd van wie kwamen die signalen dan? Welke mensen waren dat op die boot die daar werkten?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Voorzitter, dat zijn gewoon medewerkers. Er werd dan ook wel gezegd, wij doen dat verzoek wel accepteren, ook om niet het gevoel te hebben dat we die deur dichtgooien. Maar ik refereer ook echt naar het artikel van NRC, dat heeft echt iets gedaan met die medewerkers, dat daar een beeld is geschetst waarvan zij denken wij werken eigenlijk hier met ziel en zaligheid om iets te betekenen voor die mensen, maar er ontstaat een beeld dat toch echt niet strookt met de werkelijkheid waarin zij werken. Dat zijn die signalen van die medewerkers die ik heb ontvangen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Dank u. Dan besluit uw woordvoerder dus als een raadslid gewoon daar wil controleren, kijken wat er gebeurt, dan besluit u dus dat uw woordvoerder zegt dat een raadslid aapjes gaat kijken. Nou houd ik al niet zo van aapjes kijken, dat weet u, maar ik zie dat toch een beetje als een hele rare uitdrukking voor een

woordvoerder van een wethouder. Een woordvoerder spreekt namens u. Een raadslid gaat er geen aapjes kijken, een raadslid gaat gewoon kijken wat er aan de hand is. Dus ik vind dat een hele ongelukkige uitdrukking.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Dat onderschrijf ik. Een woordvoerder spreekt namens mij, dat klopt. Ook daarin hadden we andere woorden moeten kiezen, voorzitter. Dan zijn er een aantal vragen gesteld. Ik probeer het even in algemeenheid te doen. Ik heb gezegd dit is een fantastische creatieve oplossing voor de opgave die we als land hebben om bij te dragen aan de asielketen die we in Nederland hebben. Voordat die Spreidingswet er was en er dus geen wet was om asielzoekers opvangen, heeft dit college de afspraak gemaakt wij realiseren structureel een opvang voor 500 specifieke asielzoekers. Daarnaast hebben we ook gezegd, in het coalitieakkoord, wij voldoen aan onze wettelijke taakstelling. Dus elke taakstelling die we van het Rijk krijgen, gaan wij aan voldoen om die tijdig te huisvesten. Dat betekent, even goed voor het beeld, dat die 500, dat was standaard, daar was geen wet voor, ik wil even het woord gebruiken, het is een extraatje dat we doen als gemeente zonder dat daar een kader voor was. Het huisvesten van statushouders, dat is een wet en daar hebben we al die jaren aan voldaan, totdat die Spreidingswet kwam. Totdat die Spreidingswet kwam, of eigenlijk daarvoor al, hebben we gezegd wij halen een schip naar Rotterdam, dragen bij aan de asielketen, maar dat doen we niet met asielzoekers, maar dat doen we met gekoppelde statushouders die nu in die asielketen vastzitten. We halen die prop eruit en zorgen ervoor dat een grote groep nieuwkomers alvast in Rotterdam zich vestigen. We gaan daar een aantal programma's voor ontwikkelen, waaronder de vroege start in inmiddels de Meedoen Balie, zodat ze alvast kunnen landen in de omgeving waarin ze zitten. Dat is wat we hebben gedaan, in eerste instantie met de afspraak voor 1.500 plekken, waarvan 1.000 voor Rotterdam, 500 voor de regio. Toen de Spreidingswet kwam had elke gemeente de gelegenheid om in te brengen hoe zij willen bijdragen aan die spreidingswet. Wij als Rotterdam hebben gezegd wij gaan naar de opgave die ons is opgelegd, 2.500 plekken, dat was trouwens ook ons voorstel. Wij kunnen in Rotterdam 2.500 plekken realiseren in de vorm van 500 asielzoekers en 2.000 in de vorm van gekoppelde statushouders voor heel Zuid-Holland. Daar ontstond dan ook een uitbreiding, waarbij je dus ziet dat nu dat geaccordeerd is door de minister binnen die Spreidingswet. Dus dan spreek je niet zozeer van je moet deze asielzoekers opvangen, de minister heeft bepaald, binnen de Spreidingswet, en akkoord bevonden dat Rotterdam met dit voorstel bijdraagt aan de opgave die er is binnen dus die Spreidingswet. Dus het is geen discussie meer die je hoeft te voeren, je moet per se asielzoekers, in zijn totaliteit draagt Rotterdam bij aan het ontlasten van de asielketen. Dan voorzitter, een vraag over de rol van het CJG. De CJG is heel nauw betrokken op het schip. Elk signaal dat het CJG binnenkrijgt van het GZA vangen zij meteen op. Dat is even los van alle standaard programma's die ze sowieso uitvoeren, maar op het moment dat er een signaal binnenkomt van GZA pakt CJG die op en die doet dan meteen een nieuwkomersonderzoek. Het enige waar het op dit moment aan schort vanuit CJG, is dat er geen zwangerschapsaanbod is. Dat is iets waar nog wel aan gewerkt wordt, maar dat is eigenlijk het enige wat nog niet gebeurt. Wat betreft de vaccinatiegraad, die is relatief hoog op de Silja en dat komt doordat vaak de asielzoekers in een opvangcentra zitten en daar al gevaccineerd worden, dus als ze doorstromen naar Silja, dan zie je dat ze dus al gevaccineerd zijn. Dan de vraag over hoe taxeer ik de signalen van GZA. Dan even die brief van GZA. U hebt gemerkt in het debat dat ik enorm geschrokken was van de krachttermen die werden gebruikt. Ik heb toen ook heel duidelijk gezegd beste collega's, er valt niet te soebatten op het moment dat er sprake is van kindermisbruik, in welke vorm dan ook. Dus op het moment dat in die brief staat, die interne memo, topje van een ijsberg en het werd niet genuanceerd in die interne memo, dus ik schrok, dat zei ik toen ook al, ik schrok echt van die van die interne memo. Ik heb daar toen ook wel het gesprek mee over gevoerd, met onder andere GZA, maar ook met COA, van ik wil hier meer duiding van

hebben, want als je het hebt over een mogelijke uitbraak, kindermisbruik en radicalisering, dan is er ook sprake van strafbare feiten, dat kunnen we niet zomaar over ons heen laten gaan. Dus daarmee die signalen heel erg serieus genomen. Uit dat gesprek is er dus afgesproken om duiding te krijgen, in de hoop dat we die ook voor de actualiteitenraad ontvangen. Helaas heeft het GZA dat niet voor elkaar gekregen, om dat voor de actualiteitenraad met ons te delen. Het had iets meer tijd nodig en uiteindelijk heeft u een brief gehad waarin staat dat het gaat inderdaad om één situatie rondom kindermisbruik onderling, maar dat is een casus, dat zit in een proces. Als het gaat om radicalisering, heb ik expliciet gevraagd, ook een vraag die Leefbaar Rotterdam stelde, wat is dat dan concreet? Daarvan is gezegd dat kunnen we nu niet opnemen in de vorm van duiding, omdat daar een onvoldoende verhaal en duidelijkheid over is om daar echt iets over te zeggen. Als het gaat om die uitbraken is eigenlijk de kern van de boodschap er zijn zorgen, en ook dat heb ik eerder in de commissie gezegd, het is een fantastische, creatieve oplossing, maar het is geen ideale situatie voor langdurige opvang. Dat erken ik.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u. Ik zocht naar een punt, maar fijn dat u meewerkt. Een interruptie van mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): Het was eigenlijk een verhelderende vraag op het gesprek, wat u had naar aanleiding van die brief, met de GZA en het COA. Waren dat nou net niet de 2 organisaties die eigenlijk ook wel een beetje kritisch waren op die brandbrief van die artsen zelf? Mijn vraag aan u was, heeft u die artsen zelf uitgenodigd om in de beslotenheid met elkaar te spreken wat hun zorgen zijn? Want een directie is toch altijd net een beetje anders dan de mensen zelf.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Nee, ik heb de artsen niet zelf gesproken. Maar nogmaals, op bestuurlijk niveau mag je ervan uitgaan dat die verantwoordelijkheid daar ook wordt genomen. Ik heb ook in een ander gesprek met alleen de directeur van GZA expliciet gevraagd, zeker ten aanzien van kindermisbruik en daarna ook over radicalisering, gaat het expliciet om één casus of heeft u vermoedens dat er nog andere casussen zouden kunnen opspelen? Daar was het antwoord op nee. Op het moment dat ik zo'n vraag stel aan een verantwoordelijke binnen zo'n organisatie, dan moet ik daarop kunnen vertrouwen. Uiteindelijk herken ik de signalen die er zijn, die de artsen aangeven in die brief. Nogmaals, het is geen ideale situatie voor langdurige opvang. Ik heb ook de oproep gehoord van de VVD en D66 om dit als boodschap mee te nemen naar de regiogemeenten, streef ernaar om binnen 6 maanden de mensen te huisvesten naar permanente bewoning. Maar ik wil ook even aangeven, en dit is niet om het te bagatelliseren, we hebben hier met een doelgroep te maken die veelal uit een oorlogsgebied komt, vaak getraumatiseerd, dat vraagt natuurlijk ook al extra aandacht om die mensen goed te begeleiden en te ondersteunen. Dus die symptomen die er zijn, die zijn heel herkenbaar, die zijn heel herkenbaar bij deze doelgroep. Nogmaals, we hebben een lange weg afgelegd om hier uiteindelijk een veilige haven te hebben en we doen er alles aan om dat goed te managen en goed te organiseren en zeker ook goed te faciliteren. Is het een ideale oplossing? Nee, het is een fantastische creatieve oplossing, heb ik gezegd, maar niet een ideale oplossing voor langdurige opvang. Want een hutje met een raam die open kan, dat is fijn voor een voor een 3, 4, 5 dagen, maar het liefst niet langer. Vastzitten in een azc ergens in het land en niet de mogelijkheid krijgen om aan vroege start te doen, alvast te werken in de regio waarin je komt en daarmee de taal leren, dan kiezen we toch voor dat laatste, om daarmee mensen iets meer perspectief en sneller perspectief te bieden.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Ik zie twee interrupties en ik proef ook er wordt toch heel veel gewisseld om zo meteen te gaan naar het beantwoorden van vragen en het behandelen van moties, want dan kunnen we daarna ook proberen richting een dinerpauze. We hebben nog een tweede termijn te gaan, dus er is nog een aantal stappen te nemen. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, ik sla een beetje aan op wat de wethouder zegt over het is niet de ideale situatie. Dus ik probeer even het debat ook naar de inhoud te verschuiven. U zegt randgemeenten, neem uw verantwoordelijkheid. Ik ben dus ook op zoek van bent u ook op zoek naar ideale oplossingen? U heeft het over niet ideale oplossingen, dat is de Silja. U zegt ik zie dat ook, beste collega's. Bent u ook op zoek naar andere oplossingen? Dus met andere woorden, wethouder, wat gaat u nou doen eigenlijk? Want u zit op die stoel, ik zit daar niet.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Nee, dat klopt. Ik zit op deze stoel, maar wat ik zeg, want u pakt maar een deel van mijn zin, het is niet een ideale situatie voor langdurige opvang. Dus met name dat tweede stukje, niet voor langdurige opvang. Dus het kan best een ideale situatie zijn als je het voor elkaar krijgt om binnen een paar weken iemand te huisvesten, maar het is niet de ideale situatie voor langdurige opvang. Dat realiseren we ons, maar de vraag is altijd wat is dan het alternatief? Het alternatief is wat ik zonet schetste, is dat ze vastzitten in die keten en je laat ze zitten in een plek ergens in het land, terwijl wij ook de voordelen zien. Je haalt ze al naar de regio, je biedt ze faciliteiten aan, je laat ze eventueel al werken in de regio, je laat ze al de taal leren en daarmee zorg je dat ze veel sneller onderdeel zijn van de samenleving waar ze straks terechtkomen. Dus dat is waar we voor kiezen. Je ziet dat in Rotterdam de huisvestingstermijn zo'n 5 tot 6 maanden is. De oproep is helder, ik zal dat meenemen richting collega gemeentes, om ook daar die oproep nog eens te onderschrijven en hopen dat daar natuurlijk ook situaties voor anderen ontstaan dat ze snel permanente huisvesting hebben. Permanente huisvesting is voor mij de meest ideale situatie.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Dat is fijn om te horen, dat dat zo is. U zegt er zijn geen oplossingen. Die oplossingen zijn er wel, namelijk dat je een start maakt met het op zoek gaan naar andere opvanglocaties, zeker met in het achterhoofd dat je weet wat hier echt het grootste probleem is, de grootschaligheid van opvang. De grootschaligheid eigenlijk, die zorgt met name voor de problemen die geschetst worden. Dus laten we daar ook even heel precies zijn. Het huurcontract van de Silja loopt tot begin 2026. Ik hoor u zeggen het is niet de ideale situatie om lang in te verblijven. Ik zeg ook, wat ik meeneem uit de gesprekken met de artsen is ook dat met name die grootschaligheid hier een probleem is. Erkent u dat ook, dat het hem ook zit in de grootschaligheid, en kunt u ook gewoon kleur bekennen? Want wordt dat contract nou verlengd en gaan we gewoon lekker door met grootschaligheid of zegt u het is mei 2025, wij erkennen dat dat de grootschaligheid een probleem is, ik ga een start maken met inventariseren van locaties in de stad waar we kleinschalige opvang kunnen realiseren? Dan vraag ik niet van u om dat allemaal in 1 dag op te lossen, maar als je niet erkent dat de grootschaligheid hier ook een factor is, dat die zorgt voor de problemen die er zijn, dan zijn we heel erg ver van huis.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Ik erken niet dat de grootschaligheid het probleem is. Dat erken ik niet. Ik denk dat je het goed moet organiseren met elkaar. Ik denk dat de faciliteiten

goed georganiseerd moeten zijn en natuurlijk zullen elke uitdagingen die er zijn snel opgepakt moet worden. Maar nee, ik denk niet dat de grootschaligheid het probleem is. Ik denk dat de doelgroep ook maakt dat dat iets vraagt van ons. Ik heb u aangegeven dat dat een doelgroep is die een lange weg heeft afgelegd met allerlei hobbels en daarmee dus echt wel ook trauma's en allerlei andere symptomen met zich meebrengt. Ik denk dat we daar heel goed oog moeten hebben en daar alles eromheen moeten organiseren. Ik erken niet dat grootschaligheid het probleem is. De Spreidingswet is nu bepalend, dat loopt tot die periode, dus tot 01-2026. Wij zijn in enorme afwachting van wat het Rijk nou besluit en wat het van ons verwacht. Ik heb ook gezegd, we hebben de 500 afspraak binnen het coalitieakkoord. De Spreidingswet is bepalend als wettelijk kader. De taakstelling is op dit moment ook een wettelijk kader, daar voldoen we gewoon ook aan en dat is op dit moment het wettelijk kader waarin we opereren en het gesprek ook met het Rijk voeren, wat verwacht je nou op middellange termijn en wat betekent dat specifiek voor Rotterdam? Dat zal een aantal scenario's met zich meebrengen en als er dus echt iets op tafel ligt, dan zal ik u er natuurlijk als eerste over informeren. Ik ga naar de moties, voorzitter. Ik probeer dan even te voorkomen dat ik niets mis. Ik ga even naar de moties en dan check ik zo even of ik wat mis. Ik heb de eerste motie van de Partij van de Arbeid, 'Scenario's voor opvang vanaf 2026'. Ik heb u net aangegeven, ik erken niet dat grootschalige opvang het probleem is. Dat biedt juist kansen in de krapte van de woningmarkt waarin we zitten. Maar ik ben het wel met u eens als het gaat zorgen voor dat alle faciliteiten daaromheen goed georganiseerd zijn en daarmee welzijn van de doelgroep gewaarborgd wordt. Ik zal deze motie ontraden. 'Geen kinderen en jonge vrouwen meer op de Silja', deze motie is van GroenLinks, voorzitter, zal ik ontraden. Ik begrijp uw gedachten wel, maar realiseert u zich dat dit andere problemen met zich mee kan brengen, in de vorm van gezinshereniging. Je hebt alleen mannen, je wilt natuurlijk ook wel dat mensen snel bij elkaar komen, juist vanwege het welzijn van mensen. Ik spreek ook wel eens mannen die echt hier een tijdje zijn, terwijl hun gezin nog in een ander land is. Dat doet ook iets met mensen. Dat betekent als je geen kinderen en jonge vrouwen niet op Silja, moet je andere locaties zoeken. Dat beperkt ons echt in de mogelijkheden die er op dit moment zijn, dus ik moet helaas deze motie ontraden. 'Einde aan de opvang in de Silja'. Het contract loopt sowieso tot 1 februari 2026. Ik weet niet wat de toekomst met zich meebrengt, maar zodra dat bekend is, zal ik dat met u delen. Om dan nu zo stellig in deze motie mee te gaan, dat kan ik dus niet. Dus ik zal deze motie ontraden.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): U heeft een interruptie van mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, dan zou dat besluit dus in het najaar al moeten komen. Dus ik ben ook benieuwd hoe u dat tijdspad dan ziet. Want als u besluit te stoppen, dan heeft u dus geen plan. U heeft geen scenario's klaarliggen, bestuurlijk gezien is dat natuurlijk best wel vreemd, dat je zegt ik ga eens even in november een kopje koffie drinken en we gooien de boel op slot. Dan heb je dus geen scenario's om te handelen. Ik denk dat u die wel heeft, maar ik vraag het u om die met ons te delen. Zolang u ze niet hebt, dan is dat zeg maar de motivatie achter de motie. Ik heb even een vraag aan de wethouder. Wat mij heel erg stoort in dit debat is dat we eigenlijk de signalen van professionals, die eigenlijk twee jaar lang met kinderen werken, te niet doen. U zegt ook ik erken niet dat grootschaligheid hier echt een problematiserende factor is, in waar we het nu over hebben. Kijk, we hebben ook een Kind in azc werkgroep in Nederland, die bestaat uit verschillende organisaties, zoals Defence for Children, Save the Children, VluchtelingenWerk Nederland, UNHCR, en die zeggen eigenlijk, en daar beginnen ze eigenlijk mee, dat is een brief over kinderen die in dit soort locaties worden opgevangen, wij verzoeken u de kinderen in crisisnoodopvang en noodopvanglocaties en de grotere sobere doorstroomlocaties direct over te plaatsen naar regulier en kindvriendelijke opvanglocaties. Dus waar zij eigenlijk een groot probleem mee hebben, is de grotere opvanglocaties. Waar ik dan een beetje treurig van word in dit debat is dat er gewoon medische adviezen liggen, dat er adviezen liggen van

professionals, die dag in dag uit bezig zijn met waar we het nu over hebben, en eigenlijk zegt u de signalen die vallen best wel mee van de artsen en by the way, grootschaligheid, de problemen in het welzijn van deze mensen, daar geloof ik ook niet echt in. Dat vind ik wel triest.

Mevrouw **Vlieger** (gl): Heel even een punt van orde.

De **voorzitter** (Mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **Vlieger** (gl): Zijn we met de tweede termijn begonnen?

De **voorzitter** (Mevrouw Kockelkoren): Nee, dit was naar aanleiding van de motie die werd geadviseerd door de wethouder. De wethouder.

De heer **Achbar** (wethouder): Voorzitter, ik vind het een niet juiste analyse van wat ik heb gezegd. Voorzitter, wat ik heb gezegd is ik erken de signalen die er zijn vanuit GZA en vanuit de professionals. Ik herken ze ook, alleen ik ben niet ervan overtuigd dat de reden daarvan is de grootschaligheid van een opvanglocatie, want ik kan u zeggen dat ook op andere locaties dezelfde problemen zijn bij kinderen, volwassenen. Mijn overtuiging is, en geloof is, die mensen, die hebben enorme bagage en trajecten afgelegd, wat bijdraagt aan de situatie, het gevoel wat ze hebben en de symptomen die er zijn. Dus ik wilde daarmee niet bagatelliseren. Natuurlijk, een fijne situatie draagt bij aan een positief gevoel. Daarom erken ik ook dat het niet hebben van een raam die af en toe opgaat echt ook nog niet helemaal optimaal is, maar ik wil daarmee niet zeggen dat grootschaligheid het probleem is voor de situatie waar deze mensen in zitten, want we zien dat in elke locatie dit soort problemen voorkomen. Dus zo wil ik hem even in perspectief plaatsen, voorzitter. Dan heb ik de motie van BIJ1, dat het grootschalig huisvesten van vluchtelingen op schepen of andere locatie ver weg van de samenleving een vorm van institutionele ontmenselijking is. Ook deze motie zal ik moeten ontraden. Te stoppen van het verlenen van medewerking aan nieuwe opvangvormen, waarbij vluchtelingen langdurig in isolatie worden geplaatst, dat is natuurlijk nu niet aan de orde. Dus ik zal deze motie ontraden. Dan een andere motie van BIJ1 zal ik ook ontraden, voorzitter, een beleidskader kinderrechten op te stellen dat specifiek van toepassing is op gemeentelijk beleid rondom de opvang en huisvesting van minderjarige vluchtelingen. Wij hebben echt niet het idee dat we hier buiten kaders aan het opereren zijn. We moeten wel alert zijn en rekening houden met waar deze mensen vandaan komen en wat voor impact dat heeft gehad op de route die ze hebben afgelegd, want dat brengt een aantal uitdagingen met zich mee, die we soms te snel over het hoofd zien en denken dat ze hier meteen en makkelijk kunnen aarden. Dus ik zal deze motie ontraden. Als ik het heb over de faciliteiten die we daaromheen goed moeten organiseren, dat lijkt me een goede suggestie om te kijken wat kunnen we nog meer doen om bij te dragen aan betere welzijn. We kunnen echt niet al die symptomen bij die kinderen wegnemen of die volwassenen meenemen, nou kan ik wel meegaan in de motie van D66 om met relevante partijen te kijken of we ook binnen iets kunnen organiseren, qua binnenspeelplaatsen, op de Silja. Dus dat dit is eentje waar ik echt wel iets mee kan. Dat waren de moties tot nu toe, voorzitter.

De **voorzitter** (Mevrouw Kockelkoren): Oké, dank u wel. Dan kijk ik even naar zijn er nog vragen blijven liggen en dan zie ik de heer Kind.

De heer **Kind** (volt): Technische tijd graag. Ik had een vraag over de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd hulpverlening, de IGJ, of die ook betrokken is bij deze casus. Waarom wel en waarom niet?

De **voorzitter** (Mevrouw Kockelkoren): Nog andere veegvragen? Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Ik had nog de vraag gesteld over het kopje koffie in november. Want als u zegt u weet nog niet of het contract verlengd zal worden ja of nee, wanneer gaat u een start maken met in kaart brengen van wat gaan we nou doen? Neemt u de raad daar niet in mee? Gaat u eens een keertje in november bedenken wat u gaat doen? Ik vind dat een beetje gek, gezien het feit dat het in juni is.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Vonk, veegronde.

De heer **VONK** (cu): Ik had een vraag over de CJG. U bent wel ingegaan op CJG, maar eigenlijk niet wat ik bedoelde. In de brandbrief, ik zal het dan ook even voorlezen, dan zien we duidelijker wat ik bedoelde, daar wordt gezegd wij zien bij meerdere kinderen zich ontwikkelende gedragsproblematiek aan boord, kinderen die zich onveilig voelen op het schip. Ook het CJG heeft ons hierop geattendeerd, zij krijgen dezelfde signalen. Mijn vraag was eigenlijk is dat uitgelopen? Dus is er gecheckt bij de CJG wat zijn die signalen, specifiek over die gedragsproblematiek en over het onveilig voelen? Is dat gecheckt, of die signalen inderdaad ook van het CJG afkomen?

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Zijn daarmee alle vragen die waren blijven liggen nogmaals gesteld? Dat is het geval, ga ik naar de wethouder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Dan het verzoek bij de inspectie neerleggen, er moet wel een aanleiding zijn om van een serieuze melding te zeggen beste inspectie hierbij doe ik een melding, zou u dit willen uitzoeken. Daar is op dit moment onvoldoende aanwijzing voor, juist omdat we gevraagd hebben kan er een duiding komen van de krachttermen die zijn gebruikt in die brief. Nou u leest dus uiteindelijk de brief van GZA, dat geeft onvoldoende aanleiding om te zeggen we gaan daar melding doen bij de inspectie. Dan de vraag, het kopje koffie in november. U weet we hebben heel goed contact met minister Asiel en Migratie als Rotterdam, dus wij schakelen daar echt wel regelmatig mee om te kijken van wat wordt er nou verwacht? Maar u volgt ook het landelijk nieuws, waarbij aan de ene kant ook een ander minister, in dit geval minister Keijzer, ook zegt de voorrang voor statushouders wordt ingetrokken. Dat betekent ook iets. Daar vindt ook nog overleg plaats. We zijn heel erg afhankelijk van wat wordt nou straks het besluit op landelijk niveau en wat betekent dat voor Rotterdam? Ook al ga ik nu heel veel tijd steken in allerlei scenario's, dat kan natuurlijk straks heel erg anders zijn. We volgen het nauwlettend op de voet en zodra ik u kan berichten, zal ik u zeker berichten. Natuurlijk achter de schermen alles draait al om te kijken van wat betekent dit nou concreet voor Rotterdam, maar het is nog niet rijp om u daarover te informeren omdat er nog niets concreets is daarover.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Ik zie een interruptie, maar ik probeer eventjes de veegronde af te maken. Kunt u zaken bewaren voor de tweede termijn? Want anders blijven we een beetje hangen in deze fase van het debat. Gaat u verder.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Dan wil ik de vraag van CJG nog even uitzoeken, want ik had hem anders begrepen, vandaar mijn beantwoording. U stelt even de vraag heel specifiek. De kinderen die doorgeleid zijn, herkennen ze dan de gedragsproblemen en het gevoel van onveiligheid, ook door CJG? Daar kom ik het liefst in tweede termijn op terug, voorzitter, als dat mag.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Het ging er even over wanneer de tweede termijn, want ik wil eigenlijk ook nu direct door naar de tweede termijn, zodat we zo ook wat kunnen gaan eten. Dus de wethouder gaat even zo snel mogelijk dit antwoord nog binnen zien te halen. Dan ga ik wel dus door naar de tweede termijn. Is er nog behoefte aan? Dat is

volgens mij het geval. Mevrouw Yildirim wil wat zeggen, de heer Kind. Dan geef ik als eerste het woord aan mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, dan is mijn vraag ook inderdaad wat is dan de uiterlijke datum waarop u het besluit heeft moeten genomen voor u? Heeft u daarover nagedacht? U bestuurt de stad.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Voor de tweede termijn, de heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Voorzitter, de wethouder geeft aan dat er geen reden is voor een melding bij de IGJ. Ik denk dat er heel veel redenen zijn voor een melding bij de IGJ. Als ook maar 10 procent van de brandbrief waar zou zijn, zou dat al voldoende zijn voor een melding. Daarom dienen wij de motie in, we kunnen namelijk als gemeente ook gewoon een melding doen, om een melding bij de IGJ te maken over mogelijke misstanden op de Silja, samen met de SP, BIJ1 en GroenLinks.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Zijn er nog andere sprekers in de tweede termijn? Dat is niet het geval.

De **VOORZITTER**: De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Melding IGJ over mogelijke misstanden op de MS Silja

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van het agendapunt 6.4 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja';

constaterende dat:

- GZA (Gezondheidszorg Asielzoekers), verantwoordelijk voor de medische zorg aan asielzoekers, een brandbrief heeft gestuurd over de schrijnende omstandigheden aan boord van het opvangschip de SILJA in de Rotterdamse haven;
- in deze brief melding wordt gemaakt van ernstige structurele misstanden, waaronder het ontbreken van basale medische voorzieningen, slechte hygiëne, een onveilige leefomgeving en risico's voor de fysieke en mentale gezondheid van bewoners, waaronder kinderen;
- GZA stelt dat de situatie inmiddels "onhoudbaar" is en dat eerdere waarschuwingen onvoldoende serieus zijn genomen;

overwegende dat:

- deze signalen afkomstig zijn van een professionele medische organisatie die dagelijks op de werkvloer aanwezig is en daarmee als zeer betrouwbaar moeten worden beschouwd;
- de IGJ (Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd) verantwoordelijk is voor toezicht op de kwaliteit van zorg en opvang, ook in tijdelijke opvangsituaties;
- de gemeente Rotterdam mede verantwoordelijk is voor de omstandigheden waarin mensen binnen haar grenzen worden opgevangen, en niet kan wegstijgen bij signalen van structurele misstanden;
- de gemeente Rotterdam een melding kan maken bij de IGJ over mogelijke misstanden op de MS Silja;

verzoekt het college:

- een melding te maken bij de IGJ over de situatie op de SILJA, met als vertrekpunt de brandbrief van GZA;
- in dit gesprek te vragen of de IGJ bereid is tot (hernieuwd) inspectieonderzoek of andere passende acties;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Kind, T.S.J. Coşkun, M.R. van Campenhout, L.R. Vlieger en D. Yildirim

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan zie ik dat mevrouw Yildirim nog iets wil zeggen.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Ik ben op mijn motie per abuis, excuus aan het CDA, het CDA vergeten, dus ik zal hem opnieuw indienen.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Oké. Dan hebben we daarmee de sprekers in de tweede termijn gehad. Dan ga ik naar de wethouder en dan kijk ik even of die ook al gereed is om ook de vraag van de heer Vonk mee te nemen in de beantwoording van de vragen in de tweede termijn. We wachten heel even op de ingediende nieuwe moties, dan is de wethouder ook in staat te beantwoorden. Dus dat duurt eventjes en dan kunnen we de tweede termijn afronden. De wethouder kan vast starten met het beantwoorden van de vragen over CJG.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Ik heb inderdaad wel zelf contact opgenomen met de bestuurder van CJG naar aanleiding van de situatie toen op Silja. Ik heb toen even uitgevraagd van wat is nou de rol van CJG hierin geweest en welke signalen ontvangen jullie nou precies? Ik krijg terug dat het aanbod van eten op azc's vooral een ding is, maar dat is u bekend. Er werd toen ook gezegd weinig buitenspeelmogelijkheden en daglicht op de kamers, dus niet altijd school of peuterspeelzaal in verband met logistiek probleem voor ouders en zorg op de rit krijgen voor kinderen met een handicap duurt soms te lang. Dan gaat het met name om de juiste school of opvang is moeilijk te regelen in verband met lange wachttijden en het zoeken naar de juiste organisatie. Deze signalen heeft CJG weer gedeeld met GZA en later ook met ons als gemeente. Dus dit zijn even de signalen die ik terugkreeg naar aanleiding van GZA van het CJG. Maar misschien helpt het, want u stelt heel specifiek de vraag gedragsproblemen en onveiligheid, als het u helpt, wil ik deze 2 specifieke dingen ook uitvragen, van er is een vraag, in hoeverre staat het met gedragsproblemen en onveiligheidsgevoel bij kinderen? Constateert u dat ook tijdens uw consulten? Als u dat wil, want dat vind ik ook wel fijn om te weten als u hem zo doorvraagt. Voorzitter, ik lees even alleen het dictum. Een melding te maken bij de IGJ over de situatie op de Silja met als vertrekpunt de brandbrief van GZA. Het is een interne memo die gedaan is richting de directie. Ik heb naar aanleiding van het artikel in de krant toch het gesprek aangevraagd van ik wil iets meer duiding, omdat over een aantal krachttermen niet valt te soebatten. Ik vind de reactie op de interne memo, om een beeld te krijgen van wat is nou werkelijk de situatie daar, onvoldoende aanleiding om te zeggen ik ga nu IGJ een melding doen op de Silja, wetende dat we met name CJG en GGD hebben gevraagd om daar scherper op te toe te zien in de vorm van THZ naar voren te halen dan eerder gepland, om daar ook een iets beter beeld op te krijgen. Dus om die reden zal ik deze motie ontraden, voorzitter.

De **VOORZITTER** (Mevrouw Kockelkoren): Dank, wethouder. Heeft u daarmee ook alle gestelde vragen in de tweede termijn nog beantwoord? Ik dacht van mevrouw Yildirim? Prima. Dan kijk ik even rond of hiermee de zaken voldoende zijn gewisseld op dit onderwerp. Dan heb ik nog 1 toezegging, wethouder Achbar komt schriftelijk terug op de vraag van de heer Vonk over gedragsproblemen en onveiligheid op de Silja in relatie tot het CJG. Dat is dan de toezegging die genoteerd is. Of de CJG die signalen ook ontvangt, iets verduidelijkt. Akkoord. Dan is daarmee een einde gekomen aan het debat 6.4 en daarmee gaan we naar de dinerpauze. Ik stel voor die te laten duren tot 20.00 uur, dus u heeft iets meer dan een uur voor de dinerpauze. Smakelijk eten allemaal en dank voor jullie bereidwilligheid voor deze lange zit.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 15 mei 2025

Notulen van de raadsvergadering van 15 mei 2025 avondzitting

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 6

Voorzitter: Mevrouw drs. C.J. Schouten met dien verstande dat het voorzitterschap van 20.06 uur tot 20.52 uur is waargenomen door de heer G.J. Engberts en van 21.54 uur tot 22.07 door mevrouw J.M. Nunnely.

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer S. Kasmi, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer en mevrouw C.M. Zeegers.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

6.7 *Debat over 'Van kans naar chaos: Rotterdam Zuid afgesloten van deelfietsen', aangevraagd door het lid Biljoen e.a.*

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Ik heropen de vergadering. We zijn al helemaal bij het debat over de deelfietsen, het debat 'van kans naar chaos: Rotterdam-Zuid afgesloten van deelfietsen'. Het is aangevraagd door het lid Biljoen en anderen. Het woord is aan mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, dit college wil de deelmobiliteit als kans voor duurzaamheid, bereikbaarheid, voor Rotterdammers met en zonder auto. Maar wat is er gebeurd? Die kans is veranderd in chaos. Sinds februari heeft Lime een vergunning voor 1650 elektrische deelfietsen, maar binnen enkele weken ging het mis. Fietsen werden opengebroken en illegaal gebruikt, de instructie daarvoor kan je gewoon online vinden, maar ze worden ook gedumpt in de Maas, op de stoep en in het park. Dat krijgen we niet alleen maar terug via klachten of op de mail of social media, maar inmiddels lezen we dit ook in de kranten of horen we dit op de radio. En wat doet Lime? In plaats van het probleem op te lossen, trekken ze zich terug uit Zuid, zonder overleg, zonder alternatief, zonder zorg voor haar gebruikers. Zuid wordt gewoon in één keer van de kaart geveegd. Voorzitter, als je een vergunning krijgt voor de stad, dan dien je ook de hele stad en Zuid hoort daar onlosmakelijk bij. Sterker nog, laat Zuid ook meedelen, zeiden PvdA, Gl en CDA in februari 2020. Tegelijkertijd meldt de wethouder nu ons dat Lime hun fout aan het herstellen is en dat is goed. Maar dit is geen incident, kijk maar naar andere steden. In Parijs werd Lime beboet vanwege overlast en gevaarlijk rijgedrag. In San Francisco werden ze tijdelijk geweerd vanwege wanbeheer. In Brussel klagen bewoners over blokkades op de stoepen en in Manchester zijn ze na een korte periode zelfs gestopt vanwege dezelfde problemen die ze hier nu ook hebben. De lijst is veel langer, maar samengevat: Lime is vaker onderdeel van het probleem dan van de oplossing. En nee, Lime is niet de enige aanbieder in de stad, we hebben ook Felyx en BAQME die elektrische fietsen en bakfietsen aanbieden, maar ook zij zijn nauwelijks beschikbaar op Zuid. Dus het beeld blijft: als je op Zuid woont, kun je het wel

vergeten en dat is precies wat niet had mogen gebeuren. Het systeem met deze vergunninghouder is dan ook erg kwetsbaar. Als die faalt, dat is wat hier eigenlijk is gebeurd, valt een heel stadsdeel buiten de boot. Een stadsdeel dat nota bene net zoveel inwoners heeft als de volledige gemeente Eindhoven.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): De heer De Waard. U hebt een interruptie.

De heer **DE WAARD** (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik heb even een verduidelijkende vraag aan mijnheer Biljoen, inderdaad, want ik heb zijn betoog een beetje aan zitten horen. Ik ben eigenlijk benieuwd wat nu, volgens mijnheer Biljoen, het daadwerkelijke probleem hier is.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd): Voorzitter, dit is echt de omgekeerde wereld. Kijk, de heer Biljoen doet hier voorkomen alsof Lime hier de grote misdadiger is, maar het zijn allerlei onverlaten, allerlei vandalen, die gewoon het bezit van Lime kapotmaken, openbreken, in de Maas flikkeren, die op allerlei manieren die fietsen, die we voor ons allen willen inzetten, dat is een heel mooi systeem, deelfietsen, die daar op een fatsoenlijke manier mee omgaan. Dus wat is hier, inderdaad, de vraag van de heer De Waard, wat ziet de heer Biljoen hier nou als het probleem? Want hier wordt alleen maar Lime aangewezen als de dader.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Dank, voorzitter. Over de problemen die vanuit de VVD en Leefbaar worden besproken of worden ervaren, laten we maar zo zeggen, mogen jullie zo meteen in jullie eigen termijn verder gaan.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mijnheer Becker, u wilt daar nader op in, geloof ik.

De heer **BECKER** (vvd): Volgens mij wordt er gewoon een vraag gesteld waar u op in kunt gaan. Dus wat ziet u nou als het probleem? Die vraag is door de heer De Waard gesteld en door mij ook, met wat meer context, want het is een beetje de omgekeerde wereld, zoals u hem schetst.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, dan vraag ik aan de heer Becker en de heer De Waard om te luisteren tot mijn betoog afgelopen is, want dan heeft u ook de kern van het probleem volledig gehoord. Voorzitter, ik vervolg. Dit was de chaos waar we het vandaag over hebben, een publiek mobiliteitssysteem waar de spelregels niet worden gehandhaafd, maar de toegang tot de openbare ruimte, want dat is het, toegang tot onze stoepen, fietspad en zelfs wijken, dat die toegang wordt bepaald door een commercieel bedrijf. Dat kan niet. Vergunningen zijn geen vrijblijvend contract. Ze horen te komen met plichten. Een daarvan is spreiding door de hele stad en als een aanbieder daaraan niet voldoet, moet de gemeente ingrijpen. Voorzitter, ik heb dan ook twee moties in mijn achterzak, maar ik wacht ook de reactie van de wethouder in eerste termijn af voordat ik die dan ga indienen. Want, voorzitter, ik wil tussendoor ook nog wat even kwijt. Als we in de media lezen, in de kranten lezen we over de reactie van de provincie. De provincie zegt terecht: kijk opnieuw naar Donkey Republic, niet-elektrische deelfietsen, actief in bijna alle randgemeenten, veel goedkoper en met een ander bedrijfsmodel. Daar kun je gewoon van Schiedam, Vlaardingen of Capelle naar

Rotterdam doorfietsen, maar nu moet je bij onze stadsgrens ineens afstappen. Dit gesprek gaan we nog verder voeren in de commissie, maar ik wil wel alvast mijn zorgen uiten, voorzitter, want deelmobiliteit moet geen barrières kennen en al helemaal geen luxeproduct zijn. Want een ritje met Lime kost 4 euro per kwartier en dat is totaal onbereikbaar voor wie afhankelijk is van de fiets om naar werk, school of zorg te komen. Voorzitter, ik sluit hem hier voor de eerste termijn af. Willen we een stad waar je op de fiets kunt stappen, onafhankelijk van waar je woont, of een stad waar je alleen mag huren als je de juiste app, creditcard en postcode hebt, want dit gaat niet alleen over deelfervoer, dit gaat over rechtvaardige toegang tot de stad en over de simpele vraag: laten wij commerciële partijen bepalen wie mag meedoen aan mobiliteit of stellen we duidelijke kaders namens alle Rotterdammers?

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mijnheer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Dank, voorzitter. Ik heb het betoog van de heer Biljoen geduldig afgewacht, maar het is mij nog steeds niet duidelijk wat mijnheer Biljoen nou echt het probleem vindt. Kunt u dat even kort samenvatten?

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, volgens mij is het probleem ontzettend duidelijk. Rotterdam-Zuid heeft geen deelfietsen meer. Als je op Rotterdam-Zuid woont, kan je geen deelfiets huren.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Dan kan ik het ook heel kort en krachtig formuleren: Rotterdam-Zuid heeft wel deelfervoer, ook deelfietsen, weliswaar van een andere aanbieder. Maar het echte probleem, mijnheer Biljoen, wat u niet hier aanstipt, is dat gewoon onverlaten dit deelfervoer misbruiken. Ze stelen het, ze vernielen het, ze gooien in de sloot. Dat is hier het probleem.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, Rotterdam-Zuid is groter dan Katendrecht of alleen Noordereiland. Rotterdam-Zuid heeft ook Bloemhof, Vreewijk, Lombardijen, Sportdorp. Dat zijn allemaal wijken waar je geen elektrische deelfiets van Lime zou kunnen huren, voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Dan vergeet u om nog even te reageren op mijn interpretatie van wat hier nu ook echt het probleem is: de onverlaten die deelfervoer misbruiken, die deelfervoer in de sloot gooien, die deelfervoer stelen. Het is gewoon pure diefstal en pure vandalisme. Waarom negeert u dat?

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, ik negeer niet dat er fietsen worden gestolen. Volgens mij heb ik dat in het begin ook goed aangegeven. Maar dat de fietsen van Lime ontzettend makkelijk zijn om mee te nemen, daar zijn zelfs instructies voor op het internet, voorzitter. Dat heb je niet bij Felyx, dat heb je niet bij BOQME, dat heb je niet bij Cargoroo. Dat is een systeem wat Lime heeft, wat ontzettend makkelijk te kraken is. Ben ik ontzettend ongelukkig mee, wist de gemeente vooraf. En toch hebben we deze fietsen hier in Rotterdam staan.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mijnheer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Dan kan ik maar één ding concluderen, dat is dat mijnheer Biljoen vindt dat een bepaalde aanbieder van deelvervoer maar zelf die verantwoording moet nemen en als iemand daar misbruik van maakt, dan is het eigenlijk maar prima.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, ik ben het niet met Leefbaar eens. Ik vind dat als je hier op Rotterdams grondgebied, een deelvervoer, als je überhaupt iets aanbiedt, je krijgt een vergunning om elektrische fietsen hier te laten gebruiken, dan dien je ook gewoon een goed product hier achter te laten wat alle mensen op een juiste manier kunnen gebruiken. Dat is wat ik graag zou willen dat Lime ook gewoon doet.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel. De volgende spreker op mijn lijstje is mijnheer Tak. Niet? Gaat het niet door? Wat jammer nou. Dan is mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk): Voorzitter, dank u wel. Een iets wat genuanceerder verhaal. Voorzitter, deelmobiliteit is geen luxe, de heer Biljoen zei het al, het is een onderdeel van de basisinfrastructuur van de toekomst. Door deelmobiliteit te weren uit een bepaald stadsdeel, straf je hiermee alle Rotterdammers voor het gedrag, het ernstige gedrag, zeg ik voor de heer De Waard, van enkele. Je zou het een verkapte vorm van discriminatie kunnen noemen. Voorzitter, marktwerking mag nooit belangrijker zijn dan publieke waarden. En ondanks dat Lime een commercieel bedrijf is, heeft het de verantwoordelijkheid op zich genomen om deelvervoer, middels de vergunning die ze hebben aangevraagd, dat ze daar de verantwoordelijkheid voor hebben. Wij hebben als gemeente daar het vertrouwen voor gegeven en ze dienen daar ook goed mee om te gaan. Als je die vergunning dan krijgt, ga dan ook alle Rotterdammers bedienen en de oplossing zit hem, wat mij betreft, in samenwerking en niet gelijk in terugtrekken en een stadsteel uitsluiten. Een enkele vraag voor de wethouder: zetten we in op betere afspraken in de volgende aanbesteding? Nemen we bijvoorbeeld een dekkingseis op, de verplichting dat een aanbieder alle stadsdelen zou moeten bedienen, dus ook inclusief Zuid? Maken we afspraken over de minimale beschikbaarheid van deelvervoer per wijk. Nou, ik heb uit het AD begrepen dat de wethouder al contact heeft gehad met Lime. Zou de wethouder daar wat meer over kunnen vertellen, hoe die gesprekken gaan. Welke mogelijkheden ziet de wethouders zelf om ook het totaal bizarre, asociale gedrag van enkele Rotterdammers onder controle te krijgen? Het gaat hier om een gedragsverandering als het gaat om omgaan met publieke vervoersmiddelen. Leefbaar heeft ook een passende motie liggen. Die steunen wij ook van harte. Voorzitter, we vinden, tot slot, we hebben ook begrepen dat er vanuit de provincie een voorkeur ligt. Wij vinden het niet gepast om hier bij voorbaat een voorkeur te geven aan een bepaalde aanbieder. Dat laten we aan professionals over. Maar ik ben wel benieuwd of het prijsverschil tussen de deelvervoeraanbieders een element is wat de wethouder meeneemt in zijn besluit voor de volgende aanbieder. Dank.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel. De volgende spreker op mijn lijstje is mijnheer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Dank u, voorzitter. Ik zal het heel kort houden, want we hebben heel weinig spreektijd. Ik ben hartstikke blij met deze aanvraag en dit debat door de heer Biljoen, want voor de SP bewijst dit nog een keer dat de markt regelmatig faalt en zelfs discrimineert en het gerucht gaat dat Lime betekent dat je je gebruikers als een citroen moet uitpersen, misschien een vertaling van het woordje Lime, maar wij willen daarvan af. Dat moet niet kunnen. In echte steden in Europa is dat een beetje door de gemeente geregeld, of het nou

Parijs is of Brussel of Istanbul, dan laat je je niet aan de wildwest over van dit soort aanbieders. Dus ik ben heel benieuwd hoe de wethouder uit dit moeras met Lime denkt te komen, want er zijn mensen die het wel goed doen, maar dan moet de gemeente wel de regie nemen.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel. Ik kijk naar mijnheer Van der Velden, aan u het woord.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Dank u, voorzitter. Er is natuurlijk al veel gezegd door zowel DENK als mijnheer Biljoen. Ik heb nog wel een vraag aan de wethouder: Lime heeft toegezegd op uiterlijk 25 mei te kunnen voldoen aan het minimum aantal fietsen, dat is volgens mij 1.650 fietsen. Dat is het al bijna, 25 mei, over 10 dagen. Ook hebben zij aangegeven voor die tijd hun servicegebied dus uit te breiden. Mijn vraag is: wat is nu, op dit moment, de stand van zaken die bij u bekend is als wethouder? Haalt Lime dit of niet en zo niet, wat gaat u dan doen?

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel. Mevrouw Verkoelen, u bent de volgende lijst... Mevrouw Van Wifferen heeft dan het woord.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter. Nou, die fietsen van Lime bleken dus nogal makkelijk open te maken en dan konden jongeren daar al piepend zonder trapondersteuning rondrijden en als reactie daarop zijn ze dus uit Zuid verwijderd. Nou, dat vindt D66 geen goede zaak. Je moet gewoon zorgen dat die fietsen ook een beetje behoorlijk dicht kunnen. Het is fijn dat er is beloofd dat het weer terugkomt, maar wij hebben al wel eerder benadrukt dat we eigenlijk ook willen dat er ook gewone fietsen zonder trapondersteuning zijn. Die zijn veel goedkoper, zijn dan veel toegankelijker. Wij willen ook graag aan de wethouder meegeven dat we ook echt willen dat bij de nieuwe aanbesteding ook gewone trapfietsen weer mee mogen doen. Ik sluit me aan bij de PvdD dat we niet alleen willen dat die fietsen terugkomen, maar dat ze ook op Zuid weer terugkomen.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel. Mijnheer Vonk. Mijnheer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, dit college heeft bepaalde doelstellingen zoals bereikbaarheid, duurzaamheid en sociale rechtvaardigheid, wat dat dan ook mag zijn, eigenlijk, bevorderen met deelmobiliteit, maar dan ook het fietsgebruik stimuleren op Rotterdam-Zuid. Prima, dat is goed, maar er zijn dus ook voorzieningen zoals een deelfiets, een elektrische nog wel, hartstikke luxe. En wat doe je dan als je deze fiets gebruikt hebt, gehuurd hebt, dus als je ervoor betaald hebt, dan zet je hem netjes terug zodat ook iemand anders deze kan gebruiken. Maar wat gebeurt er onder andere op Rotterdam-Zuid? Fietsen worden bereden zonder dat ervoor betaald is. Dit noem je gewoon diefstal. Fietsen worden op straat gepleurd, in het water gereden of beklad. Vandalisme. Simpelweg asociaal en ondankbaar gedrag, om van te walgen. Nu hebben we in de brief van de wethouder kunnen lezen dat het servicegebied ook binnenkort uitgebreid gaat worden en dus ook dat Rotterdam-Zuid weer aangedaan gaat worden. Ook dat is hartstikke prima, maar wat Leefbaar Rotterdam betreft, is het klip-en-klaar: als je iets leent, breng je dat netjes en heel terug. Doe je dit niet, dan krijg je een verbod. Daarom deze motie. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel, de heer De Waard. Ik kijk even rond of er nog meer sprekers zijn. Dat is niet het geval. Oh, mijnheer Biljoen heeft nog een vraag.

De heer **BILJOEN** (gl): Nee, voorzitter, geen vraag, maar ik wil alsnog toch de basisbereikbaarheid met deelmobiliteit op Zuid indienen, dan kan ik daar ook een reflectie op horen van de wethouder.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel. Ik heb hier twee moties liggen in totaal.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): De heer De Waard dient de volgende motie in.

Motie 1 Wat je leent, breng je netjes terug

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2015 ter bespreking van 'Van kans naar chaos: Rotterdam Zuid afgesloten van deelfietsen';

constaterende dat:

- aanbieders van deelvervoer de businesscase voor het aanbieden van deelscooters en fietsen in veel gevallen niet rond krijgen;
- deelscooters en deelfietsen daarom uit het straatbeeld verdwijnen;

overwegende dat:

- deelscooters en -fietsen niet zelden slachtoffer zijn van vandalisme, in de brand gestoken worden of erop geracet wordt;
- deelscooters en -fietsen daarnaast niet zelden in bosjes, te water of op andere merkwaardige plekken geparkeerd worden;
- er na invoering van de helmplicht voor 25 km/h scooters er verdacht veel mensen op particuliere scooters zitten met helmen van deelscooters;
- dit alles uiteraard niet bijdraagt aan het kostenplaatje voor investeerders en aanbieders van deelvervoer;

verzoekt het college:

- met verschillende aanbieders in gesprek te gaan om gepersonaliseerde accounts sneller in te zetten een algeheel verbod op te leggen bij het misbruiken of vandaliseren van een deelvoertuig;
- de raad hierover te informeren;

En gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. M.D de Waard en S.J.C. Becker

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): De heer Biljoen dient de volgende motie in.

Motie 2. Basisbereikbaarheid met deelmobiliteit op Zuid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.7 'Van kans naar chaos: Rotterdam Zuid afgesloten van deelfietsen';

constaterende dat:

- vergunninghouders volgens de voorwaarden verplicht zijn om hun deelvoertuigen evenwichtig over de stad te spreiden;
- er op Rotterdam-Zuid nu nauwelijks elektrische of niet-elektrische deelfietsen beschikbaar zijn;
- Lime zich na softwareproblemen in maart 2025 grotendeels heeft teruggetrokken uit Rotterdam-Zuid;
- andere deelmobiliteitsaanbieders (zoals Baqme en Felyx) ook een slechte dekking hebben op Zuid, waardoor grote delen van de stad niet worden bediend;

overwegende dat:

- Dit problematisch is voor bewoners die afhankelijk zijn van betaalbare vervoersopties en in strijd is met ambities van het college voor sociale rechtvaardigheid en gelijke toegang tot mobiliteit;
- het principe van basisbereikbaarheid inhoudt dat elk stadsdeel toegang moet hebben tot een minimaal niveau van mobiliteitsvoorzieningen;
- dit principe ook zou moeten gelden voor deelmobiliteit, dat door het college als structureel onderdeel van het vervoerssysteem wordt gepresenteerd;
- de gemeente via vergunningvoorwaarden en handhaving invloed heeft op het gebiedsbereik van aanbieders;

verzoekt het college:

- om in de uitvoering van de huidige vergunningvoorwaarden actief toe te zien op voldoende aanwezigheid van deelmobiliteit in elk stadsdeel, ook Rotterdam-Zuid;
- actief te handhaven op de spreidingsvereiste in de huidige vergunningen, en de raad voor de zomer te informeren over de feitelijke spreiding per aanbieder;
- in gesprek te gaan met de huidige aanbieders om te zorgen dat uiterlijk per 1 juli 2025 in ieder stadsdeel minstens één vorm van deelfiets beschikbaar is;
- de raad uiterlijk eind juli 2025 te informeren over de status van deze gebiedsdekking en eventuele handhavingsmaatregelen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dan is het woord aan de wethouder, die heel even zijn administratie bijwerkt, maar daar heel snel mee klaar is alweer. Aan u het woord.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Een beperkt aantal vragen. Ik hou de introductie ook kort. Iedereen heeft gelijk in deze zaal, dat zeg ik wel eens vaker als ik aan deze kant sta. U hebt allemaal een beetje gelijk en ik ga u aangeven hoe ik daar als wethouder in sta. Als iets in de buitenruimte staat wat niet van jou is, dan heb je je daar gewoon fatsoenlijk tegenover te gedragen. Punt. Dat moet echt het algemeen uitgangspunt zijn, want als we voor een commerciële partij daar ineens een uitzondering op gaan maken, dat betekent dat we onszelf allemaal vogelvrij verklaren. Als ik mijn fiets met één slot neerzet en iemand zegt dat is niet voldoende en daarom mag ik uw fiets meenemen, dan zijn we echt heel ver van huis. Dus laten we dat dat principe met elkaar wel overeind houden. Als iets niet van jou is en voor iets moet worden betaald, dan betaal je ervoor of anders gebruik je het niet en je laat het heel. Overigens, het zomaar ergens neerzetten van deelfiets, scooter of andere deelmobiliteit is natuurlijk niet aan één partij onderhevig. Dat zie je ... Ik had laatst weer een Checkscooter voor mijn deur staan. Ze hebben er overal last van en dat is ook de reden waarom we daar, in de vergunningen die nu worden uitgeleverd aan potentiële aanbieders, ook veel strenger op toezien. Daar hebben we meer afspraken over gemaakt. We werken nu ook in Rotterdam met steeds meer hubs, vaste plekken waar je de deelmobiliteit kunt stallen, anders moet je gewoon betalen. Dat stimuleert mensen om naar een hub te gaan. En we hebben een campagne gelanceerd, recentelijk ook, om mensen te wijzen dat ze met deelvervoer netjes om moeten gaan en dat je met elkaar rekening moet houden, dat je die dingen niet overal zomaar neer moet gooien. Dat was de aftrap. Er wordt vervolgens een aantal vragen aan mij gesteld. Nou, niet echt veel vragen, moet ik zeggen, maar meer meningen en ik probeer daar vragen uit te destilleren. Laat ik beginnen met de opmerking van de provincie in relatie tot Donkey Republic en een regionaal vervoerssysteem.

U weet dat we met de MRDH naar een regionaal vervoer deelsysteem aan het kijken zijn. Daar heb ik, zo uit mijn hoofd, in 11 juni in de bestuurscommissie, komen daar de resultaten van. Dat betekent waarschijnlijk ook, maar dat moeten we nog even afwachten, dat er dan ook met pilots gaat worden begonnen om regionale deelvervoer rekening te houden. Precies volgens de wens zoals de heer Biljoen dat aangeeft. Ik moet natuurlijk nog wel even zien hoe dat onderzoek precies is vertaald, maar de ambitie vanuit de MRDH, en dus ook vanuit provincie, want die zit ook in de MRDH, is er om te kijken of die regionale deelvervoer kan worden georganiseerd. Overigens zegt u wat interessants wat ik niet helemaal begrijp, want u zegt: die commerciële partij Lime en u bent wat vriendelijker en minder korzelig over Donkey Republic, maar ook Donkey Republic is gewoon een Deens commercieel bedrijf. We geven het gewoon aan de markt, omdat we ook willen proberen met prijsconcurrentie, dat uiteindelijk natuurlijk het bedrag wat onze Rotterdammers daarvoor betalen, zo laag mogelijk is. DENK zegt: betere afspraken in de aanbesteding. Nou ja, daar heb ik net al het nodige over gezegd. We hebben juist ook aangescherpt in de afgelopen gegeven vergunningen en de toekomstige vergunningen. Daarin regelen we ook al dat er verspreid moet worden aangeboden, bij een hoeveelheid deelvervoer boven een bepaalde grens, moet 3 procent in alle gebieden worden aangeboden. Natuurlijk niet in onze kleine gebieden, want daar is het gebruik zo marginaal dat dat nooit exploitabel gemaakt kan worden. Maar dat geldt dus ook voor gebieden als Feijenoord, IJsselmonde en Charlois die daar expliciet in zijn meegenomen. Dat is ook eigenlijk het antwoord op uw tweede vraag: afspraak over de minimale beschikbaarheid per deelvervoer, dat is die drieprocentregeling, zoals ik al aangaf. U geeft ook aan: bent u in contact? Ja, we zijn ambtelijk natuurlijk vooral in contact, want we willen zo snel mogelijk ook dat Lime weer aan de slag gaat. Overigens, u refereerde, het waren bekende probleem. Ja, dat was ook voor Lime bekend en daarom hebben ze dus ook aanpassingen gedaan op de fietsen zoals die hier in Rotterdam worden aangeboden, maar door een daarna verkeerde software-update is er alsnog een probleem ontstaan. Die update wordt nu ook gedraaid over die fiets, ja, het is allemaal elektronica, en hoopt daarmee dus dat Lime dat makkelijk openbreken ook heeft verholpen voor in de toekomst. Dus zij hebben geleerd van hun ervaringen ook in plekken buiten Rotterdam. Hoe ziet de wethouder voor zich dat gedragsverandering teweeg wordt gebracht? Nou, we doen zelf natuurlijk een campagne over bijvoorbeeld het neer smijten et cetera, want dat zat ook in de aanvraag. Dus wees gewoon beschaafd met de spullen en denk aan elkaar, zodat mensen die wat minder te goed been zijn ook nog gewoon over het trottoir heen kunnen. Lime zet ook personeel op straat in om jongeren aan te spreken, zeker als zij zonder betaling op de fiets zitten. Ze zoeken ook contact op met wijknetwerkers in de probleemwijken om daarin ook met de wijknetwerkers het bredere probleem van vandalisme aan te spreken. Daarnaast zoekt Lime ook nog contact met politie om dit probleem verder op te pakken. Dus Lime zit daar, wat dat betreft, ook van die kant in, naast de campagne die wij als gemeente breed doen over al het deelvervoer. Is het prijsverschil een substantiële factor die wordt meegenomen in de vergunningsverlening? Nou, we nemen vooral mee hoe een deelvervoerder de beschikbaarheid en het verbruik realiseert. Dat kan in bijvoorbeeld starttarieven, die kunnen afwijken of kilometerprijzen die kunnen afwijken. Daar zit veel meer differentiatie in dan alleen maar een starttarief. Dus eigenlijk is er een meer algemene vraag hoe de toegankelijkheid van het product wordt gegarandeerd door de aanbieder. Dus ja, dat wordt meegenomen, maar wel in die context. 28 mei gaat Lime de tweewielers weer terugbrengen. In een deel van Zuid gaat Lime dat ook halen, dat was de vraag van de heer Van der Velden, via de voorzitter. Ja, wij gaan ervan uit dat Lime dat gaat halen. Mochten zij dat niet halen, want dat was uw vervolgvraag, dan gaan wij volgens, wij hebben daar stappenplannen voor, dat doen we bij elke deelvervoerder, gaan we met hen in gesprek. Als er dan geen duidelijke of voor ons overtuigende reden is, dan gaan wij handhavende maatregelen en daar zit ook weer een stappenplan in. Soms is dat een eerste waarschuwing, soms is dat een boete en in het uiterste geval zou je bijvoorbeeld kunnen denken over het intrekken van hun vergunning. Dat is overigens bij alle deelvervoerders een vergelijkbare methodiek. Dan kan ik naar de

moties, mijnheer de voorzitter. De eerste motie is van Leefbaar Rotterdam: wat je leent, breng je netjes terug. Dat vind ik een uitstekende motie, die voldoet aan mijn standpunt, ook in de titel. Ik wil hem graag omarmen om te kijken wat daar mogelijk is. Omdat u zegt een over alle deelvervoerders, aanbieders, bestaand verbod. Ik snap dat u dat wil, ik verwacht wel dat ik tegen AVG-probleempjes ga aanlopen, dat aanbieders misbruik gaan delen met anderen. AVG zit doorgaans niet echt behulpzaam in de wedstrijd, laat ik het zo zeggen. Maar in dat gesprek, om dat in ieder geval per deelvervoerder nog eens even onder de aandacht te brengen of zij mensen kunnen blokkeren in de dienstverlening, dat wil ik zeker doen. En om dat breder te trekken, daar denk ik wel dat ik daar wat AVG beperkingen in zie. De basisbereikbaarheid met deelmobiliteit op Zuid. Ja, dat heb ik eigenlijk ook al net in de beantwoording aangegeven, die zou ik willen ontraden. Dat is al wat wij op dit moment kunnen en doen. Dat is die fameuze drieprocentregeling die wij al in ons vergunningsstelsel hebben zitten.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel, wethouder. Ik kijk even rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Ik zie dat niet. Dan denk ik dat we dit agen... Toch wel. Ik zat al een beetje te wachten. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, dank. Toch heel kort, ook vanwege de tijd. Voorzitter, ik wil eerst even wat meegeven. De wethouder gaf aan dat ik wat vriendelijk ben over Donkey Republic. Voorzitter, Donkey Republic heeft haar fietsen niet teruggetrokken op Rotterdam-Zuid, dat is een groot verschil ten opzichte van waarom ik hier sta over Lime. Ik ben enthousiast dat u aangeeft dat in de vergunningsronde er zo meteen wordt gesproken over de prijs. In de vorige vergunningsronde was dat niet. Dus dat is dus dan een verbetering. De hele vergunningsronde en hoe dat helemaal loopt, is voor ons een black box, vandaar dat meerdere partijen hier vragen over hebben gesteld. Dus ik vraag dan ook aan de wethouder om hier dan wat meer transparantie over te geven, zodat wij ook weten hoe en wat en waar wij aan toe zijn. Dan, voorzitter, nog één kleine reactie op de motie, voorzitter. In de motie vraag ik u ook om actief te handhaven. Nou, ik hoor niet dat u hebt aangegeven dat u actief daarop gaat handhaven. U geeft aan wanneer met 3 procent. Ik lees ook in de brief die u in april hebt gestuurd dat de vergunning afloopt voor 500 fietsen, voor meerdere aanbieders lopen 500 fietsers zo meteen af. Dus wat betekent het dan concreet als er zo meteen minder fietsen beschikbaar zijn, ook als ze eventueel een vergunning niet halen, voor de beschikbaarheid van die aanbieders op Zuid? Vandaar ook mijn motie, voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel, mijnheer Biljoen. Zijn er nog andere sprekers in de tweede termijn? Nee. Dan kijk ik naar de wethouder. Kunt u over naar beantwoording?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Ja, natuurlijk. U zegt van: u gaat nu ineens wel prijs meenemen in de aanbesteding. Ik heb gezegd: in de aanbesteding kijken wij in een breder perspectief vooral vanuit toegankelijkheid. Dat is de vraag die we stellen. Dus hoe maakt u nou het product toegankelijk voor de Rotterdammers? Dat is in de finesse toch even naar u toe wat ik heb gezegd. Ja, u geeft ook aan: zij hebben de fietsen niet teruggetrokken. Ja, dat rust toch ook een beetje op het punt wat ik aan het begin van mijn betoog aangaf. Ik vind dat een ondernemer in de basis zijn bezit mag beschermen als hij merkt dat daar misbruik van wordt gemaakt. Dat doen wij zelf ook. Mijn fiets is 1 keer gestolen en toen had ik 2 sloten. Na die ene keer ben ik er 4 sloten op gaan zetten. Toen ben ik even eerst niet gaan fietsen, heb ik eerst gezorgd dat dat op orde is en toen ben ik weer gaan fietsen. Dat is eigenlijk wat Lime ook doet. Die zegt: ik heb een bepaald gebied waar ik heel veel problemen heb met het misbruik van mijn product. Ik haal dat product eventjes weg uit die zone, ik fiks het probleem en ik breng het weer terug in die zone. Ik vind dat in alle redelijkheid iets dat je moet toestaan als overheid aan iemand die een product aanbiedt. Maar nogmaals, in de basis

moet de afspraak echt met elkaar zijn: blijf met je poten van spullen van een ander af als je niet wil betalen. Dat moet in essentie wel het uitgangspunt zijn. Kan de wethouder transparanter zijn? De vergunningsprocedure is gewoon terug te vinden, is gewoon openbaar, bij de nadere regels deelmobiliteit. Hierin staat ook precies omschreven op welke criteria de aanbieders worden beoordeeld. Als u dat op prijs stelt, kan ik dat nog een keer met u delen. Dat is wel zo makkelijk, hoeft u het niet te zoeken, dan krijgt u dat gewoon toegestuurd van mij. Zijn we heel transparant in. Actief handhaven op aanbieders heeft u niet aangegeven in uw appreciatie. Ja, zeker wel, maar niet zozeer bij de appreciatie van uw motie, maar meer in algemene zin in mijn reactie op de heer Van der Velden. Ik heb daar ook bij gezegd: dat is niet alleen voor Lime de manier van werken, dat is voor alle deelvervoerders de manier van werken. Daarmee hebben we dus ook echt een stappenplan voor handhaving als men zich niet aan de vergunning houdt of als we gewoon veel overlast van een aanbieder hebben. Dat geldt eigenlijk dus ook voor die vraag: aantallen aangeboden fietsen straks niet halen, dat is een beetje een vergelijkbare vraag als die de heer Van der Velden stelde. Dus wat als Lime niet voldoet aan de in de vergunning opgedragen uitvoering, dan komen wij dus terug met een gesprek. Is daar geen duidelijke oorzaak aanwijsbaar, dan gaan wij handhavende maatregelen nemen en die handhavende maatregelen zitten natuurlijk ook weer in stapjes van een waarschuwing, tot een boete, tot en met intrekken van vergunning. Dat laatste, daar is natuurlijk per definitie de Rotterdammer ook niet blij mee, want dat betekent dat er natuurlijk wel een gat in de dienstverlening van deelvervoer gaat komen. Dus u begrijpt dat wij altijd uitermate terughoudend zijn in die allerlaatste stap, we proberen er altijd met wat meer minnelijke regelingen uit te komen met de deelvervoerders en dat doen we bij alle deelvervoerders.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel. Volgens mij kunnen we naar de afronding. We hebben 1 toezegging genoteerd. De wethouder stuurt, naar aanleiding van vragen van het lid Biljoen, de nadere regels deelmobiliteit aan de raad. Ik kijk even, dat is juist. Dan kunnen we dit agendapunt afsluiten. Dank u wel.

7. TWEEMINUTENDEBATTEN.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dan gaan we nu, het is 20.37 uur en we gaan beginnen aan een rits van ongeveer 9 tweeminutendebat.

7.1 *Initiatiefvoorstel Van Groningen: 'Nationale vuurwerk voor én door Rotterdammers'*

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): We beginnen met natuurlijk iets heel leuks, het initiatiefvoorstel van mevrouw Van Groningen 'Nationale vuurwerk voor én door Rotterdammers'. Dan nodig ik mevrouw Van Groningen uit achter de colleegetafel, want dan kunt u nog een korte toelichting geven, als u dat wil. Dan volgt de termijn van de raad, dan krijgt mevrouw Van Groningen de gelegenheid om daarop te reageren. Vervolgens kan de wethouder dan reageren en dan kan tot slot mevrouw Van Groningen nog een keer reageren op de bijdrage van de raad en het college. Dat is ongeveer de volgorde van de dingen. Mevrouw Van Groningen is natuurlijk helemaal geprepareerd. Kan ik u alvast het woord geven? Eén moment nog. Ja. Mevrouw Van Groningen, aan u het woord.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dank u wel. Toen ik vorig jaar startte met het uitwerken van dit idee voor dit initiatiefvoorstel voor een crowdfunding voor het nationale vuurwerk, droomde ik eigenlijk al stiekem van dit moment, want ja, dit is eigenlijk het moment dat we echt van start zouden kunnen gaan en dit is dus ook een bijzonder moment, want vandaag kunnen wij als Rotterdam, als eerste stad van Nederland, het startschot geven voor het nationale vuurwerk, maar mogelijk gemaakt voor en door Rotterdammers. Dat is ook een cruciale stap die nodig is, want hiermee komt het nationale vuurwerk op de Erasmusbrug

weer een stukje dichterbij. Dan niet dankzij een subsidie, maar dankzij een unieke samenwerking tussen de overheid en ook de stad. Het is een moderne aanpak, mijn inziens, die past bij deze tijd en ook kan inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Iedereen die ooit bij het nationaal vuurwerk is geweest, weet dat het al 15 jaar lang een trots is en ook een prachtig moment voor onze stad. Je ziet ouders met hun kinderen op hun schouders en tientallen mensen op die kades, miljoenen kijkers thuis, een adembenemend, gratis toegankelijk evenement voor jong en oud. En, voorzitter, het mooie is dat dit voorstel wat we hier vandaag nog een keer met elkaar bespreken, niet vraagt om belastingen te verhogen. Het vraagt ook niet om een verplichte bijdrage voor Rotterdammers of bedrijven, want het leven is immers al duur genoeg tegenwoordig. Wat wij als Rotterdamse VVD voorstellen, is om het nationaal vuurwerk mogelijk te maken via een onafhankelijke stichting, opgericht vanuit de stad, die met behulp van de gemeente, juridisch, praktisch en vanuit marketing, wordt ondersteund. Dus we hebben het over een onafhankelijke, transparante stichting met een duidelijke missie: namelijk het behouden van het nationale vuurwerk tijdens onze jaarwisseling en een stichting die donaties ophaalt bij bedrijven, bewoners en organisaties, vrijwillige donaties op basis van vertrouwen. Dat vertrouwen is hier ook, want tijdens de commissie spraken meerdere partijen hier, in ons midden, hun complimenten en ook hun steun uit. Dat voelde heel warm en niet alleen vanuit daar, maar ook vanuit het college, die volledig achter dit voorstel staat. En ook de mensen uit onze stad en ook bedrijven geven aan dat ze bereid zijn hieraan bij te dragen. Voor de Rotterdamse VVD is dan ook glashelder: Rotterdam verdient een waardige jaarwisseling bij de Erasmusbrug. Professioneel georganiseerd, groots en gratis toegankelijk voor de hele regio. Waarom is het nou zo belangrijk? Dit is natuurlijk belangrijk, omdat er sprake is van een toekomstig landelijk vuurwerkverbod, waar wij overigens, als Rotterdamse VVD, ons hard voor hebben gemaakt, want het is belangrijk dat het veilig verloopt, dat onze hulpverleners niet langer bekogeld worden en dat er ook geen letsel meer is. Maar dat betekent ook dat het belangrijk is dat er een alternatief is en blijft. Dat alternatief is het nationale vuurwerk. Wat ons betreft overigens niet alleen op de Erasmusbrug, want met dit plan is er ook weer perspectief voor het kindervuurwerk en voor vuurwerkshows op andere plekken in de stad, zoals in Nesselande. Voorzitter, ik besef me goed, het vraagt iets van ons allemaal en tegelijkertijd geeft het ook iets terug: een veilig en fantastisch oud en nieuw. Dus dan rest me eigenlijk nog 1 ding te zeggen, voorzitter: geef dit plan een toekomst. Niet uit nostalgie, maar vanuit een overtuiging, want het nationale vuurwerk is meer dan een show. Het is een veilig alternatief, een sociaal bindmiddel en het visitekaartje van onze stad. Dus met uw stem, en ik zeg er ook bij: uw donatie, kunnen we Rotterdam geven wat het verdient: een knallende, veilige en onvergetelijke start van het nieuwe jaar met het nationale vuurwerk. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dank u wel, mevrouw Van Groningen. Dan is nu de beurt aan de raad. Het is een tweeminutendebat, dus u hebt 2 minuten spreektijd per fractie en ik heb op mijn lijstje mijnheer Ceulemans als eerste staan, maar die vindt het al zo overtuigend dat het niet meer hoeft. Ik kijk even. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Ik vind het een heel mooi initiatief. Ik heb wel 1 vraag, van die crowdfundingacties is het vooral bekend dat het vaak werkt voor eenmalige projecten. Hoe kunt u borgen dat dat vaker zo gaat? Voor de rest wil ik zeggen: ik hoop echt dat het lukt en ikzelf zal zeker ook 66 euro doneren.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mooi. Ja. Ik snapte hem, Marcel. 66 van D66. Dan doen alle fractieleden daar natuurlijk aan mee. Ik kijk even rond of er nog meer vragen, sprekers zijn. Zo niet, dan kijk ik naar mijnheer Kasmi, de wethouder.

De heer **KASMI** (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik kan het ook kort houden, omdat we hier natuurlijk al met elkaar uitgebreid hebben stilgestaan tijdens de commissie en u weet hoe het

college daarin staat. Wij hebben gezegd dat wij die faciliterende rol graag willen oppakken, omdat we het ook een heel sympathiek voorstel vinden. We hebben daar ook al van gedachten over gewisseld, een aantal keren, dus ik kan niet anders zeggen dan steun ook van het college om dit initiatief mogelijk te maken in de rol die bij ons past, faciliterend, en ik hoop ook van onze kant van ganser harte dat dit een succes gaat worden. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dan mevrouw Van Groningen nogmaals het woord.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dank u wel. Ook dank voor de vraag en uw compliment en uw donatie. Nou, beter kan het natuurlijk niet. Nee, het is ook een heel goede vraag. Want inderdaad, meestal is een crowdfunding voor een eenmalig iets om het geld binnen te halen. Nu is het zo dat er natuurlijk ook veel bedrijven in deze stad zijn die zelf ook een belang hebben dat het nationale vuurwerk behouden blijft. Dus wij verwachten, dat zijn ook wel een beetje de geluiden die we horen, dat met die donaties ze langjarig een commitment ook willen geven om dat nationale vuurwerk mogelijk te blijven maken. Het zou natuurlijk überhaupt fantastisch zijn, die wens spreek ik vanuit hier graag uit, dat we zoveel geld ophalen dat we ook weten dat het al meteen langjarig mogelijk gemaakt gaat worden. Dus ik hoop dat veel mensen kijken en dan ook denken: wij doen net zoals D66 die 66 euro als duit in het zakje. Dat zou natuurlijk heel mooi zijn, want dan gaat het hartstikke snel. Nee, maar alle gekheid op een stokje: elke donatie is van harte welkom en een klein bedrag mag ook. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Mevrouw Bokhove heeft nog, maar we zijn in de afronding. Maar als u nog een nadere vraag hebt, dan geef ik u die nog.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Een punt van de orde, volgens mij, eventjes over hoe dat werkt. Het is natuurlijk een initiatiefvoorstel en dan kun je vragen stellen aan mevrouw Van Groningen in je 2 minuten, maar je kunt ook nog vragen stellen aan het college en ik wilde graag mijn ...

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Dan stelt u een vraag aan het college. Met het oog op de klok dacht ik: we gaan er speedy doorheen, maar u houdt me goed bij de les. Komt u maar door.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): GroenLinks vindt het ongelooflijk belangrijk dat er een vuurwerkverbod komt met een alternatief. We vinden echt in eerste instantie dat hoe dan ook zo'n vuurwerk moet doorgaan. Fijn dat mevrouw Van Groningen een alternatief heeft gedaan na die bezuinigingen van het college, maar wij vinden het ook echt heel belangrijk dat als het geld niet bij elkaar wordt gehouden, dat het college echt een uiterste inspanning gaat doen om het toch mogelijk te maken. Want anders gaat het ons alsnog vingers en ogen kosten.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Ik zie dat mijnheer Vonk daar ook nog graag ...

De heer **VONK** (cu): Sorry, ik had ook dezelfde verwarring eigenlijk een beetje dat ik dacht dat er hierna nog een ronde zou komen. Maar u wilt het in elkaar schuiven, ook prima.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Volgens het schemaatje dat ik voor me had, was er een eerste termijn van de raad, maar ik vind prima hoor, dan krijgt het meer aandacht, dit mooie initiatiefvoorstel.

De heer **VONK** (cu): Ik wil toch ook even nog wat ... Dat zeg ik ook tegen mevrouw Van Groningen gelijk, want ik wil toch ook de complimenten nog even maken over het initiatiefvoorstel. Ik vind het heel creatief en ik vind het ook sympathiek. Dus complimenten

daarvoor, maar, en dat gaat dan vooral richting het college, het heeft ook wel een donker randje, namelijk, dit voorstel en dat is dat, wat ons betreft, dit voorstel er eigenlijk niet zou moeten zijn, omdat wij vinden dat juist ook vanwege het toffe van zo'n centrale vuurwerkshow, het uiteindelijk de gemeente is die hiervoor garant zou moeten staan. Het feit dat dat om zeep is geholpen, maakt dat dit initiatiefvoorstel er is gekomen. Dat is, wat mij betreft, toch een beetje de donkere kant. Daarom blijven wij bij onze oproep aan het college om werk te maken voor een centrale vuurwerkshow, gefinancierd, maar ook voor kleinschalige vuurwerkshows, tot zelfs op het wijkniveau. Ooit het uitgangspunt was, toen wij met dit onderwerp begonnen met elkaar en wat heeft geleid tot het afsteekverbod. Shows op wijkniveau, een aantal centrale shows, wat grotere shows en de grote centrale show. Wij vinden dat uiteindelijk de gemeente daarvoor garant moet blijven staan. De wethouder zou ook zijn uiterste best doen om dat in de Voorjaarsretraite te regelen, heeft hij toegezegd. Die retraite is geweest, dus ik vraag of hij al een tipje van de sluier kan oplichten. En wij blijven bij onze oproep dus om dat geld ook beschikbaar te stellen en gezien het financiële resultaat van 2024 moet dat, wat ons betreft, ook prima kunnen. Dat wilde ik toch nog graag doen en ik wil graag een reactie van het college op mijn oproep.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Helder. Ik kijk dan nog maar een keer rond. Dan de heer Van der Velden. Als er nog meer sprekers zijn, vlagt u even naar mij.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik heb 1 vraag aan de wethouder. Er is dan ook de mogelijkheid dat de professionele vuurwerkshow in Nesselande wordt gehouden. Nesselande staat behalve bekend dat het natuurlijk een woonwijk is, ook om de natuur bij Nesselande met heel veel vogels. Dat weten we allemaal. Dus ik ben wel heel benieuwd, misschien kan dat ook later in het traject komen, hoe het college aankijkt tegen een vuurwerkshow zo dicht tegen een natuurgebied aan.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Goed, geen verdere sprekers, geen verdere vragen. Dan is eerst mevrouw Van Groningen aan het woord en daarna de wethouder.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dank u wel, en ook dank voor de aanvullende vragen. Het is ook altijd goed om elkaar scherp te houden. Ik zal antwoord geven op uw laatste vraag ten aanzien van Nesselande. Het hoeft helemaal geen vuurwerkshow te zijn. Ik denk ook uiteraard dat het goed is om rekening te houden met flora en fauna, want stel dat bijvoorbeeld iemand zich aandient voor het Kralingse Bos, dan zitten we met hetzelfde. Dus dit voorstel voorziet dus ook in alternatieven. Stel een mooie lichtshow of een droneshow, dat zijn alle mogelijkheden, alleen dat is uiteraard niet aan ons. Daar is dadelijk een stichtingsbestuur voor dat natuurlijk het voorstel dat wordt aangediend, kan wegen en dan de afweging maakt: op deze specifieke plek adviseren wij dan dus dit en dat laatste dan, in overleg met de organisator, komt daar dan een bepaald bedrag uit wat zij dan kunnen besteden aan die show. Volgens mij, de andere twee vragen, denk ik dat het beste door de wethouder beantwoord kunnen worden, want zowel van de ChristenUnie als van GroenLinks ging over de financiën.

De **VOORZITTER** (de heer Engberts): Heel fijn, dank u wel. Dan is het woord aan de wethouder.

De heer **KASMI** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Als het goed is, heb ik drie vragen genoteerd. Allereerst mevrouw Bokhove, dat is eigenlijk een beetje dezelfde vraag die ook door de heer Vonk is gesteld, dat gaat over dat het college in principe garant staat voor de bekostiging van de vuurwerkshows. We hebben het daarover ook al met elkaar gehad in de commissie. Door dit college is er een keuze gemaakt vanwege de vele uitdagingen waar we voor stonden, zoals u weet, om ook op de vuurwerkshows te bezuinigen. Dat is wat wij

hebben besloten en daar heeft de raad ook in meerderheid mee ingestemd. Dus laten we, wat mij betreft, vooral even dit mooie initiatief van mevrouw Van Groningen afwachten en kijken wat daar uit komt en t.z.t. doet zich dan de kwestie weer opnieuw voor. Op basis van de informatie die we dan hebben, ligt er weer een vraag aan het college en dan zullen we opnieuw een afweging maken t.z.t., maar vooralsnog is dit de stand van zaken. Dan ten aanzien van de vraag van de heer Van der Velden, volgens mij heeft mevrouw Van Groningen daar ook al een beetje antwoord op gegeven, het hoeft niet per se vuurwerk te zijn in de klassieke zin van het woord, het kan ook op een andere manier. We weten inmiddels dat er wereldwijd op veel verschillende manieren aandacht wordt gegeven aan oud en nieuw. Dat kan ook bijvoorbeeld door drones of wat dan ook. En we zullen daar ook, als zo'n initiatief er dadelijk ligt, ook op die manier naar kijken, zonder vooraf geen enkele belofte daarop te maken, maar dat is zeker iets wat we in overweging zullen nemen. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Het hoeft niet, oké, hartstikke goed. Hartelijk dank. Daar zijn we weer. Dan geef ik nog een slotwoord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dank u wel, ook aan al mijn collega-raadsleden. Hartelijk dank, want ik voel echt wel het enthousiasme. Ik ben ook blij dat u natuurlijk kritische vragen stelt, want het is ook belangrijk met zo'n initiatief dat we alle *pros* en *cons* ook goed wegen. Ik wil nog wel meegeven dat we tijdens de commissie met elkaar gesproken hebben over het feit dat we rond september ook even een peilmoment doen om dan te laten weten waar we staan. Ik denk ook zeker dat voor de fractie van GroenLinks en voor de ChristenUnie dat een belangrijk moment is, omdat we dan ook kunnen zien, hopelijk, dat we voldoende geld hebben opgehaald. Dus nogmaals, vanaf deze kant, hoop ik echt op uw steun, op uw stem en straks ook op een mooie donatie, zodat we aan het eind van het jaar met zijn allen heel trots kunnen zijn op dat we oud en nieuw kunnen vieren met een prachtige vuurwerkshow. Nogmaals, dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Daarmee zijn wij aan het einde gekomen. Ik moet even mijn administratie op orde krijgen, het initiatiefvoorstel Groningen, dat is agendapunt 7.1.

7.2 7

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij door naar agendapunt 7.2, het voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Tarwebuurt'. Degene die daar het eerst het woord mag voeren, is de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, we hebben weinig tijd, ik zal het kort houden. Er is in de commissie al vaker over gesproken, we hebben daar ook moties over ingediend. Dat zal ik vandaag niet doen. Het is wel zo dat wij vinden dat het participatieproces toch tekort geschoten heeft. Veel bewoners zijn het met ons eens, er hadden woningen in de Zwartewaalstraat, de Blankenburgstraat en die andere koppelstraat behouden kunnen blijven. Het is helaas niet gebeurd. Daarmee is het karakter van deze buurt helaas verloren gegaan. Er had meer gered kunnen worden, maar de bewoners hebben de strijdbijl begraven en dat zullen wij hier dan ook doen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Verhoef.

De heer **VERHOEF** (lr): Dank u wel, voorzitter. Wij van Leefbaar Rotterdam vinden het ambitiedocument er goed uitzien, zeker na de laatste wijziging, dus complimenten. We zien een mooie oplossing voor het parkeren op eigen grond en in een parkeergarage, lazen wij. We maken ons alleen nog een beetje zorgen dat de buitenruimte helemaal parkeerplaatsloos wordt. Dus wij willen graag aandacht voor het parkeren van wijkverpleegkundigen,

mantelzorgers, mindervaliden, dat dat nog mogelijk blijft in de buitenruimte. Dus daar hebben we een motie voor. Dank u wel. De motie is medeondertekend door DENK.

De **VOORZITTER**: De heer Verhoef heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Parkeren in de Tarwebuurt ook voor bezoekers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van het (herziene) voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument "Tarwebuurt";

constaterende dat:

- De parkeeroplossing voor bewoners wordt gevonden in parkeren op eigen terrein en in in pandige parkeervoorzieningen;
- de ambitie voor de buitenruimte minder ruimte laat voor parkeervoorzieningen op straat;

overwegende dat:

- bewoners ook visite willen ontvangen en deze bezoekers ook met de auto kunnen komen;
- naast visite er ook mantelzorgers, wijkverpleegkundigen, mindervaliden en overige bezoekers de wijk kunnen bezoeken;
- het voor mantelzorgers, wijkverpleegkundigen, invaliden en overige bezoekers mogelijk moet blijven de auto in deze buurt te kunnen parkeren;
- het daarom niet gewenst is om helemaal geen parkeerplaatsen meer langs de straat te faciliteren;

verzoekt het college:

- rekening te houden met deze doelgroepen en straatparkeren voor hen te blijven faciliteren;
- dit mee te nemen in de verdere planvorming voor de Tarwebuurt;
- hierover terug te koppelen bij het Masterplan Tarwebuurt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Verhoef, J.M.D. de Waard en E. Rehim Zadeh

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is nu het woord aan de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter. Gezien mijn beperkte spreektijd, ga ik toch even snel alleen naar het indienen van een motie, die gaat over de oude school die ook in de Tarwebuurt is te vinden. Daar staat kostbare maatschappelijke voorziening. En om maatschappelijke en religieuze voorzieningen te behouden in deze buurt, pleiten wij ook voor het behoud van deze functie. Daarom de motie om de oude school Tarwebuurt maatschappelijk te laten blijven.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Laat functie oude school Tarwebuurt maatschappelijk blijven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van Gebiedsambitiedocument Tarwebuurt:

constaterende dat:

- op basis van het gebiedsambitiedocument Tarwebuurt herontwikkeling van de oude school aan de Polstrandstraat 13 onderzocht kan gaan worden;
- in het gebiedsambitiedocument gesteld wordt:
 - 'Programmatisch zijn hiervoor verschillende scenario's denkbaar, hierna opgesomd in volgorde van voorkeur:
 1. Herontwikkeling met maatschappelijke bestemming.
 2. Herontwikkeling naar maatschappelijke bestemming, gecombineerd met wonen
 3. Herontwikkeling naar woningen.
 - Voor het schoolpand zal een uitvraag gedaan worden voor het beste plan voor de wijk;
- in het afdoeningsvoorstel 25bb003272 gesteld wordt dat er toch geen sprake zal zijn van een beste plan voor de wijk, vanwege de aanwezigheid van meerdere huurders;

overwegende dat:

- Rotterdam een worstelt met een tekort aan maatschappelijke vierkante meters;
- in deze wijk een schoolgebouw beschikbaar is met maatschappelijke bestemming;

verzoekt het college:

- bij de uitwerking van Gebiedsambitiedocument Tarwebuurt naar Masterplan Tarwebuurt de maatschappelijke bestemming van Polstrandlaan 13 te handhaven en af te zien van geheel of gedeeltelijke herbestemmen naar wonen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer Dahoe.

De heer **DAHOE** (denk): We hebben het er inderdaad in de commissie al goed over gehad en daar heb ik ook aangegeven dat we de maatschappelijke functie hartelijk toejuichen op de Polstrandstraat 13. Die wil ik nog iets versterken met een motie, aangezien wij al vaker hebben aangegeven dat we als gemeente willen dat we goed omgaan met onze bewoners en met onze stichtingen enzovoorts. Dus de motie heet: niet blind tenderen, maar bewust waarderen. Bij dezen.

De **VOORZITTER**: De heer Dahoe heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Niet blind tenderen, maar bewust waarderen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van 'Debat naar aanleiding van regeling van werkzaamheden 'Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het gebiedsdocument 'Tarwebuurt' agendapunt 7.2;

constaterende dat:

- het gemeentelijk verkoopbeleid voorziet in verkoop van vastgoed via een transparante, openbare selectieprocedure;

- op basis van het Didam-arrest een onderhandse verkoop aan zittende huurders mogelijk is, mits objectief en toetsbaar onderbouwd wordt dat alleen deze partij in aanmerking komt;
- het schoolpand aan de Polslandstraat 13 reeds jarenlang wordt gehuurd door twee maatschappelijke partijen, waarvan één huurder serieuze interesse heeft getoond in aankoop;

overwegende dat:

- langdurige maatschappelijke huurders bijdragen aan stabiliteit in de wijk en vaak al duurzaam investeren in het pand en de omgeving;
- het beëindigen van een huurovereenkomst ten behoeve van openbare verkoop niet wenselijk is in het geval van waardevolle maatschappelijke invulling;
- maatwerk mogelijk en wenselijk is wanneer maatschappelijke en gemeentelijke doelen daarmee gediend zijn;

verzoekt het college:

- de mogelijkheid tot onderhandse verkoop aan de zittende maatschappelijke huurder van Polslandstraat 13 serieus te toetsen;
- tot een openbare verkoop over te gaan als uit toetsing blijkt dat onderhandse verkoop juridisch of beleidsmatig niet verdedigbaar is;
- hierover terug te koppelen bij het masterplan Tarwebuurt;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R.N. Dahoe en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, vandaag lazen we het persbericht versnellen woningbouw door minder regels. GroenLinks wil dat minder regels direct in de praktijk brengen in de Tarwebuurt en daarvoor hebben wij een motie.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Meer woningen Tarwebuurt door slim verdichten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 7.2 Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Tarwebuurt';

constaterende dat:

- het stedenbouwkundig goed mogelijk is om in de Tarwebuurt meer woningen te bouwen dan nu gepland (ca. 181) en er in de raad brede steun is voor verdere verdichting;
- de wethouder heeft aangegeven dat extra woningen en verdichten alleen mogelijk is als een lagere parkeernorm wordt gehanteerd;

overwegende dat:

- vanwege de grote bouwopgave we deze kans voor extra woningen niet kunnen laten liggen;

- er veel woningzoekenden zijn die gewoon een woning zoeken en niet per se een parkeerplek nodig hebben;
- huidige bewoners die gebruik maken van een terugkeergarantie en al een parkeervergunning hebben voorrang kunnen krijgen op een parkeervergunning;

verzoekt het college:

- bij de verdere uitwerking van de plannen voor de Tarwebuurt de ambitie voor het aantal woningen op te hogen voor zover dat stedenbouwkundig verantwoord is, waarvan zo veel mogelijk in het sociale en middensegment;
- voor het realiseren van deze extra woningen te sturen op mobiliteit in den brede en daarmee waar nodig een afwijking van de parkeernormen toe te staan;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66): Dank u wel, voorzitter. Vooropgesteld, de tand des tijds raakt ook het karakteristieke Tarwebuurtje, met veel straatnamen in het teken van graan, graanverbouw met de meelfabrieken op een steenworp afstand aan de Maashaven. Al eerder waren er ingrepen in het wijkje met woningen die helaas niet het eeuwige leven hebben, op de woonkwaliteit die we allemaal nu verwachten. Na een lang en intensief traject met de buurt, mede vormgegeven vanuit de corporatie, ligt er ook een gedegen plan en beeld. Dat valt te prijzen, goed hoe dat is gelopen, wat D66 betreft. Er worden ook bescheiden verdicht, ook dat valt te prijzen, maar misschien dat er ook wel bij de behandeling in de commissie de behoefte was om daar nog een schepje bovenop te doen. Daar knelt hij dan plots. Dat parkeren, dat lijkt dan een beperkende factor te zijn waar het knelt. Een complexe knop, waar we lang niet altijd aan kunnen draaien met onze huidige parkeernorm. Ik denk dat er ook verschillend over wordt gedacht in het huis en reden dat er ook breed in de commissie, juist na de behandeling van de Tarwebuurt, is besloten om er een regeling van werkzaamheden rond parkeren en bouwen voor aan te vragen. Hoe sympathiek de ene motie ook is en de andere, vanuit mijn perspectief, misschien wat minder sympathiek is, collega fietsers first Van Wifferen, haar ogen prikken in mijn rug, lopen beide vooruit op een discussie die we met elkaar nog moeten voeren en loopt dit gebiedsambitiedocument, wat D66 betreft, in de lijn met de kaders en de mogelijkheden die we hebben en kijken we vooral ook met belangstelling vooruit naar de regeling van werkzaamheden rond parkeren. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Anderen? Ja, de heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, u kent mijn standpunt: onze stad moet compacter worden, er moet compacter worden gebouwd in onze stad. We zitten in een wooncrisis en toch bouwen we nog steeds te weinig en vaak te laag. Daarom diende ik in november een motie in om structureel hoger te bouwen met de titel 'nieuwe Rotterdamse laag'. Die motie werd breed gesteund in de raad. In de Tarwewijk worden nu 159 woningen gesloopt en er komen er maar 181 voor terug. Eerlijk gezegd vind ik dat veel te weinig. Uit het commissiedebat bleek dat veel meer raadsleden er zo in zitten en GroenLinks dient hier zelfs een motie toe in. Toch blijkt er iedere keer weer een reden te zijn om niet echt te verdichten. De ene keer moeten we het karakter van de wijk behouden, de andere keer is het proces al te ver gevorderd, nu zou de parkeernorm een probleem zijn, terwijl we toch hadden afgesproken dat een gebiedsambitiedocument juist het begin is van het

besluitvormingsproces, dat we in die fase met elkaar het gesprek zouden aangaan en dat we nog zaken zouden kunnen aanpassen. Maar opnieuw hoorden we in het commissiedebat vooral wat er allemaal niet kon worden aangepast. Wat wij willen is simpel: wij willen gewoon meer woningen en wij willen dat onze motie uit november wordt uitgevoerd. Daarom stellen wij voor om in de commissie Bouwen en Wonen te bespreken welke obstakels er zijn die die verdichting tegenhouden. Samen met onder meer Leefbaar Rotterdam hebben we al een verzoek ingediend om de parkeernormen te bespreken. Ik zou het een groot goed vinden als we het gesprek breder voeren, omdat het om meer dan alleen maar parkeren gaat. Als voorstel geen steun krijgt van mijn mederaadsleden, zal ik een tweede regeling van werkzaamheden indienen om te bespreken hoe we nou die verdichting daadwerkelijk voor elkaar kunnen krijgen. Voorzitter, ik verwacht niet dat de wethouder het aantal woningen in het gebiedsambitiedocument zal uitbreiden. De VVD zal desondanks niet tegenstemmen, omdat ik geen vertraging wil in de woningbouw in de Tarwewijk. Maar wij doen dat wel met tegenzin. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Dank. Anderen nog? Niets. Dan vraag ik of de wethouder al kan antwoorden.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Inderdaad weer een plan voor de Tarwebuurt, voor Rotterdam-Zuid en een mooi plan, van vooral Woonstad, waar we, denk ik, echt een heel grote kwaliteitsimpuls weer in dit gebied kunnen geven. En om te beginnen met een reactie op de heer Van Dommelen, ook hier hebben we echt wel gekeken naar hoe we meer kunnen terugbouwen dan dat er gesloopt wordt. Nou, er wordt meer teruggebouwd dan dat er gesloopt wordt, maar we zouden eigenlijk meer willen en dat herken ik ook heel erg. Tegelijkertijd hebben we ook gewoon kaders in uw raad vastgesteld over die parkeernormen. Dus ik juich heel erg dat debat en gesprek toe, dat we het daar met elkaar over hebben, maar ik kan nu niet, als wethouder, uw normen terzijde leggen. Ik denk dat het goed is om dat gesprek met elkaar dus goed te voeren over hoe je dan op een betere manier dat parkeren kunt regelen, zodat je inderdaad die verdichting kan bewerkstelligen. Want ik denk dat we, dat ben ik ook helemaal met u eens, als ik zou kunnen verdichten, meer woningen zou kunnen toevoegen, dan zou ik dat doen. Maar vooralsnog kan dat dus niet in alle gevallen zo. Goed, dan als reactie op de moties. Parkeren in de Tarwebuurt ook voor bezoekers, van Leefbaar Rotterdam. Nou, u zegt: houd rekening met doelgroepen en parkeerplaatsen in de buitenruimte om hen te faciliteren. Dus mantelzorgers, verpleegkundigen, et cetera. Nou, dat kunnen wij goed uitvoeren, dus deze motie is voor ons oordeel raad, voor mij oordeel raad. Dan de motie van de ChristenUnie over die functie van de oude school. Daar zit een huurder in en u zegt: behoudt hier ook de maatschappelijke bestemming van deze school. Nou, zoals besproken en ook in mijn veegbrief aangegeven: in die school zit nu inderdaad een geloofsgemeenschap. Wij zullen conform het kader vastgoed als eerste hen natuurlijk in de gelegenheid stellen om dat pand aan te schaffen, maar het zou zo kunnen zijn dat dat dan toch uiteindelijk niet lukt en dan hebben we gewoon een ander verhaal en ik wil niet op voorhand al de mogelijkheid wegsnijden dat er dan toch een andere functie in komt. Dus ik moet deze motie ontraden. Dan de motie van DENK over datzelfde pand: niet blind tenderen, maar echt even met die huurder wel goed ook de mogelijkheid regelen en in gesprek gaan, echt serieus kijken of zij in staat zijn om een bod te doen op dit pand en pas dan over te gaan tot andere vormen van verkoop. Nou, dat is goed te doen voor ons, goed uitvoerbaar, dus dat is oordeel raad. Dan de motie van GroenLinks: meer woningen Tarwebuurt door slim te verdichten. Nou, ik gaf al een klein beetje een voorschotje op de appreciatie van deze motie. Ik snap heel goed uw wens. Tegelijkertijd voel ik mij gebonden toch aan de parkeernormen zoals wij die hebben afgesproken en gehanteerd. Dus ik kan hier niet per motie opeens van af gaan wijken. Wij gaan praten over hoe we het parkeren kunnen oplossen, beter, zodat we ook echt kunnen verdichten. Er stond recentelijk een stuk in het NRC: de parkeeropgave was een groot struikelblok bij verdichting in steden, omdat het zo ontzettend duur is, heel veel ruimte

vraagt et cetera. Maar dat zien we hier dus weer ook aan de hand. Daar moeten we goede gesprekken met elkaar over voeren, ook de hele consequenties met elkaar doorzien, voordat we tot alternatieven kunnen overgaan. Dus deze motie moet ik ook ontraden.

De **VOORZITTER**: Ik kijk nog even rond of er nog vragen zijn, aanvullingen. Dat is niet het geval. Dan komen we hiermee aan het einde van het agendapunt 7.2.

7.3 *Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over pleegzorg*

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij over naar agendapunt 7.3, het debat naar aanleiding van de regeling van werkzaamheden over pleegzorg. Mevrouw Kockelkoren heeft het woord.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, gisteren is Enver naar aanvullend onderzoek onder verscherpt toezicht gesteld door de inspectie. Dat laat nogmaals zien dat de controle tekortschiet voor kinderen en ouders die vaak niet weten waar ze terecht kunnen als ze vastlopen in pleegzorg. We hebben daar een debat over gevoerd. Iedereen is er zwaar door geraakt en geschokt. Ik heb nu helaas beperkt spreektijd, dus kan daar niet de aandacht aan geven die het verdient. Dat hebben we gelukkig ook al gedaan, maar ik heb wel 1 motie: zicht op vertrouwenspersonen in de pleegzorg, die ik graag wil indienen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Zicht op vertrouwenspersonen in de pleegzorg

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 7.3 debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over pleegzorg;

constaterende dat:

- de raad nu geen zicht heeft op hoeveel jeugdigen gebruik maken van hun recht om een vertrouwenspersoon te spreken;
- het college heeft toegezegd te werken aan de borging van een structureel jaarlijks één-op-één gesprek van de jeugdige met een vertrouwenspersoon;
- jeugdzorgorganisaties hierover in hun jaarverslagen moeten rapporteren;

overwegende dat:

- pleegzorgorganisaties de verplichting hebben om jeugdigen erop te wijzen dat ze terecht kunnen bij een vertrouwenspersoon;
- vertrouwenspersonen in de praktijk geen bekende, benaderbare personen zijn voor jeugdigen in de pleegzorg en zij vaak niet eens weten dat ze recht hebben op het spreken van een vertrouwenspersoon;
- de vertrouwenspersonen van 'Jeugdstem' al wel regelmatig langsgaan bij de instellingen van Jeugdzorg, maar niet bij pleeggezinnen;
- inzicht in de cijfers de raad de mogelijkheid zou geven om haar controlerende en kaderstellende taak uit te voeren en toekomstige misstanden zoveel mogelijk te voorkomen;

verzoekt het college:

- de raad jaarlijks actief te informeren over hoeveel van de pleegkinderen in Rotterdam hebben gesproken met een vertrouwenspersoon;
- te onderzoeken hoe de zichtbaarheid van vertrouwenspersonen in de pleegzorg verbeterd kan worden;

En gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren en D.P.A. Tak

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter. Ook ik heb heel beperkte spreektijd en een gigantische lap tekst voorbereid. Ik wil nog wel even gezegd hebben dat ik buitengewoon gewaardeerd heb de IGJ die hier een toelichting is komen geven op het rapport en het echt uitstekende commissiedebat dat wij hier met elkaar over hebben gevoerd. Daar ben ik echt heel blij mee en doet recht, denk ik, aan deze verschrikkelijke casus die wij niet kunnen oplossen of verbeteren, maar wel dingen misschien beter kunnen maken voor de toekomst. Ik hou het nu ook beperkt tot 1 motie die ik heel graag aankondig, want de pleegzorg is met dit nieuws natuurlijk weer op een negatieve manier in het nieuws gekomen, terwijl er zo veel goede dingen gebeuren en er ook zoveel mensen te goeder trouw zulke goede dingen doen, zo ontzettend waardevol. Deze mensen moeten wij waarderen, die moeten we eren en we moeten ook zorgen dat er steeds meer mensen beschikbaar komen voor deze pleegzorg. Daarom willen wij met deze motie voorstellen om een bijeenkomst te organiseren voor de pleegouders in onze stad die dit goede werk doen, om hen te waarderen, maar ook met hen het gesprek aan te gaan, ook over de goede en ook lastige kanten van pleegzorg. Maar echt met de hoop dat we op deze manier die pleegzorg weer in een positief daglicht kunnen stellen. Ik ben ook heel blij dat we dit voorstel hebben kunnen uitwerken met hulp van de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen. Dat maakt het tot, volgens mij, een heel mooi voorstel. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Pleegzorg in het zonnetje

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van pleegzorg in Rotterdam n.a.v. casus Vlaardingen;

constaterende dat:

- zich een groot drama heeft voltrokken in het leven van een Rotterdams meisje binnen een pleeggezin in Vlaardingen;
- de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) een zeer kritisch rapport heeft geschreven over het pleeggezin en de betrokken hulpverleningsinstanties, die zouden moeten zorgen voor een veilige situatie;
- er naar aanleiding van deze casus en het rapport - begrijpelijkerwijs - sprake is geweest van veel negatieve berichtgeving rond pleegzorg;

overwegende dat:

- goede pleegzorg een zeer waardevolle rol speelt in de hulp aan kinderen die (tijdelijk) niet veilig thuis kunnen wonen;
- er helaas een tekort is aan geschikte pleeggezinnen;
- negatieve berichtgeving niet alleen kan afstralen op huidige pleeggezinnen van goede wil, maar ook de pogingen om meer geschikte pleeggezinnen te werven kan frustreren;
- we deze droevige aanleiding kunnen aangrijpen om enerzijds de goede pleeggezinnen die we in Rotterdam hebben te waarderen en zo ook de positieve kant van pleegzorg in de schijnwerper te zetten, en om anderzijds met hen in gesprek te gaan over eventuele knelpunten en verbetermogelijkheden;

verzoekt het college om:

- een bijeenkomst te organiseren met pleegouders uit Rotterdam, bijvoorbeeld in de burgerzaal van het stadhuis, om zo pleegzorg en in het bijzonder de pleeggezinnen in het zonnetje te zetten en met hen het gesprek aan te gaan over de mooie en ingewikkelde kanten van pleegzorg;
- hierbij ondersteuning te vragen van de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk, C. Aafjes-van Aalst en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, als ouder van twee mooie, jonge dochters begrijp ik als geen ander hoe belangrijk het is dat de kinderen in onze stad zorgeloos bestaan hebben. Het is essentieel dat we kunnen vertrouwen op de pleegzorg en de pleegouders, het beste voorhebben met hun pleegkinderen. Het was in ieder geval bemoedigend om te horen dat ook de wethouder er op die manier in zit en ook graag wil weten hoe de vork in de steel zit en ook heeft toegezegd te gaan kijken hoe het zit met vergoedingen voor pleegouders, zodat ook gezinnen met een kleine beurs kunnen helpen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ook van mijn kant al in een goede commissiebehandeling, maar ook tijdens het presenteren van mijn initiatiefvoorstel verteld over dit verhaal en elke keer weer dat je eraan moet denken, dan kruipen de koude rillingen weer over je rug. Ik weet ook niet zo heel veel wat ik nog toe kan voegen aan die eerdere gesprekken, behalve het rapport wat gisteren is uitgekomen. Dat is wel echt nieuw, daarin heeft de inspectie gezondheidszorg en jeugd heeft harde conclusies getrokken over de gang van zaken rondom Enver. Maar dat gaat wel heel vaak over procedurele en een beetje formele termen, over het planmatig werken en of er goed gescreend wordt en zo. Maar wat mij het meest heeft geraakt in het hele verhaal is het moment dat het meisje melding heeft gemaakt bij de politie, melding heeft gemaakt bij een supermarkt, vreemden aanklampte en nog niet goed geholpen werd. Dat is iets wat niet getoetst is in het rapport. De fout lag ook niet per se bij Enver maar bij WSS. Een concrete vraag aan de wethouder: hoe reflecteert hij op het rapport van gisteren? Nog belangrijker: gaat hij in de gaten houden dat hoe er op meldingen gereageerd wordt, dat dat ook echt goed tegen het licht wordt gehouden en met name dus met betrekking tot WSS. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Aafjes-Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr): Voorzitter, pleegkinderen moeten te allen tijde veilig zijn, net als ieder ander kind. Echter blijkt de realiteit soms anders, zoals bij het meisje in Vlaardingen. Het schokt ons allemaal dat het meisje vanaf 2023 volledig uit beeld verdween. Ze ging niet meer naar school, zag geen hulpverleners en leefde totaal geïsoleerd binnen het pleeggezin. Dat hierbij niet alle alarmbellen afgegaan zijn, is een onvergeeflijke fout, met tragisch gevolg. Dit nooit meer, zeiden we al te vaak. Desalniettemin heeft Leefbaar Rotterdam een aantal voorstellen en hopen we dat deze verschrikkelijke incidenten in de toekomst kunnen worden voorkomen. De eerste motie, ik zal ze gemakshalve allemaal in één keer overhandigen, is periodieke herbeoordeling en huisbezoek. Los dat ik uit wil gaan van goede intenties, vind ik het van belang dat periodieke herbeoordeling plaatsvindt en eventueel opmerkelijke zaken nauwkeurig gerapporteerd worden zodat erger voorkomen

wordt. Daarbij hoort natuurlijk ook een gedegen screeningsproces voor, met tussen de haakjes, aankomende pleegouders. Mijn tweede motie is dan ook strenger screenen pleeggezinnen. De instanties in kwestie hebben verzaakt. De vertrouwenspersoon van het pleeggezin had een vriendschappelijke band met het gezin en is wat mij betreft medeplichtig. Van een vierogenprincipe was geen sprake. Daarom mijn derde motie: luister naar de stem van het kind, waarin ik oproep dat pleegzorginstanties een controlemechanisme inbouwen, waarmee erop wordt toegezien dat pleegkinderen periodiek spreken met een onafhankelijk vertrouwenspersoon, zoals het hoort. Daarnaast is informatie essentieel, tevens de titel van mijn vierde motie. Er bestaat een verplicht protocol rondom registratie van incidenten en er is een geldende meldcode. De motie verzoekt deze nogmaals een periodiek onder de aandacht te brengen bij ketenpartners. Ik zei het al in de commissie: dit mag geen kwestie van enkel leerpunten formuleren en overgaan naar de orde van de dag zijn. Dit vraagt om fundamentele veranderingen en wij zijn ook blij dat betrokken instanties zelf al zijn begonnen met verbeterplannen en een betere werkwijze te waarborgen. Voorzitter, een pleegkind moet te allen tijde veilig zijn. Gelukkig is dat vaak genoeg ook zeker het geval en zetten vele pleegouders en instanties zich dag in, dag uit in om kinderen een veilig thuis te geven. Laten we dit ook zeker niet vergeten.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Aafjes-van Aalst heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Luister naar de stem van het kind

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van pleegzorg;

constaterende dat:

- uit het onderzoek blijkt dat het betrokken meisje onvoldoende werd gehoord en signalen zelfs nadrukkelijk genegeerd werden;
- het laten vallen van deze steken tot verschrikkelijke gevolgen geleid heeft;

overwegende dat:

- het fundamenteel is dat kinderen in pleegzorg / jeugdzorg hun ervaring kunnen delen met onafhankelijke vertrouwenspersonen;
- het rapporteren over signalen vanuit het meisje en het handelen hierna te veel bij één persoon heeft gelegen, waardoor er geen sprake van checks and balances was;
- om de veiligheid van pleegkinderen te waarborgen het niet zo kan zijn dat de gehele regie van het controleren van pleeggezinnen bij één persoon ligt;

verzoekt het college:

- met pleegzorginstanties in gesprek te gaan over het inbouwen van een controlemechanisme waarmee erop toegezien wordt dat pleegkinderen periodiek spreken met een onafhankelijke vertrouwenspersoon;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. C. Aafjes-van Aalst

Motie 4. Periodieke herbeoordeling en huisbezoeken

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van Debat

n.a.v. regeling van werkzaamheden pleegzorg;

constaterende dat:

- het casusonderzoek pleegzorg meisje Vlaardingen aantoont dat screening van het pleeggezin in deze casus simpelweg tekortschoot;
- opgemaakt had kunnen worden uit eerdere wanordelijkheden binnen dit gezin dat zij niet geschikt waren voor het pleegouderschap;
- het laten vallen van deze steken tot verschrikkelijke gevolgen geleid heeft;

overwegende dat:

- doorlopende monitoring van pleeggezinnen van belang kan zijn voor de veiligheid van kinderen;
- periodieke evaluaties van geschiktheid van pleeggezinnen en de veiligheid binnen deze bijdragen kunnen aan de veiligheid van kinderen;
- ondanks we uit willen gaan van het goede het niet ondenkbaar is dat zich bij meerdere pleeggezinnen wanordelijkheden voordoen;

verzoekt het college:

- te zorgen voor verplichte en periodieke herbeoordeling van pleeggezinnen inclusief onaangekondigde huisbezoeken;
- eventueel aangetroffen opmerkelijke zaken nauwkeurig te rapporteren en breed te delen met betrokken hulpverlenende instanties;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. C. Aafjes-van Aalst en F. Elbay

Motie 5. Strenger screenen pleeggezinnen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden pleegzorg;

constaterende dat:

- in deze casus een pleeggezin werd ingezet ondanks het klaarblijkelijk was dat dit gezin eerdere pleegkinderen mishandelt had;
- de screening en begeleiding van pleeggezinnen met dit gegeven duidelijke tekortkomingen vertoont;

overwegende dat:

- het voor pleegkinderen van groot belang is in een veilige en stabiele omgeving terecht te komen;
- controle van aankomende pleeggezinnen een randvoorwaarde is voor het bieden van deze veilige en stabiele omgeving;
- een zorgvuldige screening van pleegouders en continue begeleiding van pleeggezinnen van groot belang kan zijn om misstanden te voorkomen;
- screening en begeleiding kunnen bijdragen aan een betere kwaliteit van de pleegzorg;

verzoekt het college:

- binnen de GRJR te pleiten voor een aangescherpt screeningsproces voor (aankomende) pleegouders;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. C. Aafjes-van Aalst

Motie 6. Informatie is essentieel

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van pleegzorg;

constaterende dat:

- het rapport aantoont dat essentiële informatie over signalen van onveiligheid niet of onvoldoende werd gedeeld tussen instanties;
- gebrekkige informatie uitwisselingen verschrikkelijke gevolgen gehad heeft voor de veiligheid van het pleegmeisje;

overwegende dat:

- goede informatie uitwisseling essentieel is voor vroegsignalering van wanordelijkheden en problemen binnen pleegezinnen;
- hulpverlenende instanties in gezamenlijkheid verantwoordelijk zijn voor het waarborgen van de veiligheid binnen- en de geschiktheid van pleeggezinnen;
- een gedegen informatie uitwisseling de basis vormt deze gezamenlijke verantwoordelijkheid te dragen;

verzoekt het college:

- het verplichte protocol rondom registratie en de geldende meldcode periodiek actief onder de aandacht te brengen bij ketenpartners;
- erop toe te blijven zien dat dit periodiek gebeurt;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. C. Aafjes-van Aalst

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is nu het woord aan de heer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk): Dank u wel, voorzitter. In de commissie is inderdaad uitgebreid stilgestaan bij de afschuwelijkheden van wat er met het Rotterdamse meisje is gebeurd. Maar toch wil ik benadrukken dat onze fractie, net als alle andere fracties en partijen in deze raad woedend is dat dit heeft kunnen gebeuren. Voorzitter, ik heb sinds ik raadslid ben nog niet eerder gehad dat ik met zoveel woede, zoveel pijn en zoveel emotie een rapport hebben moeten lezen. Het is echt schrikbarend om te lezen wat dit meisje allemaal heeft moeten doorstaan. De mishandelingen en mensonterende behandeling is één ding, maar daarnaast is dit meisje ook gewoon niet geloofd en werd ze eigenlijk neergezet als leugenaar. Hoe frustrerend moet dit zijn geweest voor het meisje? En we mogen en moeten toch verwachten dat grote jeugdzorgorganisaties als Enver en William Schrikker het beste voorhebben met deze kwetsbare doelgroep. We vragen ons echt oprecht af waarom de pleegzorgbegeleiding van Enver zo'n vrije rol heeft gehad en zo erg betrokken was bij de pleegouders, waardoor haar professionele oordeel werd beïnvloed. Maar voorzitter, ik vind dat we als gemeente ook naar onszelf moeten kijken. We zijn blij dat er in Rotterdam een incidentenprotocol is, naast eigen protocollen van de jeugdzorgorganisatie zelf. Dit loket is ook bedoeld voor aanbieders die in de regio actief zijn. Nu zijn Enver en William Schrikker niet alleen actief in Vlaardingen, maar ook in Rotterdam. Alleen vragen we ons af of dit loket wel bekend genoeg is bij de

professionals en aangezien er geen meldingen in deze casus zijn gedaan bij het loket, dien ik de volgende motie in: meer bekendheid voor het Rotterdamse incidentenloket en roepen het college op om samen met zorg- en welzijnsaanbieders een campagne te ontwikkelen die het incidentenloket beter onder de aandacht brengt bij zorgprofessionals en hun leidinggevendenden. Tot slot, voorzitter, wat er in Vlaardingen is gebeurd, wat het Rotterdamse meisje allemaal is aangedaan, mag nooit meer gebeuren. Wij zullen ons dan ook blijven inzetten voor deze kwetsbare kinderen en hun families. Ieder kind verdient een veilige omgeving om op te groeien en kind te kunnen zijn. Daar staan wij voor. Dan echt tot slot, voorzitter, wil ik nog zeggen dat wat mij betreft deze pleegzorgouders, wat eigenlijk gewoon geen pleegzorgouders zijn, maar pleegzorgmonsters, levenslang de bak in moeten, net zoals het meisje die nu voor levenslang getraumatiseerd is en nooit meer de oude zal zijn. Tot zover.

Motie 7. Meer bekendheid voor het Rotterdamse incidentenloket

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt '7.3 Debat n.a.v. regelingen van werkzaamheden over pleegzorg';

constaterende dat:

- het incidentenloket Rotterdam een belangrijke rol speelt in het ontvangen, registreren en doorverwijzen van meldingen van incidenten binnen zorg- en welzijnsaanbieders;
- er momenteel onvoldoende bekendheid lijkt te zijn over het bestaan en de werking van het incidentenloket Rotterdam binnen de verschillende zorg- en welzijnsaanbieders in de regio;

van mening dat:

- het niet optimaal benutten van het incidenten loket de snelheid en effectiviteit van de behandeling van incidenten en klachten kan belemmeren;
- zorg- en welzijnsaanbieders zijn cruciale spelers in het verspreiden van kennis over dit loket bij hun medewerkers;

verzoekt het college:

- in samenwerking met zorg- en welzijnsaanbieders een campagne te ontwikkelen die het incidentenloket Rotterdam actief onder de aandacht brengt bij zorgprofessionals en leidinggevende binnen deze ketenorganisaties;
- regelmatig in overleg te treden met de relevante zorg- en welzijnsaanbieders om de effectiviteit van het loket te evalueren en waar nodig bij te sturen;
- en dit te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Akhatab

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Dat is niet het geval. Dan kijk ik naar de wethouder en die kan, volgens mij, antwoorden.

De heer **BUIJT** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Een aantal raadsleden refereerden al aan het commissiedebat, wat we zeer uitvoerig met elkaar gevoerd hebben. En inderdaad, wat mijnheer Vonk ook zei, er is ook een sessie geweest met de inspectie die ook een toelichting

heeft gegeven en het heeft een ieder van ons allemaal ongelooflijk aangegrepen. Maar dat hebben we in de commissie uitgebreid met elkaar gewisseld en zoals al door een aantal mensen is gerefereerd, is gisteren het rapport van de inspectie naar buiten gekomen, ik had u dat in de commissie ook toegezegd het toe te sturen. Het is gisteren uitgekomen. Dat rapport loog er niet om. De inspectie heeft de stichting Enver onder verscherpt toezicht gesteld en ik ga het rapport eerst nog goed lezen, want het is gisteren uitgekomen, dus ik heb het nog natuurlijk nog niet, ik moest ook een debat vanochtend voorbereiden, dus ik had wat minder tijd. Ik heb het gewoon nog niet tot me kunnen nemen, dus ik ga daar echt het komend weekend aan zitten en u met een begeleidende brief komt dat uw kant op, uiteraard. Dus dat gebeurt. Er is op verschillende vlakken verbetering noodzakelijk en Enver moet de tekortkomingen binnen negen maanden wegnemen. En als voorzitter van de GRJR heb ik ook al een gesprek in laten plannen, gisteren, direct met de directie van Enver om hier over van gedachten te wisselen wat er allemaal gaat gebeuren. Dus ik zit daar in ieder geval echt bovenop. Alleen ik moet wel ook tegelijkertijd opmerken dat het de inspectie is die toezicht houdt op de kwaliteit, de veiligheid en de toegankelijkheid van de zorg. Zij zijn verantwoordelijk voor het toezicht en het doorvoeren van verbeteringen van Enver. Maar ik en ook al mijn collega-wethouders, zijn natuurlijk wel verantwoordelijk voor de veiligheid van onze kinderen en daar wil ik wel duidelijk het gesprek over voeren. Ik ga de moties even een voor een langslopen. De motie van GroenLinks en PvdA had ik nog niet gezien van tevoren, dus ik moet even nu snel handelen. Het tweede punt lijkt me sowieso prima, dus dat kan ik toezeggen. Het eerste punt, daar vraagt u de raad jaarlijks actief te informeren hoeveel van de pleegkinderen in Rotterdam hebben gesproken met een vertrouwenspersoon. Dat is een verplichting, dat moet in principe elk jaar plaatsvinden, minimaal één keer, alleen ik weet niet, dat is even een manke dat ik hem nu geleverd krijg, of die ook af te dwingen is dat wij die informatie ook overhandigd krijgen. Dus ik wil het voorbehoud maken dat ik natuurlijk niet mensen met een pistool op hun hoofd kan dwingen gegevens te geven waar ze niet toe verplicht zijn, maar als dat wel af te dwingen is, dan kan ik hem volledig uitvoeren. En anders sowieso het tweede dictum. Ja, dus dat is even de duiding. De motie van mijnheer Vonk, daar ben ik erg blij mee, want dat is ook exact het pleidooi wat ik zelf heb gehouden, dat het ontzettend pijnlijk is dat 99,9 procent van de pleegouders dat met de allerbeste bedoelingen doen en dat die allemaal toch ook nu zoiets hebben: je moet nu wel even uitleggen dat jij niet zo bent. Dat is natuurlijk echt een verschrikkelijke bijwerking van het sowieso al heel trieste incident. Dus ik kan deze echt met heel veel genoegdoening ondersteunen in ieder geval. Dan heeft mevrouw Van Aalst 4 moties ingediend: periodieke herbeoordeling en huisbezoeken, strenger screenen van pleeggezinnen en luisteren naar de stem van het kind. Die 3 kan ik alle 3 omarmen. Ik zou van uw vierde motie willen vragen: u vraagt om het verplichte protocol rondom registratie actief onder de aandacht te brengen. Daar ben ik al heel erg mee bezig en ik wil u ook toezeggen dat ik daar echt op zal toezien dat dat ook blijft gebeuren. Maar eigenlijk heb ik daar niet echt deze motie voor nodig. Dus ik zou u willen vragen of u kunt leven met die toezegging en anders is het uiteraard aan u om hem in stemming te brengen, maar dan zou ik hem echt overbodig willen verklaren. De laatste motie van DENK: meer bekendheid voor het incidentenloket. Nou, dat kan niet bekend genoeg zijn en ik heb zelf ook gemerkt dat zelfs bij organisaties waar we mee gesproken hebben, dat die niet allemaal precies wisten wanneer wel en het incidentenloket er überhaupt was. Dus dat is echt een goede aanvulling. Dus die kan ik omarmen. Voorzitter, ik denk dat ik het zo gehad heb, want ik had geen concrete vragen. Mijnheer Verweij vroeg nog ... Ik heb hier wel een vraag van u staan, maar ik kan mijn eigen handschrift slecht lezen. Kunt u hem misschien nog 1 keer herhalen?

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik heb dat zelf ook weleens. Ik heb gevraagd of u wilde reflecteren op het rapport. Kon u niet doen, u hebt hem nog niet gelezen. Maar meer specifiek: binnenkort komt ook, WSS, komt er een evaluatie voorbij. Ik heb gevraagd van goh, daar is het echt misgegaan met een melding krijgen en zeggen van ga maar terug naar huis, naar die

monsters, heb ik horen zeggen. De vraag aan u is: let u erop dat bij die evaluatie van het werk van WSS, dus die reactie op incidenten, wel wordt meegenomen, wat bij Enver dus niet echt is meegenomen in het rapport?

De heer **BUIJT** (wethouder): Ik zal dat extra voor mezelf als notitie opschrijven en ik kan u in ieder geval toezeggen dat ik daar speciaal op zal letten. Ja. Voorzitter, tot zover.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Aafjes-van Aalst heeft nog een vraag.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr): Voorzitter, maar inderdaad, met de toezegging van de wethouder wil ik motie 7.6: informatiedelen is essentieel, intrekken.

De **VOORZITTER**: Dan is motie 6, informatie is essentieel, ingetrokken. Hebt u dat allemaal genoteerd? Dat is zo. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 7.3.

7.5 Netcongestiescan en Rotterdamse aanpak netcongestie

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij door met agendapunt 7.5 netcongestiescan en Rotterdamse aanpak netcongestie en daar is de heer Bonte voor ingeschreven. Hij wil niet. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Voorzitter, netcongestie blijft een groot probleem. In een eerder debat vroegen wij middels een aangename motie om bedrijven te stimuleren en dat leidde tot de flexscans, dat is erg fijn. Nu vraag ik per motie om onze deelnemingen en ook onze bewoners te stimuleren om hier bewust van te zijn en mee bezig te zijn. Daar hebben we dus 2 moties voor. Ook hebben wij 3 vragen. Ik heb nog maar 10 seconden. Hoe regelen we dat er regelmatig contact is met betrokken partijen via bijvoorbeeld de taskforce, Amsterdam doet dat wekelijks. Ik ben erg benieuwd. TU Eindhoven ontwikkelde GENIUS een slimme energiehub voor campussen en industrieterreinen met subsidies van rijk, provincie en EU. Kent de wethouder dit? TenneT onderzoekt hoeveel gereserveerde netcapaciteit niet gebruikt wordt, gebeurt dit ook regionaal voor regio Rotterdam? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Gemeentelijk aandeelhouderschap inzetten voor ruimte op het net

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 7.5 'Netcongestiescan en Rotterdamse aanpak netcongestie';

constaterende dat:

- netcongestie vergaande gevolgen heeft voor onder andere de klimaataanpak, woningnood, verduurzaming van de haven en maatschappelijke voorzieningen en alle maatregelen om netcongestie te verlichten hard nodig zijn;
- de gemeente heeft aangekondigd een onderzoek te starten naar de potentie om met gemeentelijk vastgoed en laadpalen flexibele capaciteit beschikbaar te stellen en deel te nemen aan netcongestiemanagement;
- de gemeente daarnaast van diverse bedrijven, zoals het Havenbedrijf en Stadion Feijenoord, aandeelhouder is en hier ook een sturende en adviserende rol heeft;

overwegende dat:

- netcongestiemanagement en het in kaart brengen van eigen energiegebruik een positieve impact kan hebben op het verlichten van de lokale netcongestie;
- bij de bedrijven waar de gemeente aandeelhouder van is, mogelijk ook ruimte is om

- flexibele capaciteit beschikbaar te stellen;
- in de Rotterdamse Aanpak Netcongestie nog niet direct en duidelijk naar voren komt dat bij deze bedrijven ook wordt aangestuurd op netcongestiemanagement;

verzoekt het college:

- haar positie als actief aandeelhouder bij haar verbonden partijen erop aan te dringen om het onderzoek naar de potentie om flexibele capaciteit beschikbaar te stellen en deelneming aan netcongestiemanagement uit te breiden naar deze partijen;
- hierover uiterlijk voor het vierde kwartaal van 2025 te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç

Motie 2. Energiemanagement: laat inwoners meedoen!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 7.5 'Netcongestiescan en Rotterdamse aanpak netcongestie';

constaterende dat:

- netcongestie vergaande gevolgen heeft voor onder andere de klimaataanpak, woningnood, verduurzaming van de haven en maatschappelijke voorzieningen en alle maatregelen om netcongestie te verlichten hard nodig zijn;
- de huidige aanpak zich vooral lijkt te richten op projectontwikkelaars en bedrijven;
- er zijn voldoende voorbeelden van initiatieven gericht op actieve participatie van inwoners, zoals een succesvolle pilot in de wijk Sporenburg in Amsterdam en de eKlok van Stedin;
- dergelijke initiatieven ook kunnen bijdragen aan het verminderen van netcongestie en het bevorderen van duurzame energieconsumptie;

overwegende dat:

- bewustwording en actieve participatie van inwoners essentieel zijn voor het succes van dergelijke initiatieven;
- de gemeente een faciliterende rol kan spelen in het ondersteunen en stimuleren van dergelijke initiatieven;

verzoekt het college:

- een plan te ontwikkelen voor het informeren en enthousiasmeren van Rotterdammers over netcongestie en mogelijke oplossingen, in samenspraak met netbeheerders, woningcorporaties en andere relevante partijen;
- het gebruik van digitale platforms of apps te stimuleren (of te helpen ontwikkelen) die bewoners in staat stellen hun energieverbruik te monitoren, pieken te vermijden en gezamenlijk zonnestroom te delen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere sprekers? De heer Dekkers, u hebt het woord.

De heer **DEKKERS** (volt): Dank u wel. Ik ga het kort houden. Netcongestie gaat een grote uitdaging, of is dat al, en gaat dat de komende jaren ook blijven. Vandaar dat we actief moeten denken aan oplossingen. Samen met Ingrid, ik wilde bijna zeggen: ik heb hem gekopieerd, nee, heb ik een motie Europese samenwerking op netcongestie. Als havensteden hebben we al veel contact met elkaar, dus laten we ook kijken of we daar nog verder van kunnen leren. Ik heb een tweede motie, die is gericht op datacentra. We hebben een aantal datacentra in Rotterdam, die gebruiken veel stroom. Vaak groeit dat ook, dat stroomgebruik, dus we zouden graag zien dat daar een gerichte aanpak op komt.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Datacentra en netcongestie

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van het agendapunt 7.S 'Netcongestiescan en Rotterdamse aanpak netcongestie';

constaterende dat:

- netcongestie een ingewikkeld probleem is dat alle inspanningen vereist om op te lossen;
- datacentra een snelgroeiende sector vormen met een zeer hoge en vaak constante energievraag;
- er op dit moment een handvol datacentra in Rotterdam zijn;
- binnen de huidige Rotterdamse Aanpak Netcongestie er nog geen specifieke aandacht is voor de impact van datacentra op het elektriciteitsnet en netcongestie;

overwegende dat:

- het voor de lange termijn opslaan van grote hoeveelheden data in datacentra in Rotterdam een grote stroomvraag heeft;
- de opkomst van AI, big data en andere energie-intensieve technologieën de stroomvraag van datacentra verder zal doen toenemen;
- het belangrijk is om als gemeente tijdig inzicht te verkrijgen in het huidige en toekomstige energieverbruik van datacentra om grip te houden op netcongestie;

verzoekt het college:

- om bij de verdere uitwerking van de Rotterdamse Aanpak Netcongestie aandacht te besteden aan de rol en impact van datacentra op het elektriciteitsnet;
- met netbeheerders, marktpartijen en kennisinstellingen, in gesprek te gaan over de wijze waarop datacentra kunnen bijdragen aan oplossingen voor netcongestie;
- hierover uiterlijk Q2 2026 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers en M.Y. Morkoç

1 Data Centers in Rotterdam Dec 2024 | DataCenterJournal

Motie 4. Europese samenwerking op netcongestie

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van het agendapunt 7.5 'Netcongestiescan en Rotterdamse aanpak netcongestie';

constaterende dat:

- netcongestie een ingewikkeld en groeiend probleem is dat alle inspanningen vereist

- om op te lossen;
- netcapaciteit momenteel vooral op nationaal niveau wordt georganiseerd, zonder Europese regie;
- er ook in andere Europese landen sprake is van netcongestie.
- Rotterdam al samenwerkt met andere Europese havensteden, onder andere op het gebied van walstroom;

overwegende dat:

- grensoverstijgende samenwerking en kennisdeling tussen Europese steden en lidstaten kan bijdragen aan structurele oplossingen voor netcongestie;
- Europese regie of coördinatie op netcongestie belangrijk is voor de betrouwbaarheid van het Europese energienetwerk;

verzoekt het college:

- om de mogelijkheden te verkennen voor structurele samenwerking met ander Europese (haven)steden op het gebied van netcongestie, waaronder kennisdeling en een gezamenlijke lobby richting de Europese Unie voor meer regie op het Europese elektriciteitsnet;
- dit zoveel mogelijk te combineren met al bestaande samenwerkingsverbanden; dit uiterlijk Q2 2026 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.P.A. Dekkers en I. van Wifferen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog? Ja, mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, netcongestie is een van de grootste problemen in Rotterdam en ook voor onze ambities in de stad. Onze doelen rondom woningbouw, bedrijvigheid, horeca en de haven worden door de congestie stevig geraakt. D66 heeft al vaak aangegeven dat we moeten eisen van het rijk dat er meer actie wordt ondernomen. En juist dit kabinet laat het afweten. Met alleen actieplannen en versimpelingen komen we er niet. Om de netcongestie aan te pakken, moet het kabinet ook echt de noodknop indrukken. We vragen dan ook aan de wethouder om deze boodschap nogmaals over te brengen aan de minister.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ook als VVD maken wij ons zorgen om deze netcongestie in onze stad. Het brengt onze bouwambities in gevaar, maar inderdaad: ook bedrijven en andere doelstellingen van onze stad hebben inmiddels te maken met netcongestie. Eigenlijk heb ik vooral een vraag, want we hebben eerder al een motie ingediend. Ik zie vooral ruimte nog op bedrijventerreinen, dat ze samen kunnen werken in het netverbruik. Daarom heb ik eerder een motie over de BIZ-wet en een aanpassing daarin ingediend, zodat we het makkelijker maken voor bedrijven om samen te werken en dan samen te verduurzamen. De VVD heeft het inmiddels landelijk ook aangekaart in het debat, maar deze motie vraagt ook om een lobby vanuit Rotterdam. Ik denk dat het ontzettend zou helpen, in de brief die eraan komt, om in de aanloop daarnaartoe ook als gemeente Rotterdam nogmaals aan te geven: alsjeblieft pas de BIZ-wet aan, want dat wil de minister tot nu toe niet, en laat ze ook makkelijker verduurzamen als bedrijveninvesteringszone.

De **VOORZITTER**: Dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda): Dank, voorzitter. Kortheidshalve houd ik het bij het indienen van een motie. We vinden namelijk dat we bedrijven ook een handje moeten helpen daar waar overbrugging gewenst en noodzakelijk is. En dat is, natuurlijk, als er netcongestie is. Dus wij dienen hierbij de motie in voor het inzetten van tijdelijke oplossingen van tijdelijke stroomvoorziening ter overbrugging van de periode naar elektrificatie.

De **VOORZITTER**: De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Er zijn tijdelijke oplossingen tot netcongestie ts verholpen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 7.5: Netcongestiescan en Rotterdamse aanpak netcongestie';

constaterende dat:

- de netcongestie een groot probleem vormt in de Rotterdamse haven, met name in de Botlek; bedrijven hierdoor niet kunnen uitbreiden of verduurzamen en met name hun processen kunnen elektrificeren;
- de netcongestie waarschijnlijk pas over enkele jaren is opgelost;
- er tijdelijke elektriciteitsopwekking te huur zijn ook voor groter opwekkingsvermogen die op kortere termijn kunnen worden ingezet;
- hierdoor bedrijven niet hoeven te wachten op het aanleg van additionele hoogspanningsnetwerken, maar al sneller kunnen verduurzamen;

overwegende dat:

- deze tijdelijke voorzieningen een waardevolle tussenoplossing kunnen zijn voor meerdere jaren;
- de wethouder heeft aangegeven dat hier tot nu toe geen aanvragen voor zijn geweest en dat er ook geen actieve gesprekken met bedrijven lopen;
- de gemeente een rol heeft in het signaleren, stimuleren en faciliteren van dit soort oplossingen;

verzoekt het college:

- actief in gesprek te gaan met bedrijven in het havengebied, met name in de Botlek, over het inzetten van dergelijke tijdelijke stroomvoorzieningen, om de periode tot de netcongestie is opgelost te overbruggen;
- daarbij te onderzoeken welke rol de gemeente kan spelen in het mogelijk maken of versnellen van dit soort oplossingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Dat is niet het geval. Dan gaat de wethouder meteen reageren.

Mevrouw **ZEEGBERS** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ja, netcongestie, het is een hoofdpijndossier van heb ik jou daar. Dus het is ook goed dat wij daar met elkaar zo vaak over spreken. En dat u ook bij mij elke keer erop aandringt om daar werk van te maken en actief in

te zijn. Dus dat zal ik ook zeker doen. Als eerste de moties van GroenLinks. U vraagt energiemanagement, laat inwoners meedoen en dan zegt u een plan te ontwikkelen om ook digitale platforms en apps te stimuleren en de pieken te vermijden en gezamenlijk zonnestroom te delen voor bewoners. Nou, ik denk: een heel creatief idee. We hebben daar goed over nagedacht, maar het vraagt een ontzettende uitvoeringslast van de gemeente en we hadden bedacht: je kunt met zo'n idee natuurlijk heel goed aan de slag, maar mogelijk kunnen we dat zo organiseren, dat dat voor de gemeente wat minder uitvoeringslast oplevert, maar wel het gewenste resultaat. Ik kan in ieder geval toezeggen dat ik bij het landelijk actieprogramma netcongestie en ook bij de netbeheerders zal pleiten voor het creëren van de juiste randvoorwaarden voor bewoners om op kleine schaal zelf ook een bijdrage te kunnen leveren. Daar hoort natuurlijk inzicht ook bij, waar u natuurlijk met die digitalisering ook op wijst en dat we dan ook slimmer gebruik kunnen maken van lokale opwek daarbij. Ik hoop dat dat een goed alternatief is voor uw motie, deze toezegging, want dan kunnen we daar zeker mee aan de slag. Dan nog een motie onderzoek netcongestiemanagement uitbreiden naar de verbonden partijen en dan onze rol als aandeelhouder ook inzetten voor dat onderzoek naar de potentie van flexibele capaciteit. Nou, dat is goed uitvoerbaar, doen we graag. Dus oordeel raad, wat mij betreft. Dan de motie van Volt en D66: motie Europese samenwerking op netcongestie. Dan zegt hij: kijk nou goed naar structurele samenwerking met die andere Europese haven, tussen haakjes steden, op dit gebied en die kennisdeling en gezamenlijke lobby ook daarin op te pakken en dit te combineren met bestaande samenwerkingsverbanden. Gelukkig hebben we die, die bestaande samenwerkingsverbanden, dus dat is een heel goed idee om dat te doen en ook in onze lobbytrajecten goed mee te geven. Dus dat is oordeel raad. Dan hebben we nog de motie Volt, GroenLinks, motie datacentra en netcongestie. U zegt ook: bij onze aanpak aandacht te besteden aan de rol van en impact van datacentra op het elektriciteitsnet en kijken hoe deze partijen ook een oplossing kunnen leveren. Nou, dat kunnen wij zeker doen, dus goed idee. We zijn al in goed overleg met de die partijen, maar we nemen dit gewoon mee. Hier het gesprek over verder voeren, lijkt me prima. Dus dat is oordeel raad. Dan ben ik even vergeten de vragen van GroenLinks ook te beantwoorden, die gingen natuurlijk razendsnel, maar gelukkig kan ik ze toch beantwoorden, dus dat is mooi. U zegt van: hoe regelen we dat er regelmatig contact is met de taskforce? Nou ben ik even kwijt welke taskforce u precies bedoelt, maar als wij de juiste hebben, wij zitten in heel veel samenwerkingsverbanden en ook in de haven met een taskforce. Daar is maandelijks, in ieder geval, contact mee. U vraagt ook GENIUS Eindhoven, kennen wij dit? Ja, daar zijn we bekend mee en dat volgen we ook nauwgezet, want dat is een heel mooi project. U vraagt ook: onderzoeken we regionaal welke capaciteit niet gebruikt wordt, of TenneT dat doet. Ja, zij komen deze zomer met informatie welke capaciteit zij gevonden hebben op het net. Dus zij doen dat congestiemanagementsonderzoek nu. Dan de vraag van mevrouw Abrahamse van de VVD over de motie die u hebt gezegd over de BIZ'en. Het klopt dat wij daar flink mee aan de slag zijn gegaan, naar aanleiding van uw motie. Ik zeg dit namens mijn collega-wethouder Simons, die daar vooral zijn tanden in zet, want dat is heel belangrijk. We hebben een tussenbericht gestuurd, dat is niet omdat we er niet mee bezig zijn, maar omdat we goed willen aanhaken op wat de minister doet. Dus de minister komt met een Kamerbrief binnenkort in oktober, dus nu is ook echt wel het moment om onze input daarop te leveren, dat doen wij ook. Samen met Den Haag en Amsterdam maken we ons hier heel erg hard voor om die BIZ'en echt ook voldoende te equiperen om die slag ook te slaan. Dat is ontzettend belangrijk. Ik heb gisteren overigens een zonnepark geopend met 5400 zonnepanelen in Schiebroek. Dus we zien dat bedrijventerreinen echt serieus werk maken van die verduurzaming, maar ze kunnen echt nog wel een handje geholpen worden daarin, om toch meer zaken mogelijk te maken. We begrijpen dit moment voor de lobby, dan komt in oktober die Kamerbrief en dan willen we echt op een goede manier uw motie ook af kunnen doen. Dus daar werkt ook wethouder Simons hard aan mee. Dan de motie van het CDA. U zegt actief te gaan met het bedrijven in het havengebied om tijdelijke mobiele stroomvoorzieningen in te

zetten, zoals gascontainers, om de netcongestie te verlichten en kijken welke rol we daarin kunnen spelen. Deze motie moet ik helaas ontraden. Wij zijn hier niet de partij voor. Er is een netcongestie Energy Taskforce, waar we het over hadden, die heeft contact met de bedrijven. Dus de bedrijven kunnen naar deze organisatie toe, naar deze netcongestie Energy Taskforce, de NET, en die denken na over de oplossingen die mogelijk zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is er ook nog een toezegging van de wethouders. U hebt toegezegd bij het landelijk actieprogramma netcongestie en netbeheerders te pleiten voor het creëren van de juiste randvoorwaarden voor bewoners om op kleine schaal een bijdrage te kunnen leveren aan het tegengaan van netcongestie en slimmer gebruik te maken van lokale opwek. Een hele toezegging, maar volgens mij klopt die zo. Ja. Mevrouw Morkoç heeft nog een vraag. Als u hem intrekt, dan mag u het zeker. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Voorzitter, in technische tijd, want mijn collega's kijken me heel streng aan voor de tijd. We hebben een prachtige toezegging gekregen van de wethouder, daarom trek ik de motie 'energiemanagement, laat bewoners meedoen' terug. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Motie nummer 2 wordt ingetrokken, waarvoor dank. De teller heeft niet gelopen, dus het is goed gegaan. Dan zijn we hiermee aan het eind gekomen van agendapunt 7.5.

7.6 Voortgang actieplan Samenleven

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij agendapunt 7.6, met een gesoigneerde wethouder, zie ik. Het woord is aan mevrouw Yildirim. U hebt het woord.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda): Voorzitter, dank. Ik zal het kort houden. We hebben uitvoerig in de commissie gesproken. Ik dien twee moties in en omwille van de tijd houd ik het gewoon kort. Als er vragen zijn, dan hoor ik het wel achter de schermen. De eerste motie is motie 'meetbare doelstellingen voor het actieplan samenleven'. Daar hebben we vaker last van, dat de impact van beleid gewoon niet duidelijk is. Daar doen we een poging toe, om dat voor elkaar krijgen. Ook willen wij dat het stadsprogramma slavernijverleden blijvend aandacht krijgt. Daartoe dienen we ook een motie in.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Yildirim heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Meetbare doelstellingen voor het actieplan samenleven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van de

'Voortgang actieplan samenleven';

constaterende dat:

- op 12 oktober 2023 het actieplan 'Samenleven in een stad' is vastgesteld;
- in dit actieplan veel mooie doelen en ambities zijn opgenomen om discriminatie tegen te gaan en acceptatie van diversiteit te vergroten;
- er een groot bedrag van de begroting wordt geïnvesteerd in dit actieplan;
- de huidige voortgangsrapportage van het actieplan te algemeen is en het moeilijk maakt om de concrete voortgang en impact van de maatregelen te beoordelen;
- er behoefte is aan meer transparantie en controleerbaarheid van het beleid;

overwegende dat:

- duidelijke en meetbare indicatoren essentieel zijn om de effectiviteit van het actieplan te kunnen evalueren;
- transparantie en controleerbaarheid van het beleid het vertrouwen in de uitvoering van het actieplan kunnen vergroten;

verzoekt het college:

- zoveel mogelijk doelen in het in het actieplan 'Samenleven in een stad' meetbaar te maken met indicatoren, zodat de effectiviteit van de maatregelen tegen discriminatie en racisme duidelijk kan worden beoordeeld;
- deze indicatoren en doelen op te nemen in de eerstvolgende voortgangsrapportage;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D. Yildirim, L.P.A. Dekkers en M.R. van Campenhout

Motie 2. 400 jaar aan geschiedenis niet aftikken in 364 dagen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van 'Voortgang actieplan samenleven';

constaterende dat:

- het afgelopen nationale herdenkingsjaar koloniaal- en slavernijverleden in Rotterdam heeft geleid tot vele activiteiten om de aandacht te vestigen op ons gedeelde verleden;
- 1 op de 8 Rotterdammers een herkomst heeft bij een tot slaaf gemaakte;
- er vanuit de Rijksoverheid een meerjarig onderzoek plaatsvindt om te komen tot een aanpak 'doorwerking slavernijverleden';

overwegende dat:

- er mooie dialogen en initiatieven in gang gezet zijn middels het herdenkingsjaar;
- het educatief aanbod voor kinderen is uitgebreid;
- nieuwe netwerken zijn ontstaan die bijdragen aan beter onderling begrip en heling in onze stad;
- het zonden zou zijn als deze dialogen, initiatieven en netwerken verloren zouden gaan;

verzoekt het college:

- nu het herdenkingsjaar koloniaal- en slavernijverleden is afgesloten een structurele dialoog te faciliteren door middel van stadsgesprekken, het instandhouden van ontstane netwerken en het versterken van kennis over doorwerking van het koloniaal- en slavernijverleden in het heden;
- het educatief aanbod dat beschikbaar is voor Rotterdamse kinderen actueel te houden en actief onder de aandacht te blijven brengen van basisscholen en middelbare scholen in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag.”

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Dank u wel, voorzitter. Als het over diversiteit en inclusie gaat, dan moet ik heel vaak denken aan de oudere autochtone Rotterdammers die wij tegenkomen op de Afrikaandermarkt, bij het flyeren bijvoorbeeld of aan de partijhelden zoals Inge en Toon, die er helaas niet meer is, uit Hillesluis. Oudere Rotterdammers die door het veranderen van hun wijk, vaak als gevolg van immigratie, zich eigenlijk ontheemd en vergeten voelen in hun eigen wijk. Dat moet in dit actieprogramma en als het gaat over inclusie en diversiteit, we zijn met alle gevoelens rekening aan het houden, maar deze groep wordt vaak vergeten en ten onrechte. In het actieplan is daarom terecht afgesproken dat we ook aandacht hebben voor juist die groep en hun gevoelens en ervaren isolement en het feit dat ze vergeten zijn en gevoelens van ontheemding en onveiligheid. Er kan alleen wel een tandje bovenop en daarom heb ik daar een motie toe, samen met collega's Becker, Oostdijk en Verkoelen.

De **VOORZITTER**: De heer Ceulemans heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Aandacht voor ontheemde ouderen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van het agendapunt 'Voortgang actieplan Samenleven';

constaterende dat:

- als gevolg van onder andere immigratie veel Rotterdamse wijken de afgelopen decennia onherkenbaar zijn veranderd qua bevolkingssamenstelling en culturele identiteit;
- oorspronkelijke bewoners, inmiddels veelal ouderen, hierdoor een minderheid in hun wijk zijn geworden en zich regelmatig ontheemd, vergeten, geïsoleerd en onveilig voelen;
- deze zeer begrijpelijke gevoelens veel te lang en volstrekt onterecht als xenofobie zijn bestempeld;

overwegende dat:

- in het actieplan Samenleven expliciet is afgesproken dat de gemeente aandacht heeft voor hun situatie;
- zij desondanks nog niet de aandacht krijgen die zij verdienen;

verzoekt het college:

- binnen de uitvoering van het actieplan Samenleven meer en nadrukkelijker aandacht te besteden aan de gevoelens en wensen van oudere Rotterdammers die zich als gevolg van de genoemde ontwikkelingen van de afgelopen decennia ontheemd voelen in hun wijk;
- de raad te informeren over de concrete stappen die hiertoe worden gezet;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans, S.J.C. Becker, A.R. Oostdijk en P.J.H.D. Verkoelen

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan mevrouw Maassen. Die is er niet. Is er iemand anders? Oh, mevrouw Maassen is er, even omwisselen. De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter en welkom aan mevrouw Maassen ook. Ik zal het ook kort houden. In het commissiedebat gaf de wethouder aan dat er volgend jaar een monument wordt onthuld op de Lloydkade om de komst van de Molukse KNIL-militairen en marinemannen te herdenken. Naast het monument vinden we het ook belangrijk dat er jaarlijks een herdenking komt omtrent deze aankomst van de Molukse KNIL-militairen aan de Lloydkade. Daarom dienen we samen met Leefbaar Rotterdam, de Rotterdamse VVD en D66 de motie in, zodat er ook een jaarlijkse herdenking in samenhang met het landelijk Moluks monument vanaf 2026 kan plaatsvinden. Dan nog een tweede motie, want er wordt ook jaarlijks stil gestaan op 15 augustus, bij het einde van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië en daarmee het einde van de Tweede Wereldoorlog. Ook dit verdient een bredere herdenking, zeker omdat de gemeenschappen hierom vragen. Daarom ook samen met Leefbaar Rotterdam, de Rotterdamse VVD en D66 een motie bredere herdenking van 15 augustus 1945 waarin we verzoeken het college zich in te zetten voor versterking van de gemeentelijke ondersteuning, publieke zichtbaarheid. Dit zal in ieder geval recht doen aan de betekenis van deze beide herdenkingen, voor veel betrokken Rotterdammers. Dank.

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Jaarlijkse herdenking aankomst Molukse KNIL-militairen op de Lloydkade

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt '7.6 Voortgang actieplan Samenleven’;

constaterende dat:

- op 21 maart 1951 de eerste groep Molukse KNIL-militairen, Koninklijke Marine mannen en hun gezinnen per schip, de Kota Inten, arriveerde in de haven van Rotterdam aan de Lloydkade en op 21 juni 1951 arriveerde het laatste schip;
- deze periode het begin markeerde van de Molukse aanwezigheid in Nederland, waaronder ook in Rotterdam, en van een beladen geschiedenis die tot op de dag van vandaag doorwerkt;
- de Molukse gemeenschap sindsdien een belangrijke en waardevolle bijdrage heeft geleverd aan de stad Rotterdam;
- in 2026 het Landelijk Molukse Monument op de Lloydkade zal worden onthuld, waarmee deze historische plek nationaal wordt erkend als gedenkplaats;

van mening dat:

- het van historisch en maatschappelijk belang is om deze gebeurtenis jaarlijks te herdenken, als moment van erkenning, bezinning en verbinding;
- de Lloydkade een betekenisvolle locatie is om deze herdenking te verankeren, juist vanwege dé historische aankomst op deze plek;
- een jaarlijkse herdenking kan bijdragen aan bewustwording, historisch besef en eerherstel voor de Molukse gemeenschap;
- een jaarlijkse herdenking laagdrempelig en toegankelijk moet zijn voor alle Rotterdammers

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke wijze er een jaarlijkse herdenking, bij voorkeur op 21 juni aan de

Lloydkade, vanaf 2026 in samenhang met het Landelijk Moluks Monument, kan plaatsvinden;

- deze herdenking te organiseren in samenspraak met vertegenwoordigers van de Molukse gemeenschap, zoals bijvoorbeeld Museum Maluku, stichting Landelijk Moluks Monument, Molukkers aan de Maas en andere relevante betrokken partijen;
- in de voorbereiding naar de herdenking, deze te promoten op de gemeentelijke communicatiekanalen;
- en dit te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag”

w.g. S. Soytekin, S. Ceulemans en M. Verhoef

Motie 5. Bredere herdenking van 15 augustus 1945 in Rotterdam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt '7.6 Voortgang actieplan Samenleven’;

constaterende dat:

- op 15 augustus 1945 officieel een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië, hetgeen het einde markeerde van de oorlog voor vele Nederlanders van Molukse, Indische, Chinese en andere Aziatische afkomst;
- deze dag in toenemende mate erkend wordt als een belangrijk moment van herdenking en reflectie;
- de nationale herdenking op 15 augustus in Den Haag plaatsvindt, maar de lokale invulling en zichtbaarheid in steden als Rotterdam beperkt is;
- Rotterdam een grote gemeenschap kent met wortels in voormalig Nederlands-Indië, die de gevolgen van de oorlog, kolonisatie en migratie tot op de dag van vandaag ervaart;

van mening dat:

- er behoefte is aan erkenning en ruimte voor gedeeld en doorleefd herdenken vanuit verschillende geschiedenissen;

verzoekt het college:

- zich in te zetten voor versterking van de gemeentelijke ondersteuning en publieke zichtbaarheid van de herdenking op 15 augustus, zodat deze recht doet aan de betekenis ervan voor de vele betrokken gemeenschappen binnen onze stad;
- te onderzoeken op welke wijze de herdenking van 15 augustus structureel en zichtbaar onderdeel kan worden van het Rotterdamse herdenkingsbeleid;
- in samenspraak met de Molukse en Indische gemeenschap en andere betrokkenen te komen tot een passende en gedragen vorm van herdenking in Rotterdam;
- en dit te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin, S. Ceulemans, S.J.C. Becker, A.J.A. Maassen en L.S. Vlieger

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Maassen is nog niet in staat, ze mist nog een motie. Dan kijk ik eerst nog even rond, de heer De Haan? Ja, de heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Dan pak ik hem en ik hou het kort, gezien de tijd die we nog over hebben. Als we kijken naar het actieplan samenleving, zien we daar veel mooie dingen in staan. Graag zouden wij wat meer aandacht zien op de bestrijding van discriminatie en racisme. Niet alleen fysiek, maar juist ook in de onlinewereld, dus in de digitale ruimte. Daarvoor dienen wij een motie met een aantal aanbevelingen.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Bestrijding van discriminatie en racisme niet alleen op straat maar ook online

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van het agendapunt 'Voortgang actieplan Samenleven';

constaterende dat:

- een groot deel van het (sociale) leven van Rotterdammers, en in het bijzonder jonge Rotterdammers, zich online afspeelt;
- discriminatie, racisme en haat niet alleen in de fysieke wereld, maar ook online plaatsvinden;
- social media bedrijven een grote rol spelen in het verspreiden van discriminatie, racisme en haat vanwege de werking van hun algoritmen die berichten met dergelijke inhoud vaak een extra push geven;
- een aanpak voor het bestrijden van discriminatie en racisme, en het bevorderen van de acceptatie van diversiteit, niet compleet is zonder aandacht voor de online wereld;

overwegende dat:

- in het Actieplan Samenleven, alsmede de eerste voortgangsrapportage, er geen, tot haast geen, aandacht is voor het bestrijden van online discriminatie en racisme;

verzoekt het college:

- specifiek aandacht te geven aan de bestrijding van online haat en discriminatie;
- dit te doen door contact te leggen met grote sociale mediaplatforms om hen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid om discriminatie en racisme op hun platformen te bestrijden en hen bewust te maken de impact van online haat op de stad;
- samen te werken met partners, zoals antidiscriminatieorganisaties en andere gemeenten, om ervaring en kennis uit te wisselen en elkaar te ondersteunen in het bestrijden van online haat, discriminatie en racisme;
- het ondersteunen van organisaties die, onder andere jongeren, wijzen op de gevaren en risico's van het internet en hen weerbaar maken tegen online racisme, discriminatie en haat;
- dit mee te nemen in de volgende voortgangsrapportage van het Actieplan Samenleven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen? Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VЛИEGER** (gl): Voorzitter, GroenLinks pleit voor een integrale, intersectionele aanpak van discriminatie en natuurlijk het bevorderen van inclusie. Het afschaffen van de adviesraad is dan juist een verkeerde stap. Zo laat het college niet zien antidiscriminatie belangrijk te vinden. Daarom dienen we een motie in die vraagt om de adviesraad een doorstart te geven. Onze LHBTQIA+ gemeenschap voelt zich nog onveilig, ook bij onze loketten, huizen van de wijk en jongerenwerkers. Niet iedereen werkt LHBTQIA+ sensitief. GroenLinks gelooft niet dat dit uit onwil komt en dient daarom een motie in om hier werk van te maken, zowel bij ons als bij onze partners. Tot slot is ons opgevallen dat er binnen het programma samenleven een flinke onderbesteding is geweest. Gelukkig hebben wij hier nog wel ideeën voor. 2025 markeert de vijftigjarige onafhankelijkheid van Suriname en Cabo Verde. Rotterdam kent een grote Kaapverdiaanse en Surinaamse gemeenschap en in het kader van verbinden vinden wij het gepast om hier speciale aandacht aan te gaan vragen. Daarom dienen we hier een mooie motie in, samen met D66, DENK en de PvdA.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vlieger heeft de volgende moties ingediend.

Motie 8. De basis op orde voor LHBTQIA+ sensitief werken

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 7.6 Voortgang actieplan Samenleven;

constaterende dat:

- het beschikken over basiskennis om lhbtqia+ sensitief te kunnen werken op dit moment nog geen verplichting is voor Rotterdamse ambtenaren of gesubsidieerde partijen die in direct contact staan met de gemeenschap;

overwegende dat:

- we signalen hebben ontvangen dat niet alle ambtenaren en mensen die werken bij bijvoorbeeld wijkteams en welzijnsorganisaties beschikken over basiskennis over de lhbtqia+ gemeenschap;
- dit voor veel mensen uit de gemeenschap, met name wanneer ze zich melden met een kwetsbare hulpvraag, kan leiden tot erg onprettige ervaringen;
- de beschikbare trainingen voor ambtenaren over dit thema onvoldoende worden afgenomen om deze ervaringen definitief tot een minimum te beperken;

verzoekt het college:

- een cursus lhbtqia+ sensitief werken op te nemen in het verplichte (her)scholingspakket voor ambtenaren die in direct contact staan met Rotterdammers;
- aantoonbare kennis met betrekking tot lhbtqia+ sensitief werken als voorwaarde op te nemen voor het ontvangen van subsidies voor zorg- en welzijnsopdrachten;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger

Motie 9. Bijzondere aandacht voor 50 jaar onafhankelijkheid Cabo Verde en Suriname

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 7.6 Voortgang actieplan Samenleven;

constaterende dat:

- 2025 het 50-jarig jubileum is van de onafhankelijkheid van Caba Verde en Suriname;

overwegende dat:

- Rotterdam grote Kaapverdise en Surinaamse gemeenschappen kent;
- veel Rotterdammers waarde hechten aan het herdenken/vieren van de onafhankelijkheid van deze landen;
- een passende herdenking/viering van 50 jaar onafhankelijkheid ook een educatieve functie heeft die passend is binnen de pijler Verbinding uit het actieplan Samenleven;
- binnen de subsidieregeling Samenleven in 2024 een onderbesteding heeft plaatsgevonden die het mogelijk maakt om middelen te alloceren voor een herdenking/viering van de onafhankelijkheid met de gemeenschappen;

verzoekt het college:

- dit jaar vanwege het 50-jarige jubileum van de onafhankelijkheid van Caba Verde en Suriname de respectievelijke gemeenschappen te adviseren en te faciliteren in het besteden van aandacht aan dit jubileum en proactief de subsidiemogelijkheden bij hen onder de aandacht te brengen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, J.M. Nunnely, S. Soytekin en D. Yildirim

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Maassen. Het is gelukt.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Excuus. De debatten gingen wat sneller dan ik had verwacht. We hebben in de commissie een heel goed debat gehad met de wethouder en ik, en ook het burgerraadslid van het CDA, mevrouw Verouden hebben daar allebei aandacht geschonken aan de wijze waarop de stadsgesprekken op dit moment worden ingericht. Het is een heel goed initiatief dat we voor de invulling van het beleidskader samenleven in gesprek gaan met de stad. Maar ik denk ook dat we nog kunnen experimenteren met de vorm waarin de stadsgesprekken worden gevoerd. Nu ben ik zelf laatst de nachthoreca ingedoken om met verschillende mensen te praten over het LHBTQIA+ beleid en daar heb ik zoveel positieve en enthousiaste reacties over gehad, dat ik dacht: ja, waarom zouden we dat eigenlijk ook niet met de stadsgesprekken doen? Een beetje experimenteren en variëren in vorm en locatie. Ga eens naar een huis van de wijk, een buurtkamer of juist bij evenementen staan om te kijken welke meningen daar rondlopen in de stad en die betrekken in ons beleidskader samenleven. Om die reden dient D66 samen met het CDA een motie in.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. In gesprek met de hele stad!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 7.6: Voortgang actieplan Samenleven;

constaterende dat:

- stadsgesprekken een belangrijk middel zijn om Rotterdammers te betrekken bij beleid en besluitvorming;
- de huidige vormen van stadsgesprekken niet altijd een afspiegeling zijn van de volle diversiteit van de stad, en bepaalde groepen moeilijker worden bereikt;

overwegende dat:

- Rotterdam een dynamische en diverse stad is, met uiteenlopende leefwerelden en netwerken;
- het van belang is dat ook Rotterdammers die zich minder thuis voelen bij formele bijeenkomsten, op een laagdrempelige manier hun stem kunnen laten horen;
- dit vraagt om meer variatie in de manier waarop stadsgesprekken worden gevoerd, zoals gesprekken die plaatsvinden in het nachtleven, in huizen van de wijk of buurtkamers, of in en rondom bestaande evenementen in de stad, waar mensen zich al op een natuurlijke manier verzamelen;

verzoekt het college:

- bij de volgende ronde stadsgesprekken te zorgen voor meer variatie in vorm en locatie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen, J.M. Nunnely en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog? Nee. Dan kijk ik even of de wethouder al kan reageren. Lukt dat of heel even wachten? Hij gaat zijn best doen, dus hij moet even kijken.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Voorzitter, dank. De motie van de PvdA: meetbare doelstelling voor het actieplan samenleven. Ja, het liefst wel, alleen daar verleent het actieplan samenleven zich onvoldoende voor, omdat je niet zozeer alleen maar met programma's of met activiteiten werkt die meetbaar zijn. Dus we zien dat er allerlei mogelijkheden zijn om activiteiten binnen het actieplan samenleven te organiseren die zich niet per definitie altijd lenen voor meetbare doelstellingen. Het is enerzijds activering van mensen, mensen bij elkaar brengen, verbindingen in die stad creëren. Dat hoeft niet per definitie altijd in de vorm van meetbare indicatoren gedaan worden. Dus ik vind deze motie daardoor niet nodig. Dus ik ontraad hem, voorzitter. dan 400 jaar aan geschiedenis niet aftikken in 364 dagen. Dat is ook iets wat we niet willen of niet kunnen. Zoiets heeft structureel een plek nodig, zeker als het gaat om het koloniaal slavernijverleden. Het herdenkingsjaar, dat is wel afgesloten, want dat is het speciale jaar wat we hebben gevierd en extra bij hebben stilgestaan. Maar juist binnen het actieplan samenleven is er nog altijd ruimte, binnen de pijler historisch besef, om aandacht te besteden en te blijven geven aan onder andere ook koloniaal slavernijverleden. Dus ook om die reden zou ik deze motie ontraden. Dan, voorzitter, aandacht voor ontheemde ouderen, vanuit de gedachte 1 stad, iedereen moet zijn plek hebben in de stad, ongeacht wie je bent, waar je vandaan komt, wat je religie is of van wie je houdt. Dat geldt ook voor de witte Rotterdammers die hier ook een plek verdienen. Ook binnen het actieplan samenleven is daar voldoende aandacht voor. Maar er wordt gevraagd om meer en nadrukkelijk aandacht te geven voor deze specifieke doelgroep. Ik denk dat het in het verlengde daarvan ook misschien goed is om iets meer zichtbaar te maken, maar ik onderschrijf, als we groepen extra aandacht kunnen geven, en u vraagt het specifiek voor deze groep, dan kan ik deze gewoon omarmen. Dan, voorzitter, de motie van DENK: te onderzoeken op welke wijze er een jaarlijkse herdenking kan plaatsvinden. Als het gaat om de aankomst van de Molukse KNIL-ers op de Lloydkade, deze motie kan ik omarmen. Het is wel een gezamenlijke motie met de burgemeester, dus ik kan hem wel omarmen, maar wij gaan hier goed vorm aan geven in gezamenlijkheid. Dan nog een motie van DENK, in het verlengde ook van de Molukse gemeenschap een bredere herdenking op 15 augustus als het gaat om de beëindiging van de Japanse bezetting van de Tweede Wereldoorlog. Ook daarin kan ik deze motie omarmen, omdat iedereen ook in die vorm zijn

plek zou moeten krijgen in de stad. Dus ik kan deze omarmen. Ook deze motie geldt, zal ik in samenspraak met de burgemeester verder vorm geven. Dan is er nog een motie van D66: motie in gesprek met de hele stad. U weet ik hou ook wel van experimenteren en kijken wat nou de beste manier is om nog meer mensen te betrekken bij de inclusieve gedachte die wij willen uitstralen met het actieplan samenleven. En ik vind bijvoorbeeld het voorbeeld dat u aangeeft: kijk bijvoorbeeld tijdens uitgaansgelegenheden of je daar een vorm van startgesprek zou kunnen organiseren. Nou, dat is een creatieve gedachte die je kunt doen. Maar ik omarm ook graag deze motie, omdat ik de gedachte hartstikke interessant en creatief vind om nog meer mensen erbij te betrekken. Dan heb ik nog de motie van Volt: bestrijding van discriminatie en racisme, niet alleen op straat, maar ook online. In een debat wat hierna volgt, wat we eerder hebben gehad, ging het toen ook heel specifiek over haat rondom voetbalwedstrijden of online voetbal, op websites waar vooral voetbalgerelateerde posts staan. Daarvan heb ik toen al toegezegd in de commissie: ik wil even kijken naar het Amsterdam-model, hoe ze dat doen, samen met Ajax, om dat tegen te gaan. Daar is een AI-tool voor ontwikkeld. Ik vind deze iets te ver gaan om dat nu toe te passen bij actieplan samenleven, als het gaat om online en haat discriminatie. Het is voor mij te groot. Ik kan deze motie niet omarmen, maar ik vind hem wel sympathiek, omdat ik echt wel er iets mee wil doen. Misschien is het voorbeeld wat ik heb toegezegd: eerst even kijken hoe ze dat hebben gedaan op dat stukje, dat ik u dat dan terugkoppel en dat we dan even verder kijken: kunnen we dan nog meer leren van Amsterdam in de vorm van online haat- en discriminatiebestrijding.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Dank u wel. Ik denk goed om dat bij Amsterdam te toetsen, daar is hij ook raadsbreed aangenomen. Dus dan laten we het voor nu hierbij.

De **VOORZITTER**: Even voor de administratie, welke motie is dit?

De heer **DEKKERS** (volt): Dan trek ik de motie in.

De **VOORZITTER**: Dat is motie nummer 6, als ik het goed heb. We pakken hem er even bij. Ja. Motie nummer 6, bestrijding van discriminatie en racisme, niet alleen op straat, maar ook online, wordt ingetrokken.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Dank u wel. Dan de motie 7, de adviesraad antiracisme, werkt die niet, maak hem dan. Ik begrijp de oproep, maar ik heb ook in de commissie gezegd: wat niet werkt, daar moet je ook kritisch naar kijken, maar wel met het concept of het idee van we willen wel een kritische blik, dat de samenleving met ons meekijkt. Toen heb ik u ook aangegeven: er zijn voldoende andere gremia die dat doen. Dus om dan nu nog eentje ernaast te zetten, dat vind ik overbodig. Dus om die reden zou ik deze motie ook ontraden, voorzitter. De basis op orde voor LHBTIQA+ sensitief werken. Dit is een motie, denk ik, ik krijg hem nu pas voor me, maar dit is wel een organisatiemotie waarbij gevraagd wordt een scholingspakket voor ambtenaren te ontwikkelen. Dus ik hou deze even aan. Ik check hem even voor advies, of ik even met mijn collega kan afstemmen hierover, want anders ga ik hem appreciëren. Hij gaat net iets te ver voor mij, als ik dan vanuit de organisatie moet gaan redeneren. Dus deze hou ik nog even aan. Dan bijzondere aandacht voor 50 jaar onafhankelijkheid Cabo Verde en Suriname. Ook hierin: als er groepen zijn in die samenleving die op een bepaald moment extra aandacht nodig hebben ter herdenking, viering of andere vorm van hun plek krijgen, dan onderschrijf ik dat. U vraagt deze groep te adviseren en te faciliteren. Dat is precies onze rol: faciliterend ondersteunend binnen de bestaande kaders die er zijn om te kijken of zij daar ook op hun eigen manier er een moment

aan kunnen geven. Dus deze motie kan ik omarmen. Dan heb ik ze gehad, voorzitter. Dan blijf er nog even 1 motie hangen en dat is motie 8.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we daar even later op terugkomen, is mijn voorstel, zodat de wethouder ook even met de wethouder organisatie contact kan hebben hierover. Dan stel ik voor dat we aan het einde ... Dan ga ik even zoeken, er zijn nog 3 tweeminutendebatten. Kan dat na de tweeminutendebatten, gaat dat lukken? Ik heb nog 3 tweeminutendebatten. Wij proberen hem na de tweeminutendebatten te doen, anders pakken we hem na de benoemingen. Ik heb nog wat zaken staan en een motie vreemd, dus dan is hij of even na de tweeminutendebatten, proberen we, of anders na de motie vreemd. Dan krijgt u nog een oordeel over de motie. Ja. Zijn we daarmee aan het eind gekomen van agendapunt 7.6: voortgang actieplan samenleven.

7.7 Veiligheid en inclusie in het voetbal

De **VOORZITTER**: Dan ga ik nu over naar agendapunt 7.7, veiligheid en inclusie in het voetbal. Wil er iemand alsjeblieft het voorzitterschap overnemen, maar er is geen plaatsvervanger meer in de zaal. Mevrouw Nunnely, u hebt mij gered.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Dan gaan we door met agendapunt 7.7: veiligheid en inclusie in het voetbal. Het woord is aan mevrouw Reitema, die zich als eerste heeft opgegeven voor dit debat.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Voorzitter, ik hou het kort, want in de commissie hebben we al onze visie gedeeld op de maatschappij ontwrichtende werking van de harde kern van Feyenoord en we zijn blij dat we ook in de commissie een toezegging hebben gehad van de burgemeester om te kijken of we elementen uit de radicaliseringsaanpak zouden kunnen gebruiken bij de aanpak van dit probleem. We zien ook uit naar de afdoening hiervan. We hebben vandaag geen eigen moties, maar we tekenen wel mee op de motie van het CDA.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Dank. Dan het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, de Rotterdamse VVD pleit al lange tijd voor een combinatie van een stadionverbod, gebiedsverbod en meldplicht. Daarom zijn we blij en trots dat Rotterdam nu van start gaat met een pilot voor de digitale meldplicht voor bepaalde supporters met een stadionverbod en als deze natuurlijk succesvol blijkt, dan kan dit de manier zijn om stadionverboden ook echt te gaan handhaven. Voorzitter, ik ben wel eerlijk, het is niet genoeg. Want niet alle hooligans met een stadionverbod krijgen een meldplicht en wij vinden gewoon ten diepste dat wangedragers met een verbod gewoon niet in het stadion horen. Je zou als club ook moeten willen weten wie er in je stadion zit. Daarom pleiten wij al lange tijd voor een persoonsgebonden toegang. Feyenoord lijkt, naar ik heb begrepen, komend voetbalseizoen hiermee aan de slag te gaan. Dat juichen wij van harte toe, alleen wat ze precies gaan doen, is nog een beetje vaag. Dus wij dienen vandaag een motie in die heet: weten wie er in je stadion zit, omdat wij graag duidelijkheid willen en ook een stok achter de deur zodat Feyenoord straks een toegangssysteem heeft dat die hooligans ook echt buiten de deur houdt. Want als Rotterdam moeten wij een serieuze stap willen zetten tegen voetbalgeweld met een meldplicht, en dat doen wij als stad, maar dan verwachten wij dus ook van Feyenoord dat zij dit met ons samen doen in de vorm van die persoonsgebonden toegang. Daarnaast dienen wij vandaag, samen met het CDA, maar die komt straks, nog een motie in over gedragscode en die moet helder maken wat acceptabel is, wat acceptabel gedrag is en wie zich daar wel en wie zich daar niet aan houdt. Want laten we eerlijk zijn: voetbal moet veilig zijn voor iedereen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Weten wie er in je stadion zit

“De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van 7.7 Veiligheid en inclusie in het voetbal;

constaterende dat:

- NEC Nijmegen twee vormen van persoonsgebonden toegangscontrole gebruikt om stadionverboden te handhaven, te verstaan identiteitskaart gebonden toegang via een app op de telefoon of, op vrijwillige basis, via gezichtsherkenning;
- Rotterdam start met een pilot digitale meldplicht voor het handhaven van gebiedsverboden voor overlastgevende voetbalsupporters;

overwegende dat:

- alleen werken met een digitale meldplicht ontoereikend is voor het buitenhouden van alle overlastgevers met een stadionverbod, omdat niet ieder persoon met een stadion- of gebiedsverbod een meldplicht krijgt;
- Feyenoord begin mei 2025 bekend maakte volgend voetbalseizoen met een digitaal toegangsbewijs te gaan werken;
- het toe te juichen is dat Feyenoord een stap lijkt te zetten richting het invoeren van persoonsgebonden toegang;
- persoonsgebonden toegang ervoor zorgt dat je weet wie er in je stadion zit en alle overlastgevers met een stadionverbod buiten de deur kunt houden;
- nog onduidelijk is hoe Feyenoord de persoonsgebonden toegang gaat invullen en of het middel dat zij kiezen effectief zal zijn;
- Rotterdam met de digitale meldplicht een serieuze stap zet om voetbalgeweld tegen te gaan en hetzelfde van Feyenoord mag verwachten wat betreft de vorm van persoonsgebonden toegang;

verzoekt het college om:

- bij Feyenoord verduidelijking te vragen over het soort persoonsgebonden toegangscontrole dat zij gaan invoeren en de Raad hierover te informeren;
- wanneer Feyenoord een persoonsgebonden toegang heeft ingevoerd, de effectiviteit hiervan te monitoren en na verloop van tijd samen te evalueren en deze uitkomsten te delen met de Raad;
- wanneer de gekozen persoonsgebonden toegangscontrole niet voldoende effectief blijkt voor het handhaven van stadionverboden, met Feyenoord in gesprek te gaan over wat er nog nodig is voor een completere vorm van toegangscontrole, waarbij de inzichten van de pilot bij NEC meegenomen kunnen worden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.A. van Groningen en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Dan het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, dank. Wij hebben eerder gezegd: Feyenoord is een heel grote club met een heel grote verbindende kracht, maar dat brengt ook een grote verantwoordelijkheid met zich mee en die kan men onder andere nemen door een

gedragscode te maken en dat mes snijdt aan twee kanten. Je geeft daardoor namelijk als club aan: wat vinden we wel en niet toelaatbaar? En de andere kant is: je zorgt er ook voor dat degenen die dat dus onderschrijven zich daar ook aan hebben te houden. Daarom dienen wij met de steun van vele partijen: VVD, PvdA, SP, Volt DENK, GroenLinks, D66 en BIJ1 de motie grote waarde, grote verantwoordelijkheid in. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Grote waarde, grote verantwoordelijkheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 7.7: 'Veiligheid en inclusie in het voetbal';

constaterende dat:

- voetbal volkssport nummer 1 is;
- Feyenoord een van de grootste clubs van het land is, zo niet de grootste;
- Feyenoord daarmee een enorme maatschappelijke waarde vertegenwoordigd;
- Feyenoord voor personeel een sociaal veilig klimaat hanteert;

overwegende dat:

- bij een grote maatschappelijke waarde ook een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid past;
- Feyenoord daarin een eigen verantwoordelijkheid kan nemen door duidelijke normen te stellen;
- deze normen er misschien wel zijn, maar niet in één duidelijke gedragscode;
- een formele gedragscode een goed middel is om verbinding daaraan te eisen van samenwerkingspartners (zoals bijvoorbeeld supportersverenigingen);

verzoekt het college:

- met Feyenoord af te spreken dat zij een gedragscode opstellen;
- die gedragscode in ieder geval vragen te ondertekenen door supportersverenigingen;
- alleen supportersverenigingen die zich formeel verbinden aan deze code als samenwerkingspartners te zien;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, D.A. van Groningen, S. Reitema, T.S.J. Coşkun, S. Soytekin, L.P.A. Dekkers, J. Bokhove, I. van Wifferen en M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Dan de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter. We hebben er uitvoerig over gesproken en ik hoop dat Feyenoord met maatregelen en deze gesprekken ook in ieder geval de juiste dingen zal gaan doen, de komende periode, om uitsluiting van groepen tegen te gaan en ook misdragers aan te pakken en niet te belonen met snoepreijes. Voorzitter, dat gezegd hebbende, had ik in ieder geval in het commissiedebat ook aandacht gevraagd aan de situatie rondom het stadion, vooral in de wijk Hillesluis. Wij zijn in ieder geval blij, dat wil ik nog even gezegd hebben, met het strengere toezicht op foutparkeerders, overlastgevende individuen in die wijken bij thuiswedstrijden. Ik kreeg zelfs een foto van een van de wijkraadsleden dat inmiddels de urinoirs geplaatst zijn. Dus ook dank aan de wethouder voor

het snelle handelen, die er nu niet zit, maar goed, bij dezen richting het college dat het in ieder geval goed is gegaan. Er komt binnenkort nog een onderzoek dat P2onderzoek, laat ik dan maar vragen wanneer dat onderzoek dan is afgerond. De wethouder is er zelf niet, maar het is ook niet heel spannend of dat antwoord nu komt of volgende week, dus dat wacht ik dan nog even netjes af. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, D66 is heel blij met de gesprekken die de burgemeester heeft gevoerd en wat er ook uit is gekomen, want dat was best wel veel. Er wordt nu echt beter toezicht gehouden dat mensen die veroordeeld zijn of een stadionverbod, dat die niet bij allerlei leuke bijeenkomsten aanwezig kunnen zijn of naar het buitenland mee worden genomen. Ik vind het ook heel erg goed dat de burgemeester echt normeert en dat zij zegt dat ze eigenlijk ook verwacht van Feyenoord dat er genormeerd wordt, ook als er uit hun naam dingen worden gezegd. Maar als je het bijvoorbeeld hebt over de afschuwelijke leuzen over Paul van Dorst die laatst nog op een muur zijn gekalkt, dan moeten we wel zien dat daar nog niet is genormeerd, ook later niet, daar is ook geen afstand van genomen. Dus wij zijn ook wel een beetje voorzichtig, want we hebben de ervaring dat de zelfreflectie bij Feyenoord niet automatisch erg groot is. Dat hebben we ook gezien, laatst nog, in een interview van een medewerker die juist tussen de supporters en de club staat, die echt in een interview van een clubblad van Feyenoord de schuld eigenlijk bij de Roze Kameraden zelf neerlegt. Als dat gewoon gepubliceerd kan worden, dan heb je als club toch nog wel een probleem. We steunen van harte de motie van het CDA, die dienen we ook mee in en ik wil nog even herhalen dat wij het ook heel goed zouden vinden als er echt aandacht is, de wethouder had toegezegd, voor die online haatcampagne die in 020 wordt gevoerd, want dat zou in Rotterdam ook echt geen overbodige luxe zijn. Voor de rest gaat onze voorkeur uit naar een onafhankelijk meldpunt en niet een woud van meldpunten, zeker niet als Feyenoord het zelf beheert, want de klachten, daar wordt niet altijd heel secuur mee omgegaan, hebben we gezien in de BOOS-uitzending. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Zijn er nog meer sprekers op dit onderwerp? De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Dank u wel, voorzitter. FvD Rotterdam wilde op dit onderwerp een motie indienen over het betrekken van supportersverenigingen bij gesprekken over veiligheid, inclusie en supporters gerelateerde onderwerpen. Uit navraag blijkt echter dat dit contact er al is. Zelfs bij rondgang bij diverse collega-partijen hier in de raad, werd dit niet duidelijk en dat is ons inziens een indicatie dat er geen wijdverspreide bekendheid is over hoe deze overlegstructuren daadwerkelijk in elkaar zitten en wat voor meerwaarde ze eventueel hebben. Ook konden we er weinig over terugvinden in de stukken. Vandaar dat wij de volgende vraag hebben aan de burgemeester: kunt u de raad voor het derde kwartaal van 2025 schriftelijk informeren over de wijze waarop deze gesprekken verlopen, overlegstructuur, deelnemende partijen en de concrete resultaten die tot nu toe zijn behaald? Zo kunnen we als raad zien hoe de verbinding met de supporters in de praktijk werkt en kunnen we eventueel advies geven over verbetering, waar mogelijk. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Dank u wel. Dan gaan we naar de beantwoording door de burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Hartelijk dank. Ik kijk ook terug op een goed debat dat we met elkaar hebben gehad. Dat we inderdaad, ik had toen volgens mij de woorden van de heer Segers-Hoogendoorn ook aangehaald dat Feyenoord een grote verbindende factor is en daarmee ook een grote verantwoordelijkheid heeft. Overigens zag ik die verbindende

factor gisteravond ook toen ik de beelden in het stadion voorbij zag komen met een echt indrukwekkende sfeeractie rondom het bombardement van Rotterdam. Dat vind ik ook voorbeelden van hoe ook een club kan laten zien dat het meer is dan alleen voetbal, maar dat het ook echt de stad omarmd, laat ik het zo maar zeggen, en de stad omarmt de club ook, dus dat is wederzijds. Maar dat brengt ook een grote verantwoordelijkheid met zich mee, inderdaad. Dat betekent ook, zeg ik ook in de woorden van mevrouw Van Wifferen, dat je op bepaalde punten ook moet normeren en dat wij ook maatregelen moeten nemen wanneer die normen ook niet nageleefd worden of dat we in ieder geval zorgen dat, wanneer er inderdaad stadionverboden zijn, dat die ook nageleefd worden. Ik zal mij ook blijven inzetten op al die punten om daar ook de goede dingen in te doen. Dan zijn er twee moties ingediend. De eerste motie is van mevrouw Van Groningen: weten wie er in je stadion zit. Het klopt dat Feyenoord inderdaad voornemens is om een persoonsgebonden toegang te gaan invoeren. Ik ken daar de details ook nog niet van, zeg ik, en volgens mij zijn ze daar op dit moment ook nog mee bezig om die vorm te geven. Dan vraagt de motie of ook de effectiviteit al gemonitord kan worden en als die niet genoeg is, dat we daar ook nog maatregelen op nemen. Ik vind dat net iets te vroeg, zeg ik, even eerlijk gezegd, want ik wil Feyenoord hier ook de ruimte geven om ook zelf dit vorm te geven. We hebben het er net ook erover gehad: de verantwoordelijkheid moet ook daar liggen bij degene bij wie het hoort. Nou, Feyenoord gaat hier die verantwoordelijkheid ook pakken. Geef ze ook echt weer de ruimte om op dat punt ook de stappen te zetten. En om nu al te vragen om effectiviteitsmetingen dan ook nog eens maatregelen, als dat anders is, vind ik echt te vroeg. Dus ik zou mevrouw Van Groningen willen vragen: doe deze motie op dit moment niet. Op het moment dat we gewoon wat meer weten over het systeem en dat we ook wat meer kunnen zeggen over van wat het nou precies betekent, dan kunnen we het met elkaar ook echt bekijken. Maar ik vind deze echt een beetje prematuur en daarom zou ik hem hier ook mee willen ontraden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, ik vraag in de motie niet om nu al te gaan monitoren. Ik vraag om dat uiteraard na verloop van tijd te doen. Feyenoord moet ook eerst überhaupt de kans hebben om dit in te voeren. Dus dat deel ik met u. Maar ik vind het wel belangrijk dat wij vinger aan de pols houden, want dit is wel een belangrijk thema. En vandaar ook dit verzoek is. Ik vind het niet prematuur, ik denk juist dat het erg vooruitstrevend is om dit op zo'n manier te doen. Niet vandaag.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Ik vind het op zich ook vooruitstrevend dat men daarmee aan de slag gaat, dus dat vind ik een goede zaak. Maar nogmaals, ik vind ook wel dat we echt even de ruimte moeten geven, ook aan Feyenoord dan, om dit goed vorm te geven. Er staat wel: wanneer de gekozen controle niet voldoende effectief blijkt, dan met Feyenoord in gesprek te gaan. Ja, hij is nog helemaal niet vormgegeven. Dus laten we ook even de eerste dingen eerst doen. En nogmaals, wij gaan hier vast nog meer debatten hebben met elkaar over hoe dit soort zaken allemaal vormgegeven worden. Laten we dan ook echt kijken: wat is er dan eigenlijk en hoe werkt het? Maar ik vind deze net te vroeg, dus daarom ontraad ik deze motie. Dan de tweede motie van vele ondertekenaars, maar de eerste was de heer Segers-Hoogendoorn en mevrouw Van Groningen, dat waren de oorspronkelijke ... De heer Van Dommelen kwam ook nog een keer langs in het geheel, maar mevrouw Van Groningen heeft hem weer overgenomen. Ik heb in het debat al gezegd dat ik deze motie zeer kan ondersteunen, dat ook met Feyenoord dan ook de gesprekken worden gevoerd hoe zij zo'n gedragscode kunnen opstellen waarmee ook duidelijk is wat we van elkaar verwachten, zeg maar, dat daar geen onduidelijkheid over kan bestaan en dat partijen daar ook achter gaan staan. Dus deze motie blijf ik nog steeds omarmen. Op de vraag van de heer Oostdijk: er

is inderdaad nog niet zo heel veel bekend over in onze stukken. Dat geef ik ook toe. Ik zal kijken of ik hier gewoon wat meer informatie over kan gaan geven. Dus die toezegging wil ik op dat punt wel doen. Tot zover, volgens mij, de vragen, voorzitter, aan mijn adres.

De **VOORZITTER** (mevrouw Nunnely): Er zijn geen vragen meer. Dan ga ik het stokje weer overdragen aan de burgemeester. Even verwarring achter deze tafel, maar als er geen vragen meer zijn op dit agendapunt, dan gaan we door naar de volgende waar ik de hamer weer overdraag aan de burgemeester.

De **VOORZITTER**: Voordat wij overgaan naar agendapunt 7.8, heeft de wethouder nog een antwoord op de ingediende motie, een waardering van de motie: voortgang actieplan samenleven motie nummer 8. Mevrouw Vlieger, het is uw motie. Mevrouw Vlieger, wethouder Achbar heeft een antwoord of een reactie op uw ingediende motie waar hij even achteraan moest. Ik geef hem nu de gelegenheid om daarop te reageren. Dus het is agendapunt 7.6, motie 8.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Het was niet alleen een motie voor de organisatie, maar we keken even iets verder. Maar het is zelfs ook, het raakt ook collega Buijt, dus het was even wat informatie ophalen. Ondanks dat ik wel de sympathie begrijp voor deze doelgroep, moet ik deze motie wel ontraden en dat heeft wel te maken met het volgende, A, omdat er een eerdere motie is aangenomen. Ik meen mij te herinneren: leg de roze loper uit van D66, daarover van zorg ervoor dat die doelgroep goed ontvangen wordt. En als het gaat om binnen de organisatie hebben we sinds kort ook de dig-officer die juist bezig is met een kader om inclusiviteit te stimuleren binnen de organisatie en specifiek ook een inclusiviteitspanel dat thematisch onderwerpen agendeert en met elkaar daarover in gesprek gaat om de inclusieve gedachte verder binnen de organisatie vorm te geven. Daar willen we juist geen verplichtend karakter aan geven. Dus u vraagt zelfs daar een verplichtend karakter aan te geven, dat heeft niet onze voorkeur, dat moet dus groeiend en binnen de organisatie ontstaan. Dat heeft eerder ons vertrouwen. Dan uw tweede dictum waarin u vraagt het als voorwaarde op te nemen. U kunt ervan uitgaan, dat is dan als het gaat om de inkoop van de opdracht, dat we dat sowieso meenemen bij de opdrachten die we uitgeven of uitvragen, dus daarmee is het tweede dictum ook overbodig. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank.

7.8 Tweeminutendebat over 'Ontwikkelingen in Palestina', aangevraagd door het lid Coşkun e.a.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu over naar agendapunt 7.8, het tweeminutendebat over ontwikkelingen in Palestina. De eerste spreker is de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, gisteren, 14 mei, hing hier op het stadhuis de vlag halfstok vanwege de herdenking van het bombardement dat 85 jaar geleden plaatsvond. Vandaag, 15 mei, is het voor de Palestijnen Nakba, de dag dat zij 77 jaar geleden uit hun huizen en van hun land verdreven werden en terechtkwamen in Gaza, op de westelijke Jordanoever en in de vluchtelingenkampen in Libanon of elders. Het bombardement op Rotterdam was een gruwelijke oorlogsmisdaad, zoals elk bombardement op steden met daarin duizenden weerloze burgers betiteld zou moeten worden. Dat nooit weer, zeiden we gisteren, 14 mei, maar ook op 4 mei en elk jaar weer. Maar als we zeggen: geen bommen op Rotterdam, dan betekent dat ook geen bommen op Gaza-Stad, op Khan Younis, op Rafah of welke stad in Palestina of waar ter wereld ook. De SP is daar altijd heel duidelijk over geweest. Niet voor niets ware wij in 2005 de oprichters van de organisatie Rotterdam voor Gaza om vanuit onze

stad de Palestijnen te helpen en hun steden op te bouwen en te zorgen voor een menswaardig bestaan.

De **VOORZITTER**: De heer Ceulemans heeft een vraag.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, ik ga ervan uit dat die vergelijking met het bombardement op Rotterdam bedoeld is om Rotterdammers op hun ziel te trappen en te provoceren. Ik wil alleen even zeggen, namens mijn fractie, dat ik van deze vergelijking walg en dat ik u verder ook geen aandacht ga geven.

De heer **COŞKUN** (sp): U kunt de zaal verlaten, mijnheer Ceulemans. De SP is daar altijd heel duidelijk geweest.

De heer **CEULEMANS** (lr): Ik zit waar ik wil en ik blijf zitten.

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun vervolgt zijn betoog.

De heer **COŞKUN** (sp): Niet voor niets waren wij in 2005 de oprichters van de organisatie Rotterdam voor Gaza om vanuit onze stad de Palestijnen te helpen hun land en hun steden op te bouwen en te zorgen voor een menswaardig bestaan. Gaza is ongeveer net zo groot als Rijnmond en toen woonde er ongeveer hetzelfde aantal bewoners als in Rijnmond. Er waren leden van Leefbaar Rotterdam die van harte onze oproep steunden, in die tijd. Om hen een toekomst te bieden, was daar met Nederlandse overheidssteun ook een haven aangelegd die vervolgens door de Israëlische regering werd vernietigd. Rotterdammers hielpen met gemeentewerken en bij de bouw van ziekenhuizen, maar die zijn ook nu met de grond gelijk gemaakt. De Israëlische tactiek van de verschroeide aarde, heeft het afgelopen jaar heel Gaza vernietigd. Vandaag werd ons een petitie overhandigd.

De **VOORZITTER**: Kunt u gaan afronden?

De heer **COŞKUN** (sp): Daar ben ik mee bezig, voorzitter. Overhandigd door de Rotterdammers, die ons als hun volksvertegenwoordigers oproepen om de schendingen van de mensenrechten en de oorlogsmisdaden te veroordelen, op te roepen tot een staakt-het-vuren en de gijzelaars vrij te laten. Samen met vele collega's dien ik daarom hier een motie in die gehoor geeft aan de oproep van de Rotterdammers. En nog wat: vandaag stond, vanavond, in het AD dat uw voormalig raadslid Lucas Bolsius van Amersfoort, ook wethouder van deze stad, van Amersfoort, maar ook Arnhem, Leiden, Apeldoorn, Arnhem, vele steden in Nederland gehoor geven aan die oproep. Ik vind dat Rotterdam in dat rijtje thuishoort en niet in een ander rijtje.

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Spreek je uit tegen mensenrechtenschendingen in Gaza

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van 7.8 'Ontwikkelingen in Palestina';

constaterende dat:

- er een petitie is gestart door Rotterdamse organisaties om de gemeenteraad van Rotterdam zich uit te laten spreken tegen de oorlogsmisdaden in Palestina;
- Rotterdam zich eerder heeft uitgesproken in solidariteit met en tegen oorlogsmisdaden in de wereld;

- dat de Nederlandse regering zich onvoldoende uitspreekt tegen, wat het Internationaal Gerechtshof in haar tussenvonnissen in de genocidezaak tegen Israël een "reel en imminente" genocide noemt;
- in artikel 90 van de grondwet staat dat de regering zich actief inzet voor de bevordering van de internationale rechtsorde;

overwegende dat:

- infrastructuur, ziekenhuizen, woongebieden, scholen, universiteiten, musea worden vernietigd, journalisten, gezondheidspersoneel, en duizenden onschuldige burgers worden gedood;
- veel inwoners van onze stad geraakt en gekwetst zijn door het stilzwijgen van de Nederlandse regering tot nu toe;
- Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, en Utrecht zich ook, in enigerlei vorm, hebben uitgesproken tegen de oorlogsmisdaden in Gaza en oproepen voor een staakt-het-vuren;

de raad spreekt uit dat:

- dat de principes van mensenrechten en internationaal recht ook in eigen stad onverkort gerespecteerd worden zonder onderscheid te maken tussen bevolkingsgroepen;
- dat hierbij publiekelijk en onomwonden stelling genomen wordt tegen mensenrechtenschendingen, oorlogsmisdaden en ontmenselijking van de burgers in Gaza en de rest van Palestina en zich solidair toont met de getroffen bevolking;
- dat Rotterdam zich aansluit bij (inter-)nationale oproepen voor een staakt-het-vuren, vrijlating van alle gijzelaars (van beide kanten), toelaten van humanitaire hulp en duurzame vrede;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun, M.R. van Campenhout, S. Reitema, J. Bokhove, M.Y. Morkoç, L.P.A. Dekkers, S. Soytekin, E. Rehim Zadeh en R.N. Dahoe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De volgende op de lijst is de heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, gisteren stonden we stil bij het bombardement op Rotterdam. 85 jaar geleden werd ons stadscentrum in minder dan een kwartier in puin gelegd. Ter herdenking dwarrelden er op de Binnenrotte meer dan 100.000 gedichten uit de lucht. Op Plein 1940 was een herdenkingsdienst en in de Kuip eerden we met prachtige spandoeken de herinnering aan deze verwoesting. We herdenken opdat wij niet vergeten, omdat we willen dat het nooit meer gebeurt, hier niet, maar ook nergens niet. Gaza, met 365 vierkante kilometer net iets groter dan Rotterdam, wordt sinds de terroristische aanval van Hamas op 7 oktober 2023 al ruim 19 maanden gebombardeerd. Geen kwartier lang, maar elke dag. Volgens de Verenigde Naties zijn 92 procent van de woningen in Gaza beschadigd of vernietigd, verkeert 93 procent van de ruim 2 miljoen Gazanen in grote voedselonzeekerheid en stevenen 500.000 Gazanen af op een acute hongersnood. De regering Netanyahu blokkeert sinds 2 maart alle humanitaire hulp aan Gaza en kondigde vorige week een intensivering van de oorlog aan. Wij hebben als land en als stad de kans op wederopbouw gehad. Voor de Palestijnen in Gaza lijkt die kans systematisch onmogelijk gemaakt te worden. Waar wij gisteren vrijheid vierden, raken de Palestijnen hier juist steeds verder van verwijderd. Het minste wat we vandaag kunnen doen, als raad van de een na

grootste stad van Nederland, is ons uitspreken tegen het schenden van de mensenrechten in Palestina.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter. Vandaag op 15 mei herdenken miljoenen Palestijnen wereldwijd de Nakba, de catastrofe van 1948 toen honderdduizenden Palestijnen van hun leven werden verdreven, van hun land werden verdreven. Vandaag, 77 jaar later, zien we opnieuw hoe onmenselijk geweld, ontworteling en ontheemding het Palestijnse volk treft. Al tienduizenden mensen zijn in Gaza omgekomen, ziekenhuizen gebombardeerd, hulpverleners en journalisten doelwit gemaakt en een volledige humanitaire blokkade dreigt. Het dreigt duizenden mensen uit te hongeren. En het NIOD, het Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies, noemt het genocidaal geweld. De cijfers van deze genocide zijn inmiddels niet te bevatten. 50.000 Palestijnen dood, onder wie meer dan 15.000 kinderen. Hele families zijn weggevaagd. Een complete samenleving ligt in puin en Gaza is tot onbewoonbaar gebied gebombardeerd en op de westelijke Jordaanoever gaat het geweld en de illegale bezettingen onverminderd door. Voorzitter, in Rotterdam, een stad van veerkracht, diversiteit en solidariteit, mogen we nooit weggijken bij onrecht. Juist in onze stad, waar zoveel inwoners zich persoonlijk geraakt voelen, is het noodzakelijk om ons als gemeenteraad ook uit te spreken. De ontmenselijking van het Palestijnse volk moet stoppen, niet morgen, maar vandaag. Daarom geven wij in ieder geval gehoor aan de oproep van vele Rotterdammers die de petitie: 'Rotterdamse raad, spreek je uit tegen mensenrechtenschendingen in Gaza' hebben ondertekend. Zij vragen ons op te staan tegen het systematisch schenden van mensenrechten. Natuurlijk is er veel meer nodig en de gruweldaden zullen morgen echt niet stoppen. Maar het ondersteunen van deze oproep en het uitspreken als raad, is het aller-, aller-, allerminste wat wij in Rotterdam kunnen doen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is het woord aan de heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Voorzitter, voor wie hierin geboren is, is de geur van aarde vermengd met verlies. Kinderen leren hun namen uit te spreken in schuilkelders. Grootouders vertellen over boomgaarden die ze nooit meer zullen zien bloeien. Moeders fluisteren hun kinderen in dat ze niet mogen vergeten wie ze zijn. Ook al kent de wereld hun bestaan niet, dit is Palestina. Een volk, opgesloten door checkpoints, verdreven uit hun huizen, begraven onder het puin en nog steeds weigert zij haar menselijkheid te verliezen. Een menselijkheid die een land die de internationale gemeenschap, onze eigen overheid en ook deze raad, weigert te erkennen. Dit is Palestina, een land met de geschiedenis van kolonialisme, etnische zuiveringen en genocide. Sinds oktober zijn er meer dan 50.000 Palestijnen vermoord door Israël, Gaza ligt in puin, ziekenhuizen, scholen, vluchtelingenkampen. Alles is vernietigd. Wat we zien, is het bloedige gevolg van een geschiedenis die sinds 1948 in verdwijningen en verdrijvingen wordt geschreven. De Palestijnse identiteit wordt gewist van landkaarten, uit geschiedenisboeken en uit het geweten van de wereld. En wat doen wij als westen? Wij financieren en legitimeren deze onderdrukking. Israël maakt zich schuldig aan apartheid. Van de muren die Gaza omhullen, tot de checkpoints in de westelijke Jordaanoever waar de vrijheid van beweging van Palestijnen wordt beperkt, wordt hun dagelijkse leven gekarakteriseerd door gevangenschap. Zo wordt de toegang ontzegd tot basisbehoeften zoals water, gezondheidszorg en onderwijs. En hier in deze raad moeten we onszelf afvragen: kunnen we echt zwijgen? Kunnen we werkelijk doen alsof deze onderdrukking van de Palestijnen geen directe implicaties heeft voor onze stad, voor onze waarden? Rotterdam stond ooit op de barricades tegen apartheid in Zuid-Afrika en vandaag, 30 jaar later, lijkt het alsof we niets hebben geleerd. Rotterdam kan niet zwijgen en dit is onze kans om eindelijk aan de goede

kant te staan van deze geschiedenis. We hebben gezien dat we snel in actie kunnen komen voor Oekraïne: steun, hulp, sancties, maar wanneer het lijden van deze Palestijnen aan de orde is, blijven we stil en de vraag is waarom. Omdat de slachtoffers er niet uitzien als wij? Omdat onze belangen niet op het spel staan, lijkt onze solidariteit te verdwijnen. Tot slot, het is onze taak om onze overheid onder druk te zetten en Israël ter verantwoording te roepen. We moeten solidariteit tonen met de Palestijnen en eisen dat Rotterdam zich uitspreekt tegen de genocide in Palestina. Want het is tijd dat we ons standpunt innemen als stad, als raad en als mens. Dit is het minste wat de Rotterdammers van ons kunnen vragen. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is het woord aan mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Via de burgemeester, als voorzitter van de raad, ontvingen wij als raadsleden vandaag een petitie die de raad vraagt zich uit te spreken tegen de mensenrechtenschendingen in Gaza en voor vrede en gerechtigheid. En net als de indieners van die petitie, maakt GroenLinks Rotterdam zich zorgen over het slepende conflict in het Midden-Oosten, dat al ver voor 7 oktober 2023 startte. Maar ook op de impact daarvan op onze Rotterdammers, met roots of familie in Gaza of in Israël. Vandaar ook in '23 onze motie om goed in gesprek te gaan met de Rotterdammers alhier. De laatste anderhalf jaar is het conflict in alle hevigheid opgeblaaid, met vreselijke gevolgen voor veel onschuldige inwoners van Gaza, die onder erbarmelijke omstandigheden, inhumane omstandigheden moeten wonen leven en waar inmiddels al 51.000 slachtoffers zijn, onder wie 18.000 onschuldige kinderen. Het is de dodelijkste plek op aarde voor hulpverleners en journalisten. Wat GroenLinks betreft, spreekt de raad zich dan ook uit tegen de mensenrechtenschendingen in Gaza. De rode lijn is overschreden en dit moet stoppen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Voorzitter, we hebben de petitie gezien, we hebben de insprekers gehoord en de zorgen in onze stad zijn luid en duidelijk. Niets doen, is geen optie, wat de PvdA betreft. Ons internationaal recht wordt zwaar geschonden en ondermijnd. Wat kunnen wij als raad doen? Het minste wat wij kunnen doen, is om te luisteren naar onze inwoners en om ons uit te spreken tegen dit onrecht, want dit moet stoppen. En voorzitter, ook is het aan ons om onze mensen hier, in onze stad, bij elkaar te houden. Laat elkaar niet los en laat deze oorlog, deze aannemelijke genocide, dit grove onrecht, dit brute geweld, laat ons dit niet uit elkaar drijven. Laat de vrede en liefde leidend zijn en hou zoveel van de wereld dat je gelooft dat verandering mogelijk is en geef die hoop niet op. Spreek je uit: nie wieder ist jetzt.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even rond of er anderen zijn die nog het woord willen voeren. De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vandaag spreken we over een ongekende tragedie. In Gaza lijden vele mensen onder de dreiging van oorlog, onder een schrijnend tekort aan voedsel, schoon water en medische hulp. Velen zijn op de vlucht geslagen, ontheemd. Forum voor Democratie leeft mee met het immense menselijk leed dat de Palestijnse bevolking treft, we erkennen de tragische gevolgen van het conflict voor talloze, onschuldige burgers, kinderen en gezinnen die verlangen naar niets meer dan veiligheid en rust. Maar, voorzitter, hoe ingrijpend en aangrijpend deze situatie ook is, de Rotterdamse gemeenteraad is geen geopolitieke actor. Het is niet de taak van een lokale overheid om zich uit te spreken over complexe, internationale conflicten waar wij noch invloed op hebben, noch de volledige context van kunnen overzien. Sterker nog, wij vrezen dat deze motie, hoe goed bedoeld ook, eerder zal bijdragen aan verdere verdeeldheid binnen onze eigen stad. Rotterdam is een stad van vele gemeenschappen, een stad die al genoeg

spanningen kent. Het is onze verantwoordelijkheid om juist hier bruggen te bouwen, geen loopgraven. Forum voor Democratie kiest daarom geen kant in dit conflict. Niet voor Israël, niet voor Palestina. Wij kiezen voor de enige kant die werkelijk telt. De kant van de vrede. Vrede in het Midden-Oosten en vrede in Rotterdam. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen. Dat is niet uit onverschilligheid, maar uit verantwoordelijkheid. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, dank. Wat gebeurt in de wereld, voel je in Rotterdam, een stad met 170 nationaliteiten, dus ook wat er in Gaza en Palestina gebeurt. Ik heb ook eerder verwezen naar dat moet onze zorg zijn. De dialoog hier in de stad, zorgen dat de onrust die hier is, uiteindelijk omkeert in verbinding. Ik heb eerder verwezen naar de vredestafels, bijvoorbeeld, die georganiseerd worden, daar moet onze aandacht naar uitgaan. Geopolitiek is niet aan de gemeenteraad van Rotterdam. Ik verwijs zelf naar onze woordvoerder Derk Boswijk in Den Haag en onze partijleider Henri Bontenbal die ze zich onomwonden hebben uitgesproken over dit conflict de afgelopen dagen. Daar kan ik me volledig achter scharen en om deze reden gaan wij voor geen enkele motie in dit debat stemmen. Niet een motie die de ene of de andere of welke kant of welk midden dan ook opgaat. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Eerst de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Voorzitter, dank u wel. Ik denk dat als er één ding is wat ons hier allemaal samenbindt in deze raad en ook in onze stad, dan is dat het verlangen naar vrede. Dan niet alleen vrede in de zin van dat dat het ontbreken is van oorlog, maar dat het een vrede is in brede zin. Dat we elkaar ruimte geven en dat we elkaar willen steunen om uiteindelijk tot ons recht te komen. Dat is wat we allemaal verlangen. We realiseren ons ook dat er veel plekken op de wereld zijn waar dat niet het geval is en waar we heel erg ver vandaan staan. Dat raakt ons als Rotterdammers ook als het ver weg is. 7 oktober was zo'n moment. Zo'n moment dat je je realiseert dat de vrede heel ver weg is, dat er moordpartijen zijn, ontvoeringen van onschuldige burgers. Ook de laatste tijd, al het nieuws wat ons op dit moment bereikt, over de oorlog in Gaza en een Israëlische regering die die oorlog doorzet. Voorzitter, dat raakt ons, dat raakt ons allemaal in Rotterdam, maar wel vanuit verschillende perspectieven. Ik heb al eerder gezegd: de gemeenteraad staat dan twee dingen te doen: de spanningen van elders niet importeren naar onze stad, dat houdt in dat we terughoudend moeten zijn om vanuit 1 perspectief uitspraken te doen over situaties elders. Want als je je de ene keer uitspreekt en de andere keer zwijgt, dan zou dat getuige van een dubbele standaard. Het tweede dat we moeten doen, is de vrede in onze stad actief bevorderen de spanningen elders levert verdeeldheid op in onze stad en het is goed om die gevoelens van boosheid en verdriet te erkennen en om uit te blijven nodigen voor dialoog en ook voor te leven dat we die tegenstellingen met elkaar kunnen overstijgen. Voorzitter, er is een petitie tot ons gekomen waarin we worden opgeroepen om een uitspraak te doen en daarvoor ligt er ook een motie van de SP en anderen. Ik kan mij daar niet in vinden, omdat ik vind dat die motie te eenzijdig is.

De **VOORZITTER**: U mag gaan afronden.

De heer **VONK** (cu): Ik heb inderdaad een stuk van mijn tekst inderdaad moeten schrappen, maar ik wilde wel wat woorden gebruiken om mijn motie wel aan te kondigen en enigszins recht te doen aan ook de gevoeligheid van het thema. Voorzitter, ik wil dus zeggen dat ik me in die motie niet kon vinden en daarom de behoefte had om mijn eigen motie in te dienen. Een motie die hopelijk wat meer balans brengt en de verschillende groepen in de stad ook beter tot hun recht laat komen. Allemaal groepen die zich verbonden voelen met het conflict in het

Midden-Oosten. En we doen uiteindelijk een oproep aan het college om het goede werk, wat zij al doen op dit moment in de stad, om ook door te zetten. Want dat is waar het uiteindelijk hier ook om gaat. Ten slotte wil ik eindigen, als ik de motie indien en ik heb inderdaad wat tijd genomen, want de motie wordt namelijk op dit moment nog, omdat er op het laatste moment een aantal mensen een voorstel hebben ingediend voor een wijziging, nog mogelijk aangepast en die komt dan nog mijn kant op, wil ik eindigen met een oproep aan ons allen, de aanbieders van de petitie en aan onze hele stad, dat we het contact met andere Rotterdammers blijven zoeken. Juist ook met die mensen die vanuit andere perspectieven en gevoelens naar het conflict in het Midden-Oosten kijken. Vind elkaar, kijk elkaar in de ogen en proberen samen te zoeken naar manieren om verbondenheid uit te stralen.

De **VOORZITTER**: Punt, punt, punt.

De heer **VONK** (cu): Dan de motie die ik graag wil indienen, voorzitter, die komt er dus aan. Ik sta hier nog met een lege hand, dat is even het probleem.

De **VOORZITTER**: Ik snap het. Er zijn nog een aantal mensen die het woord voeren. U kunt de motie ook nog later indienen. Ik weet niet of het om een oordeel vraagt, de motie, of dat het alleen een spreekt-uitmotie is.

De heer **VONK** (cu): Het is een spreekt-uitmotie met een klein toevoeging aan het college om het goede werk wat ze al doen, door te zetten.

De **VOORZITTER**: Maar dat is een continuering van beleid, dus in die zin is dat niet een verzoek om iets extra's te doen. Ik zie nu dat er iets in uw handen wordt geduwd.

De heer **VONK** (cu): Maar ik wil hem zelf ook nog even lezen.

De **VOORZITTER**: Ik geef de heer Ceulemans eerst het woord, maar probeert u hem dan toch in te dienen, als u hem toch in uw handen hebt. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, ik vind dit een gênant en een wanstaltig debat. De linkse partijen in deze raad importeren een conflict van duizenden kilometers verderop naar deze stad, naar deze raadzaal, terwijl we daar helemaal niets mee te maken hebben, terwijl we er totaal niet over gaan. Maar desondanks wilt u Tweede Kamertje spelen, wilt u ... spelen, uit puur politiek gewin, ter meerdere eer en glorie van uzelf. Ik vind het een heel slecht toneelstuk, waarvan ik hoop dat er geen herhaling meer komt. Voor de rest sluit ik me aan bij de heer Segers-Hoogendoorn. Ik waardeer de pogingen van de heer Vonk, maar wij zullen tegen iedere motie stemmen die uitspraak wil doen over een conflict waar wij als gemeente niets mee te maken hebben.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen? Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Voorzitter, sinds de gruwelijke aanval van Hamas op 7 oktober 2023, is het geweld in Gaza geëscaleerd tot een ongekende humanitaire catastrofe. Tienduizenden Palestijnen zijn omgekomen, onder hen duizenden kinderen, journalisten en hulpverleners. Deze tragedie raakt ook Rotterdam. Vele Rotterdammers rouwen om het verlies van hun dierbare familieleden en vrienden. Voor wie gelooft in mensenrechten en internationale rechtsorde, is zwijgen geen optie. Zwijgen is geen optie als VN-rapporteur Francesca Albanese spreekt van mogelijke genocidale daden. Het NIOD spreekt van genocidaal geweld en talloze wetenschappers van genocide. Zwijgen is geen optie als leden van de Israëlische regering een totale vernietiging, een etnische zuivering, van Gaza aankondigen. Zwijgen is geen optie als hongersnood dreigt voor miljoenen kinderen en

mensen. Rotterdammers vragen aan ons: spreek je uit. Ondanks dat geopolitiek niet in dit huis bedreven wordt, voelen wij ons genoodzaakt gehoor te geven aan deze oproep, gezien de gruwelijke mensenrechtenschendingen die plaatsvinden. Wij steunen de streep in het zand die door het kabinet is getrokken. Maar, zoals de burgemeester van Amsterdam afgelopen week ook zei, dit heeft enkel betekenis als hier ook praktische daden uit volgen. Nu spreken is alleen betekenisvol als de Nederlandse regering ook nu handelt. Wij spreken daarom uit dat Rotterdam zich aansluit bij internationale oproepen voor een onmiddellijk staakt-het-vuren, het opheffen van blokkades voor humanitaire hulp en het werken aan duurzame vrede. De genocide moet stoppen. Ondubbelzinnig zegt D66: mensenrechten zijn universeel en gelden voor iedereen. We maken ons daarom zorgen over de toename van antisemitisme in onze stad. Het is onacceptabel dat solidariteit met Palestijnen wordt vermengd met haat naar Joodse Rotterdammers. Haat in welke vorm dan ook, tolereren wij niet. Ik herhaal daarom mijn boodschap van het commissiedebat: juist Rotterdam, met haar geschiedenis van verwoesting en wederopbouw, weet hoe belangrijk het is om in moeilijke tijden verbonden te blijven. We kunnen ruimte geven aan verdriet en verontwaardiging, zonder elkaar te verliezen in polarisatie en uitsluiting, want mensenrechten zijn universeel. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, onvoorstelbaar dat het gebeurt. Politiek is smerig en zelfs de afspraken die we in deze raad met elkaar gemaakt hebben, worden geschonden. Dus wat hebben we het hier over polarisatie? Ik dacht dat we het anders zouden doen met elkaar. Een dubbele moraal zit in dit verhaal, want ik heb geen van de partijen die nu het hardst roepen, eerder gezien bij andere geopolitieke rampen. Dat snap ik echt serieus niet. Dan moet je ook de lijn trekken en dan moet je eerlijk zijn naar jezelf en ons allen. Ik onderschrijf het verhaal wat de heer Segers-Hoogendoorn zegt: polarisatie is echt kwalijk, zouden we niet moeten willen, de dialoog moeten we hebben. Ik vind het jammer, als ik tijd over heb, zou ik hem graag kunnen aan de heer Vonk, want wat dat betreft heeft hij het voor mij uit het hart gesproken en ondersteun ik zijn motie in ieder geval wel om te zorgen voor vrede, want daar gaat het om. Ik denk dat wat er nu gebeurt geen vrede zal geven, maar polarisatie in een wereld die we niet nodig hebben.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw De Jong was eerst.

Mevrouw **DE JONG** (gdj): Ik hoor mensen praten over polarisatie en de angst daarvoor, maar, wat dat aan gaat, we leven al in een stad met veel polarisatie. Ik snap heel goed dat mensen willen dat wij ons uitspreken, omdat we gewoon niet kunnen ontkennen dat meer dan 20 jaar de islamitische gemeenschap in Nederland toch een beetje wordt gezien als het zwarte schaap van Nederland. Is het dan vreemd dat als de gemeenschap iets ziet gebeuren met mensen waarbij zij voelen dat het hoort bij hun mensen, graag willen horen dat wij ook achter ze staan? Want heel lang hebben deze mensen zich juist niet gesteund gevoeld door de politiek. De politiek heeft, sterker nog, meegeholpen met de islamofobie die we voelen in Nederland. Als iemand waarvan het mijn werk is om deze gesprekken te hebben en conflicten op te zoeken, om die op te lossen, is het dus ook niet vreemd, van ons wordt verwacht dat wij ons uitspreken als volksvertegenwoordigers voor deze groep mensen. Omdat waar we hier spreken over dubbele maten, zien we ook dus internationaal een dubbele maat als het gaat over Gaza, als het gaat over bruine mensen. Want ik kan me niet voorstellen dat als dit was gebeurd, na 70 jaar van oppressie en apartheid, en het ging over een groep witte mensen, dat het zo lang had geduurd voordat we met zijn allen dat besef hadden gehad dat het niet oké was. We moeten eerlijk hierin gaan zijn met elkaar en eerlijke gesprekken gaan hebben en conflict is het probleem niet. Conflict en wrijving hoort bij groei. Het is hoe gaan we ermee om, hoe hebben we die gesprekken, hoe eerlijk zijn we, hoever laten we de context van de

situatie zien. Want inderdaad, antisemitisme is heftiger aan het worden, maar dat komt vanwege de vervlechting van Joodsheid en zionisme. Er zijn heel veel zionisten die niet Joods zijn, er zijn heel veel Joodse mensen die hier niet achter staan, wat er nu gebeurt en daar moeten we gewoon eerlijker over zijn. Zodra we eerlijke de situatie kunnen schetsen, kunnen we goede productieve gesprekken hebben die ons dichterbij brengen. Maar doen alsof we geen conflicten hebben en dat we allemaal maar leuk en fijn met elkaar omgaan, is gewoon niet waar. Dit is ook waar mensen heel veel moeite mee hebben, dat wij in de politiek ook niet eerlijk kunnen zijn en een beetje rondlopen alsof alles beter is dan het eigenlijk is. Dus juist dit is het moment dat, hoe we dat gesprek hebben en hoe we omgaan met deze klachten, kan juist een nieuwe manier laten zien van hoe we met elkaar praten en hoe we omgaan met lastige onderwerpen waar twee groepen tegenover elkaar staan. Dat kan door conflict, maar wel door eerlijk te praten over wat er gaande is.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Becker.

De heer **BECKER** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Er is al het een en ander over gezegd en ik sluit me aan bij de oproep dat deze raadszaal niet de plek is om internationale conflicten, om ons daarover uit te spreken. Wij zijn raadsleden in de stad Rotterdam. Wij dienen ons bezig te houden met deze stad, met onze inwoners en het is een heel multiculturele stad met mensen vanuit de hele wereld. Het helpt niet als wij in bepaalde internationale conflicten een bepaalde stelling nemen. Daar zijn we niet voor. Het is ook zeer selectief, want waarom wel dit conflict en niet de tientallen andere conflicten in de wereld? Dit is het enige conflict waarbij een Joodse staat betrokken is. Ik vind het zeer pijnlijk dat daags na 7 oktober, op het moment dat er een motie wordt ingediend die gaat over antisemitisme in deze stad, dat er dan door dezelfde partijen die zich nu willen uitspreken over de situatie in Gaza, wordt weggelopen, op het moment dat het gaat over antisemitisme in Rotterdam, maar dat dezelfde mensen vinden dat ze zich nu moeten uitspreken over een internationaal conflict. Het is echt zeer pijnlijk.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Voorzitter, vandaag staat in de Rotterdamse gemeenteraad de huidige oorlog in Gaza geagendeerd, met een motie dat de gemeenteraad zich uitspreekt tegen de mensenrechtenschendingen in Gaza. Als raadslid moet je dan in 2 minuten over een wereldprobleem zeggen wat je van deze oorlog vindt. Vervolgens moet je dan je stem uitbrengen met maar 2 keuzes: je bent voor of tegen de tekst van een motie. Een wereldprobleem wordt in deze raad teruggebracht tot 2 minuutjes. Nou, laat ik dan maar beginnen. Voorzitter, het lijden in Gaza is diep en schrijnend, een oorlog die vele slachtoffers kent. Twee partijen die elkaar vasthouden in een dodelijke omhelzing. Het is werkelijk waar vreselijk. Maar ik wil me graag richten tot de tekst van de motie en dan 2 kanten belichten. Wie deze motie leest van spreek je uit, krijgt de indruk dat niet Hamas, maar Israël de oorlog is begonnen. Er wordt verwezen naar de rol van Israël, maar niet naar de rol van Hamas. Maar Hamas is deze huidige oorlog begonnen met een sadistische slachtpartij. Wie zich bekommert om de mensen in Gaza, moet het niet alleen over Israël hebben, maar ook over Hamas. Hamas weigert de wapens neer te leggen, houdt nog steeds gijzelaars vast en misbruikt de eigen burgers. De Palestijnen lijden onder hun eigen leiders die geen vrede willen en wie dit negeert, bevordert geen vrede, maar verlengt juist het lijden van de bevolking. Hamas had ook heel simpel kunnen zeggen: we laten de gijzelaars vrij en wij beschermen onze eigen bevolking. Aan de andere kant houdt mijnheer Netanyahu met zijn ultrarechtse regering zijn eigen land in een verstikkende houdgreep en ook zijn regering toont geen stappen tot een langdurige vrede. Ondertussen denkt Israël zich heel veel kunnen permitteren. Daar zullen onderzoeken naar lopen en die lopen daar al naar, maar wij keuren ten eerste elke oorlogsmisdaad, mensenrechtenschendingen, het inzetten van honger, ten

zeerste af. Het recht zal waarschijnlijk zijn beloop hebben en dient ook zijn gang te gaan. Voorzitter, dan toch nog even dit: Gaza wordt nu besproken in deze raad als wereldprobleem, maar waar was deze zelfde raad dan toen meer dan 500.000 mensen in Syrië werden vermoord, de Palestijnen werden daar vermoord. Ik weet niet of mensen zich dat kunnen herinneren, maar in de plaats Jarmuk, het is nog geeneens zo lang geleden. Toen hoorden wij ze niet. Op dit moment vechten de Druzen in Syrië daar voor hun leven. Het was en is stil, ook in deze raad. Waar was onze reactie op de meer dan 500.000 doden in Syrië, in Soedan? Waar is onze reactie op de meer dan 500.000 doden in Jemen of de Oeigoeren in China? De Rohingya in Myanmar, waar ook duizenden mensen op het moment worden vermoord. Het was stil en het is nog steeds stil in deze raad. Tegelijkertijd speelt bij mij de vraag: waarom moet toch iedereen altijd onmiddellijk partij kiezen? Polarisatie is al vaker genoemd. Misschien omdat vierkant achter de Palestijnen staan of vierkant juist achter Israël staan, veel eenvoudiger is dan de complexe situatie onder ogen durven te zien en daarnaar te handelen. Voorzitter, het is tijd om deze oorlog te stoppen. Legt de wapens neer. Ga terug naar de politieke tafel, op weg naar een duurzame vrede. En voorzitter, ik geloof nog steeds in het volgende: uiteindelijk zal de liefde het winnen van de haat. Leve de vrede.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Eens even zien. Dan denk ik dat hiermee alle sprekers zijn geweest. Er zijn twee moties ingediend. Ik kijk nog even naar de heer Vonk of hij een motie heeft, inmiddels.

De heer **VONK** (cu): Voorzitter. Er is op het laatste moment inderdaad nog gewerkt aan een compromisvoorstel. Daarom dien ik een iets gewijzigde motie in dan eerder is voorgelegd aan partijen, maar waarbij nu een aantal partijen hebben uitgesproken dat ze zich hierin kunnen vinden en ik vind een breed draagvlak ook wel veel waard. En zowel de rol van Hamas en Israël wordt hier ook nog steeds in genoemd. Dus ik dien hem bij dezen in en de motie heet 'verlangen naar vrede'.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Verlangen naar vrede

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van 'Ontwikkelingen in Palestina';

constaterende dat:

- organisaties een petitie zijn gestart waarin de gemeenteraad van Rotterdam wordt opgeroepen zich uit te spreken tegen mensenrechtenschendingen in Gaza;
- veel gezaghebbende nationale en internationale organisaties, waaronder het Rode Kruis, Amnesty International en de Verenigde Naties, de situatie in Gaza tot humanitaire ramp hebben verklaard en oproepen tot een humanitair staakt het vuren;

overwegende dat:

- de Rotterdamse gemeenteraad geen positie heeft in internationale conflicten en dient te waken over de vrede in de stad voor alle Rotterdammers, en daarom in de regel zeer terughoudend is met uitspraken over internationale conflicten;
- de situatie in Gaza en Israël veel Rotterdammers diep raakt, zowel vanwege de eerdere aanslagen en voortdurende dreiging van Hamas als vanwege het offensief dat werd ingezet door de Israëlische regering en dat nog altijd voortduurt, met een humanitaire ramp en talloze onschuldige burgerslachtoffers ten gevolg;
- de Rotterdamse gemeenteraad zich tegelijkertijd zorgen maakt over de wijze waarop dit conflict wordt gebruikt om mensen tegen elkaar op te zetten en om ook in Rotterdam antisemitisme en moslimhaat aan te wakkeren;

spreekt uit dat:

- dat internationale oproepen voor een humanitair staakt het vuren in Gaza en Israël, vrijlating van gijzelaars en het opstarten van een duurzaam vredesproces steun verdienen;
- elke vorm van antisemitisme en moslimhaat, om welke reden dan ook, volstrekt onacceptabel is;

en verzoekt het college om:

- het verbindende werk dat het college doet om Rotterdammers nader tot elkaar te brengen, voort te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk, S.J.C. Becker en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Het is ook een spreek-uitmotie en een verzoek aan het college om het verbindende werk dat het college doet om Rotterdammers nader tot elkaar te brengen, voort te zetten. Ik kijk even naar de wethouder of hij op dat verzoek kan reageren of wij het verbindende werk, dat we doen, kunnen doorzetten. Dat is het enige verzoek dat in de motie staat aan het college. De rest spreekt uit.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Er zit inderdaad nog 1 punt in het dictum wat een verzoek is aan het college en dat is het verbindende werk wat wij als college al doen, dat voort blijven zetten. Dat lijkt me alleen maar goed. Ook wij als college vinden het belangrijk dat er een verbinding is in die stad, met alle partijen. Zeker als er een situatie is die geopolitiek is en wat spanning zou kunnen veroorzaken in onze samenleving, dan zetten wij er juist op in om elkaar op te zoeken en het gesprek met elkaar te voeren. Het lijkt me een hartstikke goede oproep dat we dat blijven voortzetten als college. Dus ja, dat stukje dictum zou ik kunnen omarmen.

De **VOORZITTER**: Bij beide moties ligt er op andere onderdelen een spreek uit. Dat is dan dus ook aan uw raad om daar een oordeel over te geven. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 7.8.

6.2 Personeelstekort in het onderwijs

De **VOORZITTER**: Dan is er nog een tweeminutendebat over het personeelstekort in het onderwijs. Ik heb daar geen namen bij staan, dus als degene die daar wat over wil zeggen, zijn hand. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Dank, voorzitter. Ieder kind verdient een goede leraar voor de klas en het lerarentekort ...

De **VOORZITTER**: Excuus. De wethouder moet even gehaald worden. Wethouder Achbar is voor alle zaken tegenwoordig, dus dan kunt u hem daar ook wel op vragen, maar misschien is het ander als wethouder Kasmi even komt. Dus 1 moment, excuus. Daar is hij al. U mag gelijk plaatsnemen. De wethouder is inmiddels in huis. Ik snap dat het een beetje laat is, maar we gaan toch snel nog door met het laatste tweeminutendebat. Mevrouw Reitema heeft het woord. Graag even stilte in de zaal, want we zijn gewoon nog bezig. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Voorzitter, dank. Inderdaad het allerlaatste debat van vandaag, over het onderwijs. Want ieder kind verdient een goede leraar voor de klas en het lerarentekort is een van de grootste uitdagingen van onze tijd en van onze toekomst. Na de commissiebespreking zijn er nog twee voorstellen die de PvdA vandaag wil indienen. Eén voor een jaarlijkse kwalitatieve meting van het lerarentekort om te begrijpen hoe leraren hun werk ervaren en waarom zij stoppen met hun werk en daarbij ook de positieve punten mee te nemen. En de tweede, voor een campagne voor het verbeteren van het imago van het vak leraar, want onze fractie wil een arbeidsmarktcampagne die zich richt op het verbeteren van het imago van het vak leraar, zodat heel Rotterdam ziet dat leraren helden zijn. Dank. Dan ga ik nu de moties indienen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Reitema heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Laat heel Rotterdam zien dat leraren helden zijn

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van het
'Personeelstekort in het onderwijs';

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam met de arbeidsmarktcampagne Leraar +R nieuwe leraren wilt aantrekken;
- deze campagne zich vooral richt op de voordelen van werken in Rotterdam als leraar; het imago van het vak van leraar al jaren afneemt;

overwegende dat:

- een beter imago van het vak leraar zijn bijdraagt aan het oplossen van het lerarentekort;

verzoekt het college:

- bij een nieuwe arbeidsmarktcampagne voor het aantrekken van nieuwe leraren niet alleen te focussen op de voordelen van werken in Rotterdam, maar ook op het verbeteren van het imago van het vak leraar;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger en J.M. Nunnely

Motie 2. Maak de verhalen achter de cijfers inzichtelijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van het
'Personeelstekort in het onderwijs';

constaterende dat:

- het lerarentekort jaarlijks wordt gemeten;
- zowel de meting van het lerarentekort als de lerarenmonitor 2024 vooral kwantitatief van aard zijn;

overwegende dat:

- achter de cijfers veel verhalen schuil gaan;

- om goed te kunnen sturen op het terugdringen van het lerarentekort, het essentieel is om te weten hoe leraren hun werk ervaren en waarom zij stoppen met het vak;

verzoekt het college:

- bij de jaarlijkse meting van het lerarentekort niet alleen de kwantitatieve resultaten te delen, maar ook een kwalitatieve bijlage op te nemen;
- daarin zowel positieve als de negatieve punten mee te nemen;
- hierover bij de volgende meting te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger en J.M. Nunnely

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan heb ik op mijn lijstje de heer Vicario staan, maar die zie ik niet in de zaal. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, van alle markten thuis. Voorzitter, we voeren al jaren gesprekken over het lerarentekort en telkens weer ligt de nadruk op het werven van nieuwe docenten. Dat is ook goed, want werven is hard nodig. Alleen, laten we eerlijk zijn, als leraren in de tussentijd weggaan vanwege onveiligheid, vanwege uitval, vanwege structurele werkdruk, dan dweilen we dus met de kraan open. In Rotterdam zien we dat pijnlijk terug op scholen in kwetsbare wijken. Daar waar schoolweging hoog is, hebben we de grootste uitdagingen en de Rotterdamse VVD mist op dit moment cijfers over de samenhangende aanpak die de veiligheid van leraren en ook het lerarenbehoud centraal stelt. Daarom dienen we vandaag de motie ‘Safety first: behoud is de beste werving’ in. Dat is geen verzoek voor een nieuw budget, dat is ook geen extra programma, maar gewoon 1 duidelijke opdracht: laat in de volgende onderwijsmonitor of convenant veilig in en om het onderwijs de cijfers terugkomen over ziekteverzuim, uitstroom en incidentenmeldingen. Voorzitter, tot slot. Zoals u weet is de Rotterdamse VVD ten diepste ervan overtuigd dat veiligheid de basis is van het onderwijs. Leraren en leerlingen moeten zich veilig voelen op een schoolomgeving. Daarom hebben we nog 1 vraag: welke maatregelen zijn er concreet genomen om de veiligheid van docenten afgelopen jaren structureel te verbeteren? Hierbij dus nog de motie, namens ook de heer Vicario. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Safety first: behoud is de beste werving

“De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van het debat over het lerarentekort;

constaterende dat:

- het lerarentekort in Rotterdam fors is en bovengemiddeld hoog blijft, met name op scholen met een hoge schoolweging;
- docenten in toenemende mate uitvallen of het onderwijs verlaten vanwege structurele werkdruk, gedragsproblematiek en gevoelens van onveiligheid;
- bestaande maatregelen zoals de 'schil om de school' en schoolveiligheidsregisseurs

belangrijk zijn, maar op dit moment niet structureel gekoppeld zijn aan het voorkomen van uitstroom;

overwegende dat:

- het voorkomen van uitstroom minstens zo urgent is als het werven van nieuwe docenten; het cruciaal is dat veiligheid voor leraren geen bijvangst is, maar een kernvoorwaarde; het wenselijk is dat de raad niet afwacht, maar heldere richting geeft vóór het college met nieuwe plannen komt;
- structurele samenwerking met jeugdhulp, wijkagenten en jongerenwerkers belangrijk is zodat je incidenten op en rond scholen sneller op kan volgen;
- leraren worden ondersteund in weerbaarheid en veiligheid;

verzoekt het college om:

- de raad jaarlijks te informeren via de Onderwijsmonitor, met concrete data over ziekteverzuim, uitstroom en incidentmeldingen. En dit te betrekken bij het Convenant Veiligheid in en om het onderwijs;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan staat op mijn lijstje de heer Crielaard.

De heer **CRIELAARD** (lr): Dank u wel, voorzitter. Het is duidelijk dat er hard gewerkt wordt om het lerarentekort aan te pakken. Denk hierbij aan de woningvoorrang, begeleiding van zijinstromers en extra aandacht voor de kwetsbare wijken. Daarvoor onze waardering naar de wethouder. Tegelijkertijd zijn de cijfers ook zeer zorgelijk. In het basisonderwijs blijft een tekort van 16 procent en in het voortgezet onderwijs stijgt het zelfs iets, tegen de landelijke trend in. In wijk als Feijenoord en IJsselmonde lopen tekorten op tot boven de 20 procent en dat wringt. We hebben schoolbesturen gesproken en die geven aan dat de woningvoorrang klinkt goed, maar werkt vaak in de praktijk niet. Woningen zijn er niet of zijn onbetaalbaar met een lerarensalaris en de werkdruk is hoog. Leraren zijn steeds vaker niet alleen leraar, maar ook zorgverlener, hulpverlener, ordebewaker en soms voelen zij zich echt gewoon fysiek onveilig. Dat schrikt af, vooral in de wijken op Zuid die ik net genoemd heb. We moeten erkennen dat de werkdruk en de context waarin leraren moeten werken hen steeds verder afduwt van hun kerntaak: goed lesgeven en basisvaardigheden aanleren. Voorzitter, we moeten eerlijk zijn: het lerarentekort is een landelijk probleem. Dat lossen wij in Rotterdam niet zomaar op. Maar wat we wel kunnen doen, is zorgen voor de best mogelijke randvoorwaarden. Dat vraagt lef, regie en maatwerk. Wat ons betreft moet ook de voorrang op de woningmarkt gericht zijn: op het juiste moment, met betaalbare huurprijzen, veiligheid als expliciet onderdeel van het lerarenbeleid in de kwetsbare wijken en ruimte voor een Rotterdamse aanpak die echt aansluit bij wat scholen nodig hebben. Wij geloven dat het kan met creatieve oplossingen, oog voor de praktijk en een stad, die de veiligheid en waardering biedt aan wie werkt aan onze toekomst. De leraar. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is het woord aan de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Voorzitter, dank. Het lerarentekort in het onderwijs en met name in het voortgezet onderwijs, stijgt, de tegen de landelijke trend in. De prognoses zijn zorgwekkend: vanaf '26 nemen die tekorten ook alleen maar verder toe. De wethouder erkent

ook deze urgentie en wijst op verschillende acties binnen het nieuw Rotterdams onderwijsbeleid, zoals die werkdrukverlaging, de begeleiding van startende leraren, parkeervoorzieningen, et cetera. Dat is goed, maar dat blijkt nog onvoldoende. Die maatregelen zijn wellicht onsamenhangend. Er wordt bijvoorbeeld ingezet op betere parkeervoorzieningen en meer huurwoningen die beschikbaar komen voor onderwijspersoneel. Maar in hoeverre wordt hier nou daadwerkelijk gebruik van gemaakt? Is dat goed inzichtelijk? Daarnaast horen we dat er in het voortgezet onderwijs nog altijd veel minder leraren, na een jaar bijvoorbeeld, een vaste aanstelling krijgen, terwijl dat in het basisonderwijs een stuk hoger is. Klopt dit beeld en deelt de wethouder de analyse dat het gebrek aan perspectief op een vaste aanstelling ook bijdraagt aan de uitstroom van docenten? Dan, voorzitter, zijn we ook benieuwd naar de Rotterdamse lerarenbeurs, of die beurs ook voldoende wordt benut. Graag een reactie daarop. Al met al moeten we in ieder geval meer inzicht krijgen in de redenen waarom het knelt. Ik kan er een aantal bedenken, maar dat moet, denk ik, feitelijk onderbouwd worden. Dus in hoeverre kan de wethouder, samen met onderwijsbesturen, inventariseren waar in Rotterdam de grootste knelpunten zitten? De huidige inzet bestaat uit losse maatregelen. Wat ontbreekt, is misschien wel een integraal actieplan, een soort deltaplan, waar de wethouder zelf in 2023 naar heeft verwezen. Toen het ging om de landelijke situatie. Dus wellicht kan hij dat hier in Rotterdam voortzetten. Dank, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66): Goed, voorzitter. Onze scholen vragen niet om nog meer regels, maar om ondersteuning. De gesprekken van de afgelopen periode over het lerarentekort hebben 1 ding duidelijk gemaakt: we moeten bouwen aan een Rotterdamse kweekvijver. Het goede nieuws is dat de besturen van scholen hiermee bezig zijn. Er wordt gewerkt aan een platform dat onderwijspersoneel van docent tot tutor eenvoudig helpt bij het aannemen, beheren, betalen, minder administratie, meer tijd voor onderwijs en juist nu met het enorme personeelstekort hebben we zulke oplossingen keihard nodig. Ik ben blij dat het college hierbij betrokken is, bij dit initiatief. Maar, voorzitter, waar staan we precies? Welke rol vervult het college in dit project, hoe verloopt de ontwikkeling? Daar wil ik meer duidelijkheid over hebben. Daarom dien ik vandaag een motie in om de raad zo snel mogelijk hierover te informeren, over de laatste stand van zaken rond het platform, dat we voor nu een kweekvijver noemen. Laten we als Rotterdam ook hierin voorop lopen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Rotterdams platform voor onderwijsprofessionals

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 6.2: Personeelstekort in het onderwijs.

constaterende dat:

- er een groeiend tekort is aan onderwijsprofessionals in het primair, voortgezet, middelbaar en hoger beroepsonderwijs;
- scholen en besturen veel tijd kwijt zijn aan werving, administratie en juridische verplichtingen;
- er bestaande (online) platforms zijn die werkgeverschap en talentmanagement op een innovatieve manier organiseren;

overwegende dat:

- onderwijstalent beter benut kan worden door sectoroverstijgend en flexibel te organiseren;

- een gezamenlijk platform bijdraagt aan minder regeldruk en meer wendbaarheid in het onderwijsveld;
- het nadelig is als scholen leerkrachten extern inhuren en we als stad een ondersteunende rol kunnen invullen om dat te minimaliseren';
- de gemeente hierin een verbindende rol kan spelen;

verzoekt het college:

- de raad te informeren over de recente ontwikkelingen rond het platform dat in ontwikkeling is voor een brede aanpak van het lerarentekort, waarbij duidelijk wordt hoe het Rotterdams Platform voor onderwijspersoneel wordt ingezet en wat de eerste stappen zijn richting uitvoering;
- de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te informeren over de uitkomsten van het onderzoek en met voorstellen te komen voor een pilot en/of een stapsgewijze invoering van het platform;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, S. Soytekin en M. Crielaard

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog? Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Ik kan beginnen met het heuglijke nieuws dat er 1 leraar minder tekort is, want van vanaf deze week sta ik zelf weer voor de klas. Daarnaast heb ik wel heel erg verontrustende dingen gehoord. Want heel veel gaten worden opgevuld met zij-instromers en deze mensen zijn zeer gemotiveerd om een carrièreswitch te maken, maar tegelijkertijd, en hier schrok ik wel van, is het traject om zijinstromer te worden heel makkelijk, alsof je je rijbewijs haalt en een tiendaagse cursus bij de ANWB had. Ik heb 1 iemand gesproken die vanuit een ander werkveld alleen maar een eind assessment hoefde te doen en zo voor de klas kon gaan staan. Maar zo werkt het niet, ook niet met een rijbewijs halen. Je moet uren maken, je moet kilometers maken om het te kunnen. Ik vond dat dus heel zorgelijk dat we zo met zij-instromers omgaan. Ik vroeg me dus af of deze signalen bij de wethouder ook bekend zijn en of er vanuit de gemeente, vanuit ons, een traject kan zijn of een onderzoek kan zijn of die signalen kloppen of dat die mensen dat ook inderdaad, of het vangnet voor zij-instromers inderdaad niet pakkend is, zodat we deze mensen binnen kunnen houden en hen op een veilige manier die kilometers kunnen laten maken.

De **VOORZITTER**: Ja. Dank u wel. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): Snel in 3 zinnen een motie indienen. Het gaat natuurlijk nog steeds erg slecht met het lerarentekort. Leraren zelf weten echt wat het beste voor hen is en we moeten hen aan het woord laten daarover. De Onderwijsraad bevestigt dit, omdat ze zeggen dat de structurele zeggenschap verbeterd moet worden en dat we moeten stoppen met ad-hocbetrokkenheid en daarom dienen wij een motie in om dat advies te bekrachtigen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vlieger heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Uitval tegengaan kan alleen met de docent aan tafel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2025 ter bespreking van agendapunt 6.2 personeelstekort onderwijs;

constaterende dat:

- er op dit moment geen structurele plek is voor docenten aan de tafels waar de oplossingen voor het personeelstekort in het onderwijs worden besproken;
- de personeelstekorten in het onderwijs niet significant afnemen;
- de uitstroom onder nieuwe docenten hoog is, volgens de laatst beschikbare cijfers van het Ministerie van OCW valt binnen 3 jaar 24% van de nieuwe docenten uit;

overwegende dat:

- het oplossen van het personeelstekort in het onderwijs niet alleen gaat om het verhogen van de instroom, maar vooral ook om het behouden van docenten;
- het perspectief van mensen die voor de klas staan, in aanvulling op de onderwijsbestuurders, van groot belang is om beter zicht te krijgen op de oorzaken van de hoge uitval en de mogelijke oplossingen;
- de onderwijsraad oproept om de zeggenschap van leraren structureel te versterken;

verzoekt het college:

- actief werk te maken van structureel en direct zeggenschap van docenten bij overleggen over de gemeentelijke' aanpak van het lerarentekort;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Anderen? Nee. Dan gaan we gelijk over naar de wethouder.

De heer **KASMI** (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Met de opmerking dat ik nog niet alle moties binnen heb, zoals u zal begrijpen, maar ik begin gewoon met de moties die ik al wel binnen heb. Dat is de motie van PvdA, GroenLinks en D66. Ik ga daar snel doorheen, als u mij toestaat. Motie 1 kan ik omarmen. Ik denk dat het een heel goede toevoeging is op datgene wat wij al doen en dit gaan uitbreiden ook met het imago van het vak van leraar. Dus het advies vanuit college is dat we die kunnen omarmen. Dan motie 2, wat ik daar u op kan toezeggen en dan zou ik hem zo op die manier kunnen omarmen, is dat we die kwalitatieve resultaten zullen gaan meenemen in ons jaarlijkse verslag wat we doen over het lerarentekort. De enige winstwaarschuwing die ik daar moet afgeven is en dat we overigens de reflectie de schoolbesturen op die cijfers zullen gaan vragen, maar dat we wel, natuurlijk, afhankelijk zijn van dat de schoolbesturen hierin ook willen samenwerken met ons, want we zijn uiteindelijk afhankelijk van of de schoolbesturen hier ook aan willen meewerken. Maar die toezegging kan ik u doen dat ik daar ieder geval voor ga pleiten. Ik heb er goed vertrouwen in, wellicht, dat ze daarin mee willen werken en dan kunnen we die qua kwalitatieve gegevens ook toevoegen, zoals u ook aangeeft in uw motie. Dus met die opmerking, die toezegging van mij, hoop ik dat u daarmee kunt leven. Dan, voorzitter, motie 4, dat is de motie van D66, DENK en Leefbaar Rotterdam, in ieder geval ondertekend door deze partijen, 'platform voor onderwijsprofessionals'. Ook daar kan ik kort over zijn: die kan ik omarmen. Het lijkt me goed. De onderwijsregio's, zoals u wellicht weet, zijn nu bezig met een pool van leraren en ik begrijp dat u heel erg graag zou willen weten wat de stand van zaken is, hoe het daarmee loopt. Dus dat nemen we mee en daar zullen wij u over informeren. Dus ook deze motie kan ik omarmen. Ik heb de rest van de moties nog niet gehad, maar er waren ook wat vragen gesteld. Dus ik ga gewoon door met de vragen en ik zie de moties dan vanzelf wel verschijnen. VVD, mevrouw Van Groningen had gevraagd: welke maatregelen zijn er getroffen om de veiligheid van leraren te vergroten? Nou, er zijn een aantal dingen die we

hebben gedaan. U bent zelf ook bekend met convenant veilig die we natuurlijk hebben afgesloten, niet zo lang geleden, met het VO en het MBO. Dat werkt heel goed. Wij gaan dat ook uitbreiden richting het HO en het PO. Een onderdeel van de aanpak zijn de heel korte lijntjes, een overlegtafel waar politie, Stichting Halt, Stichting JOZ en alle belangrijke partners met elkaar structureel overleg hebben, waar ze ook een agenda aflopen met echte actiepunten waar ze mee aan de slag gaan op basis van meldingen van het scholenveld. Ook kan ik u melden dat we natuurlijk de 2 regisseurs veiligheid hebben aangesteld, sinds dit jaar, die met de scholen aan de slag gaan om de veiligheid te waarborgen. Dus dat zijn een aantal van de maatregelen. Het is niet uitputtend, dit lijstje, maar een aantal van de maatregelen die wij hebben genomen. Ik zie een interruptie.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dank en ook dank voor dit antwoord. Ik denk goed dat u hier zo bovenop zit, dat vinden we ook belangrijk. Ik ben nog even benieuwd om te horen of u nog bepaalde extra inzet pleegt op de achterstandswijken, omdat we ook weten dat daar het verloop, natuurlijk, ook groter is.

De heer **KASMI** (wethouder): Het is maatwerk wat we doen. Het doel juist is, van die overlegtafels, het convenant veilig, om echt de focus te leggen op waar gaat het niet goed en daarop in te grijpen en daar afspraken over te maken met alle partners, waaronder wat ik al zei politie-inzet, maar ook inzet wat betreft extra jongerenwerk. Dus daar wordt zeker ook wel naar gekeken. Dan had de heer Soytekin nog een aantal vragen. U stelde de vraag hoe het nou zit met die parkeervergunning ook, wordt daar nou goed gebruik van gemaakt of niet? Ja, daar wordt goed gebruik van gemaakt. Vandaar ook dat een van de maatregelen die we hebben getroffen, afgelopen jaar, om die uit te breiden. Zoals u weet is die uitgebreid naar 75 procent en we hebben het ook uitgebreid, bijvoorbeeld, naar de kinderopvang waar dat voorheen niet was. Dus die parkeervergunningen worden heel goed gebruikt. Dan uw vraag over de lerarenbeurs, daar had eigenlijk een beetje dezelfde vraag over: wordt die nou voldoende gebruikt of niet? Ja, ook die wordt goed gebruikt. We hebben, zeg ik uit mijn hoofd, een budget van 850.000 per jaar en die wordt bijna volledig gebruikt. Dus ook daar kan ik goed nieuws over melden. Dan uw vraag over waar nou de grootste knelpunten zijn ten aanzien van het van het lerarentekort. Ja, daar heb ik u onlangs natuurlijk uitgebreid ook over geïnformeerd in de brief over het lerarentekort, waar we eigenlijk echt op schoolniveau zelfs laten zien waar de grootste tekorten zijn. Nou, zoals u weet zien we de tekorten eigenlijk over heel Rotterdam. Dat is niet anders dan in andere steden. We zien helaas wel dat tekorten op scholen met een hoge schoolweging bovengemiddeld aanwezig zijn, maar we zien ook tekorten bij scholen met een heel lage schoolweging. Ten aanzien, ik weet niet of u dat precies bedoelde, anders moet u zo maar nog eventjes uw vraag verduidelijken, maar ik heb hem in ieder geval zo begrepen. Excuses als dat een verkeerde interpretatie is. Dan mevrouw Van de Peppel over zij-instroom en dat ze direct voor de klas komen te staan. Dat signaal, als ik u tenminste goed heb begrepen, herken ik echt helemaal niet.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): Ik zal het even toelichten want ik werd afgeleid omdat u met mijnheer Achbar iets had en er water was. Toen raakte ik ook mijn verhaal kwijt. Ik sprak mensen die via een zij-instroomtraject de Pabo en bij het assessment van de Pabo werden zij al ingedeeld op het eindassessment als zijnde: nou, je hoeft alleen maar nog je werkstuk in te leveren en dan ben je klaar voor het vak. U knikt nee, maar ik heb iemand gesproken die dat had. Dus die mocht daarmee voor de klas gaan staan en dat gaat natuurlijk mis, want je moet kilometers maken, je moet weten waar ... Het is een vak. Dus ik vroeg me af of deze signalen u ook bereiken. Want ik heb dit was een iemand, maar ik heb dus meer mensen gehoord die dus

wat hoger ingeschaald worden vanwege hun achtergrond en kunnen wij daar als gemeente iets aan doen om ze een zachte landing te geven, zodat ze wel die kilometers kunnen maken, veilig en dat ze blijven en niet uitstromen, niet alleen instromen en uitstromen, maar dat ze blijven.

De heer **KASMI** (wethouder): Voorzitter, als ik mag. Ik zie geknik, dus dan ga ik antwoord geven. Kijk, de doelstelling is natuurlijk sowieso een zachte landing, om in uw woorden te spreken. De zij-instromers worden zo goed als mogelijk begeleid. Het klopt wel dat een tijdje geleden, natuurlijk ook vanwege het lerarentekort, want je hebt begeleiding nodig om die zij-instromers goed te begeleiden en als je een personeelstekort hebt, dan komt dat soms onder druk te staan. Maar de signalen die u net geeft, die herken ik niet. Wat ik kan doen is kijken of ambtelijk, wellicht, die signalen wel binnen zijn gekomen. Ik herken ze in ieder geval niet, maar dat zal ik wel voor u willen uitzoeken en daar schriftelijk op terugkomen. Dan gaan we dat na. Maar nogmaals, ik herken ze niet en ik weet dat scholen en schoolbesturen hun uiterste best doen om die zij-instromers zo goed mogelijk te begeleiden. Met personeelstekort is dat soms wat lastig, maar daar wordt wel echt inzet op gepleegd. Maar nogmaals, ik ga de vraag stellen. Ik herken hem in ieder geval niet, ik heb hem niet aan mijn tafel gehad, dit signaal.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd): Dank u voor het aanbod, daar ben ik heel blij mee. En ik denk dat we eigenlijk nog meer kennis zouden verwerven als we het aan de zijinstromers zelf vragen, wat hun ervaringen zijn, met welke soort Pabo ze zich aangemeld hebben. Want het was dus niet alleen het schoolbestuur, dus het werkveld, maar ook de route vanuit de Pabo die geadviseerd werd. En ik denk dat dat netwerk, dat we daar nog winst kunnen behalen.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **KASMI** (wethouder): En dat laatste over hen zelf daarin betrekken, de zij-instroom, dat doen we uiteraard ook. Dat is ook onderdeel van het beleid wat we doen om te kijken, elke keer, wat kunnen we beter? Dus we doen ook de uitvraag van wat gaat goed, wat gaat niet goed, wat kan er beter? En op basis daarvan, in de gesprekken die we ook voeren met de schoolbesturen, proberen we het beleid daarop ook aan te passen. Goed om wel te zeggen dat, nogmaals, wat wij vooral vanuit de gemeente doen, is helpen met die zij-instroomavonden en daar ook informatie over te geven. Uiteindelijk is het aan de scholen zelf om voor een goede begeleiding te zorgen. Daar ga ik niet over, daar gaat de gemeente niet over. Maar nogmaals, de informatie die ik daarover heb, dat daar echt de inzet op is. Maar ik heb al toegezegd dat ik die vraag ga doen. Dus ook met oog op de tijd wil ik het, wat mij betreft, even bij die toezegging laten en dan komen we daar op een later tijdstip met elkaar over te spreken, als dat nodig is. Heb ik inmiddels andere moties binnen? Ja, die heb ik. Motie 5, dat is een motie van GroenLinks en PvdA met een dictum van actief werk te maken van structureel en direct zeggenschap van docenten bij overleg van de gemeentelijke aanpak. Ook dit is al onderdeel, echt, van het beleid dat we voeren. Docenten worden heel erg betrokken, medewerkers worden betrokken. Op basis daarvan maken we het beleid. Dus deze motie is eigenlijk overbodig. Wat ik u wel kan toezeggen en dat doe ik dan echt als extra van mijn kant, is in de sectorkamers het overleg, het reguliere overleg, want ik heb met de schoolbesturen, ook weer hier dit onder de aandacht te brengen. Dat is wat ik u als toezegging kan doen. Maar ik kan u in ieder geval melden dat dit gewoon nu al staand beleid is en gebeurt. Dus de motie is, wat mij betreft, overbodig, maar ik doe u wel desalniettemin de toezegging om het nog een keer onder de aandacht te brengen tijdens de sectorkamers. Voorzitter, dit zijn de moties die ik in ieder geval nu op mijn tafel heb gehad die ik hopelijk allemaal heb voorzien van advies.

De **VOORZITTER**: De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Wij hebben een nieuwe wijziging op ons, we hebben een dictum gewijzigd op onze motie 'jaarlijkse evaluatie demonstratierecht', agendapunt 6.5. Die willen we graag even opnieuw indienen.

De **VOORZITTER**: Ik constateer, even voor de goede orde van de vergadering, dat agendapunt 6.2 hiermee is afgerond. Oh, we waren nog bezig. Mijnheer Van Campenhout, ik ga even nu niets met uw motie doen. Zo meteen aan het eind, want we waren nog met een debat bezig.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Even in de microfoon, voorzitter. Ik heb iets gewijzigd in mijn motie, een dictum.

De **VOORZITTER**: Dit is een ander debat, we zijn nog met een ander debat bezig.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Mijn excuus, sorry. Ik deed wat mij opgedragen werd.

De **VOORZITTER**: Ik houd hem even bij me, doen we zo aan het eind. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Het is laat. Voorzitter, dan over dit debat en de motie 2 'maak de verhalen achter de cijfers inzichtelijk'. We hebben een heel mooie toezegging gehad van de wethouder. Daarmee willen we dan ook deze motie intrekken. Dat is dus motie 2.

De **VOORZITTER**: Motie nummer 2 wordt ingetrokken. Anderen nog in dit debat? De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter. De wethouder gaf een antwoord op de vraag: waar zitten de meeste tekorten? Dat was mijn vraag niet helemaal. Mijn vraag was meer: wat zijn die knelpunten nou, zodat dat die tekorten ontstaan? Wordt daar nou samen met die onderwijsbestuurders naar gekeken en kunnen we bijvoorbeeld een top 10 maken van dit zijn nou de redenen waarom het niet aantrekkelijk genoeg is om in ieder geval mensen te vinden. Heeft dat bijvoorbeeld ook met die vaste aanstellingen te maken waar ik aan refereerde?

De heer **KASMI** (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik wacht steeds maar braaf af tot u mij het woord geeft. Maar dan ga ik gewoon door, inderdaad. Dan terugkomend op de heer Soytekin van waarom ontstaan de tekorten? De allerbelangrijkste reden die ik daarop kan geven, is een enorm tekort aan personeel. Dat is in het hele land zo en dat is echt ook niet alleen in de beroepsgroep van docenten, maar dat zit hem ook in de zorg. Dat zit hem ook bij de politie. Het zit hem ook in allerlei andere sectoren als techniek. Er is gewoon op dit moment een enorm tekort aan personeel en dat heeft er gewoon mee te maken, eerlijkheidshalve, moet ik erbij zeggen, dat er eigenlijk in het verleden niet, want men zag dit al heel lang aankomen, niet voldoende op is geacteerd, door daar op tijd beleid op te organiseren om te voorkomen waar we nu in zitten. Dat is de allerbelangrijkste reden. Uw opmerking ten aanzien van een vaste aanstelling, ook dat is een signaal, u geeft dat aan, dat is mij niet bekend. Ik denk ook niet dat dat de reden, eerlijk gezegd, is. Maar ook daar, mocht u zeggen van nou, ik wil echt weten hoe dat zit, kan ik dat nog wel eens uitvragen voor u of dat ook daarmee te maken heeft. Dus dan kan ik daar schriftelijk bij u op terugkomen. Maar nogmaals, de belangrijkste reden op dit moment voor tekorten is echt een enorm personeelstekort en de uitstroom is op dit moment heel groot, dat is de andere kant, omdat heel veel onderwijzend personeel in deze jaren en de afgelopen jaren gewoon met pensioen gaan. Ook dat is een van de belangrijkste oorzaken. Ik heb niet zo lang geleden, volgens mij in april of mei, heb ik u een uitgebreide brief gestuurd waarin de top 10 oorzaken staan van uitstroom. Dat is maar 1 deel van het

verhaal, want dan heb je het nog niet over de instroom, want daar gaat het over echt tekorten waar ik het net over had, maar dan hebt u het over de uitstroom en dat veroorzaakt uiteindelijk ook weer een tekort en bovenaan staat echt werkdruk, stress wat het met zich meebrengt, maar ook de redenen als dat ze zeggen: nou, we vinden het niet uitdagend genoeg. Maar ik zou u willen verwijzen naar die brieven die ik met u in, zeg ik even uit mijn hoofd, in april nog met u heb gedeeld. Dat is wat ik u zo nu daarover kan melden.

De **VOORZITTER**: Tot slot de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank voor de uitgebreide beantwoording. Wel fijn dat dat punt met de aanstellingen nog even gecheckt kan worden en als dan de vraag wat breder misschien gesteld kan worden van: wat komen we nu dan tegen aan wellicht nog andere redenen waar we iets mee kunnen? Dat zou natuurlijk ook fijn zijn.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **KASMI** (wethouder): Ten aanzien van de aanstelling, nogmaals, daar kan ik u een toezegging doen om dat even bij u te checken. Ten aanzien van uw bredere vraag, daar heb ik zojuist op gezegd dat ik dat al aan u heb opgestuurd. Dus kijk daar alstublieft eerst naar, want anders gaan we het werk dubbel doen. Voorzitter, dit was het, volgens mij.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan check ik echt of we nu aan het eind zijn gekomen hier. Dat is het geval, dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 7.8.

De **VOORZITTER**: Dan heeft de heer Van Campenhout juist een wijziging ingediend op de motie 'jaarlijkse evaluatie demonstratierecht' dat is agendapunt 6.5 en dan motie nummer 1, 1A wordt dat. Die wordt rondgedeeld.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben een medeondertekenaar voor motie op agendapunt 7.2 van de ChristenUnie, de heer Vonk.

De **VOORZITTER**: Die hoeft u niet gewijzigd in te dienen, dus die mag gelijk naar de mensen in de coulissen. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, wij hebben een motie ingediend bij agendapunt 7.7, 'veiligheid en inclusie in voetbal' en zoals we al aan hadden gegeven, is het voor de Rotterdamse VVD gewoon ongelooflijk belangrijk dat Feyenoord die persoonsgebonden toegangscontrole invoert, want wij willen gewoon dat die clubs weer baas worden in eigen stadion en dat begint natuurlijk met het buitenhouden van hooligans. Het is nogal onrustig in deze zaal. We pleiten daar al langere tijd voor en nu gaat het ook gebeuren. We hebben uw beantwoording beluisterd. U zegt dat de motie te vroeg komt en om eerlijk te zijn, ik heb daar echt even over nagedacht. We zijn ongelooflijk trots dat Feyenoord dit doet, dat deel ik met u en ik heb dus ook besloten dat we ons dan neerleggen bij hetgeen u gezegd hebt, dat de motie te vroeg komt, ook al zie ik dat wat anders. Ik zou u dan wel graag willen vragen, we trekken deze motie in, of u ons alsjeblieft op de hoogte wilt houden van dit proces. Wij vinden dit ongelooflijk belangrijk, we zijn er trots op, maar ik denk wel goed dat we in ieder geval het proces goed volgen. Dus als u dat wilt doen, dan kan ik ook rustig slapen vanavond.

De **VOORZITTER**: Nu misbruikt mevrouw Van Groningen mijn positie als voorzitter een beetje als de positie van de burgemeester. Ik had, volgens mij, al gezegd dat we het goed in de gaten houden, dus beschouw het maar als een herbevestiging van iets wat ik al had gezegd. En dan wordt bij agendapunt 7.7 motie nummer 1 ingetrokken. De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Heel kort, voorzitter. Medeondertekenaar GroenLinks op 2 moties bij 7.8 die wij ingediend hebben.

De **VOORZITTER**: Helder, die mogen gelijk door. De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Dank u wel, voorzitter. Bij agendapunt 7.3 over vervoersplannen MRDH hebben wij heel goed geluisterd naar de voorzitter en zijn wij samen gaan werken met het CDA zijn we eigenlijk tot een prachtig van een motie gekomen, dat is echt niet normaal, maar daarbij is wel het dictum veranderd, dus die zou nog even geherwaardeerd moeten worden en als het goed is mijnheer Versnel daarvan ook op de hoogte, dus gaat het helemaal goed komen. Wellicht wil mijnheer Segers-Hoogendoorn ook nog wat zeggen over zijn eigen motie, dat is motie 11.

De **VOORZITTER**: We gaan eerst de motie van de heer De Waard. Dat is motie 8 bij agendapunt 6.3. Die is aangepast en die wil ik gelijk even van een oordeel laten voorzien door de wethouder, want anders gaan we dingen door elkaar halen.

De heer **VERSNEL** (wethouder): Voorzitter, wij kunnen deze omarmen.

De **VOORZITTER**: Ja, heeft u allemaal opgelet, heel goed. Dan wordt die nog even rondgedeeld, dan weet u meteen welke motie helemaal omarmd is. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Ja, en dus bij datzelfde agendapunt, volgens mij is het motie 11, onze motie daarbij ingetrokken na deze prachtige motie en prachtige omarming door de wethouder.

De **VOORZITTER**: Oké, dus bij agendapunt 6.3 wordt motie nummer 11 ingetrokken. Ja, hebben we die ook? Anderen nog met moties, wijzigingen, et cetera? Dat is niet het geval.

8. BENOEMINGEN

8.1 *Het voorstel tot herbenoeming van de voorzitter en leden van de Adviescommissie aanwending verkoopopbrengst Eneco*

De **VOORZITTER**: Dan ga ik nu door naar agendapunt 8.1, dat is het voorstel tot herbenoeming van de voorzitter en leden van de adviescommissie aanwending verkoopopbrengst Eneco. Luistert u even goed. Het voorstel tot herbenoeming van de voorzitter en leden van de adviescommissie aanwending verkoopopbrengst Eneco heeft het karakter van een voordracht. Is er behoefte aan een stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor om zonder stemming de heer J.G. Bot met ingang van 1 juni 2025 voor een termijn tot 1 juni 2029 te herbenoemen als voorzitter van de adviescommissie aanwending verkoopopbrengst Eneco. Ook stel ik voor om de heer Van Riet Darkaoui, mevrouw Judith Eyck en mevrouw Evelyn Lindeman met ingang van 1 juni 2025 voor een termijn tot 1 juni 2029 te herbenoemen als lid van de adviescommissie aanwending verkoopopbrengst Eneco. Daar stemt u dus mee in, want dat heeft u eigenlijk al aangegeven. Dan bekrachtig ik dat hierbij.

9. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG.

9.1 *Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Eerbetoon aan Leo Beenhakker, een jongen van Zuid!', aangevraagd door het lid Verkoelen e.a.*

De **VOORZITTER**: Dan is er nog een motie vreemd aan de orde van de dag. Ik weet niet wat mevrouw Van Groningen nog wil.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, nog even voor de administratie, voordat we doorgaan naar het volgende punt. We hebben net het debat gehad over personeelstekort in het onderwijs. Ik heb ook nog even contact gehad met mijnheer Vicario, dat is belangrijk. Eigenlijk heeft de wethouder bekrachtigd wat wij vragen, dus we kunnen zo'n motie in stemming brengen, maar u gaat het doen. Dus ik zie dat gewoon als uw toezegging en daarmee kunnen wij die motie ook intrekken. Dat scheelt weer iets in het stemvenster.

De **VOORZITTER**: Agendapunt 6.2, motie 3 is ingetrokken. Dan komen we nu echt bij de motie vreemd aan de orde van de dag. Mevrouw Verkoelen, u hebt het woord.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Gelukkig zat er een agendapunt tussen, want anders had ik toch gezegd: bijzonder dat de politiek zo smerig kan zijn aan de ene kant, zoals het zojuist gebeurde, maar ook heel mooi als je dit ziet. Ik heb een motie vreemd 'Eerbetoon aan Leo Beenhakker, een jongen van Zuid!' en dat, moet ik heel eerlijk zeggen, dat is met groot gemak ruim omarmd door de hele raad. Waar ik anders voor alles moet knokken, leek het wel alsof iedereen wilde tekenen, wat supergeweldig is. Wij verzoeken, en daar gaat het om, want het mooie aan deze motie is, is dat het echt een motie is van het volk. Want het komt echt vanuit de inwoners van Zuid, vanuit een projectontwikkelaar, de kinderen van Leo Beenhakker zijn daarbij betrokken, de supportersvereniging, iedereen en alles en nog wat. U zei het al eerder, voorzitter, Feyenoord heeft ook heel mooie dingen. Nou, dit is ook 1 zo'n voorbeeld ervan. Er staan al websites klaar voor crowdfunding, dus men kan niet wachten. Maar ja, ze hebben ons keihard nodig als politiek om dit ook met zijn allen vast te stellen, want dan geeft het ook serieus de daadkracht die ze kunnen volgen. Dat betekent dat wij dus het college verzoeken om in ieder geval wel deel te nemen aan het hele verhaal. Want er komt natuurlijk heel veel bij kijken waar ze ons als gemeente keihard voor nodig hebben om het ook te kunnen realiseren. Dan hopen wij te kunnen realiseren in ieder geval een eerbetoon aan Leo Beenhakker, een gedenkteken in welke vorm dan ook. Ik denk niet, waar iedereen het steeds over had, een straatnaam. Dat is ook niet wat we verder genoemd hebben, want dat is echt een onmogelijkheid, want dan kom je in een nieuwe wijk en we willen het op Zuid. Dat is ook het laatste wat ik er nog bij wil zeggen. Er zijn velen, dat zal de cultuurliefhebbers groot genoeg doen, er zijn vele kunstenaars uit Zuid die ook al mee willen doen, die zeggen van: laten we er een feestje van Zuid van maken. Nou, dit wordt 'ie. Ik wil hem graag indienen en hij is van ons allemaal. (*Applaus.*)

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Eerbetoon aan Leo Beenhakker, een jongen van Zuid!

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van een motie vreemd;

constaterende dat:

- Leo Beenhakker op 10 april 2025 op 82-jarige leeftijd is overleden;
- Beenhakker is geboren en opgegroeid in Rotterdam-Zuid, aan de Urkersingel, met uitzicht op de Maas en op een steenworp afstand van stadion De Kuip;
- Leo uitgroeide tot een internationaal gevierde voetbaltrainer, met grote successen bij onder meer Ajax (twee landstitels) en Real Madrid (drie Spaanse landstitels);
- Beenhakker, naar eigen zeggen, zelf zijn mooiste landstitel behaalde in 1999 als trainer van Feyenoord;

- Zijn ouderlijk huis aan de Urkersingel binnenkort wordt gesloopt, waardoor er een uitgelezen moment ontstaat voor een passend eerbetoon op die plek;

overwegende dat:

- Rotterdam met iconen als Coen Moulijn, Faas Wilkes en Wim Jansen al fysieke eerbetonen aan het voetbalerfgoed kent;
- Leo Beenhakker, als geboren Rotterdammer en icoon van de stad, minstens dezelfde eer verdient;
- een gedenkteken aan de Urkersingel - bijvoorbeeld een plaquette of standbeeld - recht doet aan zijn betekenis voor Rotterdam en de (internationale) voetbalsport;
- zo'n eerbetoon bijdraagt aan het collectieve geheugen van de stad en vooral jongeren op Zuid kan inspireren;
- dit initiatief breed wordt gedragen door inwoners en organisaties in Rotterdam, waaronder supportersvereniging FSV De Feijenoorder, de projectontwikkelaar van de herontwikkeling aan de Urkersingel, wijkbewoners Carnisse en vele andere met Leo bevriende Rotterdammers;
- veel betrokkenen zich kunnen en zullen opwerpen om via crowdfunding het geld voor een eerbetoon aan Leo Beenhakker bij elkaar te brengen;

verzoekt het college:

- samen met betrokkenen uit de wijk, supportersvereniging en vele anderen een gedenkteken mogelijk te maken ter nagedachtenis aan Leo Beenhakker aan of vlak bij de Urkersingel, op een wijze die recht doet aan zijn levensloop en betekenis voor Rotterdam;
- dit gedenkteken tot stand te brengen door als gemeente mogelijk te maken en te ondersteunen dat een besluitvormende kopgroep 'Leo, een jongen van Zuid', gevormd door bewoners van Carnisse en de eerdergenoemde organisaties (zie bijlage Kopgroep Leo, een jongen van Zuid);
- als betrokkene in de kopgroep te onderzoeken waar, wat en hoe een passend gedenkteken (bijvoorbeeld een muurschildering, een standbeeld, een plaquette of andere publieke uiting) van Leo Beenhakker mogelijk gemaakt kan worden, binnen de Rotterdamse richtlijnen voor naamgeving;
- de kopgroep 'Leo, een jongen van Zuid' te ondersteunen en te faciliteren bij de uitvoering van dit plan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, T. de Haan, J. Bokhove, G.J. Engberts, M. Crielaard, S. Soytekin, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun, R.T.J. van der Velden, A.R. Oostdijk, M.R. van Campenhout, D.A. van Groningen, L.P.A. Dekkers en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen aan agendapunt 9.1. (*Er wordt buiten de microfoon gesproken.*) O sorry, het is wel een verzoek van het college. O excuus. Ik ben echt niet meer wakker, mevrouw Verkoelen, het ligt een beetje aan mij. We gaan gelijk kijken of de wethouder kan reageren. Ik heb geen idee welke wethouder moet zijn. Wethouder Achbar, de wethouder van alles.

De heer **ACHBAR** (wethouder): Dank voor deze motie, het is inderdaad uw eigen motie. U hebt, denk ik, ook wel gelezen dat ook het college echt wel Leo Beenhakker een warm hart toedraagt en zeker een plek moet krijgen in de stad. Ik hoor u ook zeggen dat wij daar als college een leading rol in moeten pakken. Bij dezen. O, ondersteunend, dan heb ik het

verkeerd begrepen. Maar inderdaad, dat was een grapje, dat wij daar faciliterend en ondersteunend in zullen zijn en kijken welke rol wij daarin moeten pakken om hem toch nog een waardige plek te geven in onze stad en bij voorkeur op Zuid. Dus wat mij betreft, kan ik die motie ook vanuit het college zeker omarmen.

De **VOORZITTER**: De heer Kasmi vindt er ook wat van.

De heer **KASMI** (wethouder): Het is een beetje een grapje van ons, maar dat is niet helemaal goed gevallen, denk ik. Maar goed, daar komt de echte appreciatie.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Ik kon het grapje waarderen.

De heer **KASMI** (wethouder): Ik dacht: waar blijft de reactie van mevrouw Verkoelen?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Soms kan ik op mijn tong bijten.

De heer **KASMI** (wethouder): Heeft allemaal niets gezegd wat niet in lijn is met wat ik al wilde zeggen. Ik denk goed om nog even op aanvulling van collega Achbar te zeggen: goed om te weten dat deze raad, dat eigenlijk ook al iemand zo alert was, een Rotterdammer, dat weet u, mevrouw Verkoelen, die hier ook aan had gedacht en met een enorm goed idee in het verlengde van wat u ook heeft bedacht, deze man, de respectabele man Leo Beenhakker, wilde eren. Hij had een ontzettend mooi idee ook, in de vorm van een muurschildering, zoals ze dat ook hebben voor de andere grootheid op voetbalgebied, Maradona, in Napels. Ik weet niet of u daar ooit bent geweest, maar het is zeer de moeite waard om daarnaar te kijken. Staat ook vereeuwigd via een prachtige muurschildering. Die hebben we ook in contact gebracht met het CBK, heeft al contact gezocht met ons. Dus we gaan kijken of we alles bij elkaar kunnen brengen en dat gaan we dan ook doen en het goed faciliteren om het uitvoering te kunnen geven. Dat is wat ik nog wilde aanvullen. Dank u wel. Een zeer sympathieke motie en dank daarvoor.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Nog een nabrander: ik werd erover ingefluisterd, ik vind hem te mooi om hem niet te noemen, dus dat ga ik ook zeker doen. Mocht het nou heel moeilijk zijn zie ik aan de buitenkant een wethouder zitten die een brug gaat aanleggen tussen Zuid en de rest van de stad, de Leo Beenhakkerbrug, zou ik zo zeggen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank, hartelijk dank. Dan kom ik echt aan het einde nu van agendapunt 9.1.

10. STEMVENSTER.

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij het stemvenster en ik vermoed zomaar eens dat u nog een korte schorsing wil. Een kwartiertje, is dat voldoende? Ja, dan verwacht ik u hier om kwart voor 12 terug. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**: We proberen nog een laatste metro voor sommige mensen erin te houden. Dus ik zou willen vragen of jullie willen gaan zitten om te gaan stemmen. Zijn er nog stemverklaringen ten aanzien van de stemmingen die zo plaatsvinden? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Jazeker, voorzitter, ik heb er eentje. Dat is met betrekking tot die over Feyenoord, de motie 'veiligheid en inclusie in het voetbal'. Ik noemde dat al in de commissie. Ik was hartstikke tevreden met uw toezegging. Ik ben er ook van overtuigd dat daar geen motie aan ten grondslag hoeft te liggen want ik vind dat veel meer te opleggend. Dus ik zal daarop tegenstemmen met mijn fractie, want wij vinden echt: een toezegging van u, is voor ons ruim voldoende om te zorgen dat u het goede gesprek zult aangaan en een motie draagt daar niet aan bij.

De **VOORZITTER**: De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Wij geven een stemverklaring 'ook op de Silja moeten kinderen kind kunnen zijn'. Wij vinden dat de Silja eigenlijk moet sluiten. Deze motie gaat wat ons betreft niet ver genoeg en daarom stemmen wij tegen op deze motie.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Anderen nog? De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, dank. Een stemverklaring op 2 punten. Het eerste 7.1, het initiatiefvoorstel vuurwerk van mevrouw Van Groningen. We hebben ooit besloten dat vuurwerk een vrije kwestie is en het bevalt eigenlijk wel goed, dus wij zullen hier ook weer vrij over stemmen onderling. Het tweede, 7.8.1, de motie bij het debat ontwikkelingen in Palestina, dat is dan de motie van de heer Coşkun als eerste indiener. Toen ik kritiek op hem had, toen zei hij dat ik maar de zaal uit moest weglopen. Nou, dat is iets wat hij zelf doet als hij moet stemmen over moties over antisemitisme. Dat doen wij niet, wij doen ons werk, wij blijven hier en we stemmen tegen zijn motie.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen had nog een punt.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Ik wil daar nog even op aanvullen. Volgens mij, overigens, heeft mevrouw Van Groningen de motie ingetrokken waar u op ...

De **VOORZITTER**: Nee, dit is een andere, dit.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Sorry. Even voor wat mij betreft natuurlijk hetzelfde. Ik denk, het gaat mij te veel aan het hart om het te diep in te zetten, maar het moge duidelijk zijn dat ook ik tegen zal stemmen met betrekking tot de motie over Gaza. Te eenzijdig. Ik moet hier een keuze maken tussen het ene volk en het ander volk. Onacceptabel en vandaar ook de andere motie. Dus ook op deze motie van de Gaza, van de heer Coşkun en andere, zal ik tegenstemmen.

De **VOORZITTER**: De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Voorzitter, 6.7 motie 1 'wat je leent, breng je netjes terug'. We zijn geen voorstander van deelvervoer, dat zien we het liefst verdwijnen uit het straatbeeld, maar we gaan toch voorstemmen, omdat we het nog belangrijker vinden dat je met je handen moet afbliven van andermans spullen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Voorzitter, 2 stemverklaringen onder 7.6. Allereerst 7.6 3, 'aandacht voor ontheemde ouderen'. Ondanks dat we ons niet helemaal kunnen vinden in de analyse die in de motie staat opgenomen, kunnen we ons wel zeer vinden in het verzoek wat in de motie wordt gedaan, namelijk ouderen meer betrekken bij het beleidskader

samenleven. Daarom zullen wij voorstemmen. En 7.6 8, 'de basis op orde voor LHBTQIA+ sensitief werken'. We ondersteunen dit van harte, maar wat ons betreft vindt deze motie al plaats, de uitvoering, met de motie van D66, 'gooi de roze loper uit', en het convenant dat eerder al door de gemeente is ondertekend. Daarom zullen wij tegenstemmen.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik had het al eerder tegen mevrouw Van Groningen gezegd, maar ik wil een stemverklaring geven over haar initiatiefvoorstel met betrekking tot vuurwerk. Wij waarderen het enorm dat de VVD dat initiatiefvoorstel heeft gedaan, alleen wij zullen tegenstemmen. Dat heeft te maken vanwege vuurwerk is niet goed voor dieren en het is niet goed voor het milieu. Dus wij stemmen daarop tegen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG** (gdj): Dank u wel, voorzitter. Voor mij gaat 7.6 motie 3, daar zal ik voorstemmen. Ik ben het inderdaad niet helemaal eens met de gedachte achter erachter, xenofobie en racisme zitten op een spectrum en ik hoop dat we daar gesprekken kunnen hebben. Maar ik ben wel voor meer aandacht voor deze doelgroep ook.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): Dank u wel. Ook op motie 3 van agendapunt 7.6. Ook GroenLinks is het niet eens met de analyse die gedaan is en de redenering erachter. We zijn het wel eens met het dictum en zullen daarom voor deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mijnheer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, 7.8, motie 2 van de ChristenUnie en andere. De titel is mooi, de constatering klopt ook, maar bij de overwegingen geef je eigenlijk aan dat, in onze ogen, die motie overbodig is, op dit tijdstip. Onnodig ook om het tot een religieus conflict te reduceren. Maar de uitspraken en het verzoek zijn in onze ogen wel weer goed en daarom zullen we uiteindelijk toch voor deze overbodige motie stemmen.

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter. 7.6.3, daar is al het een en ander over gezegd met betrekking tot een aantal overwegingen waar we ons niet helemaal in kunnen vinden, wel met de strekking van de motie. Het gaat over aandacht ontheemde ouderen. Die zullen wij wel gaan steunen, want voor ons telt dat inderdaad iedereen mee in Rotterdam. Dan motie 7.8.2, de motie van de ChristenUnie. Het is een dictum, daar kunnen we ons volledig in vinden, wordt ook al gedaan door het college. In de overwegingen lezen wij echter wel dat het conflict of de gebeurtenissen meer richting de Palestijnen worden gekoppeld dan het geval is. Dus daarom zullen wij tegenstemmen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Dank u wel. Op diezelfde motie van de heer Vonk. We zijn blij met de aanpassingen die hij heeft gedaan, in ieder geval in de spreekt uit, zodat meer mensen zich daarin kunnen vinden. Dat is, denk ik, ook belangrijk voor de stad. Het is dan ook een motie die eigenlijk voortbordurt op een eerdere motie om te zorgen dat we in ieder geval in onze stad goed in gesprek blijven. Hoewel we ons niet kunnen vinden in alle overwegingen en constatering, is GroenLinks voornemens om toch voor de motie te stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank. Zijn er nog andere stemverklaringen? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, 1 stemverklaring over agendapunt 7.2, motie 3, dat is een motie van DENK. In mijn beleving is het gewoon staande praktijk en het is een overbodige motie en daarom gaan wij tegenstemmen. Hartelijk dank.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda): De stemverklaring van mevrouw Kockelkoren geldt ook voor de PvdA. Ik zal voor beide moties bij 7.8 stemmen. Bij de eerste motie staat een hele rits namen. Ik vond de vorm wat ongelukkig om op deze manier een motie in te dienen en te ondertekenen, daarom staat mijn naam er niet onder. Maar ik stem gewoon voor. Bij de tweede motie, ik waardeer zeer de stap die door de heer Vonk is gezet in een poging om daar ook nog iets van zijn kant neer te leggen, wat breder gesteund kan worden. Wij zullen deze motie ook steunen en ik hoop dat hij het haalt.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, heel kort. Debat 6.7, motie 1, 'wat je leent, breng je netjes terug' van Leefbaar Rotterdam. Als ik mijn fiets of deelscooter aan de overkant van de Coolsingel laat en iemand zet het op het fietspad en die maakt vandalisme, dan kan daardoor mijn account worden geblokkeerd. Dat is eigenlijk waar de motie eigenlijk ook om vraagt. Tegelijkertijd is er ook een verzoek aan het college om in gesprek te gaan en voor een gesprek gaan we niet liggen, dus wij zullen wel voorstemmen voor deze motie.

De **VOORZITTER**: Dank. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Stemverklaring ook bij 7.6.3 'aandacht voor ontheemde ouderen'. Ook wij hebben hierover getwijfeld, maar wij denken dat onder andere in het actieprogramma Goud voor Oud, 60 procent van de Rotterdamse ouderen zijn op dit moment eenzaam of sociaal geïsoleerd, dat loopt dwars door alle culturen en bevolkingsgroepen heen. Wij vinden dat we, op basis in ieder geval van de overwegingen, dat we een specifieke groep ouderen uitpikken. Het moeten voor ons alle ouderen zijn. Die verdienen, wat ons betreft, gelijksoortige aandacht. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog? Niet. Dan zijn wij aangekomen bij de stemmingen.

6.0 Het verzoek tot interpellatie over 'Buitenslapers', aangevraagd door het lid Kind e.a.

Motie 2, 'Fouten herstellen na onterecht beboeten buitenslapers'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

6.2 Personeelstekort in het onderwijs

Motie 1, 'Laat heel Rotterdam zien dat leraren helden zijn'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, 'Rotterdams platform voor onderwijsprofessionals'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5, 'Uitval tegengaan kan alleen met de docent aan tafel'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

6.3 Vervoerplannen MRDH 2026

Motie 1, 'Houd sluisjesdijkpier bereikbaar voor werknemers'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Merwe-Vierhavens vanaf dag een verbonden'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Toegankelijk openbaar vervoer, ook bij omleidingen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, 'Tramlijn 4, houd hem hier'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 5, 'Geen bus meer missen in Carnisse'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 6, 'De tram versterkt de waterbus'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 7, 'Waar een weg is, is een wil (voor de bus)'. De motie is met 34 tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, 50PLUS, BIJ1, Partij voor de Dieren, CDA, Volt, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 8A. 'Bussie komt zo, ook in Pernis'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 mei 2015 ter bespreking van de Vervoersplannen MRDH 2026;

constaterende dat:

- de MRDH naar het vervoersplan 2026 van plan is de route van buslijn 69 door Pernis te verleggen, waardoor de lus door Pernis dorp komt te vervallen;
- de wethouder mobiliteit heeft aangegeven voornemens te zijn in gesprek te treden met de MRDH en tot een oplossing te komen die ook de bereikbaarheid van Pernis dorp dient;

overwegende dat:

- de wijkraad Pernis niet te spreken is over dit voornemen en van de argumentatie van de MRDH omtrent deze niets begrijpt;
- buslijn 69 een laagdrempelige vervoersoptie voor inwoners van Pernis biedt;
- de bereikbaarheid van Pernis per openbaar vervoer onder druk komt te staan wanneer de lus door Pernis dorp zou komen te vervallen;

verzoekt het college:

- met klem bij de MRDH aan te dringen op het zoveel mogelijk behouden van buslijn 69;
- de wijkraad te betrekken in de te voeren gesprekken om te komen tot een verbinding die Pernis dorp naar behoren bedient;

- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M.D. de Waard, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S.J.C. Becker en M.H. Biljoen

Motie 8A 'Bussie komt zo, ook in Pernis'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 9 'Algemene begraafplaats Crooswijk beter bereikbaar'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 10 'Team historische tram'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

6.4 Debat over 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja', aangevraagd door het lid Yildirim e.a.

Motie 1 'Scenario's voor opvang vanaf 2026'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 2 'Geen kinderen en jonge vrouwen meer op de Silja'. De motie is met 29 tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

Motie 3 'Einde aan de opvang in de Silja'. De motie is met 28 tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, ChristenUnie, BIJ1, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

Motie 4 'Breek met dehumaniserende opvang'. De motie is met 37 tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, Volt, PvdD en Groep de Jong.

Motie 5 'Menswaardige opvang begint bij het kind'. De motie is met 29 tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks, SP, Volt, PvdD, CDA, ChristenUnie, Groep de Jong en 50PLUS.

Motie 6 'Ook op de Silja moeten kinderen kind kunnen zijn'. De motie is met 42 voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1 en Groep de Jong.

Motie 7 'Melding IGJ over mogelijke misstanden op de MS Silja'. De motie is met 26 tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, SP, BIJ1, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, 50PLUS en Groep de Jong.

6.5 Debat over 'Herhaalde blokkades havenspoorlijn door activisten', aangevraagd door de leden Abrahamse en Bonte

Motie 1A. 'Jaarlijkse evaluatie demonstratierecht'

“De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 15 mei 2025, ter bespreking van agendapunt 6.5 'Herhaalde blokkades havenspoorlijn door activisten';

constaterende dat:

- het demonstratierecht een fundamenteel mensenrecht is, vastgelegd in artikel 9 van de Grondwet en in de Wet openbare manifestaties (WOM);
- de gemeente de wettelijke verantwoordelijkheid draagt om dit recht actief te faciliteren en te beschermen, ongeacht het onderwerp of karakter van de demonstratie;
- ook niet-aangemelde demonstraties binnen de grenzen van de wet vallen en recht hebben op bescherming en een zorgvuldige omgang door de overheid;

overwegende dat:

- het betrekken van demonstranten bij de evaluatie van het beleid leidt tot een completer beeld van hoe demonstraties in de praktijk verlopen;
- incidenten zoals bij de Woonopstand in 2021 hebben aangetoond dat het ontbreken van dialoog met demonstranten kan leiden tot escalatie en afname van vertrouwen in het lokale bestuur;
- demonstreren een essentieel democratisch recht is, juist voor mensen die zich elders niet gehoord voelen;

verzoekt het college om:

- hoe het beschermen van het demonstratierecht lokaal wordt gewaarborgd jaarlijks te evalueren;
- daarbij op structurele wijze de ervaringen van demonstranten te betrekken bij deze evaluatie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.R. van Campenhout

Motie 1A 'Jaarlijkse evaluatie demonstratierecht'. De motie is met 34 tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks, Partij voor de Dieren, SP en Groep de Jong.

6.6 *Debat over 'Onrust en agressie strand Nesselande', aangevraagd door de leden Ceulemans en Van Groningen.*

Motie 1 'Voorkomen is beter dan genezen'. De motie is met 30 voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, BIJ1, SP, PvdA, CDA, ChristenUnie en Groep de Jong.

Motie 2 'Maak wijkraad volwaardig onderdeel van Warm Weerprotocol'. De motie is met 33 voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD, DENK, BIJ1 en Groep de Jong.

6.7 *Debat over 'Van kans naar chaos: Rotterdam Zuid afgesloten van deelfietsen', aangevraagd door het lid Biljoen e.a.*

Motie 1 'Wat je leent, breng je netjes terug'. De motie is met 43 voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Motie 2 'Basisbereikbaarheid met deelmobiliteit op Zuid'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, BIJ1, SP, Volt, Partij voor de Dieren, CDA, ChristenUnie, 50PLUS en Groep de Jong.

7.1 *Initiatiefvoorstel Van Groningen: 'Nationale vuurwerk voor én door Rotterdammers'.*

Het initiatiefvoorstel is met 35 voor en 9 stemmen tegen aangenomen.

7.2 Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Tarwebuurt'.

Motie 1 'Parkeren in de Tarwebuurt ook voor bezoekers'. De motie is met 23 tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, VVD, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Motie 2 'Laat functie oude school Tarwebuurt maatschappelijk blijven'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, SP, Volt, BIJ1, CDA, 50PLUS, Groep de Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 3 'Niet blind tenderen, maar bewust waarderen'. De motie is met 34 voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA en SP.

Motie 4 'Meer woningen Tarwebuurt door slim verdichten'. De motie is met 25 tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, BIJ1, SP, Volt, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en Groep de Jong.

Het besluit is met 41 voor en 3 stemmen tegen aangenomen.

7.3 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over pleegzorg.

Motie 1 'Zicht op vertrouwenspersonen in de pleegzorg'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2 'Pleegzorg in het zonnetjes'. De motie is met 43 voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Motie 3 'Luister naar de stem van het kind'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4 'Periodieke herbeoordeling en huisbezoeken'. De motie is met 43 voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van CDA.

Motie 5 'Strenger screenen pleeggezinnen'. De motie is met 43 voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de heer Dekkers van Volt.

Motie 7 'Meer bekendheid voor het Rotterdamse incidentenloket'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

7.5 Netcongestiescan en Rotterdamse aanpak netcongestie.

Motie 1 'Gemeentelijk aandeelhouderschap inzetten voor ruimte op het net'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3 'Datacentra en netcongestie'. De motie is met 33 voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 4 'Europese samenwerking op netcongestie'. De motie is met 43 voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 5 'Er zijn tijdelijke oplossingen tot netcongestie is verholpen'. De motie is met 35 tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van VVD, Volt, SP en CDA.

7.6 Voortgang actieplan Samenleven.

Motie 1 'Meetbare doelstellingen voor het actieplan samenleven'. De motie is met 26 tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, Volt, BIJ1, SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en Groep de Jong.

Motie 2 '400 jaar aan geschiedenis niet aftikken in 364 dagen'. De motie is met 28 tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP en Groep de Jong.

Motie 3 'Aandacht voor ontheemde ouderen'. De motie is met 41 voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Volt en BIJ1.

Motie 4 'Jaarlijkse herdenking aankomst Molukse KNIL-militairen op de Lloydkade'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5 'Bredere herdenking van 15 augustus 1945 in Rotterdam'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 7 'De adviesraad antiracisme, werkt 'ie niet? Maak hem dan!'. De motie is met 28 tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP en Groep de Jong.

Motie 8 'De basis op orde voor lhbtqia+ sensitief werken'. De motie is met 30 tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, BIJ1, SP, CDA, Groep de Jong en de heer Van der Velden van de Partij voor de Dieren.

Motie 9 'Bijzondere aandacht voor 50 jaar onafhankelijkheid Cabo Verde en Suriname'. De motie is met 33 voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 10 'In gesprek met de hele stad!'. De motie is met 33 voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

7.7 Veiligheid en inclusie in het voetbal.

Motie 2 'Grote waarde, grote verantwoordelijkheid'. De motie is met 32 voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, 50PLUS en Forum voor Democratie.

7.8 Tweeminutendebat over 'Ontwikkelingen in Palestina', aangevraagd door het lid Coşkun e.a.

Motie 1 'Spreek je uit tegen mensenrechtenschendingen in Gaza'. De motie is met 23 voor en 21 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS, ChristenUnie en Forum voor Democratie.

Motie 2 'Verlangen naar vrede'. De motie is met 26 voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, BIJ1, CDA, Groep de Jong en de heer Elbay van D66.

9.1 *Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Eerbetoon aan Leo Beenhakker, een jongen van Zuid!', aangevraagd door het lid Verkoelen e.a.*

Motie 1 'Eerbetoon aan Leo Beenhakker, een jongen van Zuid!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

12. SLUITING

De **VOORZITTER**: Daarmee zijn wij aan het eind gekomen van deze lange vergaderdag. Ik wens u allen een wel thuis en ik eindig de vergadering.

(De vergadering is gesloten.)

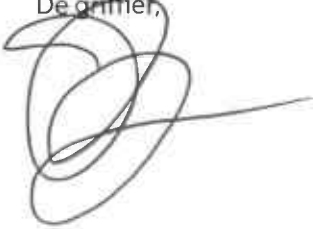
Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	695
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 15 mei 2025	697
Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 10 april 2025	700
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 15 t/m week 19	700
Het voorstel tot wijziging van de Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2025	701
Het voorstel tot het afwijzen van het verzoek tot opheffing van de geheimhouding na herbeoordeling van stukken betreffende het MIRT-project 'Stadsbrug, NOV en station Stadionpark'	701
Het voorstel met betrekking tot een bezwaarschrift inzake de Wet open overheid	701
Het voorstel tot wijziging van de Commissieverordening 2025	701
Het voorstel tot vaststelling van de grondexploitatie 'Schoterboshof'	701
Het voorstel tot interpellatie over 'Buitenslapers', aangevraagd door het lid Kind e.a.	701
Afscheid van Co Engberts als raadslid	727
Debat over 'Herhaalde blokkades havenspoorlijn door activisten', aangevraagd door de leden Abrahamse en Bonte	730
Debat over 'Onrust en agressie strand Nesselande', aangevraagd door de leden Ceulemans en Van Groningen.	753
Vervoerplannen MRDH 2026	767
Debat over 'Erbarmelijke leefomstandigheden MS Silja', aangevraagd door het lid Yildirim e.a.	789
Debat over 'Van kans naar chaos: Rotterdam Zuid afgesloten van deelfietsen', aangevraagd door het lid Biljoen e.a.	823
Initiatiefvoorstel Van Groningen: 'Nationale vuurwerk voor én door Rotterdammers'	832
Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument 'Tarwebuurt'	836
Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over pleegzorg	842
Netcongestiescan en Rotterdamse aanpak netcongestie	850
Voortgang actieplan Samenleven	856
Veiligheid en inclusie in het voetbal	866

Onderwerp	Pagina
Tweeminutendebat over 'Ontwikkelingen in Palestina', aangevraagd door het lid Coşkun e.a.	871
Personeelstekort in het onderwijs	881
Het voorstel tot herbenoeming van de voorzitter en leden van de Adviescommissie aanwending verkoopopbrengst Eneco	892
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Eerbetoon aan Leo Beenhakker, een jongen van Zuid!', aangevraagd door het lid Verkoelen e.a.	892
Stemvenster	895
Sluiting	904

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 5 juni 2025.

De griffier,

De voorzitter,